המחיר: 3.00 ל[redacted]
מספר 1882
שנה 38
כ"ז אלול תשל"ג, 24.9.73

העולם הזה

איש השנה שרון

איש השנה תשי"א
העולה החדש

איש השנה תשי"ב
מבקר הסוכנות שמוראק

איש השנה תשי"ג
יועץ מישפטי כהן

איש השנה תשי"ד
עסקן שואה קסטנר

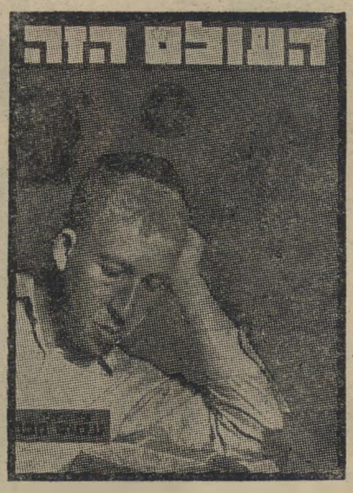

איש השנה תשי"ח
חתן תנ"ך חכם

איש השנה תשי"ט
סופרת דיין

קיבוץ גלויות

הדינאמיקה של מאורעות ותהליכים המשפיעים על חיי עם ומדינה, אינה מתחשבת בלוח השנה. בעצם ימים אלה, ערב ראש־השנה תשל"ן, מתחוויים ונחתכים מעשים והכרעות, ששנת תשל"ה שחלפה תיזכר ביגללם אולי יותר מכל עניין אחר.

אבל הדפים הנתלשים מהלוח מכתיבים את עיתוי הסיכומים, גם אם אלה אינם מסכמים והם כבחינת מאזן־ביניים כלבד. לגיליון הבא של „העולם הזה", גיליון ראש־השנה המסורתי שבמרכזו תעמוד כתבת־הענק על איש השנה תשל"ה, נועד גורל מעין זה.

יש שנים בהן איש־השנה מתבקש לבחירה מאליו. הוא מתנשא משיכמו ומעלה מעל לכל דמות בודדה אחרת שסימלה את אירועי השנה בישראל, או השפיעה על מה שהתחולל בחיי אזרחיה. בשנים אחרות, השזורות מרצף של מאורעות שיגרתיים ואפורים, דרוש מאמץ כדי לגלות את אותה דמות יוצאת־דופן שייצגה, אולי באופן בלתי־מודע, תמורות המסתתרות עדיין מתחת לפני השטח.

תשל"ה היתה שנה אחרת מאלה. היא היתה עשירה בפעילות מגוונת בתחום נרחב של נושאים, שלכל אחד מהם היתה השפעה ישירה על חיי כל אזרח במדינה. שורה שלמה של אישים, שמילאו תפקיד מרכזי בעיצוב תבנית־חייו וגורלו של העם במרוצת השנה האחרונה, הם כין המועמדים הטבעיים לשאת בתואר איש־השנה.

האם יהיה איש־השנה דמות מתחום הביטחון, או שמא אישיות מאחד מענפי המשק והכלכלה? היהיה זה מדינאי או איש־מוסר? אלמוני או שוכן־קבע בכותרות?

כמו בכל שנה, זהו הסוד השמור ביותר של מערכת „העולם הזה". הבחירה אומנם נפלה כבר לפני מספר שבועות, כדי לאפשר את עבודת־המחקר העיתונאית הכרוכה תמיד בהכנת כתבת־ענק מסורתית זו. אבל התעלומה, המעוררת מדי שנה גל של ניחושים, תיפתר רק כאשר יצא גיליון ראש־השנה לאור, ביום הרביעי הבא.

סיכומי השנה של „העולם הזה", שכבר הפכו מאורע עיתונאי שתחודתו מגיעה הרחק מגבולות המדינה, יורידו את המסך על מאורעות השנה. לא לסיום — להפסקה בילבד. כי באותה שעה ממש כה עוסק חלק מהמערכת בהכנת גיליון ראש־השנה, נמצא חלקה האחר במירוץ לכיסוי המאורעות השוטפים — אלה שיולידו אולי את איש־השנה של השנה הבאה.

אל תפע

איש השנה תשכ"ג
מתפסד בן־גוריון

איש השנה תשכ"ד
יורש אשכול

איש השנה תשכ"ח
לוחם־בפידאיון רגב

איש השנה תשכ"ט
מפקד מיבצר־ישראל בר־לב

איש השנה תש"ל
לוחם־שלום דיין

איש השנה תשל"א
מזכיר ההסתדרות בן־אהרון

מכתבים

מי יהיה איש השנה

אני כבר „מת" לדעת מיהו איש־השנה של העולם הזה. אין לי ספק בדבר אחד. אילו לא הייתם בוחרים בשנה שעברה (תשל"ד) בהנרי קיסינג'ר כאיש־השנה, הייתם בוחרים בו בשנת תשל"ה. נכון?

לדעתי, איש־השנה הוא יצחק רבין, ש־השאיר את כל שונאיו מאוכזבים (בהיותו יורש אמיתי, לקראת סוף השנה), ובהפתיעו את כל ידידיו בהצלחתו (שעה שהם ציפו לכישלונו המוחלט).

התוכנית הטלוויזיונית של השנה, שהיתה הטובה והמובחרת ביותר: ניקוי־ראש, של צוות „זו הארץ" בהעולם הזה. זוהי תוכנית שעשתה היסטוריה, כי זו הפעם הראשונה שצעירים כישרוניים כקובי גיב, אפרים סידון, חנוך מרמרי וד"ר מלכיאל זוארץ, ניקו בצורה יסודית את הליכלוך שהצטבר במשך 28 שנים בראשי צמרת השילטון.

א. סופר, תל־אביב

אין לכם דם. אבל אם תהיו ישרים עם עצמכם ועם קוראיכם: איש־השנה הוא אידי אמין, המייצג יותר מכל אחד אחר את העולם המטורף שבו אנו חיים.

אסתר משיח, בת־ים

...פינחס ספיר, שעם הסתלקותו ירד הגולל על תקופה שלמה בחיי המדינה, על הטוב והרע שבה.

יורם הירש, תל־אביב

שום אדם לא השפיע על מדינת־ישראל השנה כמו נשיא מצריים אנואר סאדאת. גם השנה הוא התגלה כמדינאי המבריק והשקול ביותר במרחב, האיש אשר מעשיו עיצבו את עתידה של מדינת ישראל.

כ. הלוי, ירושלים

...משה דיין, על אפכם ועל חמתכם.

חגית גדבוע, רחובות

איש־השנה הוא מיכאל צור, המסמל בד־מותו את שקיעתו המוסרית של המישטר הישראלי, ואת הניוון והשחיתות של החב־רה הישראלית.

רפאל זליקוביץ', תל־אביב

הנה רשימת ההצעות שלי לאנשי־השנה שלכם: איש השנה — הנרי קיסינג'ר; איש הביטחון — אריק שרון; איש הכלכלה — טיבור רוזנבוים; האיש הצעיר — אסא קדמוני; איש הדת — זבולון המר; ח"כ השנה — אהוד אולמרט; אשת השנה — גילה בוכמן־לוי.

אלכסנדר הוכברג, קריית־חיים

...יהושע פרץ מנמל אשדוד, הנציג הנא־מן של מאבק הפועלים נגד מישטר הדיכוי הסוציאליסטי.

ר. בכר, אשדוד

אני חושבת שמגיע כי תעניקו את הפרס הראשון של איש־השנה לזמר הנערץ ניסים סרוסי, ששירתו משקפת את ריגשות הנו־ער הישראלי.

יפה מועלם, באר־שבע

נדמה לי שאיש־השנה המתאים יותר מכולם בתחום הכלכלה הוא דווקא ברוך נאדל, שאולי לא עשה הרבה כדי להביא את הכלכלה הישראלית למה שהיא היום, אבל יש להניח שמעשיו ישפיעו בעתיד.

רפי בן־עזר, נתניה

...אשר לאיש־השנה, אין לי ספק: זה יהיה יאסר עראפאת, האיש שהשפיע יותר מכל (תודו על האמת) על דמות המהלכים המדיניים המתנהלים כיום. איש־השנה ב־טלוויזיה: דובי גל, שזכה לתהילה בעיק־בות הופעותיו בניקוי ראש.

הרצל גניוק, נווה־אביבים

איש־השנה, לדעתי, צריך להיות יצחק רבין. איש השנה בסיפרות: ד"ר משה קרוי, שהעמיד את כל המדינה על הראש. איש־הצדק של השנה: יורם ביכונסקי. איש־הכישלון של השנה: רב־פקד צמרת, שנכשל בחקירתו של ביכונסקי אחרי ש־עשה רוח.

רבקה פרום, תל־אביב

...אידי אמין, כמובן, שפרצופו כפרצוף כל מה שמתחולל סביבנו. איש־השנה בכל־כלה: פרופסור חיים בן־שחר, האחראי ל־רפורמה שעליה עתידות להישפך עוד הר־בה דמעות, אם לא למעלה מזה.

רותי מוראד, רחובות

איש השנה תשט"ו
פרקליט תמיר

איש השנה תשט"ז
נשיא מצריים עבד־אל־נאצר

איש השנה תשי"ז
מצביא סיני דיין

איש השנה תש"ך
רכז שואה אייכמן

איש השנה תשכ"א
מודח לבון

איש השנה תשכ"ב
קורבן סובלן

איש השנה תשכ"ה
מפלג מפא"י בן־גוריון

איש השנה תשכ"ו
כלכלן ספיר

איש השנה תשכ"ז
שר־הביטחון דיין

איש השנה תשל"ב
גולדה המלכה

איש השנה תשל"ג
מקים הליכוד שרון

איש השנה תשל"ד
מסדיר־ביניים קיסינג'ר

תשקיר

יש רוב לממשלה -

אלא אם כן...

מניין הקולות הצפוי בהצבעה בכנסת על הסדר־הביניים הוא, לפי שעה:

נגד: כל הליכוד (38), צעירי מפד"ל (2), רוב החזית התורתית (3), חלק מרפ"י (5), בס"ה: 48.

בעד: המערך בלי חלק מרפ"י (45), מיעוטים (3), ל"ע (4), רוב המפד"ל (8), בס"ה: 60.

נמנעים: רק"ח (4), יעד (4), חלק מהחזית התורתית (2), מוקד (1), הלוי (1). בס"ה: 12.

יחסי־כוחות אלה עלולים להתערער אם יצליחו צעירי המפד"ל לשנות את הצבעת שאר חברי המפד"ל ו/או אם יצליח משה דיין לשכנע חברי־מערך נוספים להיעדר, להצביע נגד או להימנע.

יעד עשוי

להצביע בעד

העמדה הסופית של סיעת יעד אינה ברורה. לפי נוסח ההחלטה שנתקבל, תימנע יעד בהצבעה הסופית על הצעת הממשלה, אך חבריה מבטיחים שאם לא יהיה לממשלה רוב, תבקש סיעת יעד הצבעה נוספת ותצביע בעד הממשלה.

לפני־כן תנסה סיעת יעד להשיג מהממשלה שינויים פוליטיים תמורת קולותיה.

הסיבה לעמדתה הבלתי־ברורה של סיעת יעד נעוצה במחלוקת הקיימת בין ראשיה על הסדר־הביניים. מתנגדים להסדר שולמית אלוני, מתי פלד ולובה אליאב, ששינה את עמדתו. תומך בהסדר דויד שחם.

„מוקד" דן

ויימנע

גם עמדת סיעת מוקד לא היתה ברורה בתחילה, וכסופו של דבר הוחלט שהח"כ שלה יימנע.

ההחלטה נתקבלה בישיבת המרכז, שבה השתתפו כ־50 מבין 150 החברים. השפעה מכרעת היתה להרצאת־האורח של האלוף (מיל.) מתי פלד, חבר יעד, המתנגד להסדר־הביניים בחריפות.

מערכת־ההסברה

הממשלתית

התמוטטה

הרגשת חוסר־האונים בשטח ההסברה, ששררה השבוע בממשלה, עשוייה לגרום לכך שיצחק רבין יבדוק את כל המערכת, אחרי שישכך המשבר הנוכחי, ויסיק מסקנות מרחיקות־לכת.

מול התקפת גוש־אמונים, נסתבר לפתע לממשלה כי שני הצהרונים וחלק מעיתונות־הבוקר הם נגדה, וכן שחלק ניכר ממערכת־החדשות של שידורי־ישראל והטלוויזיה נתון בידי חברי הליכוד ואוהדיו.

גרוע מזה — כאשר נדחפה הממשלה בלי כל הצדקה לעמדת התגוננות, נסתבר כי רוב דובריה מזמנמים, אינם משכנעים ואינם משוכנעים בעצמם בעמדתם.

פרס משחק

משחק כפול

תרעומת הובעה השבוע בחוגי מקורביו של ראש־הממשלה יצחק רבין, על מה שכונה בפיהם „המישחק הכפול" של שר־הביטחון, שימעון פרס. לפי גירסה אחת אין זה כלל מיקרה שהפגנות חוגי הימין, השבוע, כוונו נגד יצחק רבין אישית, מבלי ששימעון פרס יאוזכר בכרזות ובסיסמות־המחאה. אין זה גם מיקרה שהמפגינים, שבאו להפגין מול דירתו הפרטית של רבין בשכונת נווה־אביבים בתל־אביב, התעלמו מדירתו של שימעון פרס, המתגורר בשכונת לרבין.

ככל הנראה הצליח שימעון פרס, באמצעות מנגנון־ההסברה שלו, לשכנע את חוגי הימין שהוא מייצג בצוות המשא־ומתן את העמדות הניציות, וחוסם את רבין היונה. האמת שונה לחלוטין, שכן דווקא פרס גילה באופן אישי נכונות לוויתורים מרחיקי־הלכת ביותר.

קיסינג'ר היפנט

את ועדת־העורכים

בניסיון להטות את דעת־הקהל בישראל לטובתו, עשה השבוע שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר מעשה חסר־תקדים. הוא נפגש לשיחה שלא־לפירסום עם עורכי העתונים היומיים בארץ, הירצה בפניהם במשך שעה ארוכה על מצב העולם, על המדיניות הגלובלית של ארצות־הברית ועל התפקיד שנועד לישראל במיסגרת מדיניות זו.

אפילו מתנגדיו המושבעים של קיסינג'ר בקרב העורכים יצאו נלהבים ממנו בתום הפגישה. „הוא עשה לנו שטיפת־מוח", אמר אחד מהם. למעשה לא גילה קיסינג'ר לעורכים שום סודות, וכסף־הכל הציג לפניהם בצורה בהירה, בקסם האישי המהפנט שלו, את התיזות והערכות־המצב שהם בעצמם פירסמו בעיתוניהם.

משה דיין

ממשיך

לחפור

ח"כ משה דיין משיך לצפצף על החוק ולחפור עתיקות ללא רישיון, בניגוד לחוק, מבלי שאיש יעצור בעדו. לפני כשבועיים התלונן תושב פתח־תיקווה כאגף העתיקות, כי ראה את משה דיין חופר באתר ארכיאולוגי מוגן, בקירבת עכו. אגף־העתיקות התעלם גם הפעם מהתלונה.

פרס - האלטרנטיבה

של קיסינג'ר

העיתונאים האמריקאיים, המלווים את הנרי קיסינג'ר במסע־הדילוגים המיזרח־תיכוני שלו, העלו בפניו באחת הטיסות האחרונות את האפשרות שבעיקבות גל ההפגנות הפוקד את ישראל עלול יצחק רבין לאבד את כיסאו כראש־הממשלה. קיסינג'ר נשאל אם אין הוא רואה בכך סכנה להתמוטטות מאמציו להשגת הסדרים.

לדברי אחד העיתונאים־המלווים, העריך „הפקיד הבכיר" שאם יופל רבין, כל הסיכויים הם ששימעון פרס יירש את מקומו, ואין בכך כדי לערער את מה שהושג עד כה.

ישראליים יבנו

במוסקבה?

לא מן הנמנע כי מומחי־בנייה ישראליים יועסקו כעבודות־בנייה במוסקבה.

לקראת המישחקים האולימפיים, שייערכו במוסקבה בשנת 1980, הוציאו הסוביייטים מיכרזים בינלאומיים בקנה־מידה ענקי, לבניית בתי־מלון ומיתקנים אחרים, לצורכי האולימפיאדה.

בין החברות המתחרות במיכרזים אלה, נמצאת חברה בינלאומית הקשורה בעקיפין גם בישראל, והמעסיקה מאות עובדים ישראליים בפרוייקטים שלה ברחבי העולם. אם אומנם תזכה חברה זו באחד המיכרזים, עשוי להיווצר מצב שבו יועסקו גם

תקלות לאפ־15

שורה של תקלות חמורות נתגלו לאחרונה במטוסי חקרב מדגם „אפ־15", שרשאר מבקשת לרכוש בארצות־הברית. התקלות נתגלו במנועי המטוס, ורק ניסויים המוקדם מנע תתרסקויות ואסונות. אולם היו בכל מיקרים רבים, שבהם גלגלו מייסי ה„אפ־15" בחיל־האוויר האמריקאי זכויות את מנשיהם באוויר, תוך סיי שיסה, פדי למנוע אסון, לתוצאה מכך ניתנה לחם הוראה שלא לטיס במהירות העולה על 1.9 מאך. עתה מכינים בחלקי התעשיה האמריקאיים סלק אם חמטוס יוכל להגיע אי־לעם למהירות המתוכננת שלו — 2.5 מאך. בתוצאה מכך ייתכן כי יחולו עיכובים בקצב אספקתו של מטוס זה לחיל האוויר של ארה"ב, גם כאשר ייחתמו הסכמי־הרכישה עם האמריקאים.

ישראליים בעבודות במוסקבה. בירורים מוקדמים שנערכו על־ידי החברה העלו, כי הרוסים לא יציבו קשיים לגבי לאומיותם של מומחי החברות הזרות.

דויד זוהר - דובר

המימשל הצבאי

כתב „מעריב" בחיפה, דויד זוהר, עומד להתמנות כדובר המימשל הצבאי ביהודה ושומרון ולקבל דרגת רב־סרן. זוהר יקבל חופשה מעיתונו, לתקופה בת שנה עד שנתיים, כה ישמש כדובר המימשל.

זוהר, בוגר אוניברסיטה ומי שסיים לאחרונה קורס־קצינים בתקופת שירות־המילואים שלו, הוא אחד מבכירי העיתונאים בחיפה. רק לאחרונה הוא פוצץ את אחד הסקופים שהסעירו את העולם כולו, פרשת החיילת ז'נט פרג' וידידה, איש האו"ם.

לא תהיה חקירה

בהתנהגות המישטרה

למרות דרישת הימין להקים ועדת־חקירה אשר תחקור את התנהגות המישטרה בהפגנות השבוע, לא תמונה ועדת־חקירה.

תחת זאת הורה שר־המישטרה, שלמה הילל, למפכ"ל שאול רוזוליו לבדוק בקפדנות כל תלונה אשר תוגש למישטרה, גם אם התלונה היא נגד קצינים בכירים. כולל רוזוליו עצמו, ולהסיק את המסקנות המלאות מבדיקות התלונה, לגבי קצינים אשר יתברר שהשתמשו בכוח מעבר למידת הסבירות.

השוטרים ייתבעו

בבתי־המישפט

מוסד בית־הדין המישמעתי של המישטרה יצומצם. בעיקבות תלונות רבות הוחלט במישרד־המישטרה שכל שוטר אשר האשמה, שתוגש נגדו, תהיה בקשר לאזרח, יובא לפני בית־מישפט רגיל, ולא לפני בית־דין מישמעתי של המישטרה.

בית־הדין המישמעתי יעסוק רב בעבירות מישמעתיות פנימיות של המישטרה, אשר לאזרחים אין נגיעה בהן.

SONY®

1
HMP-20 מגבר 20 וואט הספק P.P.
פטיפון ידני
טיונר FM/AM סטריאו
זוג רמקולים

2
HMK-20 מגבר 20 וואט הספק P.P.
פטיפון חצי אוטומטי
טיונר FM/AM סטריאו
טייפ קסטות סטריאו
זוג רמקולים

3
HMP-70 מגבר 70 וואט הספק P.P.
פטיפון חצי אוטומטי
עם ראש מגנטי
טיונר FM/AM/LW סטריאו
זוג רמקולים

4
HMK-70 מגבר 70 וואט הספק P.P.
פטיפון חצי אוטומטי
עם ראש מגנטי
טיונר FM/AM/LW סטריאו
טייפ קסטות "DOLBY"
זוג רמקולים

5
HP-219 מגבר 36 וואט הספק P.P.
פטיפון אוטומטי
טיונר FM/AM סטריאו
טייפ קסטות סטריאו
זוג רמקולים

6
HP-319 מגבר 40 וואט הספק P.P.
פטיפון אוטומטי
טיונר FM/AM סטריאו
טייפ קסטות סטריאו
זוג רמקולים

7
רמקולים מ־10 וואט עד 100 וואט

8
אחת מאין סוף אפשרויות:
1. מגבר100וואט הספק P.P.
2. פטיפון אוטומטי
3. טיונר FM/AM סטריאו
4. טייפ קסטות דק "DOLBY" סטריאו
5. זוג רמקולים

9
מגבר 16 וואט הספק P.P.
פטיפון ידני
טיונר FM/AM סטריאו
טייפ קסטות דק סטריאו
זוג רמקולים

לכבוד
ישפאר חברה אלקטרונית למסחר בע"מ
ת.ד. 29130 ת"א
הנני מבקש פרטים נוספים
על מערכת/שיטת סטריאו:
שם: _____ טלפון: _____
כתובת: _____

בואו לראות, לחוש ולשמוע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני תל-אביב: מגדל שלום, רח' אחד-העם 9, טל. 5243131

(המשך מעמוד 3)

עזרה לגיטימית להסתדרות

בעיקבות הרשימה „בית־ספר לריגול" (העולם הזה 1980), הסתמך הכותב על דברים שאמרתי כאילו ליהושע ברילאנט מהג'רוסלם פוסט. הרי הערותי:

לא נאמר על־ידי שום דבר על כך ש־ייתכן שהסי־איי־אי ניצלה את ההסתדרות כדי לאמן מנהיגים אסיאניים בשנות ה־60' המוקדמות. הדבר נאמר על־ידי כתב ה־ג'רוסלם פוסט, שאינו יודע כנראה כי מעולם לא התקיים שום קורס שמומן על־ידי אירגון־הגג של האיגודים האמריקאיים, ושנושאו הרישמי היה יחסי עבודה ו־קואופרציה.

כל הקורסים שנערכו במכון עד היום, בלי כל יוצא־מן־הכלל, נערכו ביוזמתה הבילעדית ועל חשבונה הבילעדי של ההס־תדרות. לפי מיטב ידיעתי לא היה שום קשר בין ההסתדרות לסי־איי־אי, ומה ש־כותב ה„סוכן העריץ" הוא עלילה שיש לדחותה מכל־וכל.

הנאמר ביחס לזהירות בקבלת מועמדים היה קשור למיקרה שהיה עם תלמיד מאפ־ריקה, שהתגלה כמי שבא בכוונת זדון להשמיץ את המכון ואת ההסתדרות, ולפגוע ביוקרתו בעיני דעת־הקהל האפריקאית. דבריו, שפורסמו בירחון הערבי היוצא ב־שפה הצרפתית, ז'ן אפריק, נוצלו נגד ההסתדרות והמכון האפרו־אסיאני.

מאז הקמת המכון מתקבלים המועמדים לקורסים הנערכים בו ישירות מהאיגודים המיקצועיים, ולא היתה כל פנייה בנדון מצד שום „אירגון אמריקאי".

כל העזרה שמקבלת ההסתדרות מאירגון־העבודה האמריקאי והסתדרויות אחרות הוא על יסוד של סולידאריות בינלאומית למיפעלים בארץ והיא גלוייה, לגיטימית ו־רצויה.

מן הנאמר לעיל נובע בבירור, שכל נ־סיון לקבוע כאילו החשדתי את ההסתדרות או את AFL-CIO, אין לו שחר.

ישראל הרץ, הוועד הפועל, תל־אביב

● דבריו של הקורא הרץ שפורסמו ב־העולם הזה צוטטו (תוך איכזור המקור) מדברים שפורסמו בשמו בעיתון ג'רוסלם פוסט.

קראתי בעיון את הכתבה „בית־ספר ל־ריגול" (העולם הזה 1980), והייתי רוצה להתייחס למיספר דברים שצרמו את העין. ראשית, כל הסיפור על עבודתה של ה־סי־איי־אי לא מחדש הרבה, להוציא את חלקה של ההסתדרות באחת מקנוניות ה־סוכנות־לביון. אני מבין שכל התיאור נעשה כדי להגיש לנו לבסוף את הליפתן, שהשאיר טעם מר בפה.

שנית, יש לי יסוד סביר להניח את אמיתות הסיפור, ולא בגלל שההסתדרות נטלה בו חלק, אלא בגלל עבודתה היסו־דית של הסוכנות־לביון, שעוללה דברים הרבה־הרבה יותר גדולים. וכמו שאני רואה את הדברים היום, אין לי כל יסוד לביט־חון שכמה אישי־ציבור בארץ אינם קשו־רים באישהו אופן לאחת מסוכנויות־הביון הגדולות, ולאו־דווקא לסי־איי־אי.

אני מניח, בנוסף, שסוכנויות־הביון בכל העולם ממשיכות במאמצים לגייס להן אנ־שים בארץ, בייחוד בתקופה זו.

שלישית, מה טעם מצא לו אורי אבנרי להעלות את הדברים בפני הוועד־הפועל של ההסתדרות? מה הטעם בשאלה „האם שימשה ההסתדרות כלי־שרת בידי הסוכ־נות־לביון, הסי־איי־אי?" האם ציפה אבנרי שירוחם משל יתייחס לשאלה זו, ויענה על דבר שקרה בשנות השישים, בזמן שעל שאלות בנושאים אקטואליים הוא מתקשה, ולפעמים אינו יודע לענות כלל?

הכותרת הראשית של הכתבה מטעה, ואולי במכוון, כדי למשוך קוראים. הכותרת טוענת שההסתדרות ממשיכה לקיים קשר עם הסי־איי־אי. זה לא נראה לי צודק (אלא־אם־כן תוכיחו את ההיפך).

שאלה נוספת: חיפשתי, אבל את שם כותב הכתבה לא מצאתי. מה קרה, הוא מפחד ממישהו? או אולי יש לו ספיקות לגבי נכונות הכתוב?

ציון כהן, אשדוד

התנדבות וסיפוק בצידה

המחסור באחיות בבתי־החולים הולך ו־מחמיר.

הסובלים העיקריים הם החולים, והעול הרובץ על שיכמן של האחיות הולך וגדל כימעט ללא־נשוא. כותב הטורים האלה הוא מתנדב לאחיות זה למעלה משנתיים. ההתנדבות גורמת לי סיפוק רב ותענוג.

פיודור דוסטויבסקי, בסיפרו האחים קרמזוב, אמר: „החיים הם יפים כשעו־שים משהו טוב ואמיתי!" גם אישיות כמו ח"כ ליובה אליאב, למרות היותו מנהיג פוליטי וח"כ, מוצא זמן לבוא שלוש פעמים בשבוע לעזור בבית־חולים.

אני פונה בזה לציבור הרחב להירתם לעבודת־קודש זו בהתנדבות, ואני בטוח ומשוכנע כי הדבר יגרום למתנדב סיפוק, הנאה וזה יכבוש אותו, כמו שכבש אותי.

אנא, התנדבו בהמוניכם!

אליהו אבישי, רמת־גן

רקע אידיאולוגי

גם הקורא ניצן, איש כרם־שלום (מדור מיכתבים, העולם הזה 1979), לא דייק בעובדות בקשר לגשור, וחבל. נוסף ל־פלוגה המקובצת ולגרעין א', המונה כ־50 חברים, קיים גרעין תנועתי נוסף העולה לגשור.

גרעין זה, „יחד", מונה למעלה מ־50 חבר"ה, שרובם עתידים לעלות להתיישבות לגשור שברמה (חברי השומר־הצעיר), ו־עלייתם דווקא לשם באה על רקע אידי־אולוגי.

מויש כן־ברוך ואלי, חיפה

1 חלקי 100

אשר למה שנכתב במדור „אתה והלירה" (העולם הזה 1980) אודות דידי מגוסי ו־100 חולצות־הטריקו שעליהן הדפיס את תמר־נתו, ברצוני לציין שתמונה כזו המצורפת

שפרונג עד חוצתו
כל אחד יכול

כאן, גדולה פי־שלושה, הדפסתי על חולצה אחת ויחידה.

מ. שפרונג, תל־אביב

● תמונתו המודפסת של הקורא שפרונג — ראה גלופה.

לזיכרו של ידיד

לפני כשלוש שנים, בערב שימחת־תורה, נהרג בירושלים ידידי, מאיר הרניק ז"ל.

גוני בפיקניק „העולם הזה"
האב היה אוהד

ידוע לי שהיה קורא ותומך של העולם הזה, לא באופן פסיבי אלא אקטיבי ממש, ותמהתי כשלא הזכרתם את מותו — או את חייו.

אני מקווה שעדיין לא מאוחר. יש בידי צילום של בנו־בכורו, גוני, בפיקניק הגדול של תנועת העולם הזה ביערות הכרמל (גוני משרת עתה בצה"ל), ולמישפחתו ב־וודאי תמונות נוספות.

ש. לוין, חיפה

● גוני הרניק, בשנת 1965: ראה גלופה.

סנוקר להמון הצוחק

אני אומנם לא מבקר־קולנוע, אבל הפעם אינני יכול שלא להתבטא בעניין הסרט סנוקר, המוקרן כעת על בדי הקולנוע. הרבה זמן לא צחקתי כל־כך הרבה, ממש נון־סטופ. אני, וכל הקהל שבא לחזות בסרט.

זהו סרט מייוחד־במינו שעולה, לדעתי, על מה נשמע, דוק (כן, אני לא מגזים) ועל כל הסרטים הישראליים שייוצרו עד־עתה. הקהל כולו מתלהב מהסרט. שמעתי אחד מכופתר, עושה רושם של מהנדס או רופא, אומר לאשתו וילדיו: „מה דעתכם על ביקור חוזר?"

זה אומנם סרט שלא פורט על הגל האמנותי, אבל מי שרוצה לשכוח לשעה וחצי את קיסינג'ר, המעברים, היחסים שרון־פרס־גור, שיילר לסנוקר!

יוסף שוורץ, בני־ברק

בזכות בחירות חופשיות

ישראל לא תוכל לדחות לזמן בלתי־מוגבל את ההכרעה בדבר עתיד יהודה ו־שומרון, ורצועת עזה. כל הסימנים מעידים על כך שנוצר באיזורים אלה „רוב דומם" המצדד בטיפוח לישראל. אין ספק, ש־שמונה השנים שבהן הכירו הערבים את הישראלים ואורח־חייהם, חוללו בקירבם שינויים רבים ורצון גובר והולך להמשיך לחיות בשלום עם היהודים.

ישראל חייבת, לדעתי, לצדד בעריכת בחירות חופשיות בגדה וברצועת עזה, ש־בהן תינתן אפשרות לכל הצדדים המעונ־יינים להילחם על דעת הבוחר ללא איום או לחץ. בבחירות אלה יחליט הבוחר על מיספר אלטרנטיבות:

1. סיפוח מלא לישראל; 2. הקמת מדינה פלסטינית עצמאית; 3. סיפוח לירדן; 4. סיפוח חלקי לישראל תוך אוטונומיה מלאה בשטח החינוך, הכלכלה, החברה ו־כדומה.

אריאל טופז, תל־אביב

טעות לעולם צודקת

בתוך ימה של בתים
טבע אתמול פעוט בן שנ־
תיים, אברם סאריג, מיפו.

„ידיעות אחרונות" 3.8.75

אברהם סאריג, בן ה־72
תושב יפו. טבע אתמול אחרי
הצהריים בימה של בת־ים. וכל
המאמצים להשיב אליו את
רוחו עלו בתוהו.

אותו עיתון, אותו יום
מאיר גינוסר, בת־ים

מיכתב השבוע

לישראל יפה ומוסרית יותר

ראשית כל וקודם־כל: ברכה חמה לשנה החדשה. נייחל כולנו לשנה טובה יותר ולישראל יפה יותר. וכבכל השנים, כך בוודאי גם בשנה החדשה תתנו אתם את הטון לישראל יפה יותר, מוסרית יותר וישרה יותר.

מפעם לפעם אני שואל את עצמי מה היה קורה אילו היו אנשי העולם הזה, ובראשם אורי אבנרי, הולכים ב ת ל ם. איפה הייתם היום?

התשובה ברורה לי: אילו הייתם הולכים „בתלם" כבר מהתחלה, והייתם חלק מ„המימסד", היה לדעתי בוודאי אורי אבנרי מגיע לעמדה שילטונית ממדרגה ראשונה.

כי לא רק לי, אלא, גם אנשי המימסד של היום, ברור מעל לכל ספק שכישרון נדיר כמו שיש לאורי אבנרי אין כימעט לאף אחד במדינה הזאת. אך שלא כמוני, אנשי המימסד בוודאי שמחים לראות את הכישרון הזה הולך לאיבוד בין קורות שבועון לא־שילטוני.

גם לדעתי יכול היה אורי אבנרי לתרום הרבה מאוד למדינה, וחבל שמצרים את צעדיו הנכונים לאורך כל שנות המדינה.

דיפדפתי השבוע בכל כרכי שבועון רימון (שהש"ב הנפיק כדי לחסל אתכם) שהופיע, כידוע, לפני כ־20 שנים.

עצם העובדה שהש"ב מצא לנכון להוציא שבועון מתחרה לשבועון העולם הזה, אין לו אח ורע בעולם כולו. התעניינתי, ולא מצאתי בהיסטוריה דבר כזה.

גם הפקת הצגה מיוחדת על־ידי הש"ב כדי לחסל את העולם הזה (זרוק אותו לכלבים) מוסיפה נופך לתהודתכם ולתהילתכם.

נדמה לי ששום שבועון אחר בעולם כולו עוד לא זכה להיות מעורב כמעט בכל פרשה שבדרך המדינה עד כה. תמיד הייתם במרכז, ולרוב באופן בילעדי.

הגילויים והסקופים שלכם זיעזעו את המדינה במרוצת כל השנים, עד הגילוי האחרון על השחיתות במישרד־הביטחון, קודש־הקודשים של ישראל.

הייתם תמיד ב„קו הראשון" לגילויי השחיתות במדינה, לטיהור הליכלוך שפשה בקרב „החלונות הגבוהים" של הצמרת הישראלית.

השקעתם מאמצים רבים כדי לתפוס את גנבי־הצמרת בנוסח מיכאל צור שאכל מיליונים משלנו, ועוד הרבה אח־רים שהלכו בדרכו.

לחמתם תמיד לטוהר־מידות, יושר והגינות. ועל כל זה ועוד תבורכו היום, ערב השנה החדשה, תשל"ו, כה לחי!

וכמה מילים לעורך העולם הזה המאיץ הראשי של מא־בקי העולם הזה לאורך כל הדרך מתש"ח והלאה:

ביקרתי השבוע בכנסת. מעולם עוד לא הייתה הכנסת כה עלובה וכה מסכנה כפי שראיתי אותה עכשיו. הכנסת פשוט גוססת.

חסר שם אותו אדם שהכניס רוח־חיים. אדם אחד, אורי אבנרי שמו.

אני מקווה מאוד שבמהרה תהיה שוב שם, כדי לתרום למדינה ולכנסת את דיעותיך ועקרונותיך.

אני מקווה לראות אותך שוב אחד מול 119 — ומהר ככל האפשר.

לסיום, כבדרך אגב, כמה תארים ל„אנשי השנה" שלי:

איש השנה: מרדכי קידר (האיש שלא וויתר); גנב השנה: מיכאל צור (האיש שאכל משלנו); הפתעת השנה: יצחק רבין (האיש שהפתיע רבים); סחטן השנה: י. רבינוביץ (סוחט הת־רומות למיפלגות); יועץ השנה: אריק שרון (יד־מינו של רבין); אידי אמין של השנה: שלמה גורן (הרב־פקיד־ממשלתי); דפוק השנה: האזרח הקטן באמת (שנשאר קירח בכל); תכסיסן השנה: הנרי קיסינג'ר (שהזיז אותנו); מיסכן השנה: אני ואתה; מדינאי השנה: הרב צבי יהודה קוק (מעצב מדיניות החוץ והפנים של המפד"ל).

אני מצרף תצלום תעמולה עצמית שלי מעל מסך הטל־וויזיה בחדר־חלומותי.

ושוב שנה טובה, ושפע של סקופים.

ד. בר־חיים, ירושלים

לה ולי

הסבון לאוהבים להיות יחד

LOVELY

לה ולי — יחד — אהבה אחת.
לה ולי — יחד — סוד אחד.
לה ולי — סבון אחד.
לה ולי — הסבון לאוהבים להיות יחד.

ב - 3 צבעים ובניחוח מיוחד
שתמיד יזכירו לי אותה,
ולה — אותי.
לה ולי — הסבון לאוהבים
להיות יחד. תמיד.

חדש מעץ הזית

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

שם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = ה

המטה המשולב של אגד - דן יפעיל קו 5 בת"א עד 6 בערב

— מאת כתבי סוכנויות הידיעות —

תושבי תל־אביב יוכלו שוב לנשום לרווחה. כעקבות לחץ ציבורי חזק הח־ליט המטה המשולב של אגד ודן לחזור ולהפעיל את קו האוטובוסים העירוני מספר 5 עד לשעה 6 בערב, כפי שהיה נהוג מימים ימימה.

דובר המטה מסר כי לצורך זה הס־כים צה"ל לשחרר 3 נהגים מן השירות הפעיל וכי גם אנשי המטה עצמו יתנו ידם להצלחת המבצע וגם הם יתפסו מקומם ליד ההגה.

הדובר הוסיף כי קיימות עדיין מספר בעיות טכניות, אך הוא מקווה כי ב־פגישה מחר בין המטה המשולב, שר התחבורה, שר האוצר ונציגי המטכ"ל יבואו הבעיות על פתרונן המלא.

לכתבנו נודע כי המדובר בהקצאת 5 מכוניות נוסעים גדולות על ידי הצבא ובהקצבת דלק נוספת ממשרד האוצר.

יהודי - סגן נשיא הארווארד

המדען היהודי הדגול הנרי קיסינגן נתמנה השבוע למשרת סגן נשיא ב־אוניברסיטה האמריקאית המהוללת הארוואר.

פרופסור קיסינגר
גניוס יהודי בפעולה

פרופ' קיסינגר, שהוא ידיד ישראל נלהב, הינו היהודי הראשון בתולדות ארה"ב המתמנה למשרת זו.

„אנו גאים בך בהיותך עוד הוכחה לקיומו של הגניוס היהודי הנצחי" נאמר במברקי הברכה שנשלחו לפרופ' ב־סינגר ע"י אישים, מדענים, מפלגות וגופים שונים בארץ.

ח"א פעל בגיזרת לוקסור

מטוסי חיל האוויר פעלו הבוקר שוב נגד מטרות צבאיות בעומק מצרים, הפעם תקפו גלים־גלים אוהל־קרקס ומגדש כדורגל בעיר לוקסור. כן הש־מידו דוכן פלאפל.

דובר צה"ל מסר כי כל המטוסים שבו בשלום לבסיסם.

פעולה זו באה כתגובה לתקרית אמש בה נהרגו 37 חיילי צה"ל ב־מתקפת טילים פתאומית של המצרים. בחזית הסורית נמשכו הבוקר העבו־דות החקלאיות תחת אש כבדה ונמ־סר כי זריעת שדות המוקשים מתנהלת באיטיות.

הדולר השחור עלה ב־2 אג'

מחירו של הדולר האמריקאי ברחוב ליליינבלום עלה אמש ב־2 אגורות ועומד כעת על 118.22 ל"י לדולר לעומת 118.20 בתחילת השבוע.

כתבנו הכלכלי מוסיף כי חוגים ב־משרד האוצר רואים בעליה מתונה יחסית זאת סימן לשיפור ולייצוב ב־מצב המשק בהשוואה למצבו בשבוע שעבר.

בין עצי המנגו

ערב על שפת האגם המר. שקיעה אדומה בצל עצי המנגו. גוגו צץ מתוך סבך קני־הגומא, זקנו הפרוע מבהיק בשמש ה־ערבית „חבר'ה!" הוא צועק „תפסתי שני בורים עלא־כיפק. תהיה היום אכבר חאפלה."

זוזו מביא גיטרה, מומו מוציא מפוחית. ריח הדגים מעלה ריר בפיות החבר'ה. כבר שלושה שבועות שהם ניזונים משורשים. צוצו חוזר ובידו שתי שממיות טריות שצד זה עתה וכמה עלי בננה. המוראל בשיאו. החבר'ה שרים שירים עצובים על וניה ועל קטיושה וטוטו אומר פתאום „קיבלתי היום מכתב מציפי. מעוזי יתחיל השבוע ללכת לבית הספר. כשהלכתי למילואים," הוא נזכר, „בבוקר יום כיפור, אפילו לא לקחתי מברשת שיניים. אמרתי לציפי שאחזור בערב. היא היתה אז בהריון עם הילד. עכשיו הוא בכיתה אלף."

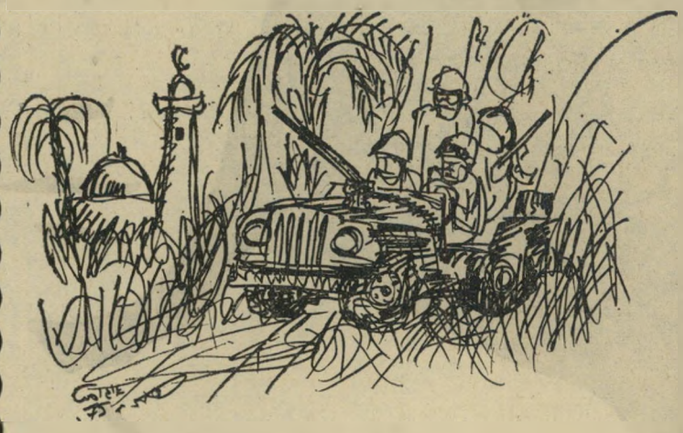

חבר'ה זהב. ארץ ישראל היפה בין עצי המנגו זו השנה השביעית. שושו נזכר „איך אכלנו פעם שימורי בשר מצ'כיה — אחרי שחיסלנו את הארמיה השלישית. אז גם היו סיגריות מצריות טובות. היום מעשנים דורה, אבל המוראל מאה אחוז."

ערב. השמש נעלמה מאחורי העצים. רק צליל המים ה־מפכים בתעלת המים המתוקים ופיצוצי הארטילריה במרחק מפריעים את השלווה. מישהו מתניע את הזלדה. מישהו עולה על מוקש. עוד יום שיגרתי הגיע לסיומו בין עצי המנגו — אולי יהיה זה המנגו האחרון... כאן אהרון מחר, האגם המר.

חדש! מהפכני!
המשקה הטעים והמזין —
ממש כמו קפה אמיתי
ציקוריה - עלית
הופיעה לאחרונה בשלושה טעמים:
קפה ● תה ● בירה לבנה.
כפית אחת בכוס מים חמים — והמשקה מוכן
כדאי להוסיף אבקת חלב לשפר הטעם
טעים תמיד, מתאים תמיד —
העם החליט ציקוריה עלית.

שם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = ה

הארץ

ממישנתו של מייסדו

לא הנצחון עיקר —
אלא עצם ההשתתפות

ד"ר זוארץ
(דף קדבי, המלחמה הבאה)

שם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = ח

העתונים לא יפרסמו תמונות חללים

ועדת החירום של עורכי העתונים היומיים בישראל החליטה אמש בישיבה סוערת שלא לפרסם יותר בעתונים את תמונות חללי מלחמת ההתשה בשל המחסור החמור בנייר השורר בשוק העולמי.

לפי בקשת המשפחות ובתיאום עם הגורמים המתאימים בצה"ל יוציאו העתונים היומיים במשותף מוסף שבועי שיכלול את שמות החללים בלבד.

להשיג בכל דוכני העתונים.

נכד ראשון לשבוי סוריה

(עטים) נכד ראשון נולד ה־שבוע במזל טוב לאחד משבויינו בסוריה, בטכס ברית המילה החגיגי מסר יו"ר ועדת־התרבות של קרובי משפחות השבויים כי המגעים עם הצלב־האדום לקראת שחרור השבויים עדיין נמשכים. היו"ר גם מסר את איחוליו לבני משפחתו של הרך הנולד, ולסבו היושב בשבי זו השנה העשרים ושבע. הורי הילד רצו לקרוא לו על שם הסב השבוי, אך לא יכלו להיזכר בשמו. לכן נקרא הנער שמואל־יוסף פאנטום — שמואל יוסף — על שם עגנון ופאנטום על שם הסבא.

משקלו בשעת הלידה 3.750 ק"ג.

ישראל נתקבלה כמשקיף בארגון הסודה הבי"ל

למרות התנגדות של כמה מארצות אפריקה ואסיה החליט אמש המושב הרביעי של ארגון משווקי הסודה הבינלאומי כאיי הוענטילים על קבלת ישראל ואש"ף כמשקיפים קבועים בוועידת הקבע שליד המושב.

נציג ישראל מר אפרים סיפון תקף בחריפות את המדינות שהתנגדו לקבלת ההחלטה. „אתם תעשו בלונים" קרא מר סיפון בלהט „אבל אנחנו נמשיך בשיווק הסדיר של סודה. אל אפכם ועל חמתכם הסודה נוע תנוע".

כתבנו המיוחד בוענטיליה מוסר כי רבים מבין המשתתפים לחצו את ידי מר סיפון על נאומו האיתן וכי אף נציג הולנד לחץ ידו בחמימות והביע צערו הכן והעמוק על צעדה הטיפשי של ממשלתו שניתקה יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל.

„דעו לכם" הוסיף הנציג ההולנדי „כי ציבור משווקי הסודה ההולנדי ועמם כל העם ההולנדי ניצב אתכם בחזית אחת ואחידה".

ספורט

המשחק המרכזי בליגה הלאומית בין מכבי ת"א לבית"ר ירושלים הסתיים בתוצאה המפתיעה 0:0 (0:0).

המשחק היה ירוד ברמתו ברוב שלביו וזאת עקב ההרכב החסר בשורות שתי הקבוצות. בשורות מכבי ת"א שיחקו רק חמישה משחקני ההרכב הראשון — כל השאר עודם מגוייסים.

החמישיה הפותחת
כורע: השוער הצעיר בנדורי

החמישה ששותפו הם בלוט, גלזר, בנדורי, אהרונסקינד וג'רי בית־הלוי — אשר משרתים בסביבה. כל השאר היו שחקני ההרכב הראשון של קבוצת הילדים. מקבוצת בית"ר התייצבו למשחק רק שלושה שחקנים, והוחלט לשתף שבעה מבין אחד־עשר הצופים במשחק.

לא שפט אף אחד.

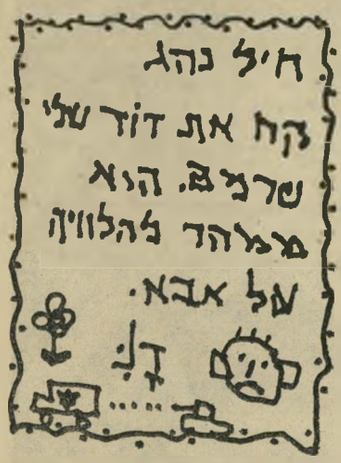

אמש בטלוויזיה:

מפגש אומנים

יפה עשתה הטלוויזיה כשהחליטה, למען מוראל העם, להפוך את התוכנית הלבבית „מפגש אומנים" מתוכנית שבועית בת שעה לתוכנית יומית בת שעתיים.

ואכן, אמש כשהופיעה התוכנית במתכונתה החדשה בהנחייתו החיננית כתמיד של אהוד מנור, יכולנו שוב לשמוע קולות חיוך וחיכוכי הנאה העולים מכל בית אב בישראל.

ראשית שמחנו על בואם של כל אומני ישראל באשר הם בגיום מוראלי נפלא של רוח העם הנפלא הזה. יפה היה לראות שוב את רן אלירן בשיריו הקצביים, חנה אהרוני בלחניה הליריים, ישראל יצחקי בשירים עליזים של הימים ההם, צדוק סביר בחיקויים נפלאים של מנהיגי האומה (בן־גוריון, שרת, דוד רמז ואליהו גולומב) וג'וקי ארקין בריקודים מלהיבים.

„מצעד הפזמונים החי" שחתם את הערב הנפלא הביא אל סלוננו את נעמי שמר האגדית בשירה המבטא כל אחד מאיתנו „יהיה בסדר", הגשש החיוור, העומדים לנו תמיד במצבים קשים, בשירם התוסס „יהיה מאה אחוז", אנטיוכי סיפלים בשיר הקיצבי „יהיה טוב" וכן „בלדה לעצי המנגו" בביצוע הנכים והנכות, „תעלת המים המתוקים" בביצוע צוות־הווי־פאיד ועוד כהנה וכהנה.

כל הכבוד לה, לטלוויזיה העושה ימים כלילות למען רוח העם. המשיכו כך.

חתונה על גג פח לוהט

בצינעה, בהאפלה מוחלטת, אך עם הרבה-הרבה שמחה בלב נערך אמש בצומת צח טכס נישואיהם של 290 נכי-צה"ל, כולם בוגרי מנעוז „קריסטל" שבקו מוטה החדיש.

על הטכס החגיגי, שנערך בתוכני המבנה המיוחד שהוקם מאלפי שלדות שרופות של טנקים ונגמ"שים, ניצח „סבי הפצועים" המפורסם שמחה הולצברג.

למרות שנפצע אף הוא לפני כחודש בתקרית בבקעת הירדן שמר מר הולצברג על רוחו הטובה והעליזה וגרר את אלפי הנכים והנוכחים לשירת „תן כתף, עצום את העיניים. אם יש לך כאב — רמסהו ברגלים. חג לנו היום, חג לנו היום".

את האווירה המיוחדת של חג ואחווה לא יכלה לבטא יותר טוב אם צעירה שאמרה לילדה „אתה רואה, כפיר'לה, כשתהיה גדול — גם אותך יחתן הדוד שמחה".

שם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = חלום שנתגשם = אין קיסינג'ר = ח

אם ייכשל קיסינג'ר ותפרוץ מילחמה - צפויים 8000 קורבנות

בערי ישראל - אולם שום דבר אינו מוכן לכך. לא תהיה לך ברירה:

קבור את עצמך!

הדגם לחישוב מיספר הקורבנות: לונדון בהפצצת ו"2

צפירות־האזעקה עלו וירדו. ההפצצה החלה מייד לאחריהן. אנשים נושאי־אלונקות פרצו לכל הכיוונים. התושבים לא הספיקו להיכנס למיקלטים, וכבר נראו ההרוגים הראשונים.

מהריסות הבתים הוצאו חללים. ליד זירת התקרית התכוננו להיכנס לפעולה קבוצות נוספות של משתתפים בתרגיל התגוננות אזרחית. שני סדרנים, שעמדו תחילה על המידרכה, ערקו לתוך בית־הקפה הסמוך והתחילו מישחק שש־בש, עד סוף התרגיל. סדרן שלישי ביקש קפה, והתחיל קורא את העיתון.

„פשוט משעמם. זה לא יקרה אצלנו," הצדיקו שלושת הסדרנים את עריקתם. „אתה לא רואה שכולם ברחוב צוחקים מהתרגיל?"

מדוע זה „לא יקרה אצלנו"?

„מפני שצה"ל יעשה אותו הדבר לערבים, אם יפציצו אותנו," הגיב אחד הסדרנים.

„אצלנו זה לא יקרה, מפני שהם יודעים מה שצה"ל יעשה להם," הוסיף עריק אחר.

„הישראלים משערים שאם יפתחו הערבים שוב בהתקפת־פתע, הם ישגרו את הטילים במטחים, כנראה נגד שדות־תעופה

מאת

מרסל זוהר

צבאיים בישראל, אך בעיקר נגד מרכזי־האוכלוסין." את השורות האלה פירסם בחודש פברואר השנה השבועון הבריטי לענייני־תעופה פלייט, לאור כניסתם של טילי הסקאד לשימוש הצבא במצרים ובסוריה, טיווחם של טילי הסקאד — 290 ק"מ — מכסה את רוב שיטחה של ישראל.

במסגרת ההיערכות ההגנתית האזרחית החדשה הכינו ראשי רשות פס"ח העליונה (פינוי־סעד־חללים) תוכניות לגבי החיים בעורף בימי המילחמה הבאה.

„עלינו לנסות לחזות את המצב הגרוע ביותר שעלול להיווצר," הכריז יצקב מרקוביץ, ממלא־מקום יו"ר רשות פס"ח עליונה.

צוות של סמנכ"לים ומנכ"לים של מישרדי־ממשלה, בעזרת מומחים־צבאיים, ניסה להעריך את עוצמת הפגיעה, במיקרה שהעורף האזרחי ייפגע במילחמה הבאה בהפצצות מהאוויר ובהפגזות טילים.

הנתונים היחידים הקיימים לגבי פגיעות מסוג זה, הם אלה מימי מילחמת־העולם השנייה. לכן השתמשו בהם המומחים כבסיס להשוואת עוצמת ההרס שעלולות לגרום, כיום, הפצצות אוויר וטילים בעיר ממוצעת.

בחישובים אלה נלקחו בחשבון נורמות מעוצמת הפגיעות שגרמו באמצעות טילי הוו"2, שבהם הפציצו הגרמנים את לונדון.

לגלות

✷ או להסתיר?

לפי נתונים אלה נקבע, כי שבוע הפצצות על עריה הגדולות של ישראל עלול להסתכם ב־8000 חללים וכעוד 24 אלף פצועים.

לפי אותם חישובים, עלולה הפגיעה של קבוצת טילים שתיפול על איזור מאוכלס בעיר, לגרום כ־120 חלים וכ־350 פצועים.

סמנכ"ל מישרד־הפנים, יעקב מרקוביץ, מעריך, שגודל הפינוי עלול להיות כ־5% אחוז מכלל האוכלוסיה. במילים פשוטות

זה יכול להיות יותר גרוע: אמצעי־הפיגוע השתכללו פי־כמה מאז צולמה תמונה זו, בעת הפצצת העיר נאנקין בידי חיל־האוויר היפאני ב־1937

יותר האירגון של מרקוביץ יצטרך לפנות בערך 175,000 אזרחים שיישארו ללא קורת־גג, ולדאוג לכלכלתם באמצעות מרכזי־פינוי.

כיצד יש לנהוג — האם לגלות לציבור את מידת הסכנה וללמד אותו כיצד להתנהגן, או להתעלם מהכל ולשתוק?

האם יש טעם בהכנה מראש לקראת חוויות מזעזעות?

האם כדאי להכין את האנשים לקראת סכנה צפויה?

בסיפרו הפחד הבריא ניתח הפסיכולוג איירווין ג'ניס את שאלת הפחד הבריא.

„מקובל להאמין שככל שהאדם פוחד יותר מפני מצב מאיים, כן פוחתת יכולתו להתמודד איתו. גם אם נכון הוא שפחד רב מדי מקטין את יכולתו של אדם לטפל במצב הלחץ, הרי מחקרים הראו שגם פחד מועט מדי עלול להביא תוצאות שליליות. רמה בינונית של פחד מפני מצב של לחץ, היא המאפשרת לאדם התמודדות יעילה ביותר באותו מצב."

מחקריו הראשונים של ג'ניס, על חשיבותו של הפחד בהכנת אנשים לקראת מצבי־לחץ, נעשו עם חולים שעמדו לפני ניתוח.

חולים שלא גילו כל סימני־דאגה מפני הניתוח הקרב, עמדו במצב הלחץ שלאחר הניתוח — בפחות הצלחה לעומת חולים שגילו מידה מסויימת של חרדה.

בעיקבות מחקרו גילה איירווין ג'ניס שלושה סוגים של תגובות רגשיות. הקבוצה הראשונה היתה של חולים שגילו חרדה יתרה, וחשו פגיעים מאד בגופם לפני הניתוח ומייד לאחריו. נראה היה שאינם מסוגלים לפתח הגנות פנימיות כדי להתמודד עם המצב המאיים של הניתוח.

קבוצה שנייה של חולים גילתה רק מידה מועטת ביותר של פחד לפני־ניתוח. הם ניראו בלתי־פגיעים, כנראה משום שהתכחשו לאפשרות הסכנה והכאב, או צימצמו אותה במידה רבה. כשהגיע הכאב הבלתי־נמנע שלאחר הניתוח, שוב לא היו מסוגלים לשמור על נינוחות ושקט. הם הפכו מדוכאים וחרדים, כועסים ועויינים. מרביתם היו נורמליים לחלוטין, ונראה שדווח להם רק מעט על העומד להתרחש, והם נמנעו מלחשוב על המשתמע ממצבם.

נראה שאם היו מקבלים הכנה מוקדמת ואתראות מתאימות לפני הניתוח — היו מתמודדים בכאב ובלחץ ביתר הצלחה.

הקבוצה השלישית היא של אנשים שקיבלו מידע מציאותי על העומד להתרחש עימם, כך שתוצאות־הלוואי של הניתוח לא באו להם כאפתעה. אחרי הניתוח חשו ביטחון יחסי, שיתפו פעולה עם צוות בית־החולים והיו מסוגלים לעודד את עצמם כשהתגבר בהם פחד זמני.

מידע על אסון או סכנה מתקרבת, המעלה פחד ברמה בינונית, יעלה את רמת הסבילות של אנשים לגבי מצב של לחץ. כך הודגש בהפרט והקהילה בשעות מצוקה, שהופיע בעריכת י. מרקוביץ ורחל רבי־נוביץ.

מידע זה מאפשר פיתוח מנגנוני־התמודדות והגנות יעילות. זהו תהליך המכונה בפי ג'ניס חיסון ריגשי, מאחר שהוא מקביל לתהליך המתרחש בעת הזרקת חומר חלש המכיל וירוס להגברת נוגדנים בגוף.

על־מנת לפתח חיסון ריגשי מתאים, חשוב שלא להניח לאדם להתעלם מסימנים המצביעים על הסכנה הקרובה, גם אם יש לו נטייה טיבעית לנהוג כך.

יש לספק לו גם מידע שאינו נעים, והמתקבל באי־נוחות על־מנת לבנות תמונה מציאותית של האירוע הבלתי־נעים שבו עלול האדם להתנסות.

סיכם ג'ניס: „מיספר מחקרים מראים, שכאשר מעוררים פחד גדול באמצעי־שיכנוע, אך לא מקיילים על האדם הפוחד על־ידי ביטחונות — אנשים נוטים להתעלם, להפחית עד למינימום, או אפילו לשלול את חשיבות האיום.

„מאידך, קיימים מחקרים המצביעים על השפעתו של איום חזק, ועל הנכונות של בני־אדם לנקוט אמצעי־זהירות ופעולות־מניעה בעיקבותיו."

הסיכום: יש לעורר באזרח רמת־פחד בינונית, שדי בה על־מנת שהאדם יתפקד, עם הופעת מצב־הלחץ, בצורה היעילה ביותר.

יחידות קרביות ואוכלוסיות אזרחיות הנתונות ללחץ־חוזר, לומדות להסתגל למצב בצורה טובה יותר ויותר. כך, למשל,

(המשך בעמוד 14)

איך קיבל יצחק רבין את אות הגבורה, ואיך נהנה יצחק ליבני

■ הפגנות־המחאה כנגד ה־דוקטור **הנרי קיסינג'ר** שר־החוץ האמריקאי, פגעו גם ב־עובדי מלון המלך דויד. העובדים, שהיו רגילים ליחס אדיב וחביב מצידו של קיסינג'ר, התלוננו כי הפעם, בניגוד לבי־קוריו הקודמים, לא התעכב הדוקטור ליד איש מהם, וכימעט שלא לחץ ידיים עם העובדים.

■ מבדיחות השבוע: „האם שמעת? **יצחק רבין** קיבל את אות־הגבורה!" מה פיתאום? „מידי **אסא קדמוני**."

■ וכהמשך, על אי־תגובתו של **אריק שרון** בראשית ה־סערה: „שמעת? אריק חלה בשיתוק!"

■ למרות עיסוקיו המרו־בים כשר־החוץ, למרות בעיות ההסדר וביקורו של הנרי קי־סינג'ר, מצא **יגאל אלון** פנאי לנסוע באופן אישי לנמל־התעו־פה בן־גוריון, לקבל את פני בנו **יפתח**, שחזר עם אשתו **שושקה** מלונדון, שם הם לומ־דים ועובדים.

■ כאשר צילצל הטלפון בדירתו של ח"כ **זבולון המר** בשבוע שעבר ללא הפסק, ביום ובלילה, לא הבין תחילה מה קרה. כמה מן הפונים דיברו בגסות אל אשתו. רק למחרת היום גילה כי הקריאות באו כתגובה על הלצה שהופיעה במדור הסאטירי ZOO הארץ בהעולם הזה, שנוסחה בצורה היתולית כפנייה לאזרחים לטל־פן להמר ולמחות על הצטרפותו ל„ממשלת הנסיגה". הדבר בא בעיקבות מודעה של „גוש אמונים" בעיתונים, שקראה ל־אזרחים לצלצל לחברי הממ־שלה. „זה לא פייר," טען המר, „במודעה שלנו נתנו רק מיס־פרי־טלפון של מישרדי הממ־שלה, ואתם נתתם את המיספר הפרטי שלי!"

■ לעיתונאי המוציא־לאור **אלי לנדאו** יש דיעה משלו על ההסדר עם המצרים. בשיחה פרטית עם אלוף (מיל.) **עזר וייצמן**, אמר לנדאו: „אני בעד ההסדר. עם הנהגה כזאת, יותר טוב ללכת לשלום מאשר למלחמה."

■ ואילו עזר עצמו הגיב על התפרצותו של יצחק רבין, שכינה את ח"כ **חיים לנדאו** (לא קרוב של אלי) בשם „סאנשו פאנשה" וטען שהוא מדבר כקולו של „כלי־התחבורה של סאנשו פאנשה": „פרד מדבר על חמור!"

■ בבניין הטלוויזיה בירו־שלים מלחשים, כי הסיבה ה־אמיתית לביטול הקרנת פרק מהסידרה קוג'אק ביום מותו של **פינחס ספיר**, היתה דימיונו הבולט של ספיר לקוג'אק, ש־שימש לא פעם נושא לפא־רודיות.

■ יורשו של ספיר, שר־האוצר **יהושע רבינוביץ** מצא לו זמן למרות בעיות הרפורמה במס־ההכנסה, לצאת לחופשה ביחד עם אשתו **גאו־לה**. את חופשתם בילו השניים בבית־ההבראה של קופת־חולים שבזיכרון־יעקב. מיד עם שובו מהחופשה, לפני כשבוע, אפשר היה לראות את רבינוביץ מסייל ליד ביתו שבתוכנית למ"ד, כשהוא מסתודד עם **צבי דרי נשטיין**. השכנים באותה שכו־נת־מגורים שבה גר השר, יודו־עים לספר כי מדי שבת אחר־הצהריים, אפשר לראות את השר מנהל את פגישותיו החשו־בות כשהוא מטייל לאורך הרחו־בות בשכונה ביחד עם שרים וחברי־כנסת. האמת היא כי השר ואשתו מזמינים אורחים רבים לביתם בשבת אחר־הצהריים, כשהשר בעצמו פותח שאל אותה מדוע אינה באה לגן יום־יום. השיבה גאולה: „אני מבשלת לבעלי." הזאטוט לא הירפה, ואמר לה: „את יכולה לעשות כמו שאמא שלי עושה לאבא שלי. לשים את האוכל במקרר, וכשאבא בא מהעבודה הוא מחמם את האוכל, ולאמא תמיד יש המון זמן."

■ נראה **שיהושע פרץ** אהוד לא רק על פועלי־הנמל באשדוד. **אלכס טנא**, המו"ל והעורך של העיתון המקומי חדשות אשדוד, יצא להגנתו של פרץ במאמר־מערכת שבו הוא קרא: „אווירת הלינץ' נגד יהושע פרץ מחייבת תקופת־צינון." טנא טוען כי פרץ הוא הרע במיעוטו, שהפך שעיר־לעזאזל, וכי בגמל אשדוד קיי־מים „גזלנים" גדולים יותר מפרץ.

■ אחד ממקטרגיו של פרץ, העורך האחראי של הארץ **גיד־עון סאמט**, התפלא לקרוא בהעולם הזה שכאילו קיימת הסכמה בין הארץ ומישרד־החוץ, שלפיה משקף המאמר הראשי המדיני של הארץ את דיעות המישרד. „איני יודע אם אי־פעם היה מין הסכם כזה," אמר סאמט, „אך בוודאי אין כזה מאז שאני עובד בהארץ."

■ **רבורה ואנדרי מט־יאס**, נישאו בשבוע שעבר, בטכס שנערך באחד מאולמות גן אורנים בתל־אביב. לפתע נכנס לאולם בחור שחרחר, ניגש אל בני־הזוג ולחש באוז־ניהם: „אתם מוכרחים לבוא איתי! זה חשוב, וגם תקבלו הרבה מתנות. אל תשאלו שא־לות. בואו!" השניים גילו רוח ספורטיבית, יצאו עם הבחור, כשמצטרפים אליהם ההורים וה־דודות שלא הבינו מה מתרחש. הבחור הוביל את כל הפמליה לאולם סמוך, שם הסבו כ־600 איש שהוזמנו על־ידי חברת לון למסיבה השנתית הקבועה שהיא עורכת. מנחה המסיבה, **כמי פאר**, הוא שהטיל על הבחור השחרחר את המשימה לשלוף את החתן והכלה מהאולם ה־סמוך כתעלול של פירסום, חילק לכל השלושה מתנות מתוצרת החברה.

■ בעיקבות השביתות ב־בנק לאומי ובבנק דיסקונט, הציע **צבי כצר**, מרצה ללשון העיברית באוניברסיטת בר־אילן, לשנות את שמו של מכשיר הבנקומט ל„בנקו־מת", ואת שמה של המשכורת לשנות ל„מס־כורת".

■ בעוד העובדים הבכירים ברשות־השידור יוצאים לחו"ל, החליט מנכ"ל הרשות **יצחק ליבני**, שהוא כבר שבע נסי־עות, ויצא לחופשת־הקיץ ב־אכזיב. ליבני בילה באכזיב שלושה ימים, בהם הוא הצליח לנוח, לדבריו, „רק משום שלא הייתי צריך לראות טלוויזיה ולשמוע רדיו."

הנרי קיסינג'ר

ששוחח בידידות, בעת המסיבה לכבודו בכנסת, עם עורכי שני ח־צהרונים, נוח מוזס („ידיעות אחרונות") ושלום רוזנפלד („מעריב"), בוודאי ידע שהוא מדבר עם עורכי שני העיתונים שעשו יותר מכל גורם אחר להתסת ההמונים בארץ נגדו. אולם קיסינג'ר חייך באדיבות, כשהוא מרמז שהוא קרא את תירגום מאמרי עיתוניהם.

את הדלת, ואילו גאולה מגישה את הגעפילטע־פיש המפורסמים שלה. כשמתחשק לרבינוביץ להמתיק סוד עם אורח מסויים, הוא נוהג לרדת איתו במעלית ולשוחח איתו אגב טיול.

■ גאולה רבינוביץ, מי ש־היתה במשך שנים רבות גננת בגן־הילדים נצח ישראל בתל־אביב אוהבת לספר על מיקרה שקרה לה בעת שביקרה לאח־רונה בגן־הילדים. אחד הילדים

סילוויה קריסטל

שגילמה את תפקיד „עמנואל" בסרט האמנותי־הפורנוגראפי המוקרן עתה בארץ אחרי קיצוצי הצנזורה, לא התביישה לחשוף את שדיה (מימין). אולם המקרינים הישראליים הם צנועים יותר. בקולנוע „אסתר" בתל־אביב הודבקו המודעות המקוריות של הסרט, כשמתנוססים עליהן שדיה החשופים של עמנואל, אך מישהו דאג לאחר־מכך להלביש לה חזייה, על־ידי הדבקת עטיפות ניילון דמויות־חזיות לכל המודעות (משמאל).

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

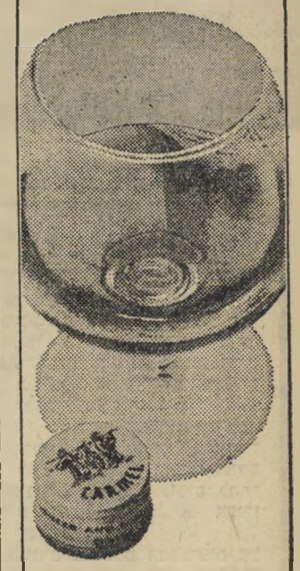

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון
וזכרון יעקב

אנשים

■ בניין הטלוויזיה בירושלים התרוקן בסוף השבוע ממיספר ניכר של עובדיו הכישרוניים. הללו — **מיכה לימור, אלכס גילעדי, מוטי קיר־שנבוים, דב גודשטיין, צבי דורנר ועגנת אור־מרמרי**, אשתו של חבר מערכת ZOO הארץ **חנוך מרמרי** — יצאו לשיט־מיפרשיות לקפריסין. החבורה העליזה הפליגה ביום החמישי בערב, ו־תשוב ארצה ביום הראשון, כשחלק מעובדי הטלוויזיה הישיטים ישובו במטוס, ואילו אותם שאינם ממהרים ישובו באותה מיפרשית עצמה.

■ תחנת־השידור הפירטית קול השלום של **אייבי נתן** הולכת ותוספת לה מקום חשוב. כראייה לכך, אפשר להביא את מילחמתו של מנהל שידורי פירסומת בשידור, **משה חיי־כב**, בתחנה זו. חובב שיגר מיכתבים לקרייני הרדיו, היתרה בהם כי מי מהם שיעבוד עבור אייבי כ„דיסק־ג'וקי", או אפילו יקריין בשידורי־הפירסומת לתחנה זו, יאבד את סיכוייו לעבוד עבור שירותי פירסומת בשידור. אולי משום־כך נשמעים בשידורי הפירסומת המשודרים אצל אייבי, במקום קולותיהם קריינים מיקצועיים, קולותיהם של **סולו יורמן ודויד תמיר**, בעלי חברת שידורי הפירסומת „אן רון".

■ ראייה נוספת לכך שהרדיו החליט להילחם, ויהי־מה, בתחנתו של נתן, היא הסיפור הבא: ידוע כי תקליטיו של אייבי נתן היו נעולים באחד המחסנים בנמל־אשדוד. והנה, כשהתחיל לשדר, נתגלה כי יש לו תקליטיה המכילה את מיטב הלהיטים. אנשי הרדיו החלו מתעניינים אצל חברות־התקליטים מניין לאייבי התקליטים.

משה גת

הצייר הישראלי הנודע, חגג השבוע במלון „פאל" בתל־אביב מאורע מיוחד במינו: הוא פעת אלבום ליטוגראפיות של סידרת ציורים מיוחדת משלו על הנושא: „פנים בישראל". האלבום המפואר הודפס על־ידי הוצאת „מורלו" בפריס, והדפסתו נמשכה כשנה, כשמשה גת מפקח באופן אישי, במשך מיספר שבועות, על ההדפסה הסופית. מחירו של אלבום כזה הוא 2500 דולר, אולם אזרחי ישראל לא יוכלו לרכשו בארץ. כל המהדורה נמכרה לגלריית אומנות בניו־יורק, ורק העותק, הנמצא בידי גת עצמו, הוצג במסיבה בפני ידידיו (למעלה). בתמונה למטה: כתבת „הארץ" נילי טל ואשת־האדריכל תמר ישר בתערוכה.

גם חברות־התקליטים התעניינו, בינן לבינן, מי סיפק לאייבי תקליטים. האמת היא שספק התקליטים היה **איתן ציר**, מנהלה הצעיר והחדש של חברת־התקליטים סי־בי־אס, שהעניק לאייבי 250 תקליטים במתנה.

■ בברכה יוצאת־דופן זכה הצייר **אברהם פת**, שפתח תערוכת ציורים מהתנ"ך ביפו העתיקה. אורח־הכבוד בפתיחה היה ח"כ **גדעון פת**, שגילה לגמרי באקראי כי הוא קרוב־משפחה של הצייר. אמר ח"כ פת לצייר פת: „באופן לגמרי אגואיסטי אני מברך אותך: מי יתן ולא ירבו כמותך בישראל!"

הורוסקופ

טלה
21 במרץ – 20 באפריל

החודש מתחיל עם זינוק קדימה — אך השבוע אינו, בהכרח, חיובי לתוכניותיך. בייחוד יום ב': אם אתה מתכוון לבצע תוכניות ביום זה, מוטב שתיזהר. נסיעה קצרה תסתיים בסיבוכים ואולי באסון. אל תתן לילדים לצאת לטיולים. דווקא השבוע. בת טלה: הפני את מרצך לשיפוצים.

שור
21 באפריל – 20 במאי

הבעייה העומדת במרכז השבוע, בן שור, היא בריאותך. כל אשר תעשה לשיפורה — מצויין. כל אשר תעשה העלול לפגוע בה — מסוכן מן הרגיל. גם לרופא, לבדיקה שיגרתית. ואל תזניח את פוליסת־הביטוח בגלל הצלחתך העיסקית והאמנותית. נכונו לך הפתעות במישור הפינאנסי.

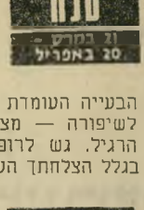

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

בת־זוגך נמצאת במבוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת להבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחלצה ממצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להסתיר ממך, אל תסתער עליה חזיתית, כי אם בחר באיגוף ממושך, תוך ביצוע פעולות הטעייה והסחה; כך תגיע אל היעד בעזרתה ממש, ויחד תלבנו את המצב. אם לא תפעל למען זוגתך, המשבר עלול לפרוץ החוצה כבר השבוע ביום שלישי או רביעי.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

תקופה עדינה, רגישה ורבת־התפתחויות. מוטב לשקוע לגמרי בתוך המאורעות, מאשר לעמוד מן הצד. עם זאת, תיכנון קצר־טווח ובהיר־עיניים ביום ה' יאפשר לך לקצור פירות זמן ממושך. בת סרטן: את מסוגלת להשפיע עליהם השבוע, כמה שרק תרצי. בתנאי שתהיי אדיבה, מכונסת בתוך עצמך, מלאת־הומור אך שלא יהיה גלוי מדי. הרבי בטיולים קצרים.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

מצפה לך שבוע נפלא מבחינה רומנטית. סוף סוף תפוצה על עוגמת־הנפש והכאב שנגרמו לך בפרשת האהבה הגדולה שנסתיימה לא מזמן. נסה לכבוש את נטייתך לנקום בבן־הזוג החדש על כל מה שהישן עולל לך, והתנהג אליו כמו שמגיע לו. נסיעה קצרה תגלה לך עובדה מפתיעה.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

בכוח האינרציה מוטב לזוז קדימה מאשר תוך־כדי הפעלת כל השרירים, כל הזמן. זוהי תקופה בה מוטב לחשוב, הרבה, לפני כל צעד. ואומנם, אם כן תעשה ולא תירתע מן המסקנות המפתיעות שתסיק — תגיע רחוק השבוע. יש סיכוי להעלאת־שכר או להכנסה גדולה יותר.

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

אכזבה גדולה בידידות קרובה היא אחד הדברים הפחות נעימים העשויים לקרות לך השבוע, בן מאזניים. בת מאזניים: אם את חושבת שקשר עם ידיד הוא חיוני — שימי לפחות עין על מה שהוא עושה. ובכלל, הגיע כבר הזמן שתשקלי את כל מעשייך בזהירות יתירה. לבשי בהיר.

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

אל תשקיע את כספך בעיסקות מפוקפקות. ובכלל, חכה עוד קצת לפני שאתה מחליט מה לעשות בו. היחסים המתוחים עם אדם קרוב מטרידים אותך יותר מדי — כדאי שתוותר קצת כדי שהיחסים ישתפרו ושמוחך יתפנה לדברים חשובים יותר. בת עקרב — אל תזלזלי בבריאותך.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

עירנות רוחנית תאפשר לך להתגבר על כל מיני התנגדויות צפויות ובלתי־צפויות. רעיון מבריק, אם יבוסס על־ידי תיכנון לעומק, עשוי לעצב את עמדתך הציבורית בצורה ובמידה בהן טרם נתנסית. זהו שבוע טוב לביקור אצל התופרת או בתצוגות־אופנה. אל תסמוך על ידידים. עשה את הכל בכוחות עצמך ובמו־ידיך. תתגאה בפרי יצירתך.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

צורת הדיבור הברורה והמרשימה שלך בימים אלה, תזכה אותך ביתרון ובכושר שאתה מאמין בהם בלב שלם. ידידה ממזל תאומים שתפגוש עשויה להיות לך אשת שיחה מעניינת. אתה עלול להיסחף בשיחותיך על דת ומוסר וליצור בה את הרושם של מטיף דתי, המנסה לחנך את כל הסובבים אותו לערכים נעלים. זהו הזמן להיערכות לקראת העתיד.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

צפוי לכם שבוע מעניין וסוער, הן מבחינה פינאנסית והן מבחינה רומנטית. אפשר שתעשו כסף בעזרת או כתוצאה מקשר רומנטי ואפשר שהרפתקה רומנטית תעלה לכם בכסף רב. השתדל לא להמר ולא לסכן כספך שלא לצורך, כי אתה עלול להיגרר להוצאות כספיות לא כדאיות.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

עצבים חזקים! זה מה שאתה צריך השבוע. שב על אחוריך וחכה. השתדל לא לקפוץ מעל לקורקבן. השתמש במה שיש לך. אחרת תגיע למצב ממנו לא תצא בקלות. חסוך לשעת צרה. כי היא עומדת בפתח. ומי הוא החכם, אם לא זה הרואה את הנולד! בת דגים, לך מראים הכוכבים שבוע של אהבה ובילויים רבים. אך המונח „אהבה" איננו בהכרח אותו מושג שאת מתכוונת אליו. לכן היזהרי לבל תמעדי!

קבור את עצמך!

(המשך מעמוד 11)

למדו תושבי הערים ברחבי אירופה, אשר סבלו מהפצצות־אוויר במילחמת־העולם ה־שנייה, למה גורם חומר־נפץ בעל עוצמה גדולה וכיצד יש להתגונן מפני פצצות.

כאשר מסתירים מפני אזרחי המדינה מה שעלול להתרחש בעורף במילחמה הבאה, גורמים ישירות למה שהודגם על־ידי שלושת הסדרנים בתרגיל להתגוננות אזרחית: „זה לא יכול לקרות אצלנו!"

העלון הפרט והקהילה בשעות־מצוקה מפרסם סיכומים מתוך החוברת „עזרה ראשונה פסיכולוגית לתגובות נפשיות בעת אסון," שהוצאה לאור על־ידי הוועדה ל־אסונות ולהתגוננות אזרחית של התאחדות הפסיכיאטרים האמריקאיים.

„הניסיון באסונות אזרחיים ובלחימה קונ־בנציונלית, כולל הפצצות־ערים ולחימה על הקרקע, מלמד שבין האנשים הנזקקים לעזרה נפשית, על כל 100 מקרים שנפגעו פגיעה פיסית, יש כ־10 עד 25 מקרים ללא פגיעה פיסית. כ־50 עד 70 אחוז מכלל האנשים נפגעים פגיעה נפשית באופן קל. 30 עד 40 אחוז עלולים לגלות הפרעות יותר ממושכות, אך עם אלה פגיעות בי־נוניות בלבד. רק תגובותיהם של 1 עד 3 אחוזים עלולות להיות חמורות. בטיפול מתאים, ניתן להחזיר את מרבית האנשים הללו לתיפקוד תקין תוך זמן קצר.

שאלוהים ידאג לעורף

מסקנה זו יש ללמוד על חשיבותו של הכוח שיפנה את הנפגעים, ויעביר אותם תחת אש — בתנאים מתאימים — למקום מובטח.

מי הם שליחי־המיצווה שעליהם מוטלות משימות מסובכות ביותר אלו?

אחרי שכוחות הג"א יחלצו את המתים והפצועים מתחת להריסות, ייכנסו לפעולה המתנדבים של פס"ח.

חוליות־הפינוי יעבירו את הקורבנות ל־מרכזי הריכוז. שם יתקיים תהליך הזיהוי. מומחים סועגים שכבר בכך נעשתה טעות פטאלית, מאחר שזיהוי המתים לא החל במקום שבו הם נתגלו. במקום בו מתגלה הקורבן פזורים פריטים השייכים לו, וחפ־צים היכולים להבטיח זיהוי מלא ומוחלט. בשלב השני ייכנסו לפעולה חברי ועדה לזיהוי. צלם, רופא־שיניים ואיש־מישטרה יבדקו את הגופות שלא זוהו. תוך 24 שעות אמור הזיהוי להסתיים. אם תפרוץ המילחמה באמצע הקייץ — לא תהיה ברי־רה ובגלל החום יצטרכו לקבור את החללים בעורף תוך 24 שעות גם ללא זיהוי. אם מזג־האוויר יהיה פחות חמור, יעמדו לר־שותם של ציוותי־הזיהוי כמה שעות נוס־פות.

בעוד כחודש ימים יניח שר־הפנים על שולחן הכנסת הצעת־חוק שתאפשר לקיחת טביעת־אצבעות מכל אזרחי המדינה מעל לגיל 16, כדי לאפשר זיהוי חללים בזמן הפצצות בעורף. המישטרה מבטיחה שלא תשתמש בטביעות אלו בחקירות פליליות נגד האזרחים. אך גם כך, יעברו שנים רבות עד שכל אזרח ימסור את טביעות־האצבעות שלו במישרד־הפנים. התהליך יתבצע כאשר האזרח יבקר בלישכות מיש־רד־הפנים לצורך קבלת דרכון, או רישום שינויים בתעודת־הזהות.

מערכת פס"ח בנוייה בעיקר על מת־נדבים: המתנדב הוא אדם בעל רצון טוב, אך אינו בעל־מיקצוע. פסיכולוגים ידועים טוענים, שאין לצפות מבני־אדם המצויים באיזור שנפגע שיפעלו באותה יעילות ובאותו שיקול־דעת שבו הם פועלים כ־רגיל.

במיסגרת ההכנות והתוכניות של ועדת פס"ח העליונה לקראת מצב של מילחמה, חולקה הארץ לשישה מחוזות: צפון, חיפה, תל־אביב, מרכז (רמלה־לוד — רחובות) ירושלים והדרום.

אחרי הפגיעה הראשונה בעורף, יקלטו מרכזי־הקליטה את המפונים. מיטות ושמי־כות בלמעלה מ־7 מיליון ל"י נרכשו על־ידי פס"ח עבור מרכזי־קליטה. לגבי המזון ש־יוגש למפונים הוחלט שלא להכין ריכוזי מזון.

ראשי פס"ח מקווים להתגבר על ה־בעייה, בעזרת השכנים שיתחלקו עם הנפ־געים במזון שנמצא בבתיהם. ראשי פס"ח מקווים להתגבר על בעיית הגשת האוכל למפונים שבמרכזי־הקליטה בעזרת מיפע־לים מקומיים, המספקים ארוחות לילדים בבתי־הספר היסודיים בזמנים רגילים. אך ספק רב אם המיפעלים האלה ימשיכו לפ־

(המשך בעמוד 32)

M.1

מרקום ד"ר יעקבסון

הנדון:

חזית הטירוף

הם יוצאים מחוריהם, אחד אחד, כל הטיפוסים הידועים של ארץ־ישראל המטורפת. הקנאים הדתיים החשוכים, שהפכו את המוסר היהודי המפואר לפולחן של שבט, והחותרים בגלוי או בסתר להקמת הדיקטאטורה של הקומץ הנבחר שבעם הנבחר.

הלאומנים שלוחי־הרסן, חסידי השלוחה היהודית של המוסר ההוטנטוטי, אשר הוביל אך לפני דור לרצח שישה מיליוני יהודים.

תימהוניים סתם, מכל המינים ומכל הסוגים, ערב־רב של מעוותי־נפש, לוקי שיגעון־הרדיפה ותסביך־הנחיתות, המוצאים פורקן לבעיותיהם הנפשיות במהומה הלאומית הגדולה.

התגייסות גדולה ומרשימה, דוחה ומסוכנת.

לערבים יש „חזית הסירוב". לנו יש „חזית הטירוף".

זו וזו מאוחדות במטרה משותפת: לעצור כל התקדמות לשלום, לטרפד כל ניסיון של הסדר, לחסל „בוגדים" ו„תבוסנים", לכפות מלחמה חדשה על המרחב המעונה והשותת־דם, כשם אלוהי־צבאות ואללה, ארץ־ישראל השלמה ופלסטין המשוחררת.

■ ■ ■

הרבה אנשים טובים מוכנים להתייחס בסלחנות להשתוללותם. מה יש, הרי אלה הם, בסך־הכל, בחורים טובים. אידיאליסטים. פטריוטים.

אידיאליסטים — בוודאי. פטריוטים — בוודאי. אבל אין זה מקטין את הסכנה הטמונה בהם. להיפך.

אידיאליסטים ופטריוטים גרמו לכל אסונות המאה ה־20, למרחצי־דמים ששמו קץ לחייהם של עשרות מיליוני בני־אנוש, בחזיתות ובעורף, במחנות־מוות ובמרתפי־עינויים.

אין מחלת־רוח מסוכנת יותר מאשר האידיאליזם שפרץ את גבולות שפיות־הדעת, והיוצא בריצת־אמוק. אין אידיאולוגיה קטלנית יותר מ־אשר הפטריוטיזם שאיבד את הבלמים, היוצא בדהרת־שיגעון לדרוס עמים וארצות. בלוזעזית קוראים לזה פאשיזם.

היש תועבה ש ל א בוצעה במאה ה־20 בשם האידיאליזם הפטריוטי? האם לא התגייס מיטב הנוער של איטליה וספרד, גרמניה ויפאן תחת דגל הפטריוטיזם האידיאליסטי, ויצא למירוץ המטורף אל ההתאבדות?

ההיסטריה עשתה היסטוריה!

■ ■ ■

מהי התוכנית הפוליטית של „חזית הטירוף", המנסה עתה למנוע את ההסדר בדרך של אלימות מילולית ומעשית?

התוכנית פשוטה בתכלית:

- לנתק את ישראל, סופית והחלטית, מכל ידידיה ותומכיה בעולם, ובראש־וראשונה מארצות־הברית של אמריקה.

(העולם כולו נגדנו / אבל לנו לא איכפת...)

- להתבצר בגבולות ארץ־ישראל השלמה המורחבת, בעזרת נשק המתיישן במהירות, שלא תהיה לו תחלופה.
- להביא בהקדם האפשרי למילחמה חדשה, שבה נעמוד לבדנו מול העולם הערבי כולו, אשר ייהנה מתמיכה גלוייה וסמוייה מכל מעצמות העולם.
- ובסוף, ללא־ספק, בשיא התהילה והגבורה — מצדה חדשה. סוף.

(כדם ואש יהודה נפלה / כדם ואש יהודה תיפול!)

אין זו תוכנית חדשה. היא בוצעה כבר פעמיים בתולדות עמנו.

חזית־הטירוף השתלטה על ממלכת־יהודה, השליכה את הנביא ירמיהו אל תוך בור של טיט, ויצאה למילחמה חסרת־התוחלת שנסתיימה בחורבן בית ראשון.

חזית־הטירוף הכריזה על המרד נגטול־התיקווה נגד האימפריה הרומאית הכבירה, חרף אזהרותיהם של מיטב המדינאים ואנשי־הרוח של הדור, והביאה לחורבן בית שני.

אם אך יינתן לה, תביא חזית־הטירוף, כדי שמץ של ספק, לחורבן בית שלישי.

■ ■ ■

תכנית מדינית מפוארת זו קשורה וכרוכה בתוכנית פנימית.

בל תהיה לאיש אשלייה: הקנאות הלאומנית אינה יכולה להתקיים בכפיפה אחת עם הדמוקרטיה. זה הוכח פעמים רבות בעולם. זה מוכח עתה בישראל.

מה שקורה השבוע בישראל הוא מעשה של פוטש.

הכוונה המוצהרת של המפגינים היא לכפות את רצונם על מדינת־ישראל כולה, ולמנוע בעד הממשלה והכנסת להכריע בענייניים המסורים לידיהן.

המליצות נוסח בגין על „בחירות חדשות" ו„מישאל עם" אינן אלא מסך־עשן. אין כל בסיס חוקי לדרישה זו. אילו נתקבלה, היו נערכות בישראל בחירות פרמננטיות, כאשר מיעוט משבש את פעולת המוסדות הנבחרים בכל שני וחמישי.

מתי לא דרש מנחם בגין בחירות חדשות? מתי לא טען כי המיעוט הוא רוב והרוב הוא מיעוט?

חתימה על הסכם־זוטא, הכרוך בתזוזה כלשהי של צה"ל, היא בתחום סמכותה של הממשלה הנוכחית מאמון רוב הכנסת, שנבחרה לכהונה של ארבע שנים.

אבל העניין הפורמלי הוא מישני. „חזית הטירוף" יודעת שהיא מיעוט. אבל היא יודעת גם כי מיעוט קנאי, אים וחסר־מעצורים, הנתמך עלידי כלי־התקשורת ההמוניים של הימין, יכול לנטרל את הרוב.

לשם כך עליו לגייס המונים, לשבש את החיים הנורמליים, ליצור אווירה של תוהו־ובוהו וחוסר־מוצא, לערוך הפגנות אלימות בלתי־פוסקות, למוטט את סידרי־השילטון.

כל זה נעשה השבוע.

וזוהי רק ההתחלה.

■ ■ ■

לראה המחומות ההמוניות הסוערות, למישמע הזעקות ההיסטריות של האלפים המשולהבים, מזדקרת שאלה אחת, פשוטה ומאיימת:

אם זה קורה כאשר מדובר על הסכם־ביניים קטן, ועל נסיגה של כמה קילומטרים במידבר סיני — מה יקרה כאשר יכתיבו ההיגיון, השכל הישר ויצר־הקיום הלאומי נסיגה גדולה לאורך כל גבולות ישראל, ופירוק סיטוני של התנחלויות והיאחזויות?

מה יהיה כאשר יוסכם על נסיגה מהותית בגולן, ויישובי המפד"ל ול"ע והמערך ימצאו את עצמם בשטח שיוחזר לסוריה?

מה יהיה כאשר יוסכם על החזרת הגדה המערבית לידי הפלסטינים, או אפילו הירדנים, ויתחייב פירוק שרשרת היישובים שהוקמה על פי תוכנית־אלון לאורך הירדן, כשדה־מוקשים בדרך אל השלום?

„חזית הטירוף" אינה מוכנה להחזיר שטחים תמורת שלום, כי אינה רוצה ואינה מאמינה בשלום. בתפיסת־העולם הזאת, שלום עם גויים אינו יכול כלל להיות אמיתי, ובמילא הוא מוביל לשואה.

רק הדימיון הפרוע ביותר יכול לתאר את הזעזועים החוזרים ונישנים הצפויים במדינה עם כל צעד נוסף לקראת השלום. משלב לשלב תגבר עוצמת המהומות. יתלהט סיגנון

ההסתה בכתב ובעל־פה, תוחרף האלימות של המונים ושל יחידים — עד שייעשה, ברגע השיא, ניסיון ממשי של פוטש מזויין מלא.

מהומת השבוע לא היתה הצגת־בכורה, ואף לא חזרה כללית. היתה זו רק אחת החזרות הראשונות לקראת הבאות.

כאשר יתרומם המסך ביום ההכרעה, תזדעזע הדמוקרטיה הישר־אלית עד יסודותיה — ואין כל ביטחון שלא תקרום ותתמוטט.

■ ■ ■

סכנה זו אינה דימיונית, ואין היא נחלת העתיד הרחוק. הסכנה היא מוחשית, והיא תגיע לשיאה תוך שנים מעטות, אולי כבר תוך חודשים מעטים.

אך מול חזית־הטירוף אחוזת־הדיבוק, עומדת ישראל השפוייה אוכדת־עצות וחסרת־מעש, בלתי־מוכנה מבחינה מעשית ורוחנית.

מול הפגנות־ההמונים של הקנאות הלאומנית, לא היתה לה היכולת לערוך אף הפגנה רצינית אחת של כוחות השלום והדמוקרטיה. ההפגנות־הנגדיות היו עלובות. תנועות קיבוציות, הכוללות אוכלוסיה של רבבות רבות, לא היו מסוגלות להוציא לרחוב 500 איש. מגגנונים מיפלגתיים, המושפעים במילייוני לירות, לא יכלו אף לנהל הסברה רצינית מול הגל העכור של תעמולה לאומנית, שזרם מכלי־התקשורת הגדולים.

המיפלגות הגדולות והקטנות, הישנות והחדשות, נחשפו השבוע בכל ערוותן.

זהו חלקן העיקרי של השבוע: מול ההתקוממות ההמונית של הימין הדתי־לאומני, לא עמדו אלא תותחי־המים של המישטרה. אוי לדמוקרטיה, אם זוהי הגנתה היחידה!

אלות מישטר־הגבול יכולות לפצח גולגולות, אך לא לנצח במאבק על נפש הציבור. לשם כך דרושים כוחות שונים לגמרי. את זאת הוכיח סופה של הרפובליקה של ויימאר.

■ ■ ■

רק ונוצר מצב־חירום לדמוקרטיה הישראלית, ורק באמצעים של חירום אפשר לעמוד בו.

מול התגייסות ארץ־ישראל השלמה, יש לגייס את ארץ־ישראל השפוייה.

חייב לקום לאלתר מטה־חירום להגנה על השלום והדמוקרטיה.

מטה שיהיה מסוגל לארגן ולגייס המונים בעת הצורך, כדי לשלול מן המיעוט הקנאי את השילטון ברחוב.

מטה שיפעיל את מיטב המוחות, כדי לנהל הסברה שיטתית ובעלת־מעוף מול שטף ההיסטריה המפוברקת.

מטה שיתכנן ויבצע מיבצעים של פעולה ציבורית, לקידום פני מעשי־פוטש.

כל ניסיון לשבש את סידרי־השילטון, לעצור את ההתקדמות לשלום, לכפות על הרוב את רצון המיעוט — צריך להיתקל בקור־הבריזל של התנגדות מעשית, מאורגנת, יעילה ומאסיבית.

אל ניתן לוויכוחים קטנוניים על דיקדוקי־עניות, לאינטרסים העלובים של סלג זה או אחר, לחשבונו האישי של פלוני ואלמוני, לשבש את ההתארגנות הזאת. כאשר המימסד אינו מתפקד, כאשר המנגנונים הפוליטיים הסדירים מגוונים, דרושה יוזמה בלתי־שיגרתית כדי לעמוד מול משבר בלתי־שיגרתי.

הדמוקרטיה נתונה במצור. עצם קיום המדינה נתון בסכנה. זהו צו־עניים לארץ־ישראל השפוייה, החגונה והיפה!

מאת אורי אבנרי

מתנת־חג אינטימית...

INTIMATE

התכשירים המעדנים את גופך מכף־רגל ועד ראש, ואופפים אותך בניחוח בושם אינטימי

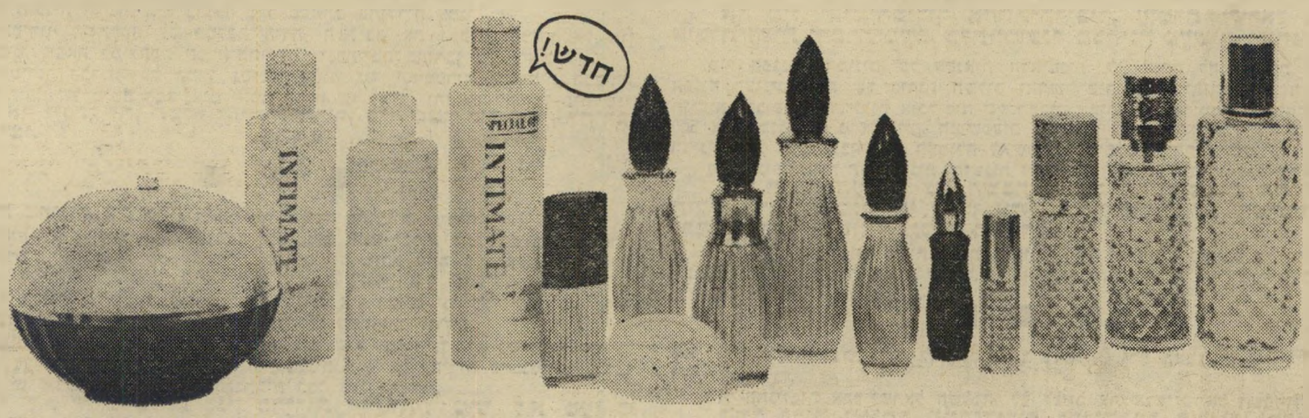

* או־דה־טואלט בבקבוק — INTIMATE EAU DE TOILETTE
* או־דה־טואלט בתרסיס — INTIMATE EAU DE TOILETTE SPRAY
* או־דה־קולון בבקבוק — INTIMATE EAU DE COLOGNE
* או־דה־קולון בתרסיס — INTIMATE EAU DE COLOGNE SPRAY
* בושם מרוכז בתרסיס — INTIMATE PERFUME SPRAY
* בושם קרמי מרוכז בבקבוק — INTIMATE CREAMY SKIN PERFUME
* טלק מבושם ועדין — INTIMATE PERFUMED TALC
* פודרית טלק עם מפדר מחודר — INTIMATE PERFUMED DUSTING POWDER
* תחליב־לחות לכל הגוף — INTIMATE SUPER MOISTURE LOTION
* סבון ריחני לאמבט — INTIMATE PERFUMED SOAP

לבחירתך — שילוב תכשירי "אינטימייט" באריזת חג מהודרת

REVLON

צוות "רבלון" ישמח לארח אותך בפגישות הדרכה אשר בהן תוכלי ללמוד ללא־תשלום — כיצד לטפל בעורך ולטפח את יופייך בביתך. הפגישות מתקיימות ב"בית רבלון", רח' חובבי ציון 65, תל אביב, ונמשכות 3 שעות כל אחת: בימי ראשון, שלישי וחמישי משעה 3.00 עד 6.00 אחה"צ.

מאת **אורי אבנרי**

מריב עצים — נשכח היער. מרוב „תחנות אחרעה", „קווי דילול", „שי־פולי מעברים" ו„מובלעות", נשכחה המהות האמיתית של הסדר־הביניים העומד לדיון.

בתעמולתם, טענו המצרים שזהו הסדר „צבאי גרידא," ואילו התעמולה הישראלית ביקשה לחדגיש שזהו „הסכם מדיני."

אך כגישתם המחותית של הי־צרדים, המצב הפוך. הישראלים מתייחסים אל ההסדר כאילו רק הי־פרטים הצבאיים שלו חשובים, ו־אילו דווקא המצרים רואים רק את השלכותיו המדיניות.

שיחרור צה"ל

מבחינה צבאית, הוויכוח על הפר־טים הצבאיים אינו ספל בילבד, אלא שהוא מגלה גם מגמה מסוכנת ביותר.

ממשלת ישראל לחמה כלביאה פצועה על כל מאה מטרים של נסיגה, על כל שנק שמותר יהיה למצרים להכניס לאיזור־הדילול שלהם ממיזרח לתעלה, על כל קילומטר של התקדמות מצרית מיזרחה.

במידה שזהו ויכוח לשם שמירה עד יוקרה, הרי הוא מובן, אם־כי מגוחך. אך במידה שזהו ויכוח רצי־ני, הוא מעורר שאלות חמורות ביותר.

ישראל הפסידה את המערכה בראשית מלחמת יום־הכיפורים ביגלל קו ברי־לב — הפסיכולוגיה של הידבקות לקרקע. היתה זו תפיסה סטאטית, „פסיכולוגיה של קו מאז־ינו", שביגללה זנח צה"ל בימי רמט־כ"לותו של חיים בר־לב את היתרון המכריע שהיה לו כצבא נייד, החושב במושגים של מילחמת־תנועה.

מי שהסיק את ליקחי מילחמת יום־הכיפורים, אינו יכול עתה לדבוק בשיפולי־קרקע ובקילומטר של מידבר, כאילו בכך תלוי עורלה של מדינת ישראל וכושרו של צה"ל להחזיק מעמד במילחמה הבאה. מי שרואה במיתלה ובגידי את חזות־הכל, עניין של חיים ומוות, מזכיר את דיברי המדינאי הצרפתי על מישפחת הבורבונים: הוא לא שכח דבר, ולא למד דבר.

המילחמה הבאה — אם אכן תפרוץ — לא תוכרע על־ידי המיתלה והגידי. היא תוכרע על־ידי מיכלול של גורמים, מוראי־ליים ומוחשיים — רוח החיילים, טיב הפיקוד והמצביאות, מיבנה הכוחות, עוצמת הציוד, ובעיקר: נכונותו של צה"ל לנהל מילחמה ניידת, שאינה צמודה לפרט טו־פוגראפי זה או אחר.

מבחינה זו, ייתכן שיש אפילו ברכה כאובדן המיתלה והגידי. הוא ישחרר את צה"ל בכוח מן הדבקות בתורות כוזבות, ויכריח את צה"ל לחשוב כמושגים של ניידות והכ־רעה.

הברירה האמיתית

אולם עיקר המטרה הוא, כמובן, למנוע מילחמה — ולא לנהל אותה. מבחינה זו, האלטרנטיבה היא פשוטה בתכלית.

זהו היער, ולא עץ זה או אחר.

אם לא יקום הסדר חלקי, ישכנע הדבר את כל העולם הערבי, בצדק, כי המדיניות של אנוואר אל־סאדאת נכשלה, והיתה כוזבת מלכתחילה. סאדאת יפול, או ישנה את מדיניותו מן הקצה אל הקצה. מצריים תידחף לזרועות „חזית הסירוב", ותתכונן למילחמה. אם המילחמה תפרוץ מייד, או אחרי שנה, או אחרי שלוש שנים — הדבר יהיה אז תלוי אך־ורק בשיקולים האיסטרא־טגיים של ממשלת מצריים. היא תהיה בלתי־נמנעת.

זוהי הברירה המעשית. הברי־רה האחרת — הגיכה להסדר כולל — היא תיאורטית ביגלבד. לא מפני שאי־אפשר להשיג עכשיו הסדר כולל, אלא מפני שהתנאים המדי־

הנרי קיסינג'ר בעת ביקורו ב„יד ושם"

ניים בישראל עצמה אינם כשרים לכך כעת.

המחנה הגדול שקם למנוע את ההסדר החלקי אינו רוצה בהסדר כולל. הוא דוגל בתורה של „אף שעל". הוא כופר באופן מוחלט בשני העיקרים, שקבלתם היתה מאפשרת הליכה לז'נבה והשגת שלום בעתיד הקרוב: הנכונות לחזור לקו ה־4 ביוני, עם שינויים „בלתי־מהותיים", וההס־כמה להקמת מדינה פלסטינית בגדה ובר־צועה.

אפשר, כמובן, לנקוט עמדה תיאורטית ולשלול את ההסכם החלקי מתוך שאיפה להסכם כולל לאלתר. אולם מבחינה מע־שית, זוהי עמדה כוזבת, ואפילו שקרנית. כיום, הברירה הפוליטית המעשית היא בין הסדר־ביניים כמוצע, לבין החזקת כל השטחים והליכה למילחמה.

אם ייכשל הסדר־הביניים, לא יהיה עם מי לנהל מחר משא־ומתן לשלום כולל. על העולם הערבי יעבור תהליך של רדי־קאליזציה, הגוש הערבי המתון יתפורר, וגם בקרב אש"ף יגברו הגורמים הקיצוניים על המתונים, המוכנים עתה להסדר.

לעומת זאת, חתימת הסכם־הביניים תיצור רגיעה כללית לכמה שנים. מחנה־השלום הישראלי יוכל, וחייב יהיה, לנצל זמן זה כדי להביא לתמורה בישראל, וליצור את התנאים שיביאו לגיבוש הנהגה לאומית המוכנה להכיר בזכות הפלסטינים למדינה משלהם, ולהחזרת השטחים תמורת שלום.

התייצבות גורמים של „מחנה הי־שלום" הישראלי נגד הסדר־הבי־ניים מעמידה אותם באופן אובייק־טיבי בחזית אחת עם זבולון המר ומנחם בגין — תהא השקפתם הי־סובייקטיבית אשר תהיה.

הרע במיעוטו

הסדר־הביניים אינו אידיאל. הוא רחוק מאד מזה.

אבל בתנאים הנתונים, זהו הרע במיעוטו — ובתור שכזה, יש לת־מוך בו.

תמיכה מעשית זו אינה מחייבת, כמובן, קבלת המדיניות של ממשלת־רבין מבחינה עקרונית. המדיניות הזאת פסולה, מפני שאינה מאמינה בשלום כולל, אינה מוכנה להתמודד עם הבעיות היסודיות (הפלסטינים והשטחים), דבקה יתר על המידה באינ־טרסים אמריקאיים, משוללת עצמאות מח־שבתית ומדינית. כל זה נאמר פעמים רבות, ואין צורך לחזור על כך.

מעולם לא היה המצב במרחב נוח להשגת שלום כולל כמו עכשיו — והחמצת הזדמנות זו תהא חטא היסטורי.

להלכה, יש בהסדר החלקי יסודות שלי־ליים לגבי עתיד ההתקדמות לקראת שלום. מכיוון שהשגת השלום כוללת עיסקה של „שטחים תמורת שלום", הרי החזרת חלק מן השטחים — ואפילו חלק קטן — תמורת ארגעה זמנית בילבד, אינה רצויה כשל־עצמה. היא מקטינה את ההון שנוכל להכניס בבוא היום לקופת השלום.

אולם כנגד שלילה זו יש לשקול את החיוב — החזרת חלק זה של סיני מחזקת את הכוחות המתונים בעולם הערבי, מנחילה ניצחון פו־ליטי גדול לאנוואר אל־סאדאת כי מאבק הפנים־ערבי, ובצורה זו היא משפרת את סיכויי השלום.

התפיסה צריכה להיות דינאמית, ולא דוקטרינרית.

הוא הדין לגבי הוויכוח על הפירוז. בתוכנית־השלום שהציגו חלוצי מחנה־השלום הישראלי ב־1967, תפס הרעיון של פירוז חצי־תאי סיני מקום נכבד. אין ספק שסיני מפורז היה תורם תרומה חשובה לביסוס השלום, לכשיושג.

אולם יש להכיר בעובדה שבינתיים חלפו שמונה שנים, והמציאות השתנתה. מילחמת יום־הכיפורים חוללה תמורה פסיכולוגית ופוליטית במצב. פירוז כל סיני הוא, כיום, חלום באספמיא. מצריים שוב אינה יכולה להסכים לאי־נוכחות צבאה בחלק כה גדול של שיטחה הלאומי הריבוני.

פירוז חלקי, כפי שהוא נלקח בי־חשבון בהסדר־הביניים, יחד עם שמירת עוצמתו של צה"ל, הוא התחליף הסביר כיום.

גם לאיש תחנות־אתרעה על־ידי „טכ־נאים" אמריקאיים, יש שתי פנים.

אין ספק שיש בכך סכנה. זוהי ראשיתה של נוכחות אמריקאית פיסית במרחב. אין גם ספק כי ה„טכנאים" האלה יהיו אנשי הצבא ו/או סוכנות־הביון המרכזית של ארצות־הברית. יש לכך השלכות שליליות רבות, שאין צורך לעמוד עליהן.

אולם רעיון זה לא עלה בחלל הריק. ישראל תלויה כיום במידה עצומה בארצות־הברית. היא יכולה להשתחרר מתלות זו רק במיסגרת שלום כולל, והשתלבות חמדי־נה במרחב. זהו תהליך שיצריך זמן, והוא לא יתגשם כל עוד מחנה־השלום הישראלי יהיה עלוב, מרוסק, מפולג וחסר־אונים.

אם יכולה הנוכחות האמריקאית לעצור מעשי־איבה ולהבטיח רגי־עה בתקופת־הביניים, הרי יש בכך חיוב, לצד החיבטים השליליים. גם זהו בבחינת הרע במיעוטו.

הקרב המכריע

אולם הגורם הפוליטי המכריע, שעליו לקבוע את עמדת מחנה־השלום הישי־ראלי, הוא פנימי.

המאבק המרכזי של השבוע האחרון אינו מתמקד על דמה קילומטרים בסיני.

הוא מתמקד על דמות המדינה עצמה.

התקפתו המוחצת של מחנה ארץ־ישראל השלמה על הממשלה באה כדי לקבוע עובדה מוגמרת: אסור לממשלה, כל מס־שלה, לסגת אף ממטר אחד של אדמה כבושה. אין כל זכות לרוב בישראל, לכנסת ולממשלה, לצוות על נסיגה כל שהי.

אם תנצח התקפה זו, ואפילו אם תשיג הישג המתקרב לניצחון, ייסתם הגולל על השלום — כל שלום, חלקי או כולל.

כאן פועל עיקרון של „כך וחומר" — אם אי־אפשר להשיג במדינה ריב ברור ומאסיבי להסדר חלקי קטן, על אחת כמה וכמה אין לחלום על השגת ריב יציב ל־הסדר כולל, שיחיה בו ויתור על כל השטחים הכבושים.

זוהי הנקודה המרכזית, העיק־רית, הקובעת. מי שאינו רואה זאת, הוא עיוור.

מבחינה צבאית, מדינית ופסיכולוגית, נקודות־האור של ההסדר החלקי חשובות יותר מאשר נקודות־הצל שבו. אך גם אילו היה המצב הפוך, אילו היה זה הסדר שלילי יותר מאשר חיובי, צריך היה להכריע השיקול הפנימי.

ביום שתאשר הכנסת את ההסדר החלקי, ייקבע בפעם הראשונה בצורה חד־משמעית הכלל כי מותר לסגת, מותר להחזיר שטחים, ולא למחרת־מילחמה בעיקבות כישלון. זהו הצעד הראשון המפורסם, שיבשר את פריחת המסע הגדול.

אנשי ארץ־ישראל השלמה מבינים זאת היטב, ומכאן החלטתם לפוצץ את ההסדר בכל האמצעים, בכל מחיר, ויהי־מה.

יהא זה מחדל טראגי, אם כוחות־השלום בישראל לא יבינו זאת.

שטיח אדום לקיסינג'ר ב„המלך דויד"

לכל המשפחה
מי הקולון
המרעננים
כל שעות היום.

TOSCA

הגש לה את הבשם
הנפלא TOSCA
מבית 4711

SIR

הגישי לו את מוצרי
הקוסמטיקה הגבריים

מוצרי יוקרה עולמיים

המתנה האידיאלית לחגים

באור-ירשבסקי

לילות קיסינג'ר

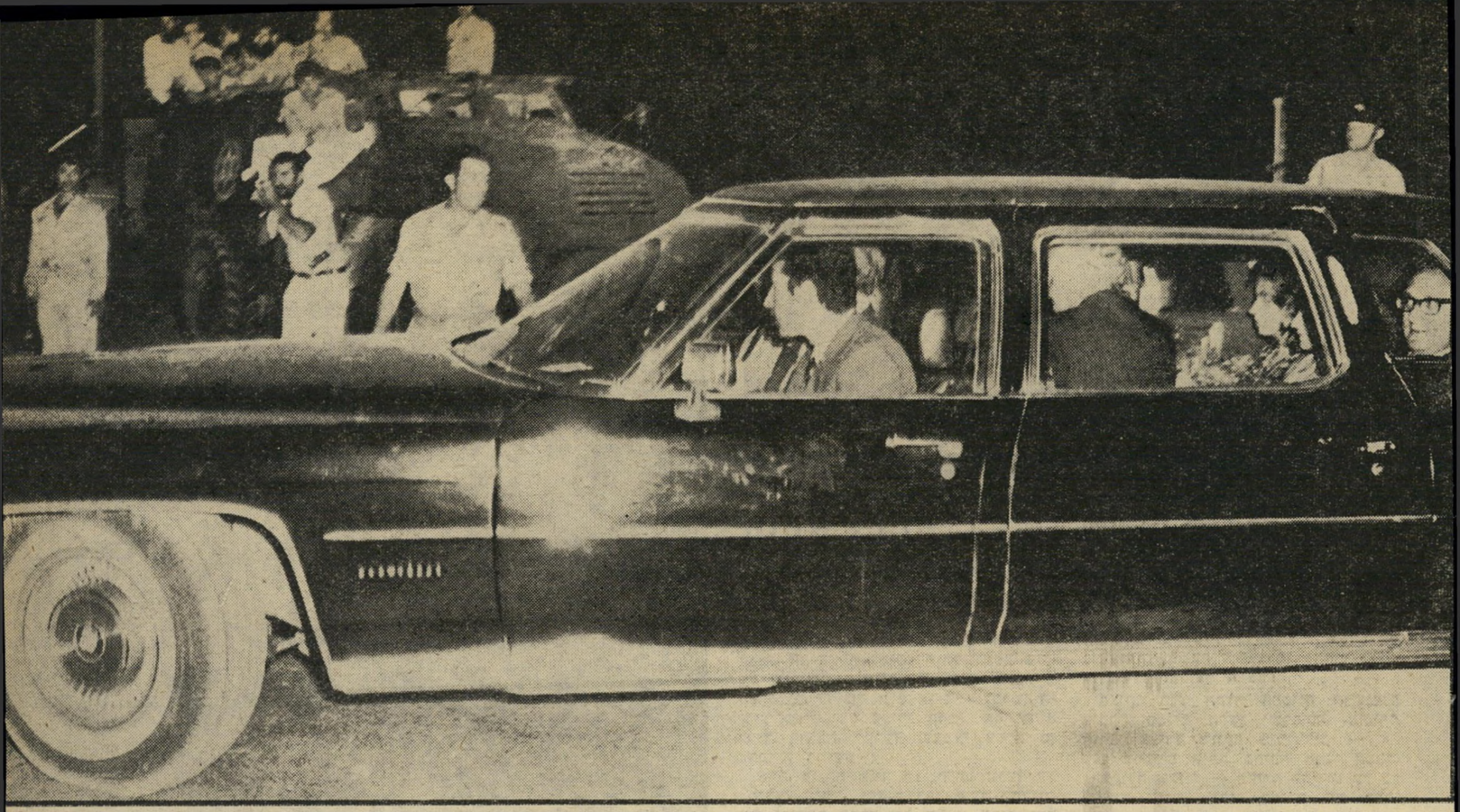

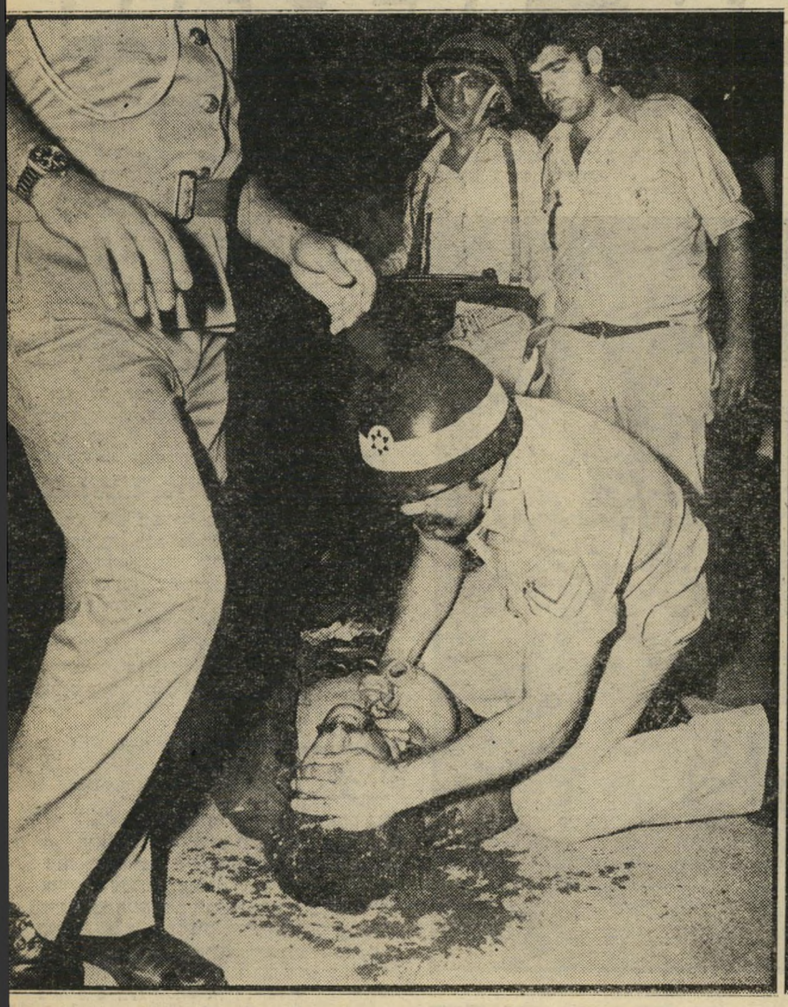

קיסינג'ר במכונית המשוריינת נמלט מהכנסת, המישטרה מפעילה גאז מדמיע ופצוע שותת־דם על הארץ

תותח המים

לאחר שאלפי המפגינים איימו על הכנסת, הפעילה המישטרה תותח־מים. תותח־המים לא השפיע על המפגינים, שישבו על הריצפה שלובי־זרוע, אך העיף את השוטרים שניסו לגרור אותם משם.

המצור על הכנסת

„חתיכת נאצי, תוריד את הידיים שלך ממני!" ניצב אריה איבצן הפנה את מבטו במהירות לעבר הקריאה שהופנתה אליו. היתה זו אשה דתית צעירה, לבושה בחולצה לבנה בעלת שרוולים ארוכים, וחצאית עד מתחת לברך.

איבצן היה עסוק בגרירת אותה צעירה לעבר שולי צומת כביש רופין בירושלים, שם נערכה ביום החמישי האחרון אחת מעשרות ההפגנות של אנשי גוש־אמונים נגד ההסכם שעליו עומדת לחתום ממשלת רבין.

„גבירתי, ההורים שלי ניספו בשואה!" אמר לה איבצן בקול שקט, שעמד בניגוד גמור למהומה האדירה שהתחוללה סביב. „זה לא חשוב, אתה נאצי!" היתה זו המפגינה היחידה אשר ניצב־המישטרה, הידוע כשוטר שאינו בוחל בשימוש בכוח־הזרוע, הניח לה. כשעזב אותה, נדמה היה כאילו הוא משליך מידיו טומאה ורפש.

ההפגנה בכביש רופין היתה בין ההפגנות הראשונות של גוש־אמונים, אשר נעזר בכמה עשרות מצעירי חרות, נגד ביקורו של קיסינג'ר ביום ביאו של שר־החוץ האמריקאי. הפגנות הגוש התפזרו לאורך כל זמן הביקור, והמארגנים מבטיחים כי הן יימשכו עד תומו, וגם אחרי שקיסינג'ר יעזוב את האיזור סופית.

הבתולה שלנו

גוש־אמונים רצה להוכיח עוצמה. והוא הצליח. לפתע התברר שצמחה בשנה האחרונה מין מיפלצת רבת זרועות ארוכות, מכונת משומנת היטב. זהו הכוח היחידי במדינה המסוגל לארגן, תוך שעות מיספר, אלפי מפגינים קולניים וממושמעים למנהיגיהם, אשר אינם נרתעים מכוחות־מישטרה עדיפים, מסילוני גאז מדמיע ומזרנוקי־מים בעלי לחץ אדיר.

אל כוח זה הצליחו להצטרף, כימעט מבלי שנתבקשו לכך, כמה עשרות רעשנים מצעירי חרות. בעוד גוש־אמונים הוכיח עצמו כבעל פיקוד מזהיר, מודיעין שצה"ל היה מתברך בו וחיילים ממושמעים, הוכיחו עצמם הנילווים, צעירי חרות, כאוהבי מהומות לשם מהומות, וכבקיאים גדולים ניחסי־ציבור.

ביד״ים ובברגליים

„עם ישראל חי" שרו המפגינים, כשהם שרועים על הריצפה וזרועותיהם שלובות כדי להקשות על מלאכת הפינוי. מצב זה אילץ את שוטרי מישמר־הגבול להחיר אותם, לפני שאפשר היה לפנותם. מימין מושך אחד השוטרים את כף־רגלו של המפגין ומעקם אותה, ואילו שוטר אחר לופת את ידו של המפגין השמאלי, המנסה לבעוט ברגלו בשוטר אחר. קבוצה זו פונתה בסופו של דבר מבלי להשתמש באלימות.

חנן פורת, מנהיגו הבלתי־מעורער של גוש־אמונים, נפל בפח שטמנו לו צעירי חרות. הם הציעו למיפקדה המשותפת צעירה שנראתה בלתי־מזיקה. שרה, מזכירתו הפרלמנטרית של ח"כ אהוד אולמרט, הידוע כאיש של צעירי חרות, אף שהוא שייך, להלכה, למרכז העצמאי שפרש מן „המרכז החופשי".

שרה מוגתה מייד קצינת־העיתונות של „מיבצע קיסי", ודאגה בכל מקום להדגיש את גבורתם הרבה של צעירי חרות ואת החלק החשוב שהם נטלו בהפגנות, תוך כדי המעטה בחלקם של חובשי־הכיפות, אנשי גוש־אמונים. זאת, כאשר מפגיני צעירי חרות היוו פחות מ־5 אחוזים מהמפגינים כולם.

ההפגנות של היום החמישי שעבר החלו דווקא בשיחת־טלפון. בשעה 8.00 בבוקר לפי שעון ישראל הגיעה שיחת־טלפון מארצות־הברית. אחד מאנשי הגוש דיווח למטה הירושלמי ברחוב כורש 14 בירושלים: „הוא יצא!"

באותו רגע החלה המכונה המשומנת עובדת במלוא הקצב. שרה'לה, מזכירת הגוש, צעירה רווקה מירושלים — אז, כפי שמכנים אותה בחיבה אנשי המטה, „הבתולה שלנו" — מיהרה להודיע על כך לראשי הגוש, שהיו באותה עת בתל־אביב. טלפון נוסף הזעיק גם את הרב לוינגר.

באותה עת מיהר מאיר הר־ציון, הידוע כגיבור פעולות־התגמול נגד הערבים של יחידת ה־101, וכגיבור הקרבות נגד היהודים בקרבות התנחלות סבסטיה, לפגישה חשובה, הוא נפגש עם יועץ ראש־הממשלה, האלוף (מיל.) אריאל („אריק") שרון.

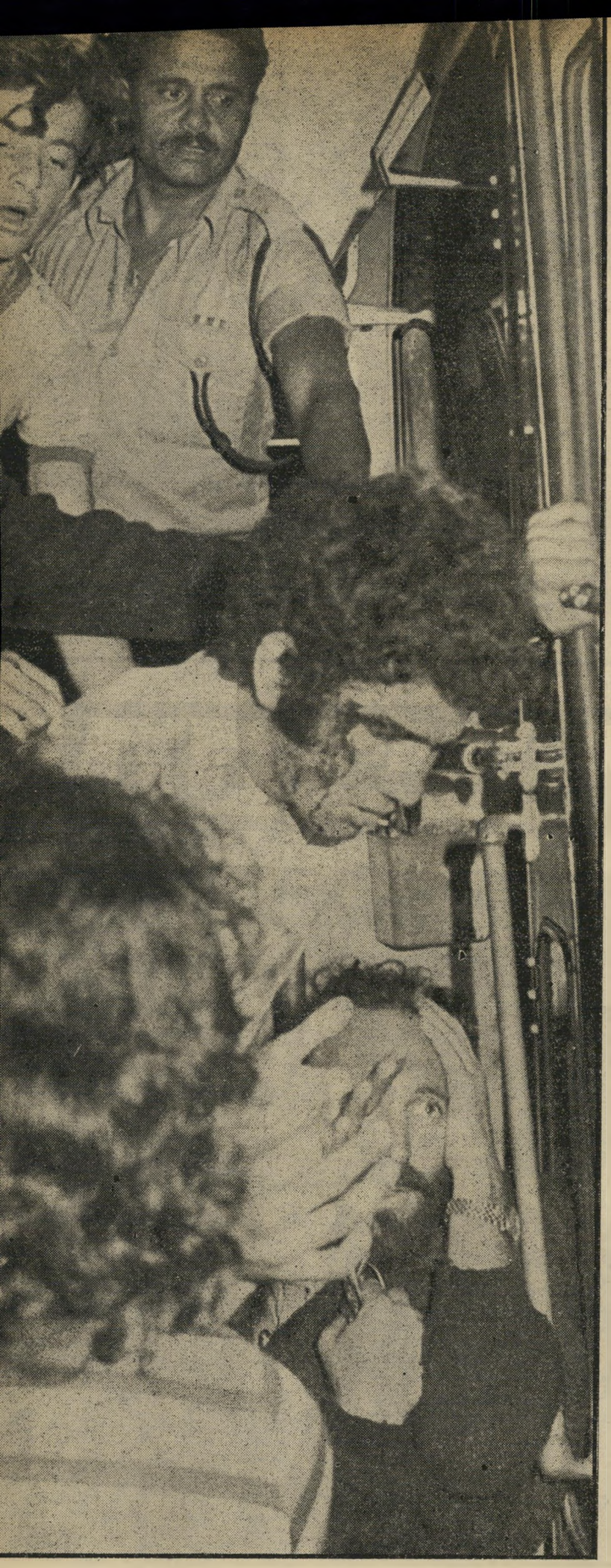

כיפה ביד

מחזיק אחד המפגינים, כדי שלא תאבד, בעוד השוטרים גוררים אותו, ואחד מהם מושך בסוודר שלו. במיקרים רבים בוצע הפינוי בדרך זו, שהיתה בלתי־אלימה יחסית. במיקרים אחרים נכנסו השוטרים לשלהוב.

על מה שדובר בפגישה זו יודעים רק יחידי־סגולה, אולם מה שברור הוא, כי ביוזמת הפגישה הודלף אחר־כך לעיתונות כי אריק מאיים בהתפטרות מתפקידו כיו־עצו של רבין.

כשסיים, בשעה 9.30, את הפגישה עם אריק, מיהר הר־ציון למטה המיבצעי של הגוש, כדי למסור דו"ח לרעיו.

חלוקת התפקידים בין ראשי הגוש לאו־תו ערב היתה ברורה. מאיר הר־ציון מונה כראש יחידת־חסימה. על יחידת־החסימה הוטל לחסום את הכניסה לירושלים ולהק־שות על שיירת הנרי קיסינג'ר להיכנס לעיר.

חנן פורת מונה כמארגן החסימות בדרך למסיבה, שהיתה צריכה להיערך לכבודו של קיסינג'ר בביתו של ראש־הממשלה, ב־רחוב בלפור בירושלים.

הרב יוחנן פריד מונה כמפקד „מיבצע נשיא־המדינה", ואילו הרב לוויינגר מונה כראשה של ההפגנה שהיתה צריכה להי־ערך בסיום הלילה, ליד מלון המלך דויד.

בני קצובר, איש גוש־עציון, העוסק מזה כמה חודשים באיסוף מידע הן בקרב חסידי חגוש במישטרה והן בקרב חסידיו מבין הפקידים הבכירים במישרד ראש־הממש־לה, שינה אחר־הצהריים את המערך כולו.

השינוי הראשון שעליו ידע קצובר, עוד לפני שידעו עליו אורחי המסיבה שהיתה אמורה להיערך בביתו של רבין, היה שינוי מקום המסיבה. לקצובר נודע כי המסיבה תיערך בכנסת.

הפיקוד

לידי רוזוליו

קצובר לא רצה שהמישטרה תדע כי גילה את הסוד. על הכוח, שהיה צריך לחסום את מבואות רחוב בלפור, הוטל להתרכז בגן־העצמאות, הרחק־הרחק מה־כנסת.

ההודעה על שינוי נתיב נסיעתו של

(המשך בעמוד 24)

ידיים נגד האלוף

המכונית, היכו בה והוציאו את האוויר מהמכונית, כשחוא פונה אל המפגינים מכוניתו של האלוף אברהם („אברשה") טמיר נקלעה לתוך החסימה. המפגינים התנפלו על מהצמיגים. בקושי רב הצליח האלוף לצאת בתחינה: „חבר'ה, מה אתם רוצים ממני?"

פינוי פצועים

פצוע זב־דם, שאלה פגעה בראשו, מוכנס לאוטובוס לשם פינוי לבית־החולים, שעה שיהודי תופס בראשו בתדהמה, כאילו אינו מאמין למראה עיניו ואילו ח"כ גאולה כהן (הנראית מאחור בצד השמאלי של התמונה למטה), צועקת על השוטרים שבאוטובוס, בהיסטריה.

מסביב יהוס

הס

חייל נגד שוטר

צומת הקאונטרי־קלאב, הסתערו השוטרים בחימה שפוכה על המפגינים, שכללו גם נשים ונערים מגוש־אמונים. מיספר חיילים במהומה שהיתה ליד בית־ההארחה הביטחוני מול שהמתינו לטרמפ בצומת, התנגדו לפעולת השוטרים וניסו לעצור בעדם. השוטרים הזועמים הסתערו על החיילים, לקחו מהם בכוח את נישקם, חבטו בהם ועצרו אותם. בתמונה: שוטר נטל רובה מחייל, המתווכח עמו בלהט. מנסה להוכיח לו את צדקתו.

„אל תפחדו! קדימה!" קורא המפקד לאנשי משמר הגבול

ליד הכנסת - ודוחף אותם מאחור אל מול המפגינים

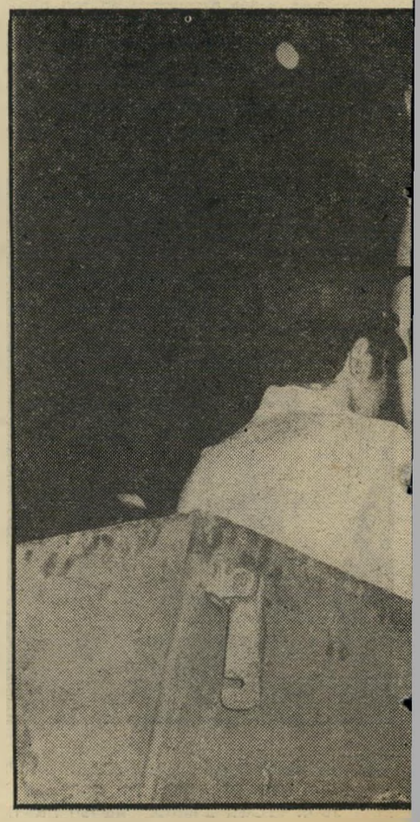

כיבוש נגד קסדות

בצומת רופין בירושלים חסמו אלפי מפגינים את התנועה. יחידה של משמר־הגבול פינתה אותם בכוח, כש־המפגינים מתגוננים התגוננות פאסיבית, שוכבים על הכביש ושוטרי מג"ב גוררים אותם בכוח הצידה. למרות גודלה של ההפגנה בירושלים היא היתה אלימה הרבה פחות מזו שבתל־אביב, תודות להתנהגותם המאופקת של אנשי משמר־הגבול, לעומת ההתנהגות הקשוחה הרבה יותר של השוטרים, שהיו עייפים ונרגזים.

מחול השדים

הקשות, טען כי הוא המחזיק בפיקוד, ואילו מפקד מחוז ירושלים, ניצב היינץ ברייטנ־פלד, התרבותי ונעים ההליכות, טען כי הפיקוד הוא שלו.

מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב שאול רוזולי־יו, המתין בדיוק לכך. הוא לקח את הפי־קוד מהשניים, ומינה את עצמו כמפקד המיבצע.

כשנודע לרוזוליו כי הפגנת צעירי חרות, שנועדה לשעה שש בערב, מקבלת מימדים גדולים יותר מאשר שיער, וכי אנשים נוספים מגוש־אמונים הצטרפו להפגנת חרות, ציווה: „הם יסגרו את כל העיר. לשלוח לשם את היחידה המיוחדת!"

היחידה המיוחדת של מישמר־הגבול, ש־אומנה להילחם בפידאיון במיקרים כמו מע־לות וסבורו, נשלחה במהירות לכיכר־ציון, אשר ביניתיים היתה כבר חסומה. אולם אנשי מישמר־הגבול טיפלו במפגינים בכ־פפות של משי. הם ניסו להסביר, התחננו לפני המפגינים להתפנות בשקט, ורק אח־רי שנענו בשלילה החלו לפנותם בכוח, כשהם מקפידים להשתמש באלותיהם באופן מינימלי. חסימת כיכר־ציון נפרצה במהי־רות רבה, וללא שפיכות־דמים.

במטה המישטרה המתינו לילה שקט. „המפגינים חושבים שהמסיבה ל־קיסינג'ר תיערך בביתו של רבין," השוויץ אחד הקצינים בלובי של המלך דויד, „אבל מחכה להם הפתעה!"

את ההפתעה האמיתית ספגה דווקא ה־מישטרה. כבמטה־קסם הוצפו שתי צמתים מרכזיים בדרך לכניסת. הצומת שברחוב רופין וזו של המקשר. אין כל דרך להגיע לכניסת מבלי לעבור באחת משתי הצמתים.

כוח קטן של מישמר־הגבול, שעבר במ־קום באותה שעה, נדהם. הדיווח נשלח במ־הירות אל המטה המיבצעי של המישטרה. המפגינים, שהיו מצויידים במכשירי־קשר אשר כוונו לגלים השונים שבהם השתמשו המישטרה, מישמר־הגבול והגורילות המלוות את קיסינג'ר עצמו, שמעו את פקודתו של רוזוליו באלחוט: „כל היחידות לכביש רופין!"

בינתיים נוצרו במקום פקקי־תנועה גדו־לים, אשר הקלו על מלאכת המפגינים וחיק־שו על הפינוי. מכוניות, אשר נהגיהן ניסו להתחכם ולעבור על איי־התנועה כדי להי־מנע מכניסה לתוך החסימה, נעצרו אף הן על־ידי מפגינים, שהשתרעו על הכביש.

המסתירה אחת המפגינות הלא־דתיות מציגה שלט המסתיר טפח ומגלה טפחיים.

גלגלי המכוניות שנעצרו בצומת, נוקבו. המהומה גברה מרגע לרגע. טגדר של התנחלות עופרה הבלתי־חוקית, ועליו רמ־קול, שימש במה למארגני ההפגנה, אשר הורו לקהל להתרכז בכל אחת מהסתעפויות הצמתים שבה נדמה היה כי חסרים חוסמים.

נדמה היה כי גוש־אמונים יצליח במשי־מתו, לחבל בסדר־היום הקבוע של האורח ובאירועים שהוכנו עבורו. אולם היה זה דווקא ניצב ברייטנפלד קר־הרוח שפתר את הבעייה. לאחר שסייר בשני מוקדי ההפגנות, הבין כי את זו של המקשר יהיה קל הרבה יותר לפרוץ. הוא שלח כוח גדול

בעזרת המישטרה שרה, מזכירת מטה המיבצעים של גוש־אמונים היתה, למרות כינוייה „הבתולה", אחת המפ־גינות הסוערות. שוטרים הסתערו כדי לפנותה, אך שרה עם ברק של טרוף בעיניה התנגדה.

נו! נו! שוטר מאיים על מפגינה באצבעו לפני שהוא מפ־נה אותה בכוח. המפגינים התעלמו ברוב ה־מיקרים מדרישת המישטרה לפנות הצמתים.

(המשך מעמוד 21)

הנרי קיסינג'ר מלוד לירושלים הגיעה רק כחצי־שעה לפני שנחת מטוס חיל־האוויר האמריקאי מיספר 2 בלוד. בלדר בחול נשלח למאיר הר־ציון, כשהבלדר לא יכול היה לומר להר־ציון היכן ינחת המסוק שיביא את קיסינג'ר, החליט הר־ציון לע־רוך פעולה הפגנתית.

הוא הורה לאנשיו לחסום את הכניסה לירושלים, גם ללא קיסינג'ר. כוח מישמר־גבול, שהגיע במהירות למקום, ניסה לפ־נות כ־200 איש מהכביש, ולשחרר את פקק־התנועה הגדול שנוצר במקום.

מפגיני גוש־אמונים נלחמו את המילחמה הפאסיבית הידועה שלהם. הם שכבו או ישבו על הכביש, ידיהם ורגליהם שלובים אלה באלה. השוטרים היו חסרי־אונים, עד שהר־ציון עצמו הציל אותם. הוא התחיל להשתולל ולהכות בשוטרים. כהגנה עצ־מית, פינו שוטרי מישמר־הגבול בכוח את הקבוצה כולה, במיבצע שארך רק 10 דקות.

כל אותה עת ישב המטה המיבצעי של המישטרה במלון המלך דויד. התחרות בין שני קציני־מישטרה בכירים, על תואר מפקד מיבצע שמירת הנרי קיסינג'ר, הפכה פארסה. מפקד המרחב הדרומי, אריה איבצן

בעזרת השם לאחר שהצליחו לפנות את שרה (ראה תמונה למעלה), היא חזרה במהירות אל גוש המפגינים כדי להמשיך ב„מלאכת הקודש". אחד השוטרים שהבחין בה מיהר אל ידידתו הוותיקה וביקש ממנה להסתלק. „אל תיגע בי!" היתה התשובה של שרה (תמונה מימין). כשהבינה כי השוטר עומד על דעתו התיישבה על מכסה המנוע של אחת המכוניות (תמונה אמצעית) אולם השוטרים, שעצביהם פקעו, החליטו לבסוף לגמור את הפרשה ובכוח רב השכיבו אותה.

של שוטרים ואנשי מישמר־הגבול, כפעו־לת־הסחה, לעבר מפגיני צומת רופין. המפ־גינים חשבו שהמישטרה עומדת להתרכז בצומת זו, וקראו לעזרה כוחות מצומת המקשר. כאשר צומת המקשר הידלדל בכו־חות, הסתער כוח־מישטרה, שהתארגן בבנ־יני־האומה, ופתח את הצומת.

במהירות שודרה ההודעה לשיירה של קיסינג'ר, שהמתינה בהמלך דויד, ותוך דקות ספורות הצליחה השיירה כולה לחיכ־נס למיגרש החנייה של הכנסת, דרך כביש הפטרולים הצר, המשמש בימים כתיקונם את מכוניות מישמר־הכנסת. ואת מכו־ניות־האישפה הבאות אל מאחרי מיטבח מיזנוני־הכנסת.

„לעלות על הכנסת!"

חנן פורת, מי שעמד בראש ההפגנה, הבין כי היא נכשלה. „לא הצלחנו להכריח את קיסינג'ר והשרים הישראליים לערוך את המסיבה שלהם כאן, איתנו, ההתנפלות חסרת־התרבות עליו מצד ח"כ גאולה כהן, אשר ניצלה את זכותה החוקית להיכנס לבניין הכנסת בכל שעות היממה, למרות שלא היתה מוזמנת למסיבה.

ראש־הממשלה ניראה מודאג. הוא מיעט לשוחח עם אורחו, התרוצץ בין מירפסת־הבניין לבין אולם המסיבה, כשהוא שואל את שומרי־הראש המלווים אותו: „מה? יהיה? איך נוציא אותו מכאן?"

כעבור שעה הסתיימה המסיבה. המזון נגמר, המשקאות היו דלילים, ונושאי השי־חה אפסו. אולם האורחים נשארו באולם. אי־אפשר היה לחלץ אותם. הגורילות מי־הרו לבדוק דרכי־יציאה אלטרנטיביות. ניסו לבדוק אם אפשר לחלץ את קיסינג'ר אל מינחת ההליקופטרים שליד הכנסת, אך הדרך למינחת היתה חסומה במאות מפגי־נים.

החלו במשא־מתן מייגע, עצבני ומעצבן עם ראשי גוש־אמונים. „אנחנו לא רוצים לפגוע באורח," הסביר חנן פורת, „אנחנו רק מפגינים נגדו ונגד הממשלה."

הסיכום שהושג היה טוב לשני הצדדים. מרבית המפגינים יישארו, מבלי לדעת על ההסכם החשאי, לייד רחבת הכנסת. לייד היציאה מכביש־הפטרולים לכביש רופין, יתרכזו לא יותר מ־500 מפגינים, אשר לא יפריעו לתנועה ויסתפקו בצעקות ובקרי־אות־גנאי.

בפרחים

מפגינה מנסה לתת לשוטר צרור פרחים וזוכה בתמורתו לדחיפה, ופונתה בכוח.

אקדחים שלופים

ב שעה 11.30, למעלה משעה אחרי הסיום הרישמי של המסיבה, החלה השיירה יוצאת.

המישטרה, שלא האמינה די־הצורך בהן־הצדק של מנהיגי ההפגנה, החליטה להב־טיח את שלום האורחים. השרים רוכזו ארבעה־ארבעה במכונית, כדי להקטין את השיירה.

השיירה כולה חולקה לכמה קבוצות, שבכל אחת מהן חמש מכוניות המלוות על־ידי ארבע מכוניות מישטרה. כל אחת מהקבוצות התקרבה, כשנאגית מכבים את האורות, עד למחסום, קרוב־קרוב למפגי־נים. בחינתן האות, מיהרה שרשרת השוט־רים לדחוף את הקהל למרחק שניים־שלושה מטרים, מכוניות השיירה חעלו בבת־אחת את אורותיהן, ומיהרו לזנק החוצה.

נהגו של השר־ללא־תיק גידעון האוזנר מצא לו דווקא ברגע זה זמן להיפרע מהמפגינים, אשר שעתיים קודם־לכן זרקו ביצים באושות על מכוניתו, ושיחק עם מכוניתו כאילו הוא עומד לדרוס אותם.

כשיצאה קבוצת המכוניות, ובה מכונית הקאדילאק המשוריינת של קיסינג'ר, איר־עה תקלה. המכונית הראשונה של השיי־רה, שבה ישבו גורילות ישראליים היתה בפיקודו של צעיר כבד־גוף

החליט, משום־מה, כי המפגינים עומ־דים להתפרץ לכביש. הוא צעק על הנהג: „עצור!"

הנהג עצר בבהלה, ובעיקבותיו עצרו עצירה פיתאומית כל שאר מכוניות השיי־רה. המכונית של שומרי־הראש האמריק־איים, שנסעה אחרי מכוניתו של קיסינג'ר, לא הצליחה לעצור, והתנגשה במכונית שר־החוץ. אחד הגורילות, באותה מכו־נית, שישב ליד דלת פתוחה, הועף מעוצ־מת המכה החוצה.

באותה שניה שלפו הגורילות האמרי־קאיים את אקדחיהם, אולם תוך שניות מועטות הבין הצעיר את טעותו, והשיירה המשיכה בדרכה.

מפקדי־המישטרה החליטו לחוג את ניצ־חונם על פחיות־בירה וכוסיות־ג'ין, „כמו האמריקאיים," במלון המלך דויד. וטוב שכך עשו.

כיבוש בית־הנשיא

כ עשרים דקות אחרי שכבה האור בחדר 620, בו שוכן קיסינג'ר, הוא נדלק בשנית. למעלה מאלף מפגינים, הכוח של הרב לווינגר, צרו על מחסומי המיש־טרה שסגרו על המלון. המפגינים החלו במערכת של קריאות וצעקות נגד קיסינ־ג'ר.

מפכ"ל המישטרה לקח את הפיקוד על עצמו. „הם יתעייפו בעוד חצי שעה, כדאי

(המשך בעמוד 28)

טנגו

אחרון בירושלים. כמו רי־קוד סלוני ניראה המאבק בין שוטר לבוש אזרחי לבין מפגין.

לדחוף ולמשוך

בגלל העמדה הקשוחה של המישטרה, הפכו הפגנות, שלא זכו באהדת רוב הציבור, להישג תע־מולתי. „המשטרה הביאה לנו את הניצחון" התבטאו מנהיגי גוש־אמונים לפני העיתונאים.

על הכביש." אך המישטרה הצילה אותו ואת מפגיניו.

כוח גדול של שוטרים, אשר סיים את פינוי המפגינים מכוח המקשר, מיהר לעבר מפגיני צומת רופין. בשביל אנשי גוש־אמונים היתה זו מתת־שמיים. עתה יכלו לערוך נגד המישטרה מערכה גדולה, שנו־עדה בעיקר לכלי־התיקשורת ההמוניים ולמצלמות הטלוויזיה.

כאשר החליט מפכ"ל המישטרה להפעיל גם את תותח־הגאז נגד המפגינים, והופיע ג'יפ שנשא מכשיר זה ועימו שוטרים חבושי מסיכות־גאז מבהילות, היה ברור לפורת כי ניצחונו מושלם. כעבור כמה דקות של נסיונות להפעיל את תותח־הגאז, התברר לפתע למפעיליו כי החומר שהוכנס לתוכו מקולקל, וגאז־הדמעות אינו מזיל דימעה, מילבד דימעות־הצחוק של המפגי־נים, שהצטופפו סביב ג'יפ הגאז ולעגו למפעיליו.

אולם הסתערות המישטרה והופעת הגאז עוררו התחדשות־כוחות אצל המפגינים. שלא לפי התוכנית המקורית, ניתנה הוראה: „לעלות על הכנסת!"

תוך עשר דקות, כששוטרי מישמר־הג־בול והשוטרים הפשוטים אינם מצליחים למנוע זאת, התרכזו ברחבת הכנסת למעלה מ־5000 מפגינים, אשר קודם־לכן איישו את שני הצמתים.

בתוך הבניין היתה האווירה קודרת. קי־סינג'ר עצמו ניסה להתחכם, בעיקר אחרי

מדוגמנית-צמרת - לדוגמנית-זמרת

מ"ל הצטלם בעירום? מה פתאום?!

בעלי, חיימון, הוא ממוצא תורכי, וזה נוגד את השקפת העולם והמוסר שלו. בגלל זה ויתרתי גם על הצעה מפתה שהופנתה אלי מטעם הירחון פלייבוי. הצלם של פלייבוי, פיטר באש, פגש אותי בגרמניה, ולא הפסיק לצלם אותי. אבל כשהוא ביקש ממני להתפשט, תמורת כמה אלפי דולרים רציניים כמובן, דחיתי אותו מכל־וכל. אני לא מצטלמת בעירום!"

מחירה של התפשטות

מירי אורן, יפהפייה זהובת־שיער, היא אחת משלוש דוגמניות־הצמרת של ישראל, אם לא מיספר אחת שבהן. היא, הדוגמנית המצולמת ביותר, מתעקשת לשמור על חמודותיה מפני עינו הסקרנית של הציבור. צלמים אין־ספור כבר ניסו להגיע אותה לחשוף את חמוקי גופה המושלם והנדיר ביופיו לעין המצלמה. אך מירי, בשלה, היא מסרבת להסיר את התחתונים והחזייה. עד כאן, ואפילו לא מילימטר אחד יותר.

במחשבה שנייה, ולאחר היסוס־מה, מוכנה הצעירה הבת־ימית, שהפכה משך פרק־זמן קצר ביותר דוגמנית ידועה, להודות כי גם המחיר שמציעים לה תמורת הסרת בגדיה, הוא מגוחך. „לא צריך להיות דוגמנית־צמרת בשביל מה שהם מציעים לי כדי שאתפשט. כל צעירה אלמונית תסכים להתפשט במחיר המגוחך הזה," היא אומרת בכעס.

בין תצוגה לתצוגה, בין מדידה למדידה ובין צילום לצילום, מוכנה מירי לספר מעט על עצמה.

היא נולדה לפני עשרים ושתיים שנים בבת־ים, למישפחה ממוצא רומני. כבר מגיל צעיר, יחסית, ספגה בבית את אווירת עולם הדוגמנות והזוהר. אחותה הבוגרת, לני הורן היא דוגמנית מבוקשת בזכות עצמה, וחברותיה הדוגמניות היו באות לבקר אצלה בכל שעה משעות היום כשמירי, האחות הקטנה והיפהפייה, מתגנבת בחשאי ומאזינה לפיטפוטי־הסרק שלהן. כבר אז טווחה חלומות על עולם הזוהר. אלא שהיא היתה בת טובים, אחותה הקטנה של הדוגמנית המפורסמת, ותלמידת תיכון.

לני, האחות הגדולה, לעומת זאת, ראתה מייד את התכונות המבטיחות הטמונות במירי. לכן, כשקרה שלא היה לה זמן להתפנות לתצוגה, שלחה את האחות הקטנה במקומה. וכך אירע שמירי, ללא כל הכשרה מוקדמת, הפכה דוגמנית מן השורה.

בגיל שש־עשרה כבר השתתפה בשבועהאופנה הישראלי שהתקיים במלון הילטון, ומכאן היתה הדרך להצלחה זרועה שושנים.

אך שנה וחצי קודם־לכן הכירה מירי את הגבר של חייה. ככל נערה מאוהבת צעירה, עדיין לא שיערה אז כי חיימון אלגרנטי, פופ־סטאר נוסח רמלה, מנהיג להקת־קצב מצליחה בשם האריות, שהיתה בשיא הפופולריות בכל הדיסקוטקים — אכן יהפוך הגבר של חייה.

קינאת המזדנבות

חד עם חברה שלה הלכה יום אחד לדיסקוטק רינגוס בבת־ים, ונעצה מבטים מעריצים באליל. הוא אפילו לא זרק מבט על הילדה הקטנה, שניצבה בשולי הבימה. אבל מירי היתה מאוהבת. היא המשיכה להופיע בדיסקוטק בעקשנות, עד שלבסוף ירד האליל ממרומי האולימפוס, ניגש אליה והזמין אותה לצאת בחברתו.

זו היתה תקופה מטורפת. האריות היו בשיא הפופולריות שלהם. הארץ היתה אחוזת בולמוס של להקות־קצב. רמלה נחשבה הליברפול של ישראל, וייצאה להקות־קצב בסיטונות. העיר הקטנה הולידה מעריצות בנוסח הגרופי'ס המפורסמות שנגררו אחר להקות־קצב בעולם, וכאן זכו לכינוי הישראלי „מזדנבות". עשרת הדיסקוטקים של רמלה היו מלאים מדי שישי ושבת, ובאמצע השבוע, בבני־תישחורת רעשניים מגודלי־שיער, אשר התפתלו לצלילי להקות־הקצב.

מירי ניסחפה אחר חיימון אל העולם המטורף של הפופ. היא ליוותה אותו לכל הופעה, כשהיא מריעה לו בקולי־קולות או רוקדת לצלילי קולו החזק.

המעריצות היו מטרידות אותה. לא מצאן בעיניהן שלאלילן חיימון אלגרנטי יש חברה קבועה. אבל מירי, מצידה, שמרה על חיימון בשבע עיניים. כי הבחורות היו מציעות לו את עצמן ללא בושה. הן היו רודפות אחר הלהקה לכל מקום.

סיפור הצלחתה הגדולה של להקת האריות נמשך ארבע וחצי שנים, וכל אותן שנים היו מירי וחיימון צמד בל־יפרד. היא הצליחה בעולם הדוגמנות, הוא הצליח בעולם הפופ — והם החליטו להתחתן.

חיימון ומירי קנו דירה בבת־ים מכספי חסכונותיהם, ללא כל עזרה מההורים. אחרי החתונה החלה מירי לעבוד בקצב רצחני. קודם־לכן נבחרה כסגנית מלכת־היופי וזה עזר לפופולריות שלה לא מעט.

צלמים החלו מצלצלים אליה, הצילומים הוכיחו את עצמם, והיא הפכה במהרה הדוגמנית המצולמת ביותר בארץ. הצלם בן לם היה זה ששיכנע אותה להופיע בפעם הראשונה בתחתונים וחזייה, לצורך כתבת־אופנה בעיתון־נשים. אחר־כך היתה הדרך סלולה לפניה. היא דיגמנה כמעט כל תחתונים וחזייה שיצאו לשוק, שלא לדבר על כך שאין כימעט בית־חרושת לביגדי־ים שלא נעזר בשירותיה. „זה החלק הכי חזק שלי," היא אומרת.

שכרה של מירי מתבטא היום בכ־1500

העזר כנגדו של חיימון אלגרנטי, מנהיג להקת האריות היא מירי אורן דוגמנית הצמרת הידועה גם כדוגמנית צילום מספר אחד של ישראל. מירי וחיימון החליטו להפוך לצמד אחרי שמירי החליטה כי היא יפה מספיק כדי להופיע בטלוויזיה. ההרפתקאה שהחלה כניסוי סתמי, הפכה רצינית. שירם של השניים „האושר הוא אני ואת" נמצא במקום הראשון במצעד הפזמונים העבריים.

מירי אורן כפרה באימרה: „תהי יפה ותשתקי!"

פתחה את הפה ומאיימת לכבוש את מיצעד הפיזמונים

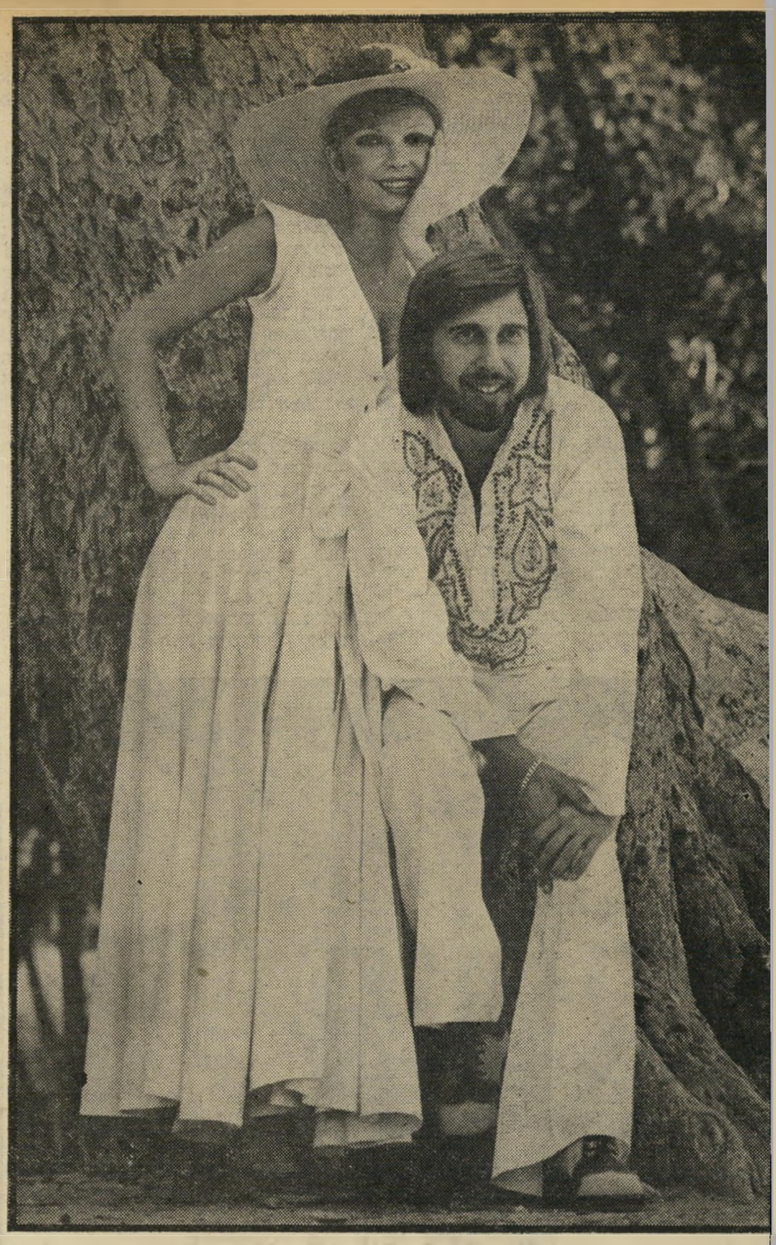

למה כובע?

פניה המושלמים של מירי נישקפים בשנים האחרונות כמעט מכל מודעת פירסומת. היא ניחנה בראש מן הסוג שכל מה ששמים עליו נראה ככובע. מימין: מירי ובעלה חיימון בתמונת פירסומת.

פנים חדשות במראה

מציגה מירי אורן היפהפייה בת ה־22 שתוך שישה שבועות הפכה זמרת מפורסמת ותוך שישה חודשים הפכה לדוגמנית צמרת, מהמבוקשות ביותר בארץ.

לירות ליום־צילומים עבור לבנים, וכ־1200 לירות ליום עבור צילומים רגילים. מירי אוהבת את העבודה שלה, ששכרה בצידה, אך היא שאפתנית במידה מספקת כדי לרצות להגיע ליותר.

אין זה סוד שדוגמניות רבות לשעבר הפכו שחקניות מצליחות, או זמרות. ודי להזכיר את טוויגי המפורסמת, שהוכיחה בסרט החבר שלי כי היא שחקנית־זמרת מצטיינת, לא פחות מאשר דוגמנית.

לכן, כשהציע חיימון למירי לשיר, לא היססה אף לרגע. נהפוך הוא, היא נרתמה לרעיון בהתלהבות, מספרת מירי:

„תמיד אמרו לנו: ‚אם מירי תשיר ביחד עם חיימון, זה יהיה משהו לא־נורמאלי.' תסתכלו בטלוויזיה. מה יש לראות בטלוויזיה? זמרים וזמרות שנראים לא־עלינו. לא יודעים לעמוד, מכוערים ולא־אסתטיים.

„חשבתי לעצמי: ‚אני בחורה יפה ואני יכולה לשיר, אני בהחלט יכולה לתרום לטלוויזיה מבחינה ויזואלית. אנשים שמעו אותנו, והיו מוכנים להשקיע בנו. אחד מאלה הוא בעלה של הזמרת חנה אהרוני, חיים טישמן.

„אבל אנחנו החלטנו להיות עצמאיים. פיתחנו את הרעיון. ההתלהבות של החברים רק עזרה לנו. היו כמובן כאלה שהתייחסו בזילזול. איך זה שדוגמנית שהיא גם יפה וגם חתיכה, תדע גם לשיר? אבל לאלה יצאה הרוח מהמיפרשים מהר מאד. כי חיימון ואני היינו מאד עניינים.

„חיפשנו שיר שיתאים לי. חיימון ממש עזר לי. הוא לימוד אותי לשיר, לימד אותי היגוי נכון. פנינו לאילן גולדהירש, והוא כתב עבורנו את השיר האושר הוא אני ואת. תוך שישה שבועות זינק השיר אל המקום הראשון במיצעד־הפיזמונים. כולם שאלו: ‚למה שומעים בשיר רק את הקול שלך?' האמת היא שחיימון רצה, בשיר הראשון של שנינו, להבליט את קולי, כדי שלא יגידו חיימון שר ומירי עושה לה־לה־לה."

היום עומדים מירי וחיימון לפני תוכניות מרחיקות־לכת. הם מכינים מופע משותף למירי וללהקת האריות. הם הקימו חברת תקליטים בשם גמא, שמתפקידה יהיה לקדם את מכירת התקליטים שלהם, ובשבוע הבא עומד לצאת לשוק התקליטון הראשון שלהם.

הקריירה של מירי כזמרת אינה מפריעה לה כלל בדוגמנות. היא משלבת את שתי הקריירות. ואם היא תצליח כזמרת כפי שהיא מצליחה כדוגמנית, אין ספק שהיא תגיע רחוק.

בובת החלומות

של מירי אותה היא נושאת כקמ"ע ממקום למקום, מלוה אותה משחר ילדותה. מירי התבגרה מהר מאוד למרות אהבתה לבובה. כבר בגיל ארבע־עשרה וחצי פגשה את חיימון אלגרנט הגבר של חייה, בגיל שש־עשרה הפכה דוגמנית ואילו בגיל תשע־עשרה אשה נשואה. עתה בגיל 22 היא רוצה להפוך גם לזמרת.

(המשך מעמוד 25)

שגניח להם, המפקד!" סגה אליו ניצב איבצן, אשר הוכיח את יכולתו בפיזור מתון של הפגנות משך כל היום.

„לא! נסנה אותם בכוח!" השיב לו רוזוליו, והחל מחלק בעצמו הוראות ל־שוטרים: „לתפוס אותם אחד־אחד! לא איכפת לי איך, אני רוצה את כולם עצו־רים!" השוטרים, שהיו כבר עייפים ועצב־ניים ממאורעות היום כולו, לא היו צרי־כים ליותר מכך. הם הסתערו על המפגינים, שלפו מהם אחד־אחד, וגררו אותם לאוטו־בוס שעמד במקום, תוך כדי שהם מכים וחובטים בהם. הדם הראשון שנשפך באותו יום סוער, היה דווקא בשעה אחת אחר חצות, הרבה אחרי ההפגנה המרכזית של אותו יום.

על פי הוראה שקטה, נעלמו המפגינים מהמלון כעבור חצי שעה. עתה הם עמדו לבצע את אחד הרעיונות המקוריים ביותר שלהם: כיבוש בית הנשיא. על מיבצע זה היה אחראי הרב יוחנן פריד. הכוונה היתה להתפרץ לתוך בית־הנשיא, לנעול אותו מבפנים ולהודיע לנשיא כי הוא ובני־ביתו נמצאים במעצר, עד שהפרופסור קציר יחתום על הוראה לפיזור הכנסת.

רק מאוחר יותר נודע למפגינים כי ל־נשיא אין כלל סמכות לחתום על מיסמך כזה. בשעה 2.00 הגיע חיל־החלוץ לבית־הנשיא, כשהוא בוחן את השטח. במהרה התברר כי על מישכן נשיאי־ישראל שומ־רים שוטרים חיילים. המיב־צע ניראה קל. משך למעלה מחצי־שעה המתין החלוץ לכוח המרכזי שיגיע, אולם במקומו של זה הגיע שליח מאת חנן פורת: „המיבצע נידחה למוצאי־שבת!"

במוצאי־שבת נדחה המבצע לחלוטין.

אך הלילה הארוך ביותר עדיין לא הס־תיים. בשעה ארבע לסנות־בוקר פרצו שלושים מכוניות לרחובות ירושלים, כשהן מנסות להתרכז ככל היותר סביב מלון המלך דויד. לוינגר, שנעזר ביוחנן פריד אשר המיבצע שלו בוטל, פקד על „מיבצע הטירטור," כפי שהוא ניקרא על־ידי גוש־אמונים.

ירושלים כולה ניעורה משנתה לקריאות „קיסינג'ר גו הום! ממשלת בוגדים! רבין, התפטר!"

גם קיסינג'ר התעורר.

כשנודע הדבר למפגינים, צהלו: „הוא לא יישן כאן בלילות, לא הוא ולא שרי־הממשלה!"

הן ביגלל השבת והן תודות לגסיעתו של קיסינג'ר למצרים ולסוריה.

התוכנית שהתגבשה היתה לערוך את השיחות עם שר־החוץ האמריקאי בבית־ההארחה הממשלתי, שמול הקאונטרי־קלאב בתל־אביב, ולא בירושלים. כדי להסיח את דעתם של המפגינים, נשלחה השיירה הק־בועה של קיסינג'ר לירושלים, מייד עם נחיתת מטוסו בלוד, אך קיסינג'ר וחבר־יועציו המצומצם הועברו במסוק לשדה דוב ומשם, במכוניות, לבית־ההארחה.

אך המפגינים היו מוכנים גם לכך. עוד ביום הישישי הם ידעו על מקום הישיבה — עוד קודם שידע על כך ניצב דויד עופר, מפקד מרחב תל־אביב, אשר היה האחראי על שמירת קיסינג'ר באותו ערב. אין ספק שהידיעה באה ממישהו בחוג־היועצים המ־צומצם ביותר של ראש־הממשלה.

כאשר נחתו המסוקים שהביאו את קיסינ־ג'ר לצומת הקאונטרי־קלאב, מיהרו שתי מכוניות שחנו בסביבה, לתחנת־הדלק הס־מוכה, ומיהרו לטלפן למטה הזמני של גוש־אמונים שהוקם ברמת־גן. „הם הגיעו!"

תוך עשרים דקות היו במקום למעלה מחמש־מאות מפגינים צעירים. הם הקדימו אפילו את כוח־המישטרה הגדול, שהמתין לייד איצטדיון רמת־גן, אך נתקלו ביחידה קטנה של מישמר־הגבול, שהיתה במקום.

תוך חצי־שעה הגיע מיספר המפגינים ל־אלפיים איש. הם השתלטו על הכיכר הגדו־לה, המהווה אי־תנועה בצומת, ופתחו ברי־קודים ושירת עם ישראל חי, שיר שהפך הימנון־המערכה של גוש־אמונים.

סגן־ניצב יגאל מרכוס (לא אותו מרכוס שחקר את החשוד ברצח רחל הלר, עמוס ברנס), הורה לפנות את המפגינים. „קיבל־תי הודעה באלחוט כי הרעש מפריע ליישי־בה!" התנצל מרכוס בפני עיתונאים שהיו במקום.

שוטריו של מרכוס עשו עבודה טובה. בעוד המפגינים רצים לעברם כדי להגיש לכל שוטר פרחים, שהוכנו מבעוד־יום, הס־תערו השוטרים על המפגינים — נשים, נע־רים וזקנים, והיכו בהם. אחד השוטרים, סמל תימני צנום, חבט באלה שלו במכונית שנעצרה לידו, ובה כמה עוברי־אורח מיק־ריים. המכה ניפצה את שימשתה האחורית עוד לפני שנאמר לה לנסוע, קודם שנהגה הבין כלל מה קורה.

כשראו המפגינים את שני המסוקים ממ־ריאים מעבר לגיבעה, הבינו כי הישיבה הסתיימה. הם החליטו לסיים את הפגנתם, פנו לעבר ביתו של ראש־הממשלה, הנמצא בנווה־אביבים, מרחק של רבע־שעה הליכה.

כשהגיעו למקום, הם פגשו שם בניצב דויד עופר, אשר לקח את הפיקוד מידי מרכוס. עופר נדבק בהיסטריה הכללית, החל חובט אף הוא.

שוב זכו אנשי גוש־אמונים בהצלחה, ממקום שלא ציפו לו. התנהגותה של המיש־טרה קוממה חלק מן הציבור נגדה, והביאה למפגינים אהדה מסויימת, שעניינית לא זכו בה.

במשך השבוע צפויות הפגנות־ענק ו„רע־יונות חדשים ומקוריים," כפי שמבטיחים מנהיגי גוש־אמונים, המקיימים בדרך־כלל הבטחות מסוג זה.

נער־מפגין מול אנשי מישמר־הגבול
„ממשלת בוגדים!"

מידע סודי ביותר

יום המחרת, היום הישישי, היה יומו של אסא קדמוני. בעזרת כחמישים צעירים הוא חסם בשעות הבוקר את רחובה הראשי של הקירייה בתל־אביב.

שוטר שנבהל מהמפגינים, שהקיפו אותו לפתע, שלף את אקדחו וירה באוויר. המס־גינים מיהרו להתפזר, אך השוטר והירייה שלו עשו להם את ההפגנה.

המישטרה זכתה ב־24 שעות של מנוחה.

ההנאה שבחיים!!!

אם אתה גבר שאוהב את החיים, בוא
למכון „בזל" שם תפנקנה אותך
3 מסג'יסטיות יפהפיות.

★ מסג' מהנה
★ טיפול פיזיותרפי
★ ריפוי והרזייה

במכון „בזל"

● נקיון למופת
● ציוד חדיש
● מזגני אוויר

אווירה נעימה ואקסלוסיבית
חניה ופרטיות — סודיות מובטחת

„בזל" המכון המפואר והמשוכלל ביותר בעיר.
ת"א, רח' בזל 31 (לייד מכבי אש)
פתוח 9.00 — 21.00 ללא הפסקה
בקרוב תפתח סאונה

תן טרמפ לחייל

במדינה

העם

הקוזאקים הנגזלים

לא היו אלה הפגנות חוקיות או בלתי־חוקיות — אלא נסיון לשבור את המישטר הדמוקרטי

הקנאים הקיצוניים של המחנה הדתי נקראו לא פעם, בפי העם, בשם „הקוזאקים של הקדוש־ברוך־הוא."

השבוע נקשר לכינוי זה דימוי יהודי עממי שני: זה של „הקוזאק הנגזל", הקוזאק הרודה ביהודים וגוזל את רכושם. אך המעמיד פנים כאילו גוזלים אותו.

„נשים וילדים". תוך כמה ימים הצליחו אנשי גוש־אמונים, בעזרת כלי־התיקשורת הכפופים להשפעת הימין, לתאר את התקפת הקנאים על סידרי־השילטון במדינה כהפגנה שקטה של בעלי־מצפון, שנפלה קורבן להשתוללות של מישטרה אכזרית, מפצחת ראשי „נשים וילדים".

היה זה תכסיס תעמולתי גאוני, שבו ניצלו אויבי הדמוקרטיה את אחד מיסודות הדמוקרטיה.

במישטר הדמוקרטי, מובטחת זכות־ההפגנה. אמנם, זכות זו אינה מעוגנת בחוק הישראלי. אולם כל הגורמים בצמרת הישראלית משלמים לה לפחות מס־שפתיים.

הפגנה דמוקרטית היא אסיפה — או תהלוכה — של אזרחים, לשם הבעת דיעה או מחאה באמצעים בלתי־אלימים, ללא שיבוש סידרי־החיים.

בין שוחרי־הדמוקרטיה קיימת הסכמה אילמת, שלפעמים מותר לעבור גבול זה. כאשר ציבור־אזרחים מאמין כי מצפונו מחייב אותו להפגין את דיעותיו בצורה דרמאתית יותר, הוא נוקט לעיתים שיטות חריפות יותר, כגון חסימת עורקי־תחבורה.

אולם מוסכם, כי במיקרים אלה חייבת המישטרה לפעול, בכוח מינימלי וסביר, כדי לסזר את ההפגנה ולעצור את משתתפיה. מי שנוקט דרך זו, מקבל על עצמו את הסיכון הסביר להיפצע בפעולת המישטרה, להיעצר ולעמוד למישפט. מבחינה זו אין הבדל בין גברים ונשים, קשישים ונערים.

אלה הם כללי המישחק, ובמישטר דמוקרטי מובנים כללים אלה לכל הצדדים.

הפלת המישטר. אולם מה שהתחולל השבוע בארץ, חורג מן הכללים האלה. הפגנות אנשי־אמונים לא היו שקטות וחוקיות, ואפילו לא בתחום אי־החוקיות הנסבלת.

היה זה ניסיון מודע ומחושב לכפות בכוח את דעתה של תנועה פוליטית על המדינה כולה, על־ידי מניעת פעולתה התקינה של הממשלה בכוח הזרוע.

בכל המקומות האלה הוזמנה על־ידי המפגינים התנקשות אלימה עם המישטרה, וזו היתה דרושה להם לדרמאתיזציה.

היה ברור לכל, ובעיקר למפגינים עצמם, כי זוהי רק התחלתה של פעולה, וכי הכוונה היא להגיע למהומות מרחיקות־לכת עוד יותר.

פעילות מסוג זה אינה בגדר זכות־ההפגנה המותרת או אף הנסבלת. אופי הפעולות, יחד עם סיגנון ההתבטאות של המנהיגים ורוח המשתתפים, קירבו אותן למהומות־הרחוב שניהלו תנועות מהפכניות — קומוניסטים, נאצים ופאשיסטים — בארצות שונות כדי להפיל את המימשל ולכונן מישטר חדש.

קורבנות תמימים. משום כך, ניסיונם של המפגינים וחבריהם, להציג את עצמם כקורבנות תמימים של ברוטאליות מישטרתית שלוחת־רסן, אינו רק מגוחך. הוא מסוכן.

יש לו מטרה פוליטית מחושבת: למנוע מן המישטרה לפעול נגדם ביעילות ב־פעם הבאה, לערער עוד יותר את הביטחון העצמי הלקוי של המימשל הקיים, ולפלס את הדרך לפני מהומות נרחבות ואלימות עוד יותר בהמשך המאבק.

בפני כל מישטר דמוקרטי, העומד מול התקפה מוחצת של כוחות אנטי־דמוקרטיים, עומדת השאלה הגורלית: באילו אמצעים מותר להשתמש?

תמיד תובעים האנטי־דמוקרטים לעצמם את הגנת הדמוקרטיה, בבואם לערער את הדמוקרטיה. תמיד מהססת הדמוקרטיה לאחוז באמצעים חריפים במלחמתה נגד אויבי הדמוקרטיה.

אולם דמוקרטיה המהססת במצב כזה, גוזרת על עצמה דין־מוות — כפי שמלמד הנסיון ההיסטורי של הרפובליקה האיטלקית והגרמנית.

אין לסבול אכזריות מישטרתית לשמה. בכל מיקרה חייב הפיקוח על המישטרה להיות חמור, והטיפול בחריגים צריך להיות מהיר וגלוי. אך הגנת הדמוקרטיה עצמה צריכה להיות היעד המרכזי והמכריע.

מדיניות

שברו את הכלים ולא משחקים

הסכנה הנוראה ביותר שצצה השבוע: הסורים רוצים שלום!

בעיצומה של ההצגה הגדולה ביותר של ישראל, שהתחוללה השבוע סביב מסעי הנרי קיסינג'ר, איים שחקן מישני לגנוב את ההצגה.

היה זה נשיא סוריה, חאפז אסאד, שלדברי מלוויו של הד"ר קיסינג'ר, הטיל השבוע את הפצצה המרעישה ביותר שאיזה שהוא מנהיג ערבי הטיל מעולם. אסאד, אמרו הכתבים, הודיע לקיסינג'ר כי סוריה מוכנה לקבל את הצעתה של ישראל לגבי המשך המגעים להסדר בין שתי המדינות. לא עוד הסדר חלקי או הסדר ביניים נוסף, אלא משא־ומתן על הסדר כולל.

אסאד גם הציג את העמדה הסורית ב־משא־ומתן כזה: נכונות לחתימת הסכם שלום עם ישראל, תמורת נסיגה מליאה של צה"ל מרמת־הגולן.

מצפון נפתחה הרעה. עוד בטרם התברר מה האמת בידיעות אלה, ואם אומנם אמר אסאד את מה שמייחסים לו, נוצרה פאניקה כללית בישראל. לרגע שכחו אנשי הימין וחסידי המישטר, את חילוקי־הדיעות והיריבות ביניהם. אסאד הצליח לעשות מה שלא עשה קיסינג'ר: ללכד את כל חלקי המימסד כדי להתייצב מול הרעה שנפתחה מצפון: ההצעה לשלום תמורת שטחים.

היתה זו חוצפה שקשה היה לסלוח ל־אסאד: הוא הפר את כללי המישחק. כי עד כה היו כללי המישחק ברורים לכל איש בישראל: ממשלת־ישראל וגם האופוזיציה רוצים בשלום. הם עושים הכל למען השלום. הם מוכנים להקריב הכל למען השלום — אבל כל זאת בתנאי שהערבים לא ירצו בשלום.

כאשר מנהיג ערבי העז להסתכן ולומר כי הוא מוכן לקבל את תפיסת ישראל ולדון על הסדר כולל שיביא לחתימת הסכם־שלום, היתה התגובה המיידית: „שברו את הכלים, ולא משחקים!"

לא רק מתנגדי ההסדרים מהליכוד ועד המפד"ל התקוממו נגד הרעיון שהועלה ב־שמו של אסאד. אפילו דובריה הרשמיים של הממשלה יצאו נגדו בגלוי. „זה לא אקטואלי", הכריז שר־התחבורה גד יעקובי, „ההסדר היחיד עם סוריה הבא בחשבון הוא הסדר שלום, אבל הצעת נשיא סוריה לעשות שלום עם ישראל על בסיס גבולות 67' אינה באה בחשבון."

ייתכן שאסאד כלל לא אמר מה שייחסו לו, וייתכן שלא התכוון כלל למה שאמר. אבל לגבי ממשלת־ישראל היה זה רגע של אמת. הוא גילה את הכוונות האמיתיות של הניצים והיונים גם יחד במימסד: רוצים שלום, אבל בתנאי שאי־אפשר יהיה להשיג אותו.

מפגינה הרה חוסמת מעבר מכונית מישטרה בירושלים
„מכים נשים וילדים..."

המשק

הקוץ שבאליה

46 מיליארד ל"י יוזרמו לאוצר תוך 3 שנים

האדם המאושר ביותר בישראל השבוע היה שר־האוצר יהושע רבינוביץ'. סיומו של המשא־ומתן להסדר עם מצריים לא פתר את בעיותיה המדיניות והבטחוניות של ישראל. אולם מבחינה כלכלית הוא היה בבחינת קרש הצלה כמעט אחרון, מנקודת המבט של אנשי האוצר.

תמורת נכונותה לוויתורים תקבל ישראל מארצות־הברית במשך 3 השנים הקרובות סכום של כ־7.5 מיליארד דולאר — 46 מיליארד ל"י לפי שער הדולאר כיום. סכום זה עשוי לפתור את בעיות איזון התקציב הגרעוני.

אילו היתה ממשלת־ישראל מתווה תוכנית לניצול זרם כספים אדיר זה, לפיתוח והבראת המשק, היה בו חיוב. אלא שאיש באוצר לא דאג אלא לסתימת החורים. כתוצאה מכך תחזור כלכלת המדינה תוך זמן קצר לשיגשוג המלאכותי המשחית שאיפיין אותה עד מלחמת יום־הכיפורים.

מבחינה לאומית היה זה הקוץ שבאליית ההסדר: העשירים יוסיפו להתעשר, המנגנון יוסיף לבזבז ומחדש תיווצר הקרקע להתפשטות השחיתות והרחבת הפערים.

רפואה

הניצחון על הדם

בניסויים שנערכו ב„הדסה" ירושלים נמצאו תרופות למחלות־דם ממאירות

„ממוצע ההישארות בחיים במחלקה שלנו עלה פי־שלושה. אנו מצליחים להביא להפוגה („רמיסיון") קרוב ל־80 אחוזים מהחולים שלנו. מתוך 30 חולים שקיבלו טיפול במאר (MER) נשאר אחד בחיים ארבע וחצי שנים, ואחרים נשארו במצב של הפוגה קרוב לשלוש שנים. על־ידי הטיפול בחומר זה השגנו תוצאות מעודדות מאד בטיפול בחולי לאוקמיה (סרטן־הדם)."

דברים אלה גילה בשבוע שעבר בסן־פרנציסקו פרופסור גבריאל איזק, מנהל המחלקה להמאטולוגיה בבית־החולים הדסה שבירושלים.

המאר אינו תרכיב־פלא. זהו חומר שהוצא מתמצית של חיידקי שחפת (של בני־אדם). במקורה ייוצרה תמצית זו כחיסון נגד שחפת, וכתשובה חיסונית לגבי חיידקים אחרים.

הארכת החיים. ד"ר דויד וייס, מי שהיה מחברי הצוות של מכון רוקפלר בניו־יורק, אשר גילה את המאר, ערך בבית־החולים הדסה בירושלים ניסויים בחומר זה, וגילה שהוא יעיל בהגברת התנגדות לגידולים. המחקרים הקליניים לגבי השפעתו של החומר על בני־אדם שנפגעו במחלות־דם ממאירות, נערכו בבית־החולים הדסה בניצוחו של פרופסור איזק.

„המטרה בשימוש במאר," הסביר פרופסור איזק, „היא קודם־כל להגביר את היכולת האימונולוגית של החולה. כאשר אנו מבצעים זאת, יש ביכולתנו להאריך את ימי־חייו באופן ממשי. נוסף לטיפול במאר נמצא כל חולה במישטר של תרופות המשתכלל ללא־הרף, אחראי להפוגה ומאריך את משך החיים."

24 מוסדות רפואיים ברחבי העולם קיבלו את מאר לניסיון, אך הראשונים שהחלו להשתמש בו במעשה, הם חברי הצוות של פרופסור איזק בהדסה ירושלים.

מחלת־דם ממאירה אחרת, גם היא קטלנית, היא הקוליס־אנמיה. זוהי מחלה המתגלה בקרב יוצאי כורדיסטן ותימן, וגם בין ערבים ישראלים. כמו־כן היא מופיעה בקרב הכושים האמריקאיים, תושבי מדינות מאיזור הים־התיכון, המיזרח־הרחוק ובעיקר תאילנד.

הפרופסור בעקבות האב. זוהי מחלה תורשתית שמקורה בליקוי כלשהו בתירכובת הראשית של הכדוריות האדומות. היא מתבטאת בהאטה — או פיגור — בהתפתחות הגוף, בתוספת תופעות חמורות אחרות באיברים פנימיים, כגון הטחול.

30 ילדים הסובלים ממחלה קטלנית זו מקבלים כיום, בבית־החולים הדסה, טיפול בוויטמין אי. תוצאות של טיפול שנמשך שישה חודשים גילו התקדמות מעודדת. המחקר בריפוייה של מחלה זו נערך על־ידי הפרופסור אליעזר רחמילביץ (40), בנו של פרופסור משה רחמילביץ, מי שנחשב כאחד מאבות הרפואה הישראלית המודרנית.

פרופסור רחמילביץ הצעיר, מהמחלקה ההמאטולוגית של הדסה ירושלים, הוא מחברי הצוות של פרופסור איזק, **וחוא** ערך את המחקר בשיתוף עם עמיתיו ל־מחלקה, ד"ר אהרון פוליאק וד"ר יצחק כהנא. כן השתתפו במחקר רופאים מניו־זילנד, סן־פרנציסקו, קליפורניה ורומא.

„נתנו לילדים מנות גדולות של ויטמין אי, בצורה נוזלית, שהוזמנו במיוחד," גילה פרופסור רחמילביץ. „התוצאות מעודדות, אך הטיפול והמחקר נמצאים עדיין בתהליך של התפתחות."

תרופה מיוחדת. בדמם של מרבית קורבנות המחלקה יש פחות מ־0.5 מיליגרם ויטמין אי, ולאחרים מהם אין כלל ויטמין אי בדם. בדם תקין, כמות הוויטמין אי היא מ־0.5 מיליגרם עד מיליגרם אחד.

הטיפול בוויטמין אי מאריך, לדיברי הפרופסור רחמילביץ, את הישארותן בחיים של הכדוריות האדומות בדם. הוא טוען, לאור תוצאות המחקר והניסויים, כי ויטמין אי הוא, ללא ספק, התרופה למחלת הקוליס־אנמיה — ודבריו אלה הם בבחינת סקופ עולמי.

פרופסור רחמילביץ
התרופה המוחצת

---

* הכנסת דחתה, בשעתו, הצעת־חוק של אורי אבנרי, שנועדה לעגן זכות זו בחוק, לקבוע קריטריונים ברורים לאותם מיקרים שבהם זכאית המישטרה לאסור, למנוע או לפזר הפגנה.

טיולים

טיולים פסיכולוגיים

טיפול פסיכולוגי וייעוץ בחיי הנישואין והאהבה תוך טיול לרומניה — מבטיח פסיכולוג תל־אביבי

המודעה שהתפרסמה על־ידי המכון ל־היגיינה רוחנית, הבטיחה לכל המעוניינים טיול ברומניה, בשילוב עם דינמיקה קבו־צתית. המודעה הדגישה שמדובר ב„חופשה מרעננת ומרחיבת אופקים, שיפורים בחברה, באהבה ובנישואים."

טיול תראפי. כדי לקבל פרטים לגבי הטיול המוזר הזה, יש לקבוע פגישה עם מנהל המכון להיגיינה רוחנית, בביתו שב־ווילה מפוארת בצפון תל־אביב. בדרך זו מגיעים אל ד"ר אברהם אליצור, העוסק בפסיכותראפיה וייעוץ נישואים יחד עם אשתו, הפסיכולוגית ד"ר דבורה אליצור.

אם הרמה השיכלית של המעוניין מת־אימה לרמת שאר המשתתפים בטיול, מב־קש הפסיכולוג אליצור לדעת פרטים על המיכשולים שבחיי־הנישואים שלו. הוא מציע לטפל בבעיות האהבה והנישואים של אלה המעוניינים לשלב טיול בחו"ל עם טיפול רפואי.

הטיול מחולק לשניים. בחלקו הראשון, שמישכו עשרה ימים, יתגוררו המרפאים ולקוחותיהם בבית־מלון. ד"ר אליצור מת־כוון לנצל את הזמן הזה לשיחות עם חב־ריו למסע. שאר הזמן, עשרה ימים נוס־פים, יוקדש לטיולים ברחבי רומניה.

בדרך כלל אין פסיכולוג יכול לקיים קשר יום־יומי עם הלקוח־המטופל שלו, ואילו ד"ר אליצור מתכוון לעבוד עם חבריו למסע קרוב ל־12 שעות ביום.

שיפור בחיי האהבה. הרעיון הזה אינו חדש. בילוי חופשה בטיול קבוצתי יחד עם הפסיכולוג עבר כבר את שלבי הניסוי בארצות־הברית. הרעיון עצמו גאו־ני, אך התוצאות תלויות קודם כל במידת ההתמסרות של הפסיכולוג ללקוח, כאשר הטיפול נעשה בתקופת החופש שלו־עצמו.

הפסיכולוג אברהם אליצור מגלה, שאיר־גן את הטיול שלו ב־16 בספטמבר לקבוצה מצומצמת של כ־12 זוגות בערך. „מי ש־זקוק לשיפור בחיי הנישואים שלו, ול־ריענון אהבתו, כדאי לו להרשם לטיול הזה" — מסביר אליצור.

צה"ל

קרובל של טעויות

כשל שתי טעויות „טכניות" ישב חייל חף־מפשע חמישה חודשים בכלא הצבאי

יהודה (אריה) אור, טוראי בצה"ל, פתח את דלת ביתו שבירושלים, ונדהם. אנשי המישטרה הצבאית שהמתינו לו תפסו או־תו, וגררו אותו אל ריכבם. בהמשך נסיעתו הגיע יהודה אור לכלא 4. שם נאמר לו שהוא נעצר מפני שנעדר 70 יום מיחידתו.

לאחר שהוחזק חודשיים בכלא, בסוף פברואר 1972, קיבל טוראי אור העתק מכתב־האישום שהוגש נגדו בבית־המישפט הצבאי במחוז המרכז, ובו צויין שהוא נעדר מהשירות מיום ה־1 בנובמבר 1971 ועד ה־9 בינואר 1972.

חודשים בכלא. יהודה אור, יליד ירושלים, היום עובד מחשבי אי־בי־אם, — התגייס לצה"ל והחל את שרותו בצנחנים. בסוף שנת 1971 יצא הגדוד שבו שירת לאימוני־חורף, ויהודה נשאר במיפקדה. בתקופה זו נשלח לטיפולים רפואיים בכמה בתי־חולים ומירפאות. בערבם היה מבקר בביתו שבירושלים, וחוזר בבוקר ל־יחידתו.

מישפטו של יהודה נפתח בחודש מאי 1972. הוא כפר באשמה, אך בית־המישפט הצבאי במחוז המרכז הרשיע אותו, והוא נידון לעונש של 15 חודשי מאסר, מהם שיבעה חודשים על־תנאי.

עוד באותו לילה עירער טוראי יהודה אור על ההרשעה ועל חומרת העונש. חו־דש ימים נוסף בילה בכלא 4, עד שבמאי 1972 הוזמן לפני בית־הדין הצבאי לעיר־עורים. שם הגיש עירעור נגד התובע ה־צבאי הראשי.

בפסק־הדין שהוציא בית־הדין הצבאי ל־עירעורים, נתגלו שתי טעויות גסות ל־חובתו של התובע הצבאי הראשי. התובע, שהגיש את התעודה לגבי האישום נגד הטוראי יהודה אור, וכנראה גם הסניגור, לא שמו לב שבאותה תעודה היה רשום כי הנאשם נעדר משירותו בצבא מיום „1 נובמבר 72 עד יום ה־1 בינואר 72." ולא מיום ה־1 בנובמבר 1971, כפי שהואשם.

שתי טעויות גסות. למרות התנג־דותו של הסניגור קיבל בית־הדין הצבאי במחוז המרכז את טענותיו של התובע, שהסביר כי קרתה אצלו תקלה טכנית, ועל סמך זה הגיש תעודה אחרת, בה צויין תאריך שונה: ה־1 בנובמבר 1971.

בסופו של דבר הרשיע בית־הדין את טוראי יהודה אור, והטיל עליו עונש כאמור.

בכתב האישום צויין שאת העבירת עבר החייל שפרטיו הם 2090632 — יהודה אור.

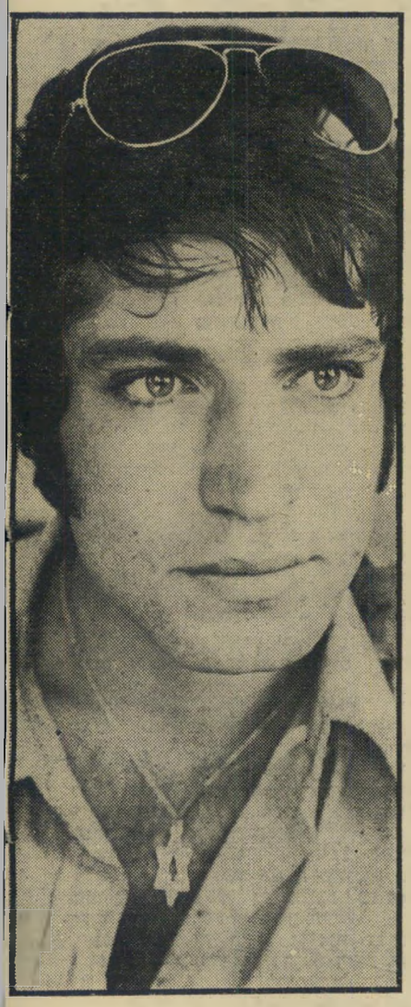

כלוא יהודה אור
טעויות טכניות

אך מיספרו האישי של יהודה אור, כפי שזוהה על־ידי ראב"ד בבית־הדין היה שונה: 2096362! זו היתה הטעות הגסה השנייה.

לגבי התעודה הראשונה שהוגשה על־ידי התובע הצבאי הראשי בדבר תאריך היעדרו של הטוראי מן השירות, ציין בית־הדין לעירעורים: „הוא היה צריך לצאת זכאי בדינו, מאחר שאשמתו לא הוכחה."

לגבי מיספרו האישי הלא־נכון, שנרשם ליד שמו בכתב־האישום, טען התובע בדיון העירעור, שאם הנאשם לא התנגד לקבלתו כאשר הוגש לו כתב־האישום, מאוחר לד־חות אותו בשלב הנוכחי, בטענה שהוא אינו נכון.

טענה מגוחכת. גם את הטענה הזו דחה בית־הדין לעירעורים: „אנו קובעים, איפוא, שלא הובאה כל הוכחה לכאורה ב־דבר נפקדותו של המערער בתקופה ש־יוחסה לו בכתב־האישום. בהיעדר כל הו־כחה אחרת בדבר נפקדותו של המערער בתקופה הנדונה, אנו מבטלים את פסק־דינו של בית־הדין המחוזי, ומזכים את המערער מהאשמה שייוחסה לו."

טוראי יהודה אור זכה בזיכוי המיוחל. אך מי יפצה אותו על הביזיון והנזק ש־נגרמו לו עקב בילוי חמישה חודשים בכלא הצבאי, על לא עוול בכפו, ובשל טעויות „טכניות"?

תיכוניסט/ית
לא כדאי לנשור מהתיכון
לאחר כתה ט'
גם אם נכשלת בבחינות המישנה או נרשם בתעודתך שאינך עולה כיתה
ואינך יכול/ה להמשיך בלימודיך בהתאם לגילך
נוכל לעזור לך לעשות כן!!
פנה אלינו ללא כל התחייבות מצידך!
למשרדינו: תל־אביב רח' ברנר 17 או
טל' 285592 כל יום בין השעות 10—1 5—7

מיבצע מיוחד לחיילים
כל חייל שיחתום בחודש ספטמבר על „העולם הזה"
יקבל הנחה של
40%
השבועון יישלח רק לדואר צבאי

מלכת המים 1975

מטעם העולם הזה ובחסות חברת REVLON

שחורה ונאווה

אילו הדביק מישהו במרכז מיצחה הגבוה והחלק של שרי חן נקודה שחורה, היו הכל בטוחים שהיא הגיעה אלינו עם המישלוח האחרון של יפהפיות ישר מהודו.

כי שרי בת ה־17 וחצי, המיתמרת לגובה של מטר ושיבעים שבריריים ומעודנים, ניחנה בתווי־פנים אכסוטיים מעניינים, הכוללים בין השאר אפון סולד, עיניים גדולות־גדולות ושחורות־שחורות עמוקות, ושיפתי־ילדה חושניות. להשלמת המראה המיוחד שלה משתפל על גבה מפל שיער ארוך, שחור כזפת ומבריק וחלק כאילו גיהצוהו במגהץ.

שרי המעודנת היא ילידת הארץ, אך את התווים המעניינים שלה ירשה מהוריה, שהם ילידי בוכרה שברוסיה. היא־עצמה לומדת כעת אמנות ופדגוגיה בבית־הספר התיכון י"א בתל־אביב, העיר שבה היא גם מתגוררת, והיא עולה לכיתה השמינית.

בניגוד למקובל, אין שרי הקטנה משתגעת אחרי הים. ההיפך הוא הנכון. היא אפילו לא יודעת לשחות. תחביבה הגדול ביותר הוא ציור דיוקנות — פורטרטים, בלע"ז — ולו היא מקדישה את מירב זמנה הפנוי.

את הזמן המועט שנשאר לה לעיסוקיה האישיים, היא מחלקת בין החבר הקבוע שלה, שהוא איש חיל־הים, לבין ליקוק גלידה ומילק־שייק, עליהם היא „שרופה" לגמרי. בעצם, אלה הם העיסוקים הממלאים את חייה בחופש הגדול, והיא משתדלת לא לחשוב על שום דבר אחר. יש לה סיבה טובה לכך, כיוון שמייד עם החל הלימודים מחדש תתעורר שוב בעייה ניצחית, המלווה אותה מאז־ומתמיד: המתימטיקה. זה השטח החלש שלה.

היא מעידה על עצמה שהיא טיפוס ביישני, ואולי משום כך עברה את קורס הדוגמנות וטיפוח־החן אצל המורה הוותיקה הגברת לאה פלטשר — תוספת של ביטחון־עצמי לא תזיק לה. פרט לכל אלה היא גם רצינית מאוד. את שיניה הלבנות כפגינים אין שרי מרבה לחשוף בחיוך. היא חסכנית בגילויי שימחה, אך מי שזכה בחיוכה המאיר — יודע שזה הגיע לו.

אשר לעתיד — אין לה תוכניות רבות, אבל בדבר אחד היא כבר בטוחה לחלוטין: היא אוהבת ילדים, וזה מה שיהיה לה, והרבה.

בוטיק אדלר

שימלת־הכותנה הכפרית האווירית, פרי עיצובו של מתכנן־האופנה יצחק אדלר, אשר בה לבושה שרי המעודנת בתמונה זו, היא רק אחת מקולקציה עשירה ומחמיאה שעיצב בעל־הבוטיק הצעיר עבור הנשים הצעירות בארץ ובחו"ל. שמלות אלו הפכו מייד אחד הלהיטים הלוהטים ביותר של העונה.

WELLA

שערה השחור־שחור והחלק־חלק של שרי חן הוא אחד ממוקדי־גאוותה, והיא מטפחת אותו בקפדנות במוצרי־השיער של חברת „וולה". את תווי־פניה האכסוטיים המיוחדים והמעניינים מדגישים מוצרי־האיפור של חברת „רבלון", הפורשת את חסותה על תחרות מלכת־המים 1975.

GOLTEX

שרי חן, בניגוד למרבית בנות ובני־גילה, אינה משתגעת במיוחד אחרי הים. היא מעדיפה בילויים שקטים יותר ותחביבים המביאים לידי ביטוי את כישרונותיה האמנותיים. אך כשהיא הולכת לים, היא נוטלת עימה, כמובן, את בגד־הים מדגם ביקיני של חברת „גוטקס", שבו זכתה כאשר נבחרה כנסיכת הים־התיכון, בנשף הראשון של בחירת מלכת־המים 1975, לפני כשבועיים.

קבור את עצמך!

(המשך מעמוד 14)

עול בזמן המילחמה, כאשר ראשיה וכלי־ריכבם יהיו מגוייסים.

בשנת 1952 פגעו סופות טורנאדו בכמה מדינות בארצות־הברית. העיר ג'ודסוניה שבמחוז ווייט, בת 1100 תושבים, נהרסה כמעט לגמרי ו־35 אנשים, כ־3% מן ה־תושבים — נהרגו. בארבע העיירות שנפ־געו באורח קשה ביותר נהרגו 46 אנשים, 615 נפצעו, למעלה מ־600 בניינים נהרסו ולמעלה מ־800 בתים נוספים ניזוקו קשה. נהרסו מערכות החשמל, הגז והטלפון.

כאשר התעוררו בבתים הרוסים או ב־בתים שניזוקו קשה, היו האנשים מבוהלים מאד וחרדו לשלום בני־מישפחתם. כ־5% מן הגברים וכשליש מן הנשים היו המו־מים או „מטושטשים" במשך מחצית־השעה הראשונה. אימהות בדקו את ילדיהן, ו־גברים וידאו שמישפחותיהם בסדר. בת־חילה היתה כמעט כל ההתנהגות מכוונת למישפחה. כאשר נמצאו כל בני המיש־פחה המיידית ללא פגיעה או תחת השי־גחה, יצאו הגברים לבדוק את מצבם של שכנים או קרובים.

מתוך 400 הגברים שלא נפגעו, באיזור הפגיעה, עסקו במחצית־השעה הראשונה 180 מהם בחיפושים, וכ־90 אחרים עסקו באופן פעיל בעבודות ההצלה — הצילו 30־40 בני־אדם לכודים או פצועים, וגילו כמה מן ההרוגים. רבים היו מזועזעים מ־מראה הפציעות וגופות ההרוגים, אך המ־שיכו לעבוד.

העורך המופקר

מתנדב גם הוא זקוק לתמיכה, ו־אותה הוא חייב לקבל מהמערכת של פס"ח. אך עם פרוץ המלחמה, מגייס צה"ל את כל אנשי־המפתח, ומפקיר את העורף לחסדי שמיים.

בכל מדינה נלחם הצבא בימי־מילחמה באוייב, כדי לאפשר קיומו של העורף, ושל האומה בכלל. העורף מתארגן בימי־חירום כדי לעזור לצבאו להגן על האומה. אך כאשר העורף חייב רק לשרת את צבאו ואינו יכול לדאוג לעצמו, הוא גם אינו מסוגל לעזור לחייליו שבחזית. ה־עורף נחנק כאשר משאירים אותו ללא אמצעים מתאימים לקיום חיי היום־יום האזרחיים.

יש לברך את אומץ־ליבו של ממלא־מקום יו"ר רשות פס"ח עליונה, יעקב מרקוביץ, שהודה כי: „אין לסמוך הרבה על השירותים הקהילתיים. הם יהיו עמו־סים וטרודים, ועזרתם תהא מצומצמת או אפסית."

והוסיף סמנכ"ל מישרד־הפנים, יעקב מרקוביץ: „התיקשורת בין הגורמים בתוך פס"ח וגורמי חוץ היא מסועפת, ובנוייה מעיקרה על קשר טלפוני. קשר זה עלול להינתק בשל הפצצות, או יהא בלתי־מספיק בשל העומס. חלק מהמתנדבים שאנו בונים עליהם לא יופיעו כלל, מסי־בות שונות."

אם ישאיר צה"ל את העורף בימי־חירום ללא מפקדים אזרחיים, ללא בעלי מיקצוע — טכנאי־תחבורה, טכנאי־טלפון וכדומה, תספוג החזית שמבית פגיעות קשות. מי, למשל, יקבור, את חללי הפצצות־האוויר של האוייב? אמר מרקוביץ:

„אין לסמוך על חברה־קדישא, היא ב־קושי קוברת את האנשים שמתים בימי־שלום. יש להניח שאזרחים ימשיכו למות בימי־חירום כמו בימים רגילים. חברה־קדישא תהיה עסוקה בעניינים שלה."

רוב הגברים בין הגילים 55־18 יהיו מגוייסים. את מי תשלח רשות פס"ח לק־בור את החללים בערים הגדולות? ילדים בני 14? או אולי נוער בגיל 17־15? נשים וקשישים? חולי־לב?

הסמנכ"ל מרקוביץ משוכנע שבירושלים לא יהיו בעיות מסוג זה.

„הקבורה היא מיצווה, וכל אדם דתי בירושלים ימלא את חובתו."

ואולי כל נפגע וחלל יעשה את המלאכה בעצמו, נוסח שירות־עצמי?

אם הקבורה היא מיצווה, מדוע לא התחילו לאמן כבר היום בחורי־ישיבות ברחבי המדינה, בבתי־קברות בערים?

תוכניותיה של פס"ח לימי־חירום עדיין אינן מגובשות. נמשכת ההתכתבות בין מישרדי־ממשלה שונים, על גודל תי־קי החללים ועל אפשרויות שונות של קבו־רה. השאלה העיקרית היא: קיברי־אחים — בעד או נגד?

סל הקניות
מבצע ההוצאות
בחנויות השרשרת של
הסופרמרקט, השופרסל
וחנויות פרטיות אחרות

לוח מחירים שבועי

סיכום ישיבת מטה מבצע הוזלת
מחירים מיום 21.8.75

להלן לוח מחירים
מוסכם לשבוע
מ־29-24.8.75

ירקות	לצרכן	
עגבניות מעולות	1.40	ל"י חק"ג
גזר	2.50	" "
חצילים	1.15	" "
פלפל — נהריה וקליפורניה	2.00	" "
תפוא"ד בתפזורת	1.95	" "
תפוא"ד ארוזים	2.20	" "
בצל יבש	1.10	" "
בצל ארוז	1.25	" "
פירות		
תפוחים — גרנד אלכסנדר גודל 6.5	2.35	" "
תפוחים — אורליאנס גודל 6.5	3.50	" "
תפוחים — יונתן גודל 5.5	2.75	" "
אגסים — ספדונה גודל 5.5	3.75	" "
ענבים — טומפסון	3.00	" "
ענבים — דבוקי, תמר וביירותי	2.00	" "
ענבים — אלפונס	2.50	" "
שזיפים — שגיב גודל 3 ומעלה	2.55	" "
עופות		
פטמים קפואים בטיב מעולה בשקיות שקופות		
גודל 1 (עד 1.4 ק"ג העוף)	11.00	" "
גודל 2 (עד 1.8 ק"ג העוף)	10.00	" "
גודל 3 (מעל ל־1.8 ק"ג העוף)	9.00	" "
דגים		
בקלה — פרוס אחיד עשוי מדגים שמשלקם לא פחות מ־250 גרם	10.00	" "
כסיף	8.50	" "

משרד החקלאות

מיכתבים לציפי

„ציפי, הצילי!" כותב לי אחד, שחשבתי שאני עדשה לו חסד כשפירסמתי את מיכתבו באחד השבועות האחרונים. „הכנסת אותי בצרות, וסיבכת אותי עד מעל לראש."

צרות כמו שלו, הלוואי על כולנו. וכדי שתבינו, הרי קטע ממיכתבו הארוך, שאילו הייתי מפרסמת את כולו היה ממלא לי את כל המדור.

„כשהתפתיתי לשלוח מיכתב למדורך, לא העליתי אפילו בנוראים שבחלומותי לאן עלולים הדברים להתגלגל. קיבלתי לא פחות מ־19(!) תשובות. רק לגבי שלוש מהן חשתי מייד, על פי הנתונים שסיפקו לי, שהן לא בשבילי. כתבתי להן מיכתב אדיב, והצעתי להן להמשיך לחפש מועמדים ב־מדורך. אבל עם שאר ה־16 התחלתי להת־כתב. אף פעם אי־אפשר לדעת באיזו מעט־פה אורב לך הגורל. את יודעת מה זה לכתוב 16 מכתבים? מילא, בפעם הראשו־נה. גם אז זה לקח לי כמעט שבועיים. אף פעם לא העליתי בדעתי שאני מציאה כזאת. אבל עובדה — כל ה־16 המשיכו איתי בהתכתבות. הצרה היא שלא שיגרתי להן מיכתב בסטנסיל או בקופי.

בירורת אם את מובטחת נגד תביעות־פיצויים? אני, למשל, שוקל להגיש אחת כזאת נגדך..."

זה שאין צדק במדור הזה, כבר נוכחתי מזמן. האומלל יכול היה לחסוך מעצמו צרות אם היה זורק עצם לחברים — כמה כתובות טובות לאלה שמיכתביהם לא זו־כים אפילו בתשובה אחת לרפואה. אבל לא בשביל זה פירסמתי את מיכתבו, אלא כדי שישמש לכם דוגמה. זה קצת לא פייר שאחרי שאתם מקבלים את שלכם באמצעו־תי, אתם מנתקים מגע ומשאירים פס. אני מתה לדעת מה קורה אחר־כך. אשמח לקבל, ולפרסם, מיכתבים שיספרו לי גם איך התפתחו העניינים אחרי שנקשרו כאן.

* * *

בלי מלח

„אל תהיי רעה אלי ואל תוסיפי למכתבי עקיצות ודברי פרשנות. בלאו־הכי אני רגישה ופגיעה..." מבקשת (1/82). „עצם הכתיבה למדורך היא מעין הודאה בכישלון מסויים, ואין צורך לזרות מלח על הפצעים." לא שאני מסכימה איתה בסעיף האחרון, אבל אני מתאמצת להיות נחמדה. תגידו בעצמכם אם לא.

„בת 26, ילידת חדרה. גובה — 156 ס"מ. מנומשת. ב"א בספרות אנגלית. מורה. אוהבת: ים, שמש. מאכלים מזרחיים ו־מוסיקה קלאסית. שונאת: בעלי־חיים, רעש, אוטובוסים ואת תל־אביב. סולדת מגברים שרירניים ושעירים. התכונות ה־מבוקשות: יושר פנימי, שקט נפשי, עו־מק אינטלקטואלי."

אז לא מגיע לי פרס שהתאפקתי?!

* * *

חידון עם כיסוי

אם יש לך סבלנות לחידונים, הנה אחד כזה:

„את חתיכה? את סכסית? יש בך שי־לוב בלתי־אפשרי של טוהר ילדותי עם אינטלקטואליות כל־מבינה? הדימיון הנו־עז שלך נלחם כל הזמן בכבלי המוסכמות שמסביב? את לא גרה באילת וגם לא בבאר־שבע?

„אם הכל נכון, עיברי לחלק השני של המיפרט:

„אני (2/82) עירוני־קיבוצניק בן 25, נאה, חכם, רגיש (אפשר גם בסדר אחר). מה אני עושה כאן במדור הזה? ביישנות מסויימת היא בעוכרי. ובעוכרי עוד דבר: גבר שאני מחפשת, צריך להיות כזה שאני אהיה בשבילו הדבר החשוב ביותר בעולם. שהוא יעריץ אותי ויכבד אותי, יעניין אותי וישעשע. אבל הכי חשוב — שיפגק אותי. ואיני מתכוונת רק למחמאות או לגינונים חיצוניים, כמו מתנות ופרחים. אחד כזה שיהיה מוכן לסבן לי את הגב באמבטיה במשך שעה, לעשות לי פדיקור ולנופף מול פני במניפה בימי־הקייץ ה־לוהטים.

„עכשיו, אני מתארת לעצמי, השאלה המתבקשת היא: מה אני נותנת בתמו־רה? אז מי ששואל שאלה כזו, מוטב שישכח ממני. עצם הצגת השאלה מעידה שהוא חושב על עצמו ולא עלי."

הייתי אומרת שזו דוגמה לאשה משוח־ררת, אם לא משוחררת מדי. היא הירשתה לי לגלות לכם שהיא בת 31, מאיזור חיפה, ושיש לה מספיק סנטימטרים „באורך וב־רוחב כדי לעשות כל גבר — מאושר."

* * *

מיכתבים לפירסום במדור זה יש להפ־נות לכתובת: מיכתבים לציפי, ת.ד. 136, תל־אביב. מיכתבים למכותבים יש לשלוח במעטפה — מבויילת — עם מיספרו הסי־דורי של המכותב. מעטפות פנימיות בלתי מבויילות לא יישלחו ליעדן.

מיכתב פרס

ירק לחודש - קוצים לדור

אפשר לעשות את זה גם כמו (3/82), שאילולא לימדו אותי פעם שהמשוררת רחל כבר מתה, הייתי חושדת בה שזאת היא.

„גרושה בת 33,

למה התגרשתי? — כי התרגשתי.

למה התרגשתי — כי נוכחתי שהנישואין הם ירק לחודש וקוצים לדור. אני בחורה פשוטה, שהמוטו שלה בחיים זה: „אלי שלא ייגמר לעולם / החוף והים, רישרוש של המים / ברק החיוך — תפילת האדם.'

אני אוהבת את הדברים הפשוטים שבחיים:

שיש ברז במים,

חוטים בחשמל,

ומחט בחור.

מחפשת בחור להיכרות והתכתבות. לא חובה שיהיה עם קבלות וריגשי־אשם. העיקר לחייך, לגוון ושתהיה קצת רוטאציה עם הצברים שלנו. כי אחרי הכל, אין קוסמטיקה מועילה ליופי כמו האושר."

*

מיכתב פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בשי: חבילת מוצרי־יופי, מתוצרת חברת הדס, בשווי של 200 ל"י. הפרסים יישלחו לזוכים בדואר.

חתיך השבוע

דב נימור עד הכמה —

יש לי השבוע סקופ עולמי בשבילכם. אחרי שכל העתונים בארץ פירסמו בהבלטה את תמונתו של „חיש־ראלי העירום", זה המוכיח לעולם הנאור שגם לישראלים, למרות כל הרכילות, יש מה להציג בתחום העירום — הצלחתי אני להשיג תמונות שלו כשהוא לבוש.

טוב, יש עדיין ויכוחים אם אפשר לקרוא לזה לבוש. ספק אם הרב גורן המתירן היה מעניק הכשר לבגד־הים שעונד על עצמו דב נימור, אפילו לצורכי טבילה במיקווה. אבל בחוף הים של תל־אביב, שם הופיע דובל'ה בסליפ האוריגינאלי שלו, הוא עורר סנסציה. לא להאמין כמה נשים תל־אביביות גילו לפתע התעניינות באופנה הגברית דווקא.

דב נימור, כפי שאתם יודעים, מופיע כיום בגירסה הצרפתית של מחזמר המין האמריקאי „שגל את עמי", המוצג בפריס. הוא הגיע לחופשת־מולדת קצרה בארץ, ולמי שלא מאמין שהוא רוקד ערב־ערב בעירום, הוא מוכן להציג תמונות (תמונה מימין). מי שאינה מוכנה להסתפק בתמונות או לטוס לפריס כדי לזכות בחווייה המיוחדת במינה — תוכל עכשיו לראות את האוריגינאל, כמעט מדי־יום, בחוף גורדון. לא צריך להתבייש. את תמיד יכולה לומר שאת רוצה להעתיק את הגיזרה בשביל הבעל.

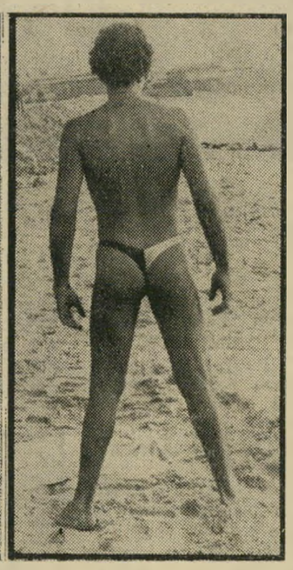

— ועל חוף הים בתל־אביב

adas

תכשירי יופי ואיפור

הדס

סרט „פורנוגרפי" של חבר קיבוץ עין־שמר הרעיד את אמות הסיפים במערב

הפרוע של המועצה האיזורית מנשה

הקיבוץ עדיין לא האמין כי רצונו של יגאל תיבון להיות יוצר סרטים איננו בגדר קפריזה של אדם שאיננו מוצא את עצמו. אבל לא כל הקיבוץ. היו שלושה משוגעים לדבר שהאמינו בכשרונו של יגאל כבמאי וכיוצר־סרטים, ובכישרונם־שלהם כשחקנים. השלושה: אבינועם גולן, שב־חייו הקיבוציים עובד במיפעל לייצור גומי של הקיבוץ ובזמנו החופשי הוא תר־בותניק; אבנר ארבל, אף הוא עובד התעשייה שבזמנו החופשי מארגן מסיבות וחגיגות בקיבוץ, ופטר ויליאמס, צעיר אנגלי שהתגייר ונשא לאשה בת קיבוץ עין־שמר, והמשמש כחשמלאי הראשי של המשק.

יחד עם יגאל הם הקימו חברה בשם גלירים, וחיפשו דרך לממן סרט עצמאי משלהם.

מאחר שהקיבוץ לא הראה כל סימן לכך שהוא מתכוון להשקיע אפילו פרוטה ב־סירטם המייועד של הארבעה, הם הגו רעיון גאוני: החליטו להציע למועצה ה־אזורית מנשה שתפיק עבורם את הסרט. הם הוזמנו לשיחה עם יו"ר המועצה, אב־רהם („בומי") בר־אל, והלה הסכים לאשר תקציב בסך 7000 לירות, בתנאי שיהיה זה סרט הסברה על פעולתה של המועצה האזורית.

תעתם, סייע להם ברכב, בניצבים, בחשמל ובמזון.

למעשה נגרר הקיבוץ כולו להרפתקה. לא התעוררה כל בעייה בגיוס ניצבים ושחק־נים לתפקידים אפיזודיים. התגלו נשים צעירות רבות שהתנדבו לעבוד כנערות־תסריט. 50 איש לקחו חלק בהסרטה, לפני המצלמות ומאחריהן. נמצאו מאפרת מתנ־דבת, מלבישה מתנדבת, נהגים מתנדבים וחשמלאים מתנדבים. יגאל תיבון טוען, שלמרות חוסר־הניסיון של מרבית האנשים שהשתתפו בהסרטה היתה זו עבודה מיק־צועית למדי. אלא שכתום 10 ימי־צילום נוכחו הארבעה כי התקציב אינו מספיק. הם ניגשו למישרדי המועצה, וביקשו תק־ציב נוסף בסך 10 אלפים לירות. שוב אישרה המועצה את ההעלאה, אלא שהפעם נרמז ליגאל כי מוטב שיעמוד בתקציב.

ועדת־הביקורת הזדעזעה

ל גאל התחיל עורך את הסרט, יחד עם העורכת ענת לוברסקי. תוך כדי עריכה הסתבר לו כי הוא מסתבך בחובות

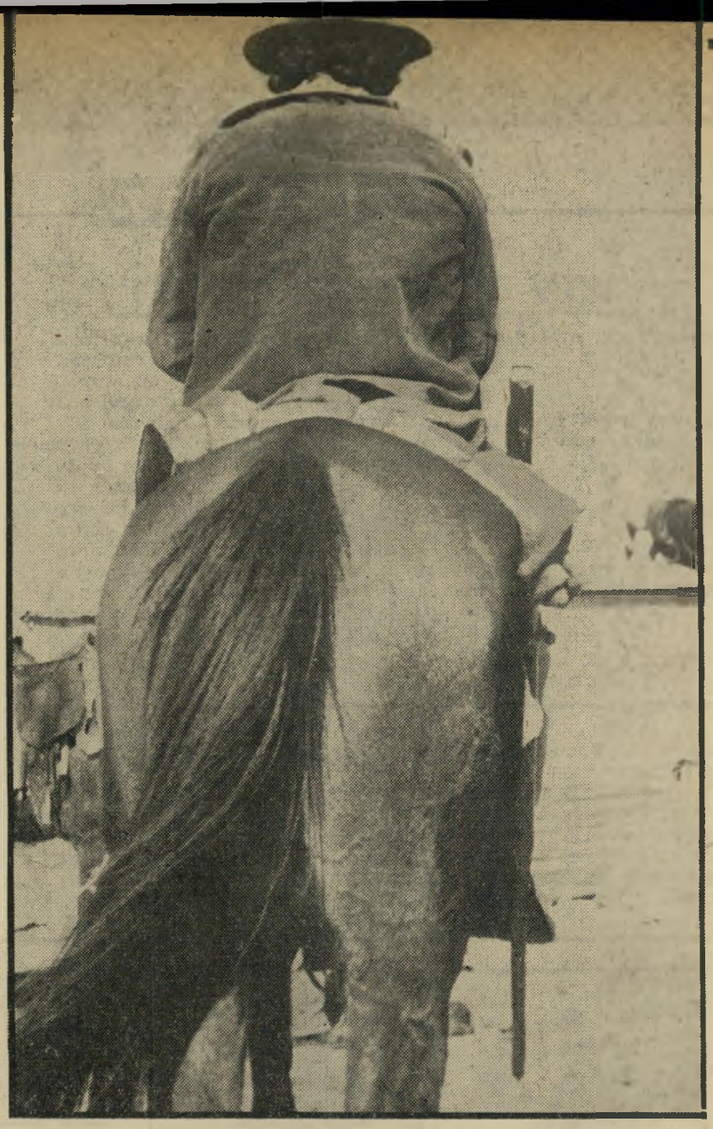

המרכז הפרוע

הוא איזור המועצה האזורית מנשה, שבו מתרחשת עלילת הסרט. העלילה מספרת על שלושה קאו־בויצניקים המחפשים כד־זהב, ואגב כך סורקים את שיטחי המועצה ופעולותיה.

ל גאל תיבון החליט לעשות סרט, ויהי־מה. אלא שהנסיבות לא איפשרו לו לממן את סירטו בעצמו. אחרי הכל היה, ועודנו, חבר קיבוץ עין־שמר. ולמרות שה־קיבוץ נתן לגיטימיציה לאמנויות רבות, בהן ציור, פיסול, מוסיקה, כתיבה ואפילו תיאטרון, האמנות השביעית עדיין לא זכ־תה בכבוד הראוי.

אלא שיגאל תיבון הוא בחור חריף ו־אמביציוני. משחר נעוריו חלם, אהב ולמד להשתמש במצלמה. למרות שבימים ההם, כשהיה עדיין ילד בקיבוץ דליה, החלום להיות במאי־סרטים בקיבוץ, היה באמת בגדר חלום, החליט יגאל להגשים את חלומו בכל מחיר.

לבר־המיצווה שלו קיבל מדודו העשיר שבבלגיה, מצלמה 8 מ"מ, ומאז הוא עושה סרטים. רק אחרי תקופת הצבא החל עובד באופן עצמאי. הוא השתמש בשחקנים מהקיבוץ, וכשקמה החברה הקיבוצית שדות, עבד בה במשך שנה בהפקה וב־בימוי. אותה שנה נחשבה לו כשנת־לימוד

המירוץ לצמרת של יגאל תיבון

קיבוצניק בן 31, נשוי למילכה ואב לגלית (איתו בתמונה) בת השש, שהחליט — למרות היותו קיבוצניק להפוך איש־קולנוע והצליח בכך. יגאל זכה בשתי מילגות ועומד לנסוע להשתלמות בחו"ל.

הקאובויצניקים

והשתלמות, ולמרות שהקיבוץ עדיין לא הבין בדיוק מה לקיבוצניק ולבימוי סרטים, ניתנה לו האפשרות לשבת שנה בחוץ. אחרי הכל החברה קיימה אותו, ואת מש־כורתו מסר למשק, ככל חבר־קיבוץ נאמן.

חברי־הקיבוץ התנדבו

כ תום השנה חזר יגאל למשק. הוא המשיך לעבוד בפלחה ובמטעים, ומדי־פעם היה יוצא להפקות למשך תקופה קצרה, וחוזר למשק. מתקציבו האישי כחבר־קיבוץ רכש ציוד, והקים לו במשק אולפן־עריכה הנחשב כרכושו הפרטי.

גם יגאל, וגם חבריו, לא התכוונו בשום אופן להפיק עוד סרט־הסברה נוסח הסוכ־נות היהודית או מישרד־ההסברה.

הם הגישו למועצה תסריט בסיגנון ה־מערב־הפרוע. הרעיון היה לעשות סרט על שלושה „קאובויס", המסיירים בטריטוריה של המועצה המקומית מנשה, ומחפשים כד־זהב. אגב החיפושים הם עוברים ממקום ל־מקום, וכך נסקרות פעולות המועצה כגון: החוג להנחלת הלשון בכפר מאור, חוג לריקודי־עם בקיבוץ עין־שמר או אפילו הרפתקה במיזבלה האיזורית.

להפתעתם של הארבעה, התסריט אושר על־ידי המועצה ללא נידעפעף. הקיבוץ אישר לארבעה 10 ימי חופשה ושוב, להפ־

של שבעה וחצי אלף לירות. שוב מצאו הארבעה את עצמם יושבים פנים־אל־פנים עם יו"ר המועצה. הפעם הוא הסכים ל־הוסיף לתקציבם מאתיים לירות, ושאל מתי יהיה הסרט מוכן. כאן מצאו עצמם הארבעה בצרה. לאיש מהם לא היה העוז לקום ולספר ליושב־ראש המועצה כי ההפקה הסתבכה בחובות וכי דרושים עוד שיבעה וחצי אלף לירות לחלץ אותה מהן.

לבסוף קם אבינועם, הארי שבחבורה, והטיל את הפצצה: „שמע, צריך עוד שבע וחצי אלף." אמר, והתיישב במקומו. היו־שב־ראש התרגז מאד, והארבעה יצאו מ־מישרדו בבושת־פנים.

מייד למחרת הגיעה דרישה מהמועצה

הקאובוי

האימתני אבנר אר־בל, אחד משלושת המבוקשים המטילים את אימתם על ישובי המועצה האזורית מנשה. אבנר משמש, בחייו, כעובד תעשיית הפלסטיק בקיבוץ.

„גרעפצים" הרציניים שמרביצים החבר'ה והמלווים את הסרט לאורכו ולרוחבו.

למחרת ההקרנה הגיע מיכתב מהמו־עצה האיזורית, ובו התבשרו יגאל וחבריו בערך כך: „תשכחו מהסרט, לא ייצא מזה סרט. אין בסרט לא מועצה ולא פער־לות של מועצה. המועצה החליטה להסתלק מההפקה. המועצה מוכנה להפסיד בכבוד את 17 אלף הלירות שהשקיעה בסרט, אך לא תשלם גרוש אחד נוסף כדי לחלץ את ההפקה מהבוץ."

אנשי ועדת־הביקורת היו עד־כדי־כך מזועזעים מהסרט שהיה בו הכל — קאו־בויס, שוד, אונס שאיננו אונס, עשיית צרכים, מכות, סביאה וזלילה אך בשום

מאת

שרית ישי

פנים ואופן לא מועצה איזורית על כלל פעולותיה — שהיו מוכנים להפסיד את הסרט, לתת אותו במתנה ליגאל, בתנאי שיחתוך מתוכו כל זכר למועצה כולל שילוט, דיאלוגים, או כל סימן שהוא שה־סרט הוסרט בתחומי המועצה האיזורית מנשה.

יגאל וחבריו עמדו במצב שבו היה להם סרט לא גמור, שעלה 17 אלף לירות, פלוס חוב בן שיבעה וחצי אלף, ועם רעיון הלקוח כאילו מתוך המירוץ לצמרת של דודי קראביץ, שבו במאי „גאון" ר־מובטל הופך סירטי בר־מיצווה תמימים ל־אפופיאות היסטוריות. בדיוק כמו הסרט ה„חקלאי" של המדעצה שהפך סרט „הגל

פורנוגרפיה

כך נראית הסצינה הפורנוגרפית, שזיעזעה את אנשי ועדת הביקורת של המועצה האיזורית מנשה. אחד המבוקשים מכפתר את כפתורי מכ־נסיו, אחרי שאנס את מנחילת הלשון.

לראות את הסרט מייד. יגאל אירגן הקרנה באולפן. ועדת־הביקורת מטעם המועצה הגיעה במייוחד לגבעתיים. מבלי להניד עפעף או בכלל לדבר, נכנסו חברי־הוועדה אל חדר־ההקרנה. כל משך הקרנת הסרט לא נשמע הגה בחדר. כתום ההקרנה קמה ועדת־הביקורת ובראשה יו"ר המועצה מ־מקומה, וללא הגה עזבה את המקום כש־היא משאירה את יגאל וחבריו תחת סימן־שאלה אחד גדול.

האחת והיחידה שנותרה במקום, מבין אנשי ועדת־הביקורת, היתה האשה היחידה שבוועדה. יגאל רדף אחריה לאורך המיס־דרונות, ושאל אותה: „מה העניין?" היא היתה עדיין בהלם תחת הזעזוע שעבר עליה, אך היתה בהחלט מוכנה להסביר ליגאל מה דעתה על הסרט שלו.

מספר יגאל: „היו שם כמה מומנטים בסרט, שזיעזעו אותם. יש שם, למשל, סצינה בה אחד הגיבורים משתין על מסבע־זהב וכך מתגלה בעצם האוצר. כ־טריק קולנועי לקחנו חבית מים, הבחור הניח אותה מתחת לביטנו ושפך את המים מהחבית בזרם אדירים. מאחר שכל הסצינה צולמה מאחור, והמצלמה עקבה אחרי אחור־ריו של הגיבור, כשהיא מצלמת בקלוז־אפ את זרם האדירים שהיה בסדר גודל לא־נורמלי לגבי אדם רגיל, הרי הדבר ש־התקבל היה מצחיק מאד ואפילו מאקאברי.

„הגברת מוועדת־הביקורת היתה מזוע־זעת. מה שעוד זיעזע אותה היה סצינת־האונס כביכול. כל הסצינה תמימה לחלו־טין, כאילו היא לקוחה מסרט לילדים. ב־מיסגרת חיפושיהם אחר כד־הזהב מגיעים שלושת הקאובויס אל כפר מאור, בו מתקיים קורס להנחלת הלשון שהוא חלק מפעולות המועצה האיזורית. את תפקיד האשה המנחילה את הלשון לתושבי הכפר, יוצאי עדות המזרח, שיחקה קיבוצניקית בת 35 מעין־שמר, בשם מרים, שקיבלה את התפקיד בשל המראה המכסיקאי שלה.

אונס המנחילה

ב מחלך הסצינה רואים את הגיבור קורץ למנחילה. היא נענית להזמנתו, ושניהם נכנסים לאחד הבתים. לאחר־מכן יוצא הקאובוי מן הבית כשהוא מכפתר את מכנסיו. ועדת־הביקורת היתה מזוע־זעת! איך זה שבפעולה של המועצה ה־איזורית מפתים את מנחילת הלשון העברית לעיני תלמידיה? מה שעוד לא מצא חן בעיני הגברת מוועדת־הביקורת היו ה־

שומו שמיים!

בסרט קאובויצניקי על פעולות המועצה האזורית, מעז קאובויצניק חצוף להשתין, כשהמצלמה מצלמת בקלוז־אפ את מימיו, שהוטלו — לצורך הצילום — מתוך חבית מים, וקיבלו צורה מאקאברית.

הארבעה הציעו כל מיני הצעות, כדי להיחלץ מהבוץ. על־מנת למנוע בזיונות נוספים הסכים הקיבוץ לשלם את החוב בסך שיבעה וחצי אלף הלירות, בתנאי שהסרט ייגנז. הארבעה לא הסכימו שה־קיבוץ ישלם. הם הציעו שתינתן להם אפ־שרות לצאת לעבודות־חוץ. הקיבוץ לא קיבל.

מבוקשים

אבנר ארבל, פטר ויליאמס ואבינועם גולן. שלושת הקיבוצניקים מעין־שמר, שדבק בהם חיידק הקולנוע, וביחד עם יגאל תיבון הקימו חברת סרטים בשם „גלירים". הארבעה מתכוונים לשתף פעולה גם בעתיד, וכבר מחפשים מממן חדש כדי לעשות את סירטם הבא. הם מקווים שלא יתקלו בקשיים.

הסרט המבוקש ביותר

ן אז פרצה מילחמת יום־הכיפורים. ה־ארבעה יצאו, כדבריהם, „להרוג ער־בים". כשחזרו, כתום שישה חודשים, בריי־אים ושלמים פרט לאחד מהם, אבינועם שנפצע ברגליו, סלח להם הקיבוץ כמו כל אם יהודיה טובה שבנה חזר מן המלחמה.

הארבעה התלכדו מחדש והחליטו: יהיה מה שיהיה, את הסרט גומרים. ושוב הגה יגאל רעיון גאוני. הוא החליט להקרין את סרטיו הקצרים בקיבוצים, תמורת תשלום. אגב הקרנה יספר הוא על סרטיו, ושאר השלושה יספרו על חלקם כשחקנים. הם רצו עם התוכנית במשך שנה שלמה, הרי־ביצו 60 הופעות. בתחילה קיבלו 300 לירות לערב, עם גבור הביקוש העלו את המחיר ל־700.

הם לא רק החזירו את חובם לקיבוץ, אלא גם יצאו ברווח של 20,000 לירות נוספות, והשלימו את הסרט.

הקיבוץ נדהם. אחרי שהחבר'ה יצאו בכבוד מהפרשה, נסלחו להם כל עוונותיהם. אך זה איננו סוף הסיפור הסנסיוני ביותר שצולם אי־פעם בחברה הקיבוצית.

מישהו קלט אי־מפה אי־משם רכילות, בדבר האונס הדרמאתי־מאד, כביכול, ש־בגללו החליטה המועצה האיזורית מנשה לנער את חוצנה מהסרט. הוא גם קלט שמועות על סצינות פורנוגרפיות, כמו סצינת־ההשתנה המפורסמת שזיעזעה את אנשי ועדת־הביקורת של המועצה. נפוצו שמועות על „סרט־המישגלים," על סצינת האונס בה אונסים חברי קיבוץ גברתניים את בנות הקיבוץ החינניות באכזריות.

השמועה עשתה לה כנפיים, והקיבוצים החלו מזמינים את הסרט בדבקות. הוא הפך הסרט הישראלי המבוקש ביותר בין חברי הקיבוצים. יגאל וחבריו החלו מפי־צים אותו במחיר של 100 לירות להקרנה.

אך אוי לאותה אכזבה. בסרט אין לא סצינת־אונס, לא סצינות פורנוגרפיות, ו־אפילו לא חתיכות קיבוצניקיות ראויות־לשמן.

הקיבוץ יכול היה לקבל כל דבר, כולל עזיבה של חברי משק, אבל שחבר קיבוץ יסתבך בחובות? זה לא!

החדש" וזיעזע את אנשי המועצה האיזורית.

וכאן נכנס לתמונה קיבוץ עין־שמר. הקיבוץ ראה במצב ביזיון מאין־כמוהו. ארבעה מחבריו נכנסו להרפתקאה מבישה של הסתבכות בחובות.

קולנוע

סרטים

שתי מלחמות לאותו כריש

נאדה היא מילה ספרדית, שפירושה: מאומה. וזה מסכם, בערך, כל מה שה־במאי קלוד שאברול והסופר ז'אן־פאטריק מארשט, מאמינים בו היום. השניים אחר־אים לסרט בשם זה, שיוצג החל מן השבוע הבא בסינמה 2 בתל־אביב.

הסרט, המבוסס על ספר של מארשט, הוא סיפור אקטואלי, המתרחש בצרפת של שנת 1973, אודות קבוצת מחתרת שחוטפת את שגריר ארצות־הברית כהפגנת כוח ומחאה נגד המימסד הרקוב, וכאמצעי להשגת כופר שיממן פעולות נוספות מסוג זה.

ראשית, כמה פרטים היסטוריים. ז'אן־פאטריק מארשט היה שייך, בסוף שנות החמישים, לקבוצת־מחתרת קטנה בשם „ה־דרך הקומוניסטית". כמה משכילים צרפ־תיים נוספים מן השמאל נימנו עם הקבו־צה, ואנשי־קולנוע כמו שאברול או ג'ורג' (תדז דסקרו) פראנז'י היו מודעים לקיו־מה. הקבוצה השתדלה באותם ימים לעזור למורדים האלז'יריים, היתה מעורבת בפ־רשת בן־ברקה (מארשט כתב על כך ספר) אבל מעולם לא עסקה בפעילות אלימה. ומיפגן־הראווה הבולט ביותר שלה היה השתתפותה באירגון בריחה המונית של אסירות מכלא הנשים לה־רוקט.

המחתרתיסטים מתאחדים. עברו של מארשט השתלב בסיפרו, עד־כדי־כך שרבים זיהו את הדמויות המתוארות על־

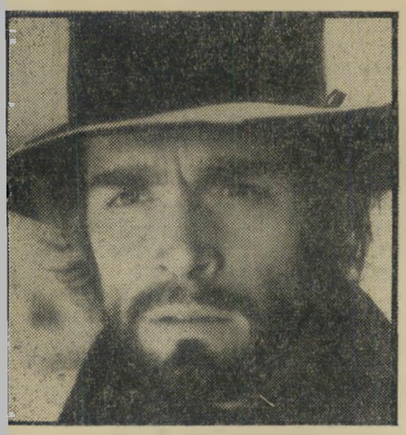

פאביו טסמי ב„נאדה"
הרפתקה בציפורני הרגליים

ידו כהעתקים של אנשים חיים, והפגי־שות הראשונות בין הדמויות בספר, ואחר־כך גם בסרט של שאברול, נערכות בבית־קפה (אצל שודה), ששימש בזמנו מטה ראשי של אותה קבוצה.

אלא שנאדה נעשה תריסר שנים אחרי „הדרך הקומוניסטית", ומארשט ושאברול הם עתה בתריסר שנים זקנים יותר או, כפי שהם היו אומרים, מבוגרים יותר. משום כך, הפעילות שבאותן שנים ניר־אתה להם ברורה ומוצדקת וחיונית, הופכת היום בעיניהם, כשם הסרט, למאומה, לא כלום.

הזיקה לעבר מורגשת מן הרגע הראשון. הסרט מתחיל בפגישה אצל שודה, בין בן־אצילים (לפי שמו) שתוי־למחצה, שאותו מגלם השחקן לו קאסט (אשר גורש, בזמ־נו, מאיטליה בשל פעילות מאואיסטית מהפ־כנית), לבין ותיק מחתרת פרו־אלג'ירית מימי טרום־דה־גול, שהפך בינתיים מהפכן שכיר ומומחה לחטיפות, פיצוצים ושאר מעשי־חבלה ראוותניים. את התפקיד הזה מגלם השחקן מוריס גארל, ורבים הבחינו בדימיון המפליא בינו לבין אחת הדמו־יות הסוערות ביותר של „הדרך הקומו־ניסטית".

מרחץ דמים. מטרת הפגישה היא לשכנע את המומחה להצטרף לקבוצה זעי־רה של אנארכיסטים העומדים לחטוף את השגריר. המומחה מסרב תחילה, אבל כא־שר הוא מגלה שמנהיג הקבוצה הוא חברו־לשעבר מן המחתרת, הוא משנה את דעתו.

בהמשך פורש שאברול בדקדקנות רבה את שלבי ההכנה של המיבצע, ביצועו, תגובות המשטרה, משיכת החוטים הפולי־טיים, ומרחץ־הדמים שנגרם בשל המשי־כה בחוטים אלה.

לכאורה, עוד סרט מהפכני מן הסוג המטיף להריסת כל הקיים היום לטובת

המחלקה ליחסי ציבור

רוני ויוני
בגדי ילדים
להשיג:
בחנויות שק"ם,
כל־בו שלום
ובחנויות בגדי ילדים

הזמן מקום
למודעות בגל"יון
ראש השנה
החג'ג' של
העולם הזה
הגליון יופיע בתל־אביב
ביום ג' 2.9.75 בערב
ובשאר חלקי הארץ
ביום ד' 3.9.75

אם אתה רוצה שכרטיסי הברכה
לשנה החדשה יגיעו ליעדם
אל תשלח
כרטיסים או מעטפות
שמידותיהם
קטנות מ-14×9 ס"מ

כרטיסי ברכה
ומעטפות שהם פחות
ממידות אלה
לא יועברו ליעדם
ולא יוחזרו לשולח.
לפי תקנות הדואר
רשאי משרד התקשורת
להשמיד דברי דאר כאלה.

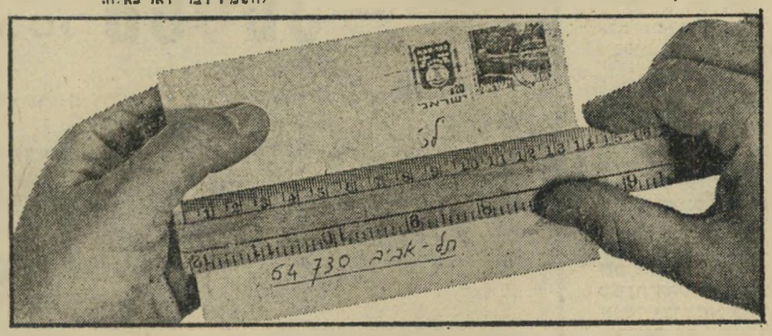

אם רצונך שברכותיך יגיעו ליקיריך בזמן
הקדם ושלח אותן
אם יצטברו כל עשרות מליוני הברכות במתקני הדואר
בשבוע האחרון שלקראת החג, קשה יהיה להבטיח שהעומס הגדול לא ישבש
את חלוקת הדואר הרגילה ושכרטיסי ברכה רבים יגיעו לאחר החג.

בברכת שנה טובה
משרד התקשורת

רשות הדברות המתשלומת

עולם אמיץ וחדש, ומובן שבכך אין כל חידוש. סרטים מהפכניים כאלה שורצים היום במאות, ונקודת־המוצא המיליטאנ־טית שלהם, המשכנעת את המשוכנעים־מראש — ומעצבנת בחד־צדדיותה את כל מי שרוצה להשתכנע — הפכה כבר שיגרה.

אלא שנאדה הוא סרט שלא יגרום למה־פכנים כל נחת. מסקנתו הסופית ברורה ושקופה לגמרי: פעולות אנארכיסטיות לא זו בלבד שאינן מזיקות למימסד, אלא להיפך, מהוות חלק בלתי־נפרד ממנו ומ־שרתות את האינטרסים שלו. אשר למהפכ־נים, הם אינם אלא בובות, הרוקדות שלא־מדעת ולא־מרצון, באותה הצגה שהן מת־יימרות להחריב.

בישיבה מזרחית. ואם לא די בכך, מזיל שאברול טיפות של רעל על כל הדמויות ועל הרעיונות הנשגבים שלהם. מנהיג הקבוצה (פאביו טסטי) מוצג לרא־שונה בפני הקהל כשהוא יושב ישיבה מזר־חית, מדבר בטלפון, ומחטט בציפורני־רגליו. שמו בסרט בונאבנטורה (הרפתקאה טובה) דיאז, ודי בכך כדי להצביע על יחסו של שאברול למעשיו. לעומת זאת, התמונה הראשונה של שר־הפנים, הממונה מסתירה מאחרי רעיונות שהיא עצמה מלגלגת להם, את רצונה לנקום בחברה את נקמתה האישית.

לא להשאיר סימנים. אבל אם עדת מייואשים זו מעוררת בכל־זאת אהדה, ב־אחווה המאחדת אותה, הרי כוחות החוק והסדר הם חסרי־תקנה, שירות־ביון אחד שמח לאידו של השני, השר מתיר פעולות דראסטיות לניקוי השטח אבל שומר לעצ־מו את הזכות להוקיע אותם אם יתעורר צורך בכך, ומפקח־מישטרה מבדיל בין הלקאת חשוד, שהיא חלק מתוך כלל מר־כיבי חקירה חוקית, לבין קשירת אשכיו בחבל, שהיא עינוי.

שאברול לא חס על איש. מוסיקה מהפכ־נית ורעמי תופים מקבלים מימד גרוטסקי כשהם מלווים את מעשי הקבוצה, שמצ־טיינת בנכונות יותר מאשר באמונה; ערי־כה שטנית מובילה את העלילה קדימה, בקצב רצחני של סרט מתח ופעולה; תמונות מרהיבות־עין של הצלם ז'אן ראב־יה, משולבות בקטונגיות אנושית בדמות השר נמוך־הקומה הדוהר במורד המדרגות הענקיות (בין השאר, יש כאן רמז לשע־רוריה שליוותה את ראש־הממשלה דהיום.

היצאנית (מריאנג'לה מלאטו) מתכוננת לקבל את פני המישטרה
רצון לנקמה אישית

מנהיג הקבוצה וכו־האצולה מנסים לברוח מהמישטרה
דימיון מפליא למציאות

על לכידת המהפכנים, מראה אותו ואת אשתו כשהם ישובים בטירתם המפוארת וצופים בטלוויזיה, והמראה קפוא ודומם כל־כך, כאילו היו בני־הזוג בובות במוזי־און־שעווה, או מומיות שנותרו מתקופת הרוקוקו יחד עם הכיסאות המוזהבים ועם הריהוט העתיק.

הסרקאזם נמשך לכל אורך הדרך. המה־פכנים הם קבוצה של ממורמרים שהחב־רה לא הצליחה למצוא פיתרון לבעיותי־הם. פרט לצעיר השתיין, יש בה מלצר (דידיה קמינקה) שאשתו מטורפת, מורה (מישל דישוסואה) המפליג בסיסמות, אבל נתקף היסטריה ושולף סכין בפקק־תנועה, וברכיו מתרככות כשמדובר בפעולת־טירור אמיתית, ויצאנית (מריאנג'לה מלאטו) ה־ז'אק שיראק, לפני כמה שנים, כאשר הפך טירה אחר היסטורי הזכאי לשיפוצים מקופת המדינה, ואחר־כך רכש את הטירה בזיל־הזול).

תמונתו של פומפידו מקשטת בכוונה כל קיר רישמי, כדי להזכיר שעינו של האח הגדול פקוחה תמיד (הסרט צולם לפני מותו של פומפידו), וגוף פיוטי נפלא, של שדה־דגן מזהיב, הופך תמונת־חרדה, כאשר הוא נתצה במהירות על־ידי אחד המהפכנים שרץ להזהיר את חבריו מפני המישטרה, ואילו מן הצד השני, פושטים השוטרים, הנראים מרחוק כחיפושיות מז־רות־אימה, אל תוך הים הצהוב.

סרט מבריק שיוציא מן הכלים את המה־פכנים, המוצגים ככלים ריקים מתוכן וחס־רי־תוחלת, את המימסד המושם לצחוק, את המשכילים העקרים, המיטיבים לדבר וממעטים לעשות. זוהי התנצלות של מש־כיל כזה אשר, כדוגמת המורה בסרט, אינו מאמין די הצורך בכוחו שבמעשים קיצו־ניים, ועשה סרט כדי לתרץ את עמידתו מן הצד. וזה גם מסביר מדוע הניצול היחידי מן הטבח, הוא דווקא האינטלקטואל האימפוטנטי. הוא נותר בחיים, כדי שיהיה מי שיספר לעולם מה קרה ויסביר, כדבריו, ש„טירור ממשלתי וטירור קומוניסטי הם, בסופו של דבר, שתי מלתעות של אותו כריש."

המורה (מישל דישוסואה) ניתקף היסטריה בפקק־תנועה
גיבור בכביש — פחדן בפעולה

בעייתי

ניבול־פה בשרות הצבור

לני (אורלי, תל־אביב, ארצות־הברית) — העובדה שלני ברוס היה בדרן חריף ונועז, שרשם לזכותו מהפיכה במחיקת נורמות מוסריות מזוייפות שהיו מקובלות בצורות־הדיבור האמריקאיות עד לפני זמן קצר, היא כבר עובדה היסטורית. האם היה לני, שנפטר לפני תשע שנים ממנת־הרואין מופרזת, אחרי שנרדף במשך שנים על־ידי המישטרה משום שהעיז לנבל פיו כדי לשכנע את שומעיו; קדוש מעונה; מאזוכיסט חסר־תקנה, כפי שמעידות שנות חייו האחרונות, כאשר הופעותיו הסתכמו בתינוני צרותיו ובעיותיו לפני הקהל שבא לצפות בו, או נביא גאולה — השאלה הזאת לא־כל־כך ברורה.

וסרט זה של בוב (קברט) פוסה, לא עוזר במאומה למצוא את התשובה. פוסה, שרצה ליצור אווירה ריאליסטית ככל האפשר, משתמש בצילום שחור־לבן (מעולה, של ברוס סורטיס), בונה את הסרט כסידרה של ראיונות עם אנשים חיים (משוחקים על־ידי שחקנים מיקצועיים) המספרים על לני המת, ונוטה להתייחס אליו בהערצה עיוורת, מבלי להתמודד עם הבעיות היותר־סבוכות שמרכיבות את אישיותו.

משום כך, אי־אפשר להבין מה בדיוק דחף אותו להיות מורד קיצוני וחריף כל־כך, הזדקקותו לסמים אינה מוסברת די הצורך, והסרט נראה כפרקים נבחרים מחייו, שאינם נותנים תמונה שלמה על התפתחותו האישית, על הידרדרות נישואיו לחשפנית לסבית שעוזבת אותו, או על יחסיו עם החברה סביבו. כלומר, סיפרות־עזר מומלצת, לפני הצפייה בסרט.

מה שבכל זאת יש כאן, זוהי הופעה מזהירה של דאסטין הופמן כדאסטין הופמן שמשחק את לני ברוס; ואלרי פרין, מקסימה בבגדים ובלעדיהם; כמה מערכונים שנונים ו־חריפים של ברוס (אם כי לאו־דווקא החריפים או השנונים ביותר שלו); עריכה דרמטית מתוחכמת ושוב, צילום שחור־לבן שהוא יצירת אמנות בפני עצמה.

דאסטין הופמן — בפה פתוח

תדריך

תל־אביב

★★★★ **תמונות מחיי־נישואין** (צפון, שווריה) — ניתוח עמוק ומכאיב של חיי זוג מודרני, בבימויו המופלא של אינגמר ברגמן, עם מישחק מעולה של ליב אולמן וארלנד יוספסון.

ירושלים

★★★ **צ'יינה־טאון** (רון, ארצות־הברית) — שערורייה במיפעל־המים של לוס־אנג'לס בשנות השלושים, משמשת אמתלה בידי רומן פולנסקי לתיאור השחי־תות והעיוות הנפשי של דמויות אקטוא־ליות לגמרי. ג'ק ניקולסון ופיי דאנאוויי בתפקידים הראשיים.

רחל מרחלת על כל העולם

הצלחה — וקוץ בה

לפעמים אני תוהה לאו נעלמו כל אותן דמויות שקישטו בעבר עמודים שלמים בעיתונות, ולאו־דווקא בטורי הרכילות. זוכרים את **הדסה מור**? כמה דיו נש־

הדסה מור (1960)
דיין לא לחץ

פך על אודות האשה הזו, והספר האוטו־ביוגראפי שכתבה, דרכים לוהטות. לא שזה היה ספר מייודע־מה, סתם רומאן באנאלי למשרתות, על המשולש הנצחי. אבל מה שייחד את הספר, היה גיבורו הראשי, הלא הוא רמטכ"ל, שר־ביטחון וגיבור לאומי, הכל לשעבר — **משה דיין**.

אילמלא הלשעבר הנ"ל, ספק אם היה מי־שהו מתייחס בכלל להרפתקותיה הפרטיות סוערות ככל שיהיו, של הדסה מור, שהיתה אז מורה נשואה ואם לילד.

אלא שהגיבור, כאמור, היה מפורסם מאד, והפירסום שניתן לספר היה עצום. הדסה טוענת כיום, 15 שנים מאוחר יותר, כי כל התגובות והפירסום של אז נבעו מצרות־עין והיו סילוף מוחלט של האמת.

אומרת הדסה: „שבתאי טבת, כשכתב את הביוגרפייה של דיין, סיפר שכתבתי ספר והבאתי אותו לדיין שבכלל לא התי־ייחס אליו. האמת היא שאם שבתאי טבת היה שואל אותי, הייתי מספרת לו שהתגובה של דיין היתה בערך כך: ,אם תפרסמי את

איפה הן היום?

הספר הזה, עלול להיגרם לי נזק.' אמרתי שאני לא רואה שום סיבה למה זה יגרום לו נזק. אחרי הכל, לא כתבתי עליו שום דבר שלילי.

„עובדה שצדקתי. אחרי פירסום הספר הוא הגיע לשיאים של פופולריות. אלא שדיין לא סלח לי עד היום. הוא אפילו לא אומר לי שלום כשהוא רואה אותי."

היום 15 שנים אחרי פירסום הספר, מחזיקה הדסה בתואר של בוגרת הפקולטה למישפטים, ועומדת לקבל בקרוב מאד את רישיון עריכת־הדין שלה.

היא מתגוררת בדירת אמה שברמת־גן, כותבת מאמרים חינוכיים בעיתונות היו־מית, ובנה הצעיר הוא כבר חייל בצבא.

למרות שעבר זמן רב מאז פרשת דיין, עדיין לא מצאה הדסה מור את הגבר של חייה. אומרת הדסה: „לא התחתנתי מאז, מסיבה פשוטה מאד. אני לא מוצאת את האדם המתאים. יש לי רתיעה מכל מה שקשור במוסד הנישואין. מוטב לחיות לבד, מאשר עם גבר שאין איתו אהבה אמיתית או שפה משותפת. את הגיהנום הזה אני משאירה לאחרים.

„אני אדם עצמאי שיש לו המון עיסו־קים. אני כותבת, מציירת, וכל השנים למדתי. אני מרגישה צעירה, ויש לי גוף צעיר שעליו אני שומרת, אפילו אצל קוס־מטיקאית ביקרתי רק פעמיים בכל ימי חיי.

„היום אין גברים ראויים־לשמם. מאז פרשת דיין לא פגשתי אף אחד שראוי לנישואין. מה לעשות, יש לי כישרון מייוחד לפגוש תמיד את האדם הלא־נכון. גם בעלי־לשעבר וגם דיין לא היו הגברים הנכונים בשבילי, ובכלל — קשה היום למצוא מישהו.

„אז שהגבר נשוי, או שיש לו בעיות עם ילדים מנישואין קודמים, או עם אשה שממנה התגרש, אבל הוא עדיין קשור אליה בקשר נפשי, וכל הגורמים האלה דוחים אותי."

ושוב, בפרספקטיבה של זמן, היא אומרת: „דיין התפוצץ פעמיים. פעם כשפירסמתי את הספר שלי בלי שמו המפורש, ופעם כשרות דיין פירסמה את הספר שלה עם שמו המפורש.

„היום, כשאני חושבת על זה, אני מצ־טערת שאז, בזמנו, דיין לא לחץ עלי שלא לפרסם את הספר. אני מצטערת שכתבתי את הספר ויצאתי מהאנונימיות שלי. היום אני מספיק מפורסמת, ואולי בגלל זה קשה לי למצוא את הגבר של חיי."

מישהו מוכן לנסות להוכיח לה את ההיפך?

הדסה מור כיום
הגבר הלא־נכון

עונת המלפפונים

תאמינו לי, אני בדרך־כלל בן־אדם אופ־טימי מטיבעו. כל השנים, כשסיפרו לי שהקייץ הוא עונת המלפפונים, לא האמנ־תי. אבל הקייץ הזה אני מריחה ידיים. שום דבר לא קורה. אין על מי לרכל, ומוכרחים פשוט לייצר רכילויות.

אלא שפה־ושם עדיין אפשר למצוא כמה כאלה שעוסקים בחטא. אחד כזה, למשל, אפשר למצוא בין שדרני שידורי ישראל. **שדרן** פופולרי, נשוי ואב לילדים, שהת־אהב פיתאום. בהתחלה הצליח לשמור את העניין בסוד, אלא שהסוד נתגלה והוא עומד כעת על סף משבר רציני בחיי־הנישואין שלו.

עוד **נשוי** אחד כזה אפשר למצוא ב־מישרד דובר־צה"ל. גם הנשוי הנ"ל הת־אהב, ואפילו בילה עם אהבתו החדשה חופשה משותפת בדרום הארץ, כשהוא אינו מנסה להסתיר בשום צורה את יחסו המיוחד אל גבירת־לבבו החדשה. וגם שם, כך אומרים, עומדים לחול שינויים מרחיקי־לכת בחיים הפרטיים של המעור־בים בדבר.

אז זהו. אל תגידו שאי־אפשר למצוא פה־ושם סיפורים על אהבות אסורות, אפילו בעונת המלפפונים.

גם בעולם הבוהימה לא חסרות צרות. והצרה המדוברת ביותר היא זו שפקדה את ביתו של **מלחין** פופולרי ונשוי מאוד, שאומרים עליו כי חתול שחור עבר בינו לבין אשתו, אם כי אף אחד לא מוכן להישבע כי אותו מלחין, למרות מה ש־אומרים עליו, אכן עזב את הבית.

הוא שאמרתי לכם — עונת מלפפונים.

הטיול ההיסטורי של רחל וחנן

אני מכירה אותו, את איש־הבוהימה הירושלמי **חנן בן־חורין**. הבן־אדם לא סובל, אבל בפירוש לא סובל, שמעירים אותו בבוקר. שלא לדבר על זה שהוא בהחלט לא סובל כשמעירים אותו בעזרת מכשיר־הטלפון.

אלא שצילצול־הטלפון שהעיר אותו לפני כשבועיים בשעת־בוקר מוקדמת (משהו כמו שתים־עשרה — אחת בצהריים), היה שו־נה משאר צילצולי הטלפון הטורדניים המוכרים של שעות־בוקר מוקדמות. הציל־צול הזה הגיע מידיד משותף לו, ולאשתו השחקנית **רחל רביד**. והידיד המשותף הזה הודיע לחנן, באופן חד־משמעי, שאם הוא רוצה לנסוע לחופשה ביוון עליו להת־ייצב בשדה־דב בתל־אביב תוך 12 שעות.

חנן ההמום לא ידע את נפשו. ככה, סתם, בלי שהוא יעשה שום דבר מיוחד, מזמינים אותו לטוס חינם ליוון. אלא שאשתו הדינמית לא נתנה לו צ'אנס להר־הר בעניין. היא אירגנה מייד את כל הענייינים, וכך מצאו את עצמם השניים במטוס פרטי שטס ישר לכיוון יוון.

אבל זה עוד לא סוף הסיפור. אחרי טיסה ממושכת ומעייפת הגיע המטוס הקטן לאיים היווניים, כשבתוכניותיו של הטייס לנחות באתונה. רחל וחנן ישבו ליד החלון, ופיתאום גילה חנן איזה אי קטנטן, ואמר לרחל: „הייתי מת לראות את האי הזה מקרוב." רחל לא היססה, ניגשה אל ה־טייס, הסעילה את כל הקסם הנשי שלה, ושיכנעה את הנ"ל להנחית את המטוס באותו אי.

השניים ירדו, נפרדו לשלום מהטייס, מהמטוס ומהציוויליזציה, בילו באי חופ־שה בת שבועיים, ואילמלא ההתחייבויות שציפו להם בארץ, היו לבטח נשארים שם עד עצם היום הזה ועד בכלל.

רחל וחנן בן־חורין
מי שלא מאמין

שיגעון־הטלפון של צביקה

אם ראיתם את הזמר **צביקה פיק** מסתובב לאחרונה כשטלפון לבן תחת בית־שחיו, וחשבתם שהוא הפך לטלפון־מאניאק — לא־כל־כך טעיתם. כי צביקה, השרוי כעת במשבר חמור עם אשתו העיתונאית **מירית שם־אור**, החליט להטיל עליה סנקציות.

ואחת הסנקציות היא ניתוק מוחלט של הטלפון ממירית, בזמן שהוא לא נמצא בבית. ולכן, ברגע שהוא יוצא את ביתם המשותף שבשיכון בבלי, הוא לוקח את הטלפון איתו בין אם הוא יוצא להופעה, ובין אם הוא יוצא לבילויים — וצביקה, כידוע, הוא איש־בילויים מושבע.

מירית עצמה נאלצת לנהל את שיחותיה הטלפוניות מחנות־המכולת הסמוכה, או לב־קש מידידיה להתקשר איתה בשעות שבהן נמצא בעלה הזמר בבית.

כי, כדי שלא תחשבו שהוא השתגע ל־גמרי, הזמר צביקה פיק, אז כשהוא נמצא בבית הוא דווקא כן מרשה לאשתו, החו־קית־בינתיים, להשתמש במכשיר־התיקשו־רת הקומוניקטיבי הראשון במעלה — גם־כן בינתיים. לידידיו הקרובים והלא־כל־כך קרובים מוכן צביקה לספר, כי אין סיכוי שהוא ומירית יתגברו על המשבר, אם כי בינתיים — כך הוא מכריז באוזני כל מי שמוכן להקשיב — אין בכוונתם להתגרש כלל וכלל.

הם יתנו לזמן לעשות את שלו.

והזמן זה חרי הרופא הכי טוב שכולנו מכירים — גם־כן בינתיים.

„כמה פעמים אתה יכול
להרשות לעצמך
לחלוף על פני המזל
מבלי לעשות דבר?"

מוצרי
בלאק טאבאק
black-tabak
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
שנשים אוהבות...
מיוצר ע"י
עץ הזית

פלר

מחשב - לתלמיד
ולסטודנט
מחשב — למדען ולמהנדס
מחשב — לסוחר
מחשב — לכל אחד!
"REALTONE
KING'S POINT"
מחשב הכיס המהימן!
במחיר ובשרות — ללא תחרות!!!
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 3

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב סלמה 30, יפו
טל. 827621
הבן אל החי

JADIT
לאצבעות
הרגליים

האם חשת אמש לפני לכתך לישון בתחושה עזה של צריבה וגרוי בין אצבעות הרגליים?

כמחצית מאוכלוסיית ארצנו סובלים בעיקר בקיץ באיזור אצבעות הרגליים מהופעת פטריות.

תחושת הגרוי והצריבה עוד גוברים כתוצאה מהליכה על חול הים החם וכן מהזעה והרטיבות.

אחת החברות הגדולות בעולם לתרופות פיתחה תרופה בשם JADIT שהיא תכשיר אנטימיקוטי לחיסול סוגים שונים של פטריות.

טיפול בידית, בנוזל או במשחה יכול להיות יעיל גם במקרים שהראו עמידות בפני כל סוגי החומרים האנטימיקוטיים המקובלים.

בקש JADIT בבית המרקחת והיוועץ עם הרוקח על אופן השימוש.

הם נתנו לי מענק
1,000.- לירות
ועוד אמרו תודה

סניף ראשי: שד' רוטשילד 39. ת"א טל. 293251

קופת גמל בגילי?
כן גם בגילך!
כי קופת גמל "עצמה" מבטיחה לך לא רק עתיד מבוסס בגיל הפרישה אלא גם את ההשקעה עם התשואה הגבוהה ביותר כיום.
בין 100 אלף חברי "עצמה" נמצאים אנשים רבים בגילך ובמקצועך.
הצטרף גם אתה!
קופת גמל עצמה
בנק לאומי
לישראל בע"מ
הבנק הצוער עם הזמן

פרסום א. פל

רחל מרחלת על כל העולם

דליה לביא בהופעה —
בלי ביקורות

שבועון מצוייר גרמני, שליווה את **דליה לביא** במשך כמה ימים מבין 21 ימי הופעתה בגרמניה, שבהם הופיעה ב־19 ערים, מספר שהקהל חיבב את שיריה האנגליים והגרמניים, אך לא העבריים.

דליה קיבלה 8000 מארק (20 אלף ל"י) לקונצרט, חפפה את ראשה כל יומיים, נסעה ממקום למקום בליווי 20 איש, ביניהם הכוכב־האורח **יגאל בשן**. אין היא שואלת מעולם, לפני ההופעה, אם האולם מלא או לא, ואין מראים לה ביקורות רעות.

בין השאר גילה השבועון נער־מיטבח גרמני בן 16, שהשקיע את מחצית משכורתו החודשית בקניית שושנים אדומות, אותן הגיש לדליה, כשהוא עונד — „מתוך חיבה" — ענק ועליו תליון מגן־דויד.

שושנים אדומות לדליה

— עם קהל מעריצים —
בלי לדעת

— ושרה בכאפייה
רק לשיר

כיפה אדומה בתפקיד הזאב

מי לא זוכר את אגדת הכיפה האדומה, שפגשה את הזאב הרע ביער, שעה שליקטה שם פרחים בדרכה לבית סבתה?

אם תרצו או לא תרצו, אין זו אגדה. זה קורה גם בחיים. אלא שבחיים לא הולכים הזאבים תמיד בהתאם לנוסחה הקבועה. וזה, אולי, מפני שהזמנים השתנו. פעם התחפשו הזאבים לסבתות, כדי לפתות ילדות קטנות. היום זה הולך יותר טוב, אם הם מופיעים בתפקיד הכיפה האדומה עצמה.

כדי לא להתבלבל, נקרא לילדה בתפקיד הכיפה האדומה בשם מיידעלע — בדיוק כפי שנוהגת לכנות אותה אמה, קוסמטיקאית ידועה באחת מעיירות הצפון בארץ. המיידעלע לא נשלחה אל הסבתא המתגוררת ביער. לעומת זאת היא התגייסה לצה"ל, שם פגש בה הזאב בכיפה האדומה. מכל החיילות, שרבות מהן העריצו אותו, מצאה חן בעיניו דווקא המיידעלע.

הוא לא טרף אותה, חלילה־וחס. להיפך, הוא התנהג באבירות מופתית. הוא הצמיד אותה לפמלייתו, למרות שאין לה שם שום תפקיד מוגדר, ומאז היא מקשטת אותו כימעט בכל אירוע פומבי או לא־פומבי, שבו הוא משתתף.

כך, למשל, הוא לקח אותה יום אחד לראות תרגיל גדול, כדי שתלמד משהו. ואז הסתבר שאין בשבילה מקום במסוק. זאת לא היתה בעייה. בו במקום הוזמן מסוק נוסף. ואז חגו במסוק אחד כיפה אדומה והמיידעלע, ובשני כל שאר הפמלייה.

גם כאשר ירד כיפה אדומה לפוש בנועייבה שעל חוף מיפרץ אילת, ירדה עמו המיידעלע לשם, כדי שלא תתקרר, חס וחלילה, בצפון הקר.

המיידעלע, שהיא בת מסורה לאמה, לא הסתירה ממנה את כל הנפלאות שקרו אותה בחברת כיפה אדומה. והאם התפעלה: „למה דווקא את? מה הוא חוצא בך? וחוץ מזה הוא הרי נשוי!"

ואז ענתה לה המיידעלע כפי שמספרת האם, בנוסח הנשמע קצת מוכר מאיזה מקום. „הוא שאל אותי: מאיפה יש לך אף קטן וחמוד כזה? מאיפה יש לך עיניים כאלה נפלאות?"

איך אומרים החבר'ה בצה"ל: „אגדה! ממש אגדה!"

מה שעלול לקלקל את האגדה היפה והרומנטית הזאת הוא שכל מיני אנשים תוחבים את אפם, ומתעניינים מה עושה המיידעלע בחברת כיפה אדומה. **לאה רבין**, רעיית ראש־הממשלה למשל, לא יכלה להבליג על סקרנותה הנשית, וכשפגשה את המיידעלע בחברת כיפה אדומה באירוע רישמי, החלה לחקור אותה מה היא, מאיפה היא, ואיך בדיוק הגיעה אל כיפה אדומה.

ומי שמכיר את לאה רבין יודע שמה שהיא יודעת, לא נשמר בסוד מפני ראש־המשלה. אז עכשיו מצפים חובבי האגדות לראות איך תסתיים האגדה הזאת, ומי יבלע בסוף את מי.

הרוטינה של פוגי

מאיר פנינגשטיין, הלוא הוא פוגי מיודענו, מלהקת כוורת, היה ידוע בעבר בתור רודף־שמלות מושבע. אצלו החתיכות התגלגלו בבית ובמקומות־הבידור, כמו אצלי ואצלך ארוחות בוקר־צהריים־וערב.

והנה, במשך השנה האחרונה, האט השובב את פעילותו העניפה. וכל זה בשל צעירה נאה העונה לשם **דבורי ריס**, גרושה ואם לשני ילדים.

מאז שנפגשו השניים במסיבה, לפני כשמונה חודשים, התביית פוגי והפך גבר נאמן לאשה אחת בלבד.

דבורי, שהיא בחורה מקסימה והידועה בתור אחת שביתה שברחוב שלמה המלך פתוח תמיד בפני חברים, והמוכנה גם ל־הקשיב לכל אחד בעת צרה, עבדה בחינוך מיוחד עד שנמאס לה, וכשנמאס לה התפטרה מעבודתה. ככל גבר אוהב דאג גם פוגי לדבורי שלו, עד שמצא לה סידור.

הוא ידע ש**יונינה רחמן**, בעלת הבוטיק רוטינה נפרדה מהשותפה שלה, ובו־במקום הציע לה את דבורי, כשהוא מציע בנוסף שהוא והיא ישקיעו חצי חצי בשותפות. ליונינה היתה הצעה טובה עוד יותר. היא הציעה לשניים לפתוח בוטיק לגברים. וכך היה.

השניים פתחו להם מחלקת גברים בבוטיק הסימפטי, שבו אפשר לשמוע מוסיקה, לשבת על המירפסת, לשתות קפה, ולפגוש את חברי להקת כוורת הבאים לקנות בגדים אצל החבר שלהם. מובן שהם מבקשים הנחה, אבל פוגי לא עושה להם, אחרי הכל הוא יודע בדיוק כמה הם מרוויחים. והאמינו לו, כשהוא אומר שיש מספיק כסף והם יכולים לשלם תשלום מלא עבור מוצרי־העור המשגעים שעושה צעיר בשם **ריצ'ארד** עבור הבוטיק, או עבור הג'ינסים תוצרת חוץ — הוא יודע מה הוא אומר.

כן, באות כמובן גם ילדות שרוצות להציץ באלילי הכוורת מקרוב, ובאים גם ילדים, אבל בסך־הכל האווירה בבוטיק של פוגי ודבורי דומה לאווירת מסיבה, מאשר לאווירת עסקים.

בקיצור, הרכילאים שבחבורה ואלה שיודעים תמיד הכל על כולם, לחשו על אוזני הכרוויות כי הבוטיק הוא רק פרק אל"ף בפרשת יחסיהם ההדוקה של פוגי ודבורי. פרק בי"ת, כך הם מבטיחים, יבוא בקרוב. אל תדאגו, אני מבטיחה לעדכן אתכם.

מתי כספי מתחתן

זה שהוא זמר־מלחין פופולרי, לא הפך את **מתי כספי** דון־ז'ואן מי יודע מה, או רודף־שמלות. ואני אומרת את זה ב־החלט לזכותו. הזמר־מלחין בעל הפרצוף הקפוא וההומור היבש, היה נשוי בעבר לצעירה בשם **גליה**, שאותה הכיר בלהקה הצבאית בה שירת, להקת פיקוד־דרום. אלא שנישואיהם החזיקו מעמד רק פחות משנה, שבסופה הם מצאו עצמם בבניין הרבנות.

מי שראה אותם אז ברבנות סיפר, כי השניים התזיקו ידיים וישבו כמו זוג יונים, עד־כדי־כך שאחד משמשי בית־הדין שלח אותם היישר לאגף־הנישואין.

אבל מה אני ממלאה אתכם בסיפורי גליה, כשידידנו מתי כספי עומד לשאת לו בקרוב לאשה שחקנית בשם **דורין**, המשתתפת בערב דקאמרון שביים **ישראל גוריון**.

גם את דורין פגש מתי בלהקה צבאית, שאותה ניהל מוסיקלית, ומאז אותה פגישה לפני שנתיים הפכו השניים צמד בל־ייפרד, וכעת הם עומדים בפני חופה וקידושין.

ולא נותר לנו אלא לקוות שגם אצלו תנצח התיקווה את הניסיון.

מתי כספי
לא רודף שמלות

הריון מוקדם מדי

מה אגיד ומה אדבר, לפעמים אנחנו, עורכי מדורי־הרכילות, מכניסים אנשים להריון. עובדה, את **ליאורה טולדאנו**, אשתו של הזמר **אבי טולדאנו**, הכנסנו.

אני לא זוכרת מי התחיל בזה ראשון, אבל איכשהו הפצנו את הידיעה כאילו ליאורה נמצאת בחודשי הריונה הראשונים. ומאחר שהזוג טולדאנו עזב את הארץ ונסע לחו"ל, לא היה הסיפק בידי, או בידי העמיתים שלי בעיתונים אחרים, לברר אם אכן אמת הדבר.

והנה, בימים לוהטים אלה של אוגוסט, פגשתי את משפחת טולדאנו — ליאורה, אבי והבן הקטן **עירן**, באחד מבתי־הקפה בעיר, ושאלתי כמובן: „בן או בת?" שניהם תקעו בי מבטים כאילו צנחתי זה־עתה מהירח, והשיבו כמעט פה־אחד: „זה שהכנסת את ליאורה להריון, מילא, אבל זה שאת עומדת על כך שייצא מזה תינוק — זה כבר באמת יותר מדי."

אז אני מודה: אני האשה הראשונה בהיסטוריה שהצליחה להכניס אשה אחרת להריון. אבל מה לעשות, לא יצא מזה שום דבר. אין דבר, הם עדיין צעירים.

אבי וליאורה טולדנו
לא היה הריון

צל"ג

סלאווה הנזראי

מי יכול לקלקל סיפור כל־כך מצויין כמו זה של מדען יהודי־רוסי צעיר ומקסים, שהוגלה למידבר־השלג הצפוני, נלחם ו־מצליח להגיע ארצה בחברת אשתו היפה־פייה?

רק יהודי־רוסי אחר: **סלאווה צוקרמן**, שכבר הצליח להשתולל על המסך הישראלי ולהרוס את סיפור החפירות של שרידי ירושלים מתקופת החורבן (העולם הזה 1967).

אולי יעלה על דעת מישהו לתת ל־צוקרמן מילגה וכמות בלתי־מוגבלת של סרטים, כדי שישתולל באופן פרטי ויצלם את כל התעלולים שהיו אסורים בברית־המועצות. אך שהפכו כבר תרגילי גן־ילדים במערב?

אחרי השנה אפשר לשרוף את כל אשר צילם, ולתת לו לביים סרטים נורמליים.

מאחרי המסך

כל העולם - מסך

הטלוויזיה היא ניידת. ועדת הנסיעות של הרשות, המורכבת מיושב ראש הוועד ה־מנהל **ווטר איתן**, מנכ"ל הרשות **יצחק ליכני** ו**יצחק שור**, חבר הוועד המנהל, אישרה כמה נסיעות של עובדי הרשות לחו"ל בתקופה הקרובה.

בשבוע שעבר יצא מנהל מחלקת החד־שות בעברית **דן שילון** לוועדת החדשות של אי־בי־יו באמסטרדאם. שילון ישהה ב־הולנד שישה ימים, ימשיך משם ללונדון וישהה שם חמישה ימים נוספים ויסיים בפריס בעוד שלושה ימים.

מנהל צוקרמן
מסעות בעולם

כדי לשמור על איזון שולחת הרשות גם את מנהל מחלקת החדשות בערבית **יוסף בראל** לטיול מקביל.

ארנון צוקרמן, מנהל הטלוויזיה, יוצא ב־17 בחודש הבא לוועדה המינהלית של האי בי־יו באמסטרדאם. אחרי שתיגמר ה־וועידה יישלח צוקרמן על חשבון הטלוויזיה למילאנו „לשם צפיה". סך הכל התקופה בה תישאר הטלוויזיה ללא מנהל: שבו־עיים.

לא רק המבוגרים נוסעים. מנהלת המח־לקה לתוכניות ילדים ונוער בטלוויזיה, **אסתר סופר**, יוצאת לשלושה שבועות לחו"ל. מתוך שלושת שבועות אלה נוסעת סופר על חשבון הרשות רק שלשה ימים, ויתר הזמן על חשבונה הפרטי. סופר יוצאת לוועידה לתכניות ילדים ונוער בטלוויזיה שתיערך בלייז', בלגיה.

את פרס איטליה יכבדו בנוכחותם שני נציגים ישראליים. מי שהפסיק לאחרונה להיות מנהל המחלקה לסרטים דוקומנט־ריים והסברה, **יגאל לוסין**, ילווה את **בלה ברעם**, הנושאת תפקיד דומה לשל לוסין, אבל ברדיו, למשך 11 יום. לאחר שיסיימו את תפקידם בפרס איטליה, ימשיכו השניים, על חשבון הרשות, לשבעה ימים נוספים בלונדון.

כדאי יהיה להגיש תביעות מישפטיות נגד רשות השידור בעתיד הקרוב. המחלקה המישפטית של הרשות תבלה בחו"ל. היועץ המישפטי של הרשות, **נתן כהן**, יוצא לוועידה המישפטית של האי־בי־יו שתיערך באיטליה, למשך שמונה ימים. עוזרתו **כוכבה שזיף**, תשתתף בסמינר בינלאומי הדן בנושא חופש־הדיבור בשידור, שייערך אף הוא באיטליה בחודש הבא.

מי שהיתה מועמדת המנכ"ל לתפקיד מנהל־הרדיו, **מיכל זמורה**, אשר נכשלה במיכרז, קיבלה כפיצוי נסיעה לכנס עולמי של מוסיקה שייערך בקנדה. היא תשהה ביבשת אמריקה 11 יום.

שניים נוספים הנוסעים לחו"ל, חלקית על חשבון הרשות, הם מהנדס האולפנים **ליאניד סטרשון**, הנוסע לארה"ב ול־קנדה והצלם **עמוס בן־שחר**, הנוסע ל־לונדון.

ועדת הנסיעות תתכנס בחודש הבא ל־אישור נסיעות נוספות.

מערבון כל שבוע

לפני שלושה חודשים הצליחה הנהלת רשת השידור לסיים את הסיכסוך עם הטכנאים אשר בגללו הופסקו שידורי ה־טלוויזיה בשעה 11 בערב.

אולם בעוד הטכנאים הסכימו לשדר כבר מאותו יום, לא הצליחה הטלוויזיה להת־ארגן לקראת הארכת השידורים, והשעה הנוספת תתווסף רק בעוד מיספר שבועות.

עם ההארכה יחולו מיספר שינויים ב־שידורי הטלוויזיה. התחלת השידורים בעב־רית לא תשתנה והם יתחילו בשעה 8 בערב. מהדורת מבט תידחה לשעה 9 בערב.

בין התוכניות שתתווספנה תהיה השעה השלישית שתחודש, אך לא עם המנחה הקבוע שלה **ישעיהו** („שייקה") **בן־פורת**. את מקומו יתפוס הפרופסור למיש־פט עיברי, ומי שהיה לפני מיספר שנים ממנחי מוקד, **אביגדור יבוטין**.

סידרה חדשה, אשר הטלוויזיה מבטיחה כי תהיה מוצלחת בדיוק כמו ההגדה לבית פורסייט, תתחיל להיות משודרת בעוד כ־חודש. שם הסידרה הפאליסרס והיא מור־כבת מ־22 פרקים.

בשורה טובה לאוהבי המערבונים, אשר נעלמו כמעט כליל בשנה האחרונה: מדי שבוע תשדר הטלוויזיה מערבון באורך מלא.

גנבי התקליטים

מכת גניבת תקליטים פוקדת בשבועות האחרונים את תקליטיית גלי צה"ל. לדברי מפיקי תוכניות המוסיקה נעלמים בתוגה תקליטים לעשרות ולמאות, בשווי של אלפי לירות.

אחד המפיקים רצה להכין תוכנית על הלהקה אמריקה, אך גילה כי בתקליטיה

מפקד נאור
מצ"ח נחושה

ביקר גנב המעריץ את הלהקה ולקח איתו את כל התקליטים של הלהקה.

מישטרה צבאית (מצ"ח) הוזמנה מיספר פעמים לתחנה, אולם חקירותיה העלו חרס.

מפקד התחנה, **מרדכי** („מוטקה") **נאור**, טען השבוע, כי מכת הגניבות אינה גדולה וכי בדרך־כלל מתברר כי התקליטים נמצ־אים אצל מפיקים, לעיתים גם בבתיהם, אולם מוחזרים אחר־כך לתקליטיה.

1.GROOM SPRAY

גרום ספריי. לשמירת עיצוב השיער-אפילו לגברים בעלי שיער ארוך. אל תחמיץ את הנסיון הנפלא: רסס שתי שניות וכל היום תהיה תסרוקתך מעוצבת כרצונך-אפילו אם תטוס באופנוע או במכונית פתוחה.

2. BODY LOTION

בודי לושן. קרם נוזלי לסילוק חספוס מן הידיים והעור ולטיפוחם. נפלא לאחר רחצה בים או בבריכה, לאחר שיזוף-וגם לפני כל דבר... (היא תאהב זאת!) אינו שמנוני ובעל ניחוח גברי נעים של טבק אוריגינל.

3. SHOWER BATH FOAM

קצף למקלחת. העבר אותו על גופך ומיד תרגיש בשתי פעולותיו הנפלאות: מנקה להפליא את נקבוביות העור ומשאיר הרגשת התרגעות, רעננות וגמישות לעור למשך שעות רבות.

תאאתי

לגבר האוהב הרפתקאות חדשות

TABAC ORIGINAL

מוצרים עבור גברים-שנוצרו ע"י גברים!

זכו בתואר „המוצר הנבחר" ו„הקנייה הטובה ביותר" ל 1975

צלב על המצלמה

שערוריה פרצה בשבוע שעבר בטלוויזיה כאשר התגלה, מספר דקות לפני השידור, כי יד אלמונית ציירה צלב על עדשת אחת המצלמות, בה עמדו לשדר תוכנית בערבית בשידור ישיר מהאולפן.

בדקה האחרונה לפני השידור גילה ה־צלם את הצלב, והספיק למחוק אותו לפני שנכנס לשידור.

מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** עומד למנות ועדת־חקירה אשר תנסה לגלות את מצייר הצלב האלמוני.

נדיפה ליו"ר על חוצפה

רוב חברי הוועד המנהל של רשות השידור, נזפו בפומבי ביושב ראש הוועד המנהל, **וולטר איתן**.

בישיבתו בוועדת־המיכרזים אשר בחרה במנהל הרדיו, ערך איתן חקירת שתי־וערב מעליבה וחצופה ל**חגי פינסקר**. כידוע, התנגד איתן לבחירתו של פינסקר, ותמך במועמדותה של **מיכל זמורה**.

איתן נדרש על־ידי חברי הוועד המנהל להתנהג בפעם הבאה באיפוק, ולא להעליב את עובדי רשות השידור, אפילו אם הוא מתנגד להם.

סופית: טוביה לניו־יורק

מי שהיה כתב בכיר בטלוויזיה, **טוביה סער**, עומד לקבל באופן סופי את המינוי של דובר מישלחת ישראל לאו"ם.

במישרד־החוץ החליטו להתחכם לוועד־העובדים של המישרד, המתנגד בדרך־כלל למינוי אנשים מבחוץ, ופירסמו מיכרז פנימי לתפקיד.

איש מעובדי מישרד־החוץ לא עמד ב־תנאי המיכרז הפנימי, ואז פורסם מיכרז

כתב סער
סער באו"ם

חיצוני בו זכה מועמדו של שגריר ישראל לאו"ם, **חיים** („ויויאן") **הרצוג**, טוביה סער.

בכך מפסידה הטלוויזיה, לפחות לשנת־יים־שלוש הקרובות, את אחד מכתביה הטובים ביותר, בתקופה שבה סובלת מחל־קת החדשות ממחסור משווע בכתבים.

מחפשים תפקיד

ומיון עוזרת

הנהלת הטלוויזיה מתרוצצת למצוא תפ־קיד מתאים למי שהיה מנהל מחלקת ה־חדשות **צבי גיל**. על גיל הוטל תפקיד אירגוני, אשר לדברי מקור בכיר בטלוויזיה יכולה היתה לעשות אותו כל פקידה זוט־רית — האחראי על אירוח באי הכנס של רכזי החדשות מרחבי תבל שיגיעו לארץ בחודש הבא.

אולם כבר עכשיו ברור כי עם סיום הכנס יישאר גיל שוב חסר־מעש. בראשו של מישהו עלה רעיון להקים מחלקת מיו־חדת, אשר תעסוק בשיווק תוכניות לחו"ל.

לאיש בטלוויזיה לא ברור מה בדיוק תעשה מחלקה זו, מאשר שהטלוויזיה ה־ישראלית אינה מייצאת סרטים וגם לא תע־שה כן בשנים הקרובות, אולם כבר עתה מונתה לגיל עוזרת, **דליה מזור**, מי שהיתה אחראית על הקריינ־יות והתפטרה בסערה מתפקידה זה.

תשבץ העולם הזה 1982

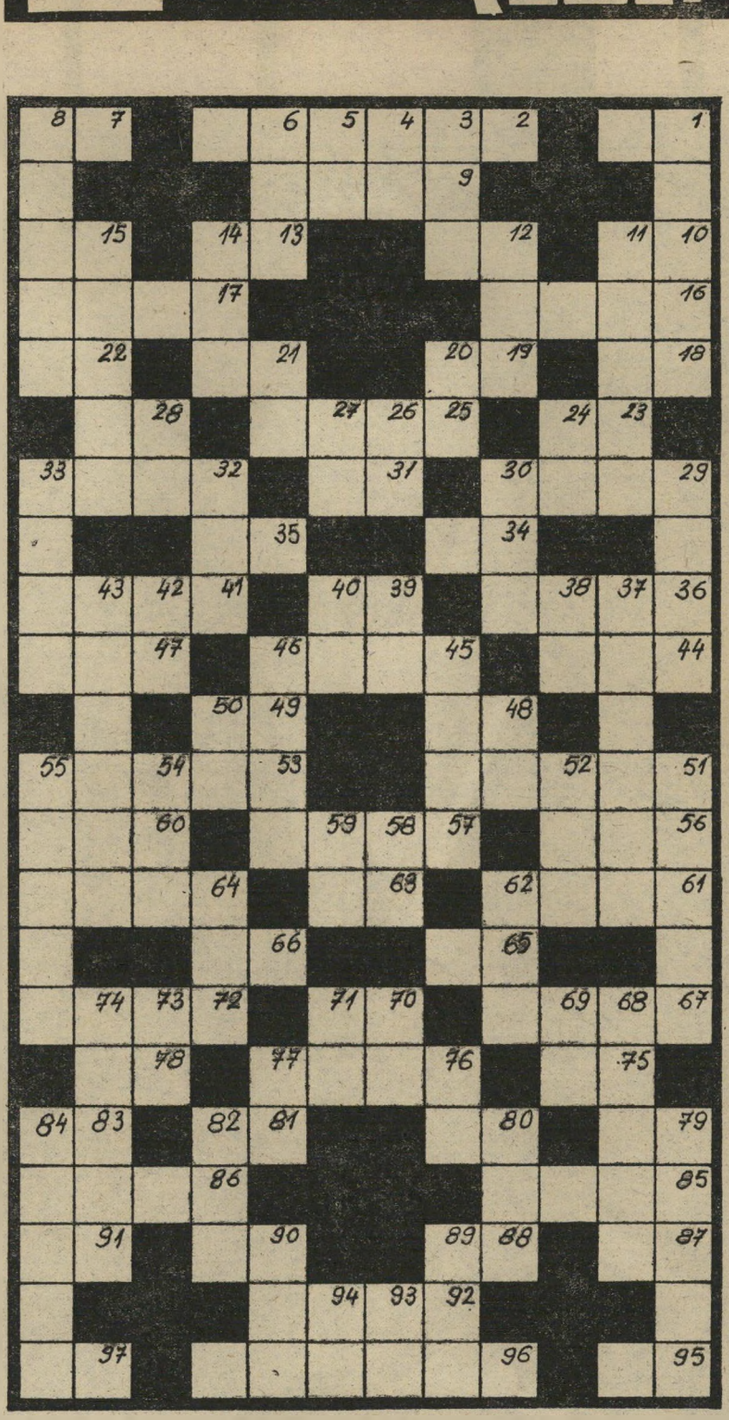

מאוזן:

1. אריג. 2. תינוקת שנמצאה ברחוב ואומצה. 7. קיים, הווה. 9. בדרן ישראל ידוע (ש"מ). 10. מתווי־הנגינה. 12. מיקצב אמריקאי עליז משנות ה־30'. 13. אס־הפנינה. 15. מאברי התנועה. 16. הגשם הראשון. 17. עוף בעל מקור ענקי. 18. מחפש. 19. ענף. 21. ממהר. 22. מזמר. 23. יישות אלוהית. 25. מחזה מאת איבסן. 28. חזר. 29. חיבה עזה. 31. מילת שלילה. 32. מין אדמה אדומה. 34. כבל הקפיצה־לגובה. 35. גרדם. 36. מלחין־אופרות אי־טלקי. 39. מזונם של בני־ישראל במידבר. 41. מלחין פולני גודע. 44. מאחרי החזית. 45. מינרל המופק מים־המלח. 47. לאן? 48. פרוסה. 50. סופו של אור. 51. עוצרת. 53. פיקסציה. 56. כתם. 57. נע־רונד. 60. מתגוררת. 61. שעיסוקו היין. 63. נוודד. 64. סופה של תקופה. 65. שמא. 66. גם. 67. מבהיק. 70. ל־. 72. חציבה. 75. מכינויי האלוהות. 76. קיבוץ בצפון הארץ. 78. זז. 79. מושת על כל אזרח במדינה. 80. זכר בבקר. 81. מציבת־זיכרון. 83. מיקווה־מים ענק. 85. כמו 64 מאוזן. 86. הרם למקום יותר גבוה! 87. מין משקה קל. 88. נוזל־החיים. 90. אחורי הגוף. 91. מילת־קריאה. 92. פעוטון. 95. גוף שלישי רבים. 96. מין חרק המעופף מעל למים. 97. קריאת־יגון.

מאונך:

1. סבון. 3. גבול. 4. סופו של זוג. 5. סימן הכפל. 6. זאטוט. 11. צו. 12. רברבנות. דיברי־גאווה. 14. גחלים עוממות. 15. נער המתרברב בגבריותו. 20. מן השבטים 21. מילת־קריאה. 24. בהשאלה: מרכז. 26. נהר באפריקה. 27. רב־אלוף (ר"ת). 28. כינוי. 29. מקולל. 30. הלא. 32. קרב מפורסם באתלטיקה. 33. מין עץ שחור קשה. 37. רווי רקבוביות. 38. עליך לדעת! 39. שטעמן כלענה. 40. מילת־ברירה (הפוך). 43. תיבה שבה טמונות כל צרות העולם. 45. בן־זוגו של תרש מן המגילה. 46. בעירה. 48. בתוכם. 50. מספיק! 51. גברתן מגודל ומטיל־אימה. 52. מן הגור־נים. 54. רך בבקר. 55. זרימה המונית למקום מסויים. 58. קידומת הולנדית. 59. מגופה. 62. מרעום. 64. שם משתפך הנחל לים. 68. נהר בפולין. 69. ארמדה. 70. מילת־תנאי. 71. מבלה את הלילה. 73. גישא. 74. כינוס לדיון בגושא מסויים. 76. נוכרי. 77. נרו יאיר (ר"ת). 79. שינאה תהומית. 80. מזל רע. 82. היא די־זהב. 84. באלאגאן. 89. מינעל מיוחד לחורף. 90. בוסתני. 93. קינה. 94. ורד קצוץ סוף.

קשקשת 1982

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. חצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. החג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

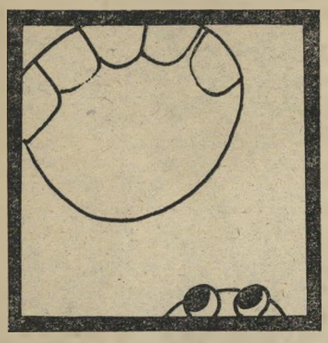

קשקשת 1980

- קלימרו אחרי רחצה בים תל־אביב.
  לאה הוגן, רח' חבצלת 19, הוד־השרון
- תני לגבר שלך גולדסטאר!
  נחום קלי, רח' אלכסנדר ינאי 21, חיפה
- המציץ שהציץ ונפגע מעציץ.
  יעלי כ., נתיב־הל"ה, ד.נ. האלה
- הישראלי עשה בשביל הכושי את שלו, הישראלי יכול ללכת.
  ישראל לסינגר, רח' אילת 19, רמת־יוסף, בת־ים
- מראה פניו של נחצ"ה, בעת שנתפס מציץ בלילה למיקלחת־הבנות בבסיס.
  עדה גולדברג, ד.צ. 1180, צה"ל

השבוע בדרייב אין
בשעה 7.45
לצעירים בכל הגילים
„חוות הקסמים"
בשעה 10.00
„דקירות זהב"

בסיטונות
- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(פנוי בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

27.8.75 כ' אלול תשל"ה, המחיר: 5.00 ל"י מספר 1982 שנה 39

העולם הזה

המחיר: 5.00 ל"י ד' סיון תשל"ה, 14.5.75 שנה 39 מספר 1967

העולם הזה

פרשת מתי גולן

עסק הביש של יצחק רבין

הפעיל את מנגנון החושך

איים בטרור על העיתונות

תשקיר

ישראל הסכימה למחווה

הודעות שרי ממשלת־ישראל, כאילו לא הסכימה הממשלה לשום מחווה עם פתיחת תעלת־סואץ, אינן נכונות.

ישראל הודיעה באמצעות שר־הביטחון שימעון פרס, כי כמה ימים אחרי פתיחת התעלה תעשה דילול של כוחותיה בקו הקידמי בסיני. הדילול ייעשה כמחווה ישראלית להחזרת החיים האזרחיים בצד המצרי של החזית לתיקנם.

רבינוביץ ישוב השבוע

שר־האוצר יהושע רבינוביץ יקצר את שהותו באר־צות־הברית. ויחזור ארצה בסוף שבוע זה. הביקור יקו־צץ גם בגלל חוסר הישג כלשהו מן הביקור הנו־כחי, וגם בגלל הלחץ הגובר מצד קבוצת ספיר להקמת חטיבת מפא"י.

ההתקפה הפומכית של אבא אבן משמשת, בין השאר, הכרזת־מילחמה גלוייה של קבוצת ותיקי מפא"י, המאוגדת סביב ספיר. התעוררות הקבוצה באה בגלל ניסיונות קבוצת רכין—רבינוביץ למנות גיזבר־מיפלגה משלה. עד כה היה תפקיד זה בידי קבוצת ספיר.

דיניץ הלשין: רבין קשור לווטרגייט

שגריר ישראל בוושינגטון, שימחה דיניץ, הזהיר את ראש־הממשלה לשעבר, גולדה מאיר, מפני מינויו של יצחק רבין כשר־ביטחון בממשלתה. הדבר היה בחודש אפריל אשתקד, כאשר משה דיין עמד להתפטר מתפקיד שר־הביטחון בממשלתה של גולדה. ורבין היה מועמד לרשת את מקומו. במיברק ששיגר מוושינגטון לגולדה, טען דיניץ, כי בסירטי־ההקלטה של הנשיא ניכסון, הקשורים לפרשת ווטרגייט, מוזכר רבין כמי שהיה מעורב בפרשה. הגילוי מתפרסם בספר היורש, שיצא לאור בימים אלה.

עובדה זו היא אחד הגורמים לכך שיצחק רבין חושד בדיניץ כי הוא מעורב בחתירה תחת מעמדו כראש־ממשלה.

תיבדק אפשרות לעיטורי אלופים

תיבדק האפשרות לשנות את חוק־העיטורים, המאפשר כיום להעניק עיטורים רק ללוחמים שגילו אומץ־לב, הקרבה וגבורה עילאית מול פני האוייב.

הגבלה זו היא שמנעה הענקת עיטורים גם למפקדים בכירים, כמפקדי־אוגדות ואנשי־מטות, שמעשיהם היו ראויים לעיטורים ולציונים־לשבח, אבל לא בוצעו מול פני האוייב, אלא במיפקדות ובחפ"קים. קיימת מגמה לאפשר מתן עיטורים גם להם.

את מי הזהיר חיים הרצוג?

שגרירה המיועד של ישראל באו"ם, אלוף (מיל.) חיים הרצוג, הפתיע את ממשלת־ישראל כאשר הצהיר, אחרי השתלטותו של דויד פרוטר על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג, כי הזהיר מראש מפני אישיותו של איש־ביטחון זה. הרצוג טען כי בעת ששהה בדרום־אפריקה במסע־הרצאות, מונה פרוטר כשומר־ראשו, ואז הבחין בהתנהגותו הבלתי־שפוייה, והזהיר מפניה.

בעיקבות הצהרה זו נערכה בדיקה לאימות האשמתו של הרצוג. נעשה ניסיון לגלות את מי הזהיר הרצוג מראש. מימצאי הבדיקה: הרצוג לא השמיע את מה שהשמיע על פרוטר כאוזני מוסד ממלכתי או אישיות ממלכתית כלשהי. הוא אמר את הדברים בסך־הכל לבנו־רשלו.

פרוטר גורש גם מהמישטרה הד"א

עתה מסתבר כי דויד פרוטר, המטורף שהשתלט על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג, שוחרר בשל ליקוייו הנפשיים לא רק מצה"ל. זמן קצר אחרי שחזר מישראל, ולפני שגוייס כקצין־ביטחון בקונסוליה הישראלית, התנדב פרוטר לכוחות המייוחדים של מישטרת דרום־אפריקה, חיל־מתנדבים שהוקם לצורך דיכוי מהומות של כושים. אחרי מיספר שבועות נזרק משם בגלל שתי סיבות.

מפקדיו טענו כי הוא GUN HAPPY, כלומר „חולה־ירי", השש להשתמש בנשק בכל הזדמנות, וכי הוא בלתי־יציב בנפשו. האחראים על קביתו של פרוטר כאיש־ביטחון בשגרירות לא ידעו כלל על התנהגותו זו, ועל הסיבות שבגללן סולק מיחידה מיוחדת זו.

יבוטל השק"ם לפקידי מישרד־הביטחון

כמהלך הכירורים והחקירות על טובות־ההנאה, שמקבלים עובדי מערכת־הביטחון, התגלתה עובדה תמוהה. מסתבר כי כל פקידי מישרד־הביטחון נהנים מהזכות לקניות חופשיות בשק"ם, בהנחה ניכרת, ממש כמו חייליצ"ל, שוטרים ואנשי שירותי־הביטחון.

הטבה זו, המהווה תוספת סמוייה לשכרם של עובדי מישרד־הביטחון, עוררה תרומת מצד פקידי־ממשלה אחרים. הם קובלים על העדפת פקידי מישרד־הביטחון, שהם פקידי ממשלה בדיוק כמו עובדי מישרדי־ממשלה אחרים, בקניות מוזלות בשק"ם. ייתכן שכתוצאה מכך תבוטל זכותם של פקידי מישרד־הביטחון לקנות בשק"ם.

טענות על שחיתות בפנתרים השחורים

בקשה לפירוק תנועת הפנתרים השחורים ולצו מניעה נגד שלום כהן וחבריו, נדונה עתה בבית־המישפט ובוועדת־הביקורת של ההסתדרות.

המגישים, ובראשם מי שהיה המועמד מס' 3 של הפנתרים לכנסת, טוענים בבקשתם כי כהן וחבריו העלימו והפקיעו לצורכיהם הפרטיים מאות אלפי לירות מכספי התנועה, ובכלל זה סכומים גדולים שנתרמו בחו"ל למילחמה בעוני בארץ.

השבוע נידחה הדיון בבית־המישפט לפי בקשת כהן, שטען כי עליו לנסוע לחו"ל לאיסוף כספים.

האיראנים כועסים על עיתונות ישראל

פקידי־ממשלה איראניים הכיעו לאחרונה תרעומת על הביקורת שנמתחה באמצעי־התיקשורת בישראל על הצעדים שנקטה איראן כיחס למרד־הכורדים בעיראק. האיראנים מוחים על האשמתם בהפקרת הכורדים לטבח־עם בידי הצבא העיראקי.

לטענתם היה ברור, עוד לפני מיספר חודשים, כי הצבא העיראקי עומד לפתוח במיתקפה גדולה על המורדים הכורדיים, בצורה ובהיקף שלא היו מותירים להם כל סיכוי. במצב זה עמדה בפני השאה הברירה: מעורבות צבאית פעילה, שפירושה מילחמה גלוייה בעיראק, או ניסיון להציל כמה שיותר כורדים מהטבח. הוא בחר באפשרות השנייה, תוך הסכם עם עיראק, ולדעת האיראנים הציל בכך רבבות כורדים מטבח.

10 דקות לא הספיקו לאבן

אחת הטענות שנשמעו נגד הראיון שנתן אבא אבן ל„מעריב", היתה זו של מזכיר מיפלגת העבודה, מאיר זרמי, על כך שאבן לא הביע את דעתו זו בסורום מיפלגתי, אלא מעל־גבי העיתונות.

אבן גילה בתחילת השבוע למקורביו כי הוא עמד לומר בדיוק אותם הדברים במרכז מיפגת העבודה האחרון, ואף נרשם ברשימת הנואמים. רק אחרי שזרמי עצמו הודיע לאבן מי לא ירשה לו לדבר יותר מ־10 דקות, בישל אבן את נאומו.

ההטבות לפי בן־שחר

חוגי ועדת בן־שחר מכינים פלאה על המסע הנערך נגד ההטבות שתובעים לעצמם עובדי התעופה עם ביטול הפטור שהיה להם ממס נסיעות.

ועדת בן־שחר קבעה כעיקרון יסודי כי בשנתיים הראשונות לאחר קבלת מסקנותיה לא תחול כל ירידה בתקבולים של העובדים. עתה, עם ביטול הפטור ממס־נסיעות לעובדי התעופה, הם פועלים בהתאם למסקנות בן־שחר, ודורשים שמירה על שכרם הנקי.

קשר ישיר בין המפכ"ל לרה"מ

במהלך החקירות המישטרתיות בפרשיות השחיתות האחרונות, שנחשפו בזרועות שונות של הממשלה, נוצר קשר ישיר בין מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב שאול רוזוליו, לבין ראש־הממשלה יצחק רבין, תוך עקיפת שר־המישטרה שלמה הילל והיועץ־המישפטי מאיר שמגר.

מסתבר כי רוזוליו ביקש — וקיבל — אישורים לחקירות מישטרתיות בצורה ישירה מרבין, ולא בפרוצדורה הרישמית השיגרתית.

מינוי חרום לאלוף הר־אבן

סגן־אלוף (מיל.) אלוף הר־אבן, מנהל מחלקת־ההסברה במישרד־החוץ, קיבל מינוי חירום שלפיו יהיה כפוף לדובר־צה"ל בשעת מילחמה. הר־אבן יהיה ממונה על ענייני ההסברה של צה"ל בתקופת־חירום.

אריק שרון החרים את טכס הצל"שים

אריק שרון החזיר את ההזמנה שנשלחה לו להשתתף בטכס חלוקת עיטורי־הגבורה, אליו הוזמן ככל אלופי־המילואים של צה"ל. הימנעותו מהשתתפות בטכס היתה הפגנתית, והיא נומקה במיכתב שצירף להזמנה שהחזיר. הנימוק: מחאה על כך שעיטורי־הגבורה נמסרו ללוחמים על־ידי אנשים „שלא היה להם חלק ונחלה במילחמת יום־הכיפורים." העיטורים נמסרו על־ידי שר־הביטחון שימעון פרס והרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור.

פרלום ד"ר יעקבסון
קר...
קר...
18 קראט
עלית
18
קפה נמס גבישי
עלית
18
18 קראט קפה נמס גבישי
נמס במהירות במים קרים
וטעמו הנפלא אינו פג אפילו
כאשר הוא מוצב במקרר.
"כצינת שלג ביום קציר"
עלית
18 קראט קפה קר נקי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386־03. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גיגופות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קוראי יקרים,

בשיאם של גילויי השחיתות במערכת־הביטחון פנה עורך שבועון זה, אורי אבנרי, במיכתבים דחופים לראשי ועדות הכספים, החוץ והביטחון וועדת־המישנה לתקציב הביטחון.

„מכלי־התיקשורת אני למד," כתב אבנרי, „שהשר שימעון פרס הופיע בוועדתך וטען כי פרשת השוחד האחרונה במישרד־הביטחון נחשפה על־ידי פקידי המשרד, וכי החקירה שהביאה למעצר החשודים נפתחה ביוזמת פקידי מישרדו. טענות אלה, אם אכן נאמרו ע"י השר, הן ההיפך מן האמת.

„בכל תקופת כהונתי בכנסת, ראיתי ב־חומרה את הרגלם של שרים לומר אי־אמת בכנסת, דבר שבכל פרלמנט הגון היה מביא להתפטרות השר. דעתי זו לא השתנתה מאז.

„אני רואה אי־אמת במיקרה זה בחומרה מיוחדת, באשר העובדה שפקידי מישרד־הביטחון הפריעו לחקירה, התעלמו ממימצאי חוקרי העולם הזה ופתחו במערכת טישטוש

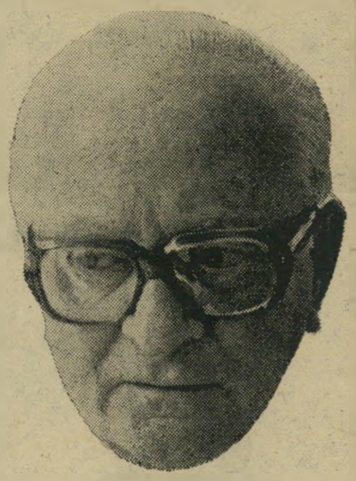

ח"כ ארליך
הוועדה תדון —

וסילוף — מטילה אור על המצב במישרד־הביטחון, האחראי למיליארדי לירות.

„כדי לקבוע את העובדות ולאפשר לוועדה להסיק מסקנות לגבי מידת האמת או אי־האמת בדברי השר פרס, הריני מבקש להזי־מין אותי ואת חוקרי העולם הזה להעיד בפני הוועדה."

השבוע נתקבלו שתי תשובות על פניות אלה, שנשלחו בחודש שעבר.

האחת היתה תתומה בידי ישראל קרגמן, ח"כ המערך ויו"ר ועדת־הכספים של הכנסת ושימחה ארליך, ח"כ הליכוד יו"ר ועדת המישנה לתקציב־הביטחון.

במיכתבם מאשרים שני יושבי־ראש הוועדות ביחד כי אכן, ועדת־המישנה לתקציב־הביטחון קיימה ישיבה בעניין גילויי השחיתות עם שר־הביטחון, וכי הוא „אומנם מסר כי העניין נתגלה על־ידי מישרד־הביטחון..." לעצם הפרשה הסכימו ביניהם נציג הקואליציה ונציג האופוזיציה: „ועדת־הכספים או ועדת־המישנה לא תערוך חקירה נפרדת, ואנו בדיעה שיש להמתין לתוצאות חקירת המישטרה. כידוע לך הוקמה בכנסת השמינית ועדה לביקורת המדינה, בראשותו של ח"כ יוחנן בדר. הוועדה דנה במימצאי ביקורת המבקר, כולל מערכת־הביטחון. נראה לנו כי בנושא שעוררת, מן הראוי שתפנה לח"כ בדר."

■ ■ ■

אני סבור שכדאי לקרוא שנית את מיכתבו של אבנרי ואת תשובתם של ה־ח"כים קרגמן וארליך. לא רק אחידות־הדיעות ביניהם היא מאלפת, וגם לא רק נסיון־ההתחמקות שלהם. מה שמדהים יותר מכל בתשובתם היא העובדה שהם אינם מבינים מה כותבים להם, ומה רוצים מהם. אבנרי לא ביקש משני הח"כים הנכבדים

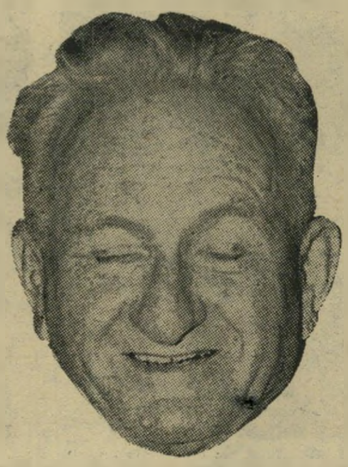

ח"כ קרגמן
— ותטשטש

לפתוח בחקירה משלהם על גילויי השחיתות במערכת־הביטחון, דבר שכשלעצמו לא היה מפחית מכבודן של שתי הוועדות שהם עומדים בראשן. הוא התייחס בסך־הכל לעובדה, שאושרה על־ידי קרגמן וארליך, ששר־הביטחון שיקר לוועדות־הכנסת שהם עומדים בראשן. הוא ביקש להזמינו להעיד בנושא זה, ובנושא זה בילבד.

אולם לא מי שאמור לייצג את האופוזיציה־כביכול בראש אחת הוועדות החשובות של הכנסת, ובוודאי לא נציג המערך, התרגשו מהעובדה ששר־הביטחון דיווח להם דיווחים שבלשון המעטה הם „אי־אמת".

הפניית אבנרי לוועדת־ביקורת־המדינה שבראשות ח"כ בדר, שהיא בדיחה בפני עצמה, רק מציבה סימן־שאלה נוסף לגבי כושר הבנתם של שניים מחשובי בית־המחוקקים בישראל, האחד (קרגמן) בן 69 והשני בן 60, אם הם אינם מסוגלים להבין מיכתב פשוט, המנוסח בצורה הברורה ביותר, איך אפשר לדרוש מהם הבנה בנושאים מסובכים יותר שחברי־כנסת צריכים לדון בהם, ובכלל זה 20 המיליארדים של תקציב־הביטחון?

אגב, ח"כ יצחק נבון, העומד בראש ועדת־החוץ־והביטחון, שגם אליו חופנה מיכתב דומה, החליק את העניין אל מתחת־לשטיח בצורה אלגנטית יותר. הוא הסתפק בתשובה שנשלחה על־ידי מזכיר הוועדה, שאישר את קבלת מיכתבו של אבנרי, מבלי להתייחס אף במילה אחת לתוכנו.

אל תשע

מכתבים

ראשונים תמיד אנחנו!

ראשית, וקודם־לכל, הרבה ברכות חמות מכל הלב ליום־ההולדת ה־25. זהו, בלי ספק, חג גדול לכל העיתונות הישראלית וציבור הקוראים שלה. אפילו המתנגדים המושבעים לדיעות העולם הזה יצטרכו להודות בכך, גם־אם רבים מהם יתביישו להגיד זאת בקול רם מדי.

המשמעות של חג זה כפולה ומשולשת, כאשר מתחילים לסכם מה נתן העולם הזה למדינה ואזרחיה בכל שנות קיומה, ואיך היא היתה נראית היום — חלילה — בלי־עדיו. לי, אישית, פשוט קשה לתאר לעצמי את התמונה העלולה להתקבל.

גם עם קיומו של העולם הזה, מצב המדינה קודר מאד, אולם בלעדיו — חושך־מצריים. זו הרגשתי הפרטית, ודומני שגם של רבים־רבים אחרים.

מבלי כל צורך להצטדק בכל פעם מחדש, ולמרות כל ההטפות המשמיצות של עדיני־הרגש „יעני," מותר בהחלט להעולם הזה להתגאות בכך, שכימעט כל שערוריה ש־עיתוני ישראל נזכרים סוף־סוף לפרסמה, פורסמה לא־פעם הרבה קודם־לכן מעל דפי השבועון המסויים.

ולא רק זאת, אלא שלאור הניסיון ה־ממושך ורב־המעללים שלה מותר, לדעתי, למערכת העולם הזה גם להדפיס באופן קבוע, ליד תמונת הארי השואג והסיסמה „ללא מורא — ללא משוא פנים" — את סיסמת־הקרב הכל־כך הולמת אותה: „ראשונים תמיד אנחנו." דומני שאפילו ותיקי הפלמ"ח, שזו היתה סיסמתם, לא חיו מתנגדים לכך היום.

עובדה: את הפלמ"ח, עם כל המוראל הגבוה שלו, הצליחו בסוף לפרק, לצערנו — אך את העולם הזה, למזלנו ולשימחתנו, עדיין לא הצליחו. וכולי תיקווה שלעולם גם לא יצליחו — לפחות כל עוד המדינה הזו חיה ונושמת.

אי־לכך, ולאור כל הנ"ל, מיטב האיחולים לכל חברי המערכת הלוחמת, ובמיוחד ל־„רמטכ"ל" אורי אבנרי, שיחזיקו מעמד חזק־חזק ושיזכו בעצמם ויזכו את כולנו בימי־הולדת רבים, והישגים מפוארים רבים עוד יותר.

כה לחי!

גיל דגני, גבעתיים

בנות של זהב

אני מסכים לדעתכם כי מתעמלות הפועל היו הדבר המרהיב ביותר בכנס הפועל (העולם הזה 1966), למרות שלי היתה הזדמנות לראות אותן רק על מסך הטלוויזיה. תמונות המתעמלות שפירסמתם היו באמת תאווה לעיניים. חבל רק שלא ציינתם מי־היא־מי בתמונות. היופי, כמו הצדק, צריך לא רק להיעשות אלא גם להיראות.

יובה בלקין, בת־ים

● לשימושו של הקורא בלקין, הנה פירוט שמות בנות ניבחרת ההתעמלות האמנותית של הפועל כפי שהן מופיעות בתמונה בעמוד זה, מימין לשמאל: בתיה מסניקוב מנתניה, עינבל כפיר מחיפה, מינה אפרת מגניגר, עידית רון מרמת־השרון ועינבל סגל מגיבעת־ברנר.

תמונות וצדק

מי שמחפשים כל־כך בדבקות את הצדק ואת היושר, כדאי שגם הם עצמם יהיו קצת הגונים וישרים.

בסיפורים שלכם על „התמונות" (העולם הזה 1965) לא חיפשתם באופן מייוחד לתאר את המיקרה בהקשרו הנכון וב־משמעותו האמיתית, וכתבתם דברים שלא היו מעולם במגמה ברורה להפוך דבר מכובד, יפה וחיובי למעשה עקום ושלילי.

הסיפור הדרמאתי של העולם הזה על אופן רכישת התמונות, המחיר המוגזם ש־נגקב בכתבה ובעיקר הכוונה הרעה לנייד עניין ישן שקשור במישרד־התחבורה ל־

דובר שיפמן
מה המחיר?

תקופה שבה מדברים על מישרד־הביטחון, הם כל־כך שקופים עד שאנשים הגונים באמת נאלצים להסתייג מכל הרעש ש־עשיתם.

אגב, מעולם לא השתמשתי בביטוי „התמונות המטופשות." ועל כך כבר הת־רעמתי בפני העיתונאי ששם את הדברים בפי. חבל מאד שהצייר נפתלי בזם הזדרז להגיב על דברים שכלל לא אמרתי, וכדאי שהוא יידע שאין כל קשר בין המיקרה, לבין דעתי על התמונות שלו.

מרדכי שיפמן, דובר אגד, תל־אביב

● העולם הזה פנה אל דובר אגד לפני הפירסום, אך לא קיבל תגובה. חבל שדובר אגד אינו מוכן גם עתה לגלות את שם הגלריה שבה נרכשו התמונות, ולנקוב במחיר שבו ניקנו.

הציטטה בדבר „התמונות המטופשות" הופיעה בהארץ, והעולם הזה שמח שדובר אגד קובע שלא השתמש במילים אלה לגבי תמונותיהם של שני ציירים חשובים כנפתלי בזם וז'אן דוד.

עצמאות בזכות חנק

ברצוני להתייחס למסקנותיו של אורי אבנרי (העולם הזה 1962), במאמר „ההת־מוטטות." המסקנות נכונות מאד, אבל לא הובא שם האמצעי להשיג עצמאות כלכלית ואי־תלות במתנותיהם של אחרים.

ארצנו מלאה ומשופעת באוצרות, המסוג־לים להפכנו מפושטי־יד לבנקירים של ה־עולם, אם רק נגייס את הטכנולוגיה החדי־שה לניצול אוצרותינו הרדומים.

(המשך בעמוד 7)

נערות ניבחרת ההתעמלות האמנותית של „הפועל"
מיהי מי

המודע בשירות האשה
"קרם-לח" של רבלון

הזנה והרווייה משלימה - להארכת נעורי עור־הפנים
תכשיר חדש ומהפכני!

"קרם־לח", הנוסחה הבלעדית שמרביבי ההזנה וההרווייה שלה מתמזגים ביולוגית בעור, ומשלימים מבחוץ את תהליך ההרווייה וההזנה של העור — מבפנים.

"קרם־לח" נספג בעור בקלות ופועל באופן מיידי, בהציפות ובהתמדה.

"קרם־לח" מתאים לכל סוגי־העור.

"קרם־לח" מבטיח ויסות בימי של הזנת כל עור.

"קרם־לח" נועד לטיפול בכל חלקי־הפנים, לרבות סביב העיניים ובחלקת־הצוואר.

"קרם־לח" מבטיח עור גמיש, רענן וצעיר.

ולטיפול סדיר בעור הפנים, מערכת כל תכשירי "עור-לח": לניקוי, לייצוב, להרווייה, להזנה ולעיצוב.
ותכשירים מיוחדים: לייצוב עור רגיש במיוחד (M.P.S. Alcohol – Free Toner); לטיפול סביב־העיניים; לשפתיים; ולעידון עור־הידיים.
ועתה גם אריזות־ענק חסכוניות של תכשירי "עור-לח" לניקוי ולייצוב עור־הפנים.

CONTINUOUS MOISTURE CREAM by REVLON

צוות "רבלון" ישמח לארח אותך בפגישת הדרכה, אשר בה תוכלי ללמוד — ללא תשלום — כיצד לטפל בעורך ולטפח את יופייך — בביתך. הפגישות מתקיימות ב"בית־רבלון", רח' חובבי־ציון 65, ת"א, ונמשכות 3 שעות כ"א: בימי ראשון ושלישי מ־3.00 עד 6.00 אחה"צ. ובימי שישי מ־9.00 עד 12.00.

איפה להדק את החגורה ולהנות?

מה דעתך להדק את החגורה - ולהנות?
יש רק מקום אחד שם תוכל לעשות זאת - במטוס, בדרך לחו"ל.
צא השנה לחופשה בחוץ לארץ.
אתה יכול להרשות זאת לעצמך.
בדוק את מחירי הטיסות לחו"ל ותיווכח שהם הרבה פחות יקרים מאשר חשבת.
טוס בטיסה קבוצתית - ותחסוך 40% ממחיר כרטיס רגיל.
צא השנה לחופשה בחוץ לארץ, כי בנסיעתך אתה משמש שגריר ישראלי בכל מקום שבו תבקר, וישראל זקוקה כיום לשגרירים טובים בחו"ל...

איסטנבול	1,770 ל"י
אתונה	1,855 ל"י
רומא	2,725 ל"י
וינה	3,030 ל"י
מינכן	3,030 ל"י
ציריך	3,030 ל"י
אמסטרדם	3,205 ל"י
בריסל	3,205 ל"י
פאריס	3,205 ל"י
פרנקפורט	3,205 ל"י
לונדון	3,420 ל"י
קופנהגן	3,720 ל"י
מונטריאול	5,050 ל"י
ניו-יורק	5,185 ל"י

ובכן, כשאתה חושב על חוץ לארץ זכור: זה לא מחוץ לאפשרות שלך. זה מגיע לך!

לידיעתך -
קיימים תעריפי טיסה מוזלים לנוער.
בכל טיסה (פרט לטיסות לניו-יורק ולמונטריאול) - יש להוסיף 60 דולר עבור סדורי קרקע.

תעריפי הטיסה לניו-יורק ולמונטריאול בתוקף לגבי יציאה מהארץ עד 30.6.75 בקשר למחירים מוזלים החל ב- 1.7.75 פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

חוץ לארץ.
זה לא מחוץ לאפשרות שלך.
פנה לסוכן הנסיעות שלך.

המחיר כולל טיסה הלוך ושוב (כרטיס קבוצתי) + מס נסיעות.

אריאלי

סרטקובר/אסמל

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

רק חנק כלכלי ואמברגו על נשק ומשק ידרבן אותנו לעלות על הדרך הנכונה המובילה לעצמאות.

כל זמן שנוכל להתסרנס מפשיטת־יד ומתנות, לא נגיע לעצמאות. בהיתי במוס־קווה, שמעתי: בגן־ילדים בא ונקה ומספר לגננת: „יש לנו יער ובו חסידות, והן הביאו לי את קטן." התחרה בו פסקה: „ולנו יש גינה, ואמי מצאה לי שם אחות בכרוב." והתפאר גרישה: „לאבא שלי יש כסף, והוא קנה לי את קטן." עמד שם גם לושקה הקטן, והשיח לתומו: „אבא ואמא שלי פועלים. אין לנו לא יער, לא גינה ולא כסף, על־כן אבא ואמא שלי עושים לי אחים ואחיות בעצמם..."

ונאמר: „עת צרה היא, ליעקב וממנה יושע." ונאמר עוד: „והלווית גויים רבים, ואתה לא תלוה."

אגב, בזמנו דרשתי מלוי אשכול, שישלח תודה לדה־גול על האמברגו. והנה, במצי־אות היתה זו הצלחה עבורנו.

אלכסנדר זרחין, תל־אביב

לסכל את המזימה!

ברצוני להביע בזה את הזדעזעותי ה־עמוקה למיקרא הכתבה במדור „תשקיף" (העולם הזה 1965) על העיסקה המשולשת בין קבוצות בית"ר והפועל ירושלים. לדעתי, עיסקה זו, אם היא נכונה, הביאה

יצחק עומרד
מהלומה לספורט

את הכדורגל הישראלי בפרט והספורט בארץ בכלל לשפל המדרגה.

אני תיקווה שמערכת העולם הזה, הנלחמת לביעור השחיתות במיקרים רבים, תדע גם במיקרה זה לחקור את הנושא עד תום, ולהעביר את הממצאים שבידה למודיעין אזרחי בדחיפות, עוד לפני ה־מישחק האמור, ובזה לסכל את המזימה השפלה הזו.

יצחק עומרד,
שכונת התיקווה, תל־אביב

לפרסם את הפיתרון

למרות שהשפה העברית אינה שפת־אם שלי, אני חובב תשבצים, אך לא תמיד אני מצליח לפתור אותם בשלמות.

הייתי שמח אילו יכולתם לתת מדי־שבוע את פיתרון התשבץ מהשבוע שעבר, כפי שנהוג ברוב עיתוני העולם.

שלום וגנר, ירושלים

פעולת אדם פרטי

קראתי בעיתונים מיום 14.4.75, כי חב־רת פרידמן, יצרנית מקררים ומכונות־כביסה, תובעת מרשות־השידור 5.5 מיל־יון לירות, בעיקבות שידור עובדות מסול־פות — לדעתה — בתוכנית־הטלוויזיה כלבוטק, שבה הוצגה החברה באור מעוות ושלילי.

אחד הטיעונים היה, שאין בהבאת ארבע קובלנות מידגם מייצג של מאות אלפי לקוחות. מן הסתם, נעלמה מעיני החברה העובדה האובייקטיבית לדקות ההיקף שני־תן להקיף בתוכנית בת 30 דקות.

כלקוח ש„זכה" להתייסר לא מעט ב־כבלי השירות של חברה זו, אני רואה בה מעין התעטפות בטלית שכולה תכלת. לפיכך, אני פונה אל כל אדם אשר בר־שותו מוצר כלשהו של פרידמן, ואשר המוצר ו/או השירות שקיבל עד אז לא סיפקו או הניחו דעתו, וגרמו לו טירדה — לשטח טענותיו בתמציתיות רבה, תוך ציון פרטים מדוייקים ובדוקים (מקומות, תאריכים וכו'), ולשלוח כל זאת אל ת.ד. 44544, חיפה. החומר יועבר במלואו לר־שות עורכי התוכנית כלבוטק בטלוויזיה.

אסירים פוליטיים בגיהינום הכלא

בכתבתכם (העולם הזה 1963) על נישואי עם אהוד אדיב, יש אי־דיוקים רבים, אך ברצוני להתייחס רק לשתי נקודות שהן דימיוניות לחלוטין:

● לגבי העיסקה שהוצעה כביכול לאהוד אדיב, על־פיה ישוחרר וייצא לחו"ל — להד"ם! מכאן גם שלא יכול היה להיות סירוב לקבלה.

● הנישואים לא נערכו במטרה ל־סייע לשיחרורו, ואינני סבורה כי יש בהם בפועל כדי לסייע לשיחרורו. גם הפירסומים שהיו בעיתונים אחרים, כאי־לו נועדו הנישואים לסייע לו בחנינה, אינם נכונים (ראה גורלם של אסירים נשואים, אבות ל־10 ילדים).

בהזדמנות זו ברצוני להוסיף על חד־ברים הנכונים שכתבתם, המתייחסים ל־פיגור העצום שבתנאים ובמדיניות ח־מאפיינים את בתי־הסוהר בישראל:

● התנאים הפיסיים בכלא הם תת־אנושיים: הצפיפות נוראה; התאים חשוכים וקירותיהם לחים; חומות ה־כלא אינן מאפשרות כמעט לשמש לחדור אף לחצר. המזון דל, הן בכמות והן ב־איכות: בעיקר קיים מחסור בחלבונים ובוויטמינים. התנאים הסניטריים — למטה מכל ביקורת.

כתוצאה מכך, סובלים אסירים רבים ממצב בריאותי רעוע, והסימפטומים ח־שכיחים הם ירידה במישקל וחולשה. רוב האסירים מקבלים אולקוס כעבור כשנה לשחותם בכלא. טיפול רפואי ניתן לאסיר רק כשמצבו חמור ביותר.

● הבעייה המרכזית בחיי־הכלא היא שאין קוד ברור המגדיר את זכויות האסיר וחובותיו. אלה נתונים לשיקול־דעתו של שירות בתי־הסוהר ושל מנהל־הכלא, בתחום שילטונו. מצב זה יוצר מציאות שבה נתונים האסירים בידיו של מנהל־הכלא — לשבט או לחסד. תנאים אלה מעודדים הלשנות.

„התנהגות טובה" — כלומר, שיתוף־פעולה עם שילטונות־הכלא נגד ציבור־האסירים — מזכה את האסיר בביקורים נוספים, תא נוח יותר, חופשה וכו'. „התנהגות טובה" היא גם אחד השיקו־לים המנחים את ועדת־השיחרורים בחח־לטתה על „ניכוי שליש".

סמכות השיפוט והעונשה של מנהל בית־הסוהר כלפי נתיניו הן רחבות ביותר, ואין כל פיקוח ממשי על חח־לטותיו. העונש הנפוץ ביותר הוא צינוק, ולעיתים נידון האסיר לצינוק לחיות על לחם ומים בלבד. מן האסיר השפוט ל־צינוק נשללים ביקורים.

במילים אחרות, האסיר נתון במשך כל חזמן לסחיטה. בעבור כל „חטבה," עליו לשלם בוויתור. שירות בתי־הסוהר איננו מעוניין לקבוע קוד חד־משמעי, כי פירוש הדבר יחיה נטילת נשק־הסחיטה מידיו.

החנחה שבבסיס מדיניות שירות בתי־הסוהר היא, כי אין די בשלילת החופש, אלא יש לדכא את האסיר בכל האמצ־עים. הסיסמה: „אסיר טוב הוא אסיר שבור." הדרך לממשה היא השפלה, יצירת תלות של האסיר בהנהלה, ופיקוח בשתיקה על העוולות של מערכת בתי־הסוהר ומסרב לחזור בתשובה, נמנע ממנו שיחרור מוקדם.

הצנזורה המופעלת על־ידי שילטונות בתי־הסוהר פוגעת במייוחד באסירים פו־ליטיים. האסירים חייבים ללחום בעור־שיניהם כדי לזכות בספר־קריאה. למרות החלטת בג"ץ, שקבעה כי זכותו של אסיר הרבה מעבר למה שמתואר כצורכי ה־ביטחון.

נוסף לחומות־הכלא, לסוהרים ולמל־שינים־בתמורה, תופעל בקרוב מערכת־טלוויזיה במעגל סגור.

● מצבם של האסירים הפוליטיים חמור במייוחד. ראשית, אין מכירים ב־סטאטוס נפרד לאסירים פוליטיים, דבר המקובל במדינות רבות. בתי־הסוהר ב־ישראל גדושים באסירים שבכל מדינה מתוקנת היו נחשבים כאסירים פוליטיים.

האחדות הרעיונית ושיתוף־הפעולה בין האסירים הפוליטיים מגבירים את ה־דיכוי נגדם:

אסיר פוליטי בדרך־כלל אינו יוצא ל־חופשות ואין מנכים שליש ממאסרו. ני־כוי־השליש מותנה, כאמור, ב„התנהגות טובה," וכן בהבטחה „להיטיב את דר־כיו". מאחר שהאסיר הפוליטי אינו עובר לקבל כל ספר המותר בישראל, מתחמ־קים שילטונות בתי־הסוהר מקיומה. מיכתבים יוצאים ונכנסים עוברים צנ־זורה קפדנית.

לאחרונה נקבע, שרירותית, כי מיכתב יוגבל לדף אחד בלבד (מותרים רק שני מיכתבים בחודש). מיותר להוסיף כי אין מכניסים לכלא עיתונים שאינם מבטאים את עמדת השילטונות.

האסירים נאלצים לעבוד, למרות ש־חלקם מעדיף להקדיש את הזמן ללימו־דים. יש לחדגיש כי אסירים ערביים נענשו על סירובם לטוות רשתות־הסוואה לצה"ל.

אני סבורה כי יש להביא את הדברים הנ"ל לידיעת הציבור, ומקווה שתפרסמו את מיכתבי במלואו.

סילוויה אדיב, ת"א

סילוויה אדיב
איך מעודדים הלשנות

הנני רוצה להדגיש, כי פעולתי זו היא פעולת אדם פרטי, אשר אינו שלם עם השירות הזה של פרידמן, ואשר מוסר־הצרכנות הירוד במדינה פוגע גם בו.

ש.א., חיפה

חובה קדושה

מייאש להיווכח כי שום דבר במדינה הזאת אינו ניתן לתיקון ולשינוי. חוסר־התגובה וההתעלמות מגילוייכם המדהימים על המתנות שקיבלו השרים שמעון פרס וגד יעקובי מתסכל כל מי שהאמין שמה שגרם למחדלי מילחמת יום־הכיפורים לא יחזור שנית.

איתן צוויג, קריית־חיים

...יעקובי אינו כה פיקח וממולח כפי שהוא מנסה להעמיד פנים, אם הגיב כפי שהגיב בשידורי־ישראל על פרשת המת־נות שקיבל מאגד. מסתבר כי בשעה שאינו מכין את דבריו מראש, אפילו המישפטים שלו אינם בנויים בסדר הגיוני. חבל שב־ניתוח תגובתו (העולם הזה 1966) לא התיי־חסתם למישפט אחד שלו, שלדעתי הוא חמור מכל דבר אחר שאמר.

יעקובי טען כי „אנשים רואים מחו־בתם לציין במסיבת־פרידה ותשורה צנועה שאכן קיבלתי אותה." כלומר, יע־קובי בכלל סבור שזוהי חובה להעניק לו מתנות, והוא אינו מבין מדוע מתרעמים על אנשים הממלאים חובה קדושה זו.

יחיאל כהן, תל־אביב

מעניין לדעת תחת איזה סעיף הופיעה רכישת המתנות לפרס וליעקובי בתקציבי דן ואגד. האם היא נרשמה בסעיף „הבר־אה", „סיפרות מקצועית", או „תוספת בושה"?

חבר „אגד", נתניה

לרדת מהארץ — בשביל החטבות

אנו, חמישה מאזרחי ישראל, מבקשים להפנות באמצעות העולם הזה, מיכתב גלוי אל הגורמים המטפלים בהעלאת ישראלים יורדים, באמצעות ח"כ עדי יפה, שהיה יושב־ראש הוועדה לבדיקת הנושא (ושהמלצותיה פורסמו בעיתונות בתחילת השבוע שעבר).

בזה הרינו מתכבדים לפנות אליכם ול־בקשכם להואיל לרשום אותנו, הח"מ, כמועמדים לקבלת ההקלות וזכויות־היתר שהוועדה, שבראשותו של ח"כ יפה, הח־ליטה להעניק לישראלים־יורדים שיסכימו לחזור לארץ.

מובן שבתמורה לכך אנו מתחייבים בזה למלא אחר כל הדרישות הנובעות מקבלת זכויות אלה, ובכלל זה — אנו מתחייבים:

● לרדת מן הארץ בתוך חצי שנה.

● ללמוד מיקצוע חיוני, שכמובן לא נוכל לפרטו במיכתב גלוי זה.

לתשובתכם אנו ממתינים, ואנו מאמינים בכל לב שתעזרו לנו ככל יכולתכם ב־מימוש שאיפתנו זו.

י.ד., א.ש., י.מ., ד.א., ח.ד.,
ירושלים

צל"ג במקום צל"ש

היות שאתם נוהגים להעניק צל"ש לתוכנית־טלוויזיה מובחרת, לבמאי או ל־מפיק־תוכניות, הריני להציע שתעניקו גם צל"ג (ציון־לגנאי).

את הצל"ג הראשון הייתי נותן לבמאי (או למי שאחראי על הנושא הנ"ל, כי מרוב כתובות אי־אפשר אף־פעם לדעת מי עושה מה), שביים את טכס־הפתיחה של כינוס הפועל. לקחו מופע ססגוני והמוני כזה, והראו רוב הזמן את הפרצופים הקפו־אים־מקור מקרוב, במקום לצלם אותם ממרחק סביר (ולא מגובה 40 מטר, שבו אתה רואה אנשים כיתושים ומצלמה מת־נדנדת שאו־טו־טו עומדת ליפול), שאז יכולים היינו לראות את כל המתעמלים בקבוצה אחת גדולה, כפי שהתכוונו מאר־גני המופע להראות אותם.

אם כן, לאדם כזה מגיע בהחלט צל"ג, כי הוא הצליח להרגיז את קהל הצופים במשך שעה וחצי רצופות.

אריק שלף, קיבוץ מגל

המבקר תקף וגימגם

בשבוע שעבר התפרסמו דברים רבים על דו"ח מבקר־המדינה, שחשף לעיני כל את השחיתות וחליקויים בישראל. תמוה הדבר כי בראיון הטלוויזיוני למחרת יום פירסום הדו"ח, בתוכנית מוקד, אותו איש שיום לפני־כן תקף בחריפות את האחראים,

(המשך בעמוד 8)

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

הפך עורו, ומה ששמענו מפיו היו אך־ורק גימגומים ומישפטים מקוטעים ותו־לא.

שמואל אילון, תל־אביב

שישחררו אותנו מהברנש!

גם בימים טרופים אלה מוצא עצמו ה־בנאדם תוהה ותמה על טיבה של מערכת השיקולים בבחירת אנשים לתפקידים — ולו־גם הזוטרים שבהם.

הנה שב ובוקע קולו של הקריין שזכה — ולא בכדי — בכינוי „הקריין המגונה ביותר" — מעל גלי־האתר, וזאת אחרי היעדרות מבורכת ומרגינה.

חוסר־פיקחות מופגן אינו בלתי־נסבל, כל עוד יכול אתה להדיר עצמך מנוכחותו של האדם הנהנה להפגינה. יצר־התבלטות חולני אינו מזיק, כל עוד הלוקה בה מהווה — הוא־עצמו — את עיקר קהל־מאזיניו.

אך כאשר הללו חוברים באדם אחד, היושב מאחרי המיקרופון בתחנת־שידור פופולרית, ושוטף אותנו בשיפעת פיטפו־טיו, צעקותיו, אנקותיו, נהמותיו — וה־עיקר, בחזרה בלתי־פוסקת על שמו האישי המלא — הדבר גובל בחוצפה ובאדישות מרגיזה לטעם הטוב, ולדעת הציבור — מצד הללו שמאפשרים את קיום התופעה.

בעיותיו הנפשיות ומיגבלותיו של אלי ישראלי־לי־לי־לי הן בעיותיו־שלו בלבד. טוב יעשו מפקדי גלי צה"ל אם יטהרו את התחנה מנוכחותו של אותו ברנש. ויפה תוכנית אחת קודם.

א.מ. (בשם קבוצת מאזינים), תל־אביב

ריבו של „האח דניאל"

כידוע לכם, מסעירה כעת את חיפה פרשת „האח דניאל". מרתף 10 עמד לארח אותו יחד עם דיקן־הסטודנטים של אוניברסיטת חיפה, הרב ברנרד הוך, וההופעה בוטלה ברגע האחרון בשל „נימוקי בטיחות"... כאשר מסתבר כי מכבי־האש בחיפה לא ידעו כלל על המיקרה.

לאחר־מכן התברר כי הסיעה הדתית בעירייה, בראשותו של פרופסור ירניצקי, לחצה לביטול התוכנית (מדיברי ירניצקי במעריב מ־28.4, התברר כי ראשי היהדות החיפנית חששו שבאי הערב יתנצרו בו־במקום...)

מובן שזוהי פגיעה גסה במגילת־העצמאות ובחוגי־היסוד של מדינת ישראל, ויש בכך משום גיזענות מופגנת.

נראה לי שמן הראוי כי עיתון לוחם כ־העולם הזה יעלה על הפרשה.

אגב, האח דניאל עשה רבות למען הצלת יהודים באירופה בתקופת השואה, והוא נתפרסם לפני שנים מיספר, כאשר הגיש בג"ץ על־מנת שיחול עליו (כנוצרי) חוק־השבות.

עודד פרד, חיפה

כל הכבוד

על הגילויים האחרונים בעיתונכם, רק מילה אחת: כל הכבוד!

ראובן שפירא, חיפה

כן תחסום שור בדישו

איני מבין למה אתם (ובעיקבותיכם — שאר העיתונים) נספלים לצור, בן־ציון כץ (מעמ"ד), פקידי מישרד־הביטחון, מישרד־השיכון ועוד. למה עליתם עליהם? הרי סוף־סוף הם מקיימים את הכתוב בתורה: „לא תחסום שור בדישו." זוכרים?

זוכרים את הפסיקה של לוי אשכול ה־מנוח, עדיין כשהיה גיזבר הסוכנות היהודית? כשמבקר־הסוכנות ד"ר אמיל שמורק גילה „אי־סדרים" (איזו לשון נחמדה — ממש צוף ונופת!), פיטרו לא את הפקיד או הפקידים המעורבים, אלא את ה...מבקר. וכך נפרץ הפרץ.

אשכול המנוח קיבל תפקידים רמים ב־ממשלה, והעביר את הציווי למנגנון ה־חולש על מיליארדים. יורשו — פינחס ספיר — שיכלל את „השיטה," והכל הלך חד־וחלק. עד שבאה מילחמת יום־הכיפורים. המילחמה הזאת קילקלה לנו רבות, ולאו־דווקא בתחום המדיני.

מקובל היה כי „אין גורעין מן הכתוב." נראה כי נצטרך הפעם לסטות מהכתוב, ודווקא כן לחסום את השוורים בדישם. בקיומנו הדבר.

מ. פנחסיק, קריית־חיים

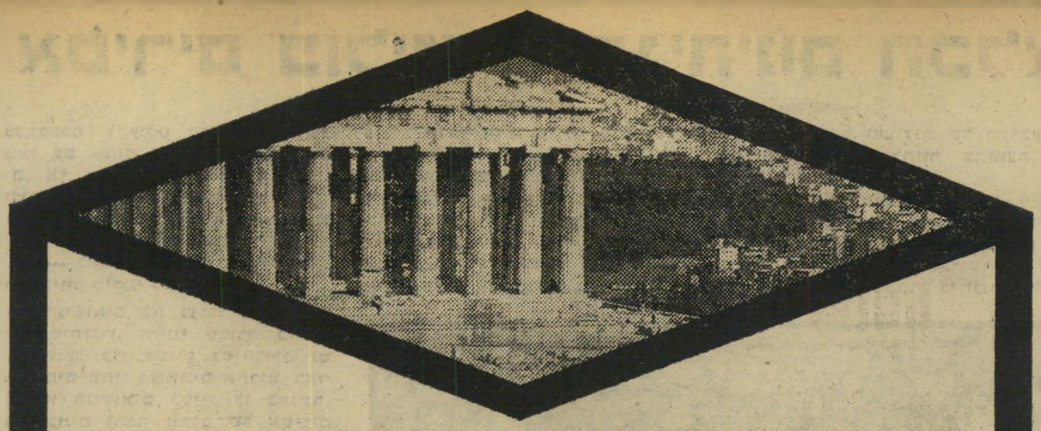

אירופה פלוס

טיולים מודרכים באירופה

פלוס נופש באיי יוון

התכנית שכולה „פלוסים".
מגוון טיולים באירופה משולבים עם ביקור ביוון, חופשה באי הציורי — קורפו ושייט תענוגות לאיי יוון ותורכיה.
אירופה פלוס היא גם „פלוס לכיס" — תמורת כספך אתה נהנה מרמת שרותים גבוהה, מארוחות, מטיולים, בידור וחוויות ועדיין נשאר לך מספיק, מכספי ההקצבה, כדי לבלות, לקנות וליהנות.
משך הטיולים: 20, 21 ו-24 יום.
המחירים: החל מ—6500. ל"י
כולל מחירי טיסה ומסים.

דיזנהויז
טיולים מודרכים

פרסום קורן

פרטים והרשמה — במשרדי דיזנהויז בע"מ; תל-אביב, נחלת בנימין 57, טל. 622406 — 622585. רמת-גן, בנין בורסת היהלומים, טל. 3—266222. ואצל כל סוכני חנסיעות.

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה
תל-אביב

נמשכת ההרשמה לקורסים הבאים:

* **פרסום ויחסי צבור**
* **עתונאות**

פתיחת הלימודים: 21.5.75

סיום ההרשמה: 14.5.75

פרטים מלאים והרשמה:
בית הספר לעתונאות, בית ציוני אמריקה,
רח' אבן גבירול 26, תל־אביב,
כל יום בין השעות 9.00 עד 1.00 לפנה"צ,
5.00 עד 7.00 אחה"צ, טלפון 265870.

פיקנט גריל של זק"ש

מכשיר חדיש משוכלל ומתוחכם יצא זה עתה לשוק. פיקנט גריל משפחתי מתוצרת זק"ש. עתה נוכל להנות ממאכלים שלא נחנינו מהם עד כה מחוסר אמצעים להכנתם: גריל, פיצה, טוסטים וסטיקים והכל ללא שמוש בשמן ועוד...

מחיר ה„פיקנט גריל" המשפחתי של זק"ש עממיותו ותכונותיו הבלעדיות מאפשרות להכין כל גריל וצלי בצורה המוצלחת ביותר.

פיקנט גריל משפחתי של זק"ש עונה על הדרישות הקפדניות ביותר הן של איכות, טיב ועיצוב.

בתיאבון. (מ)

למדו במהירות ובהצלחה

קצרנות

עברית ו/או אנגלית
באולפן גרג (בר־קמא)
ת"א: גורדון 5, טל. 224532.
חיפה: בי"ס „במעלה".
קורס חדש ב־21.5.75.

את מחפשת אושר בחיים?
ב„מטרימוניאל" תמצאי את החפר לך
פני עוד היום ל„מטרימוניאל".
„מטרימוניאל", שמאי 23, ירושלים,
טלפון: 02—234334

תן טרמפ לחייל

שכון עובדים לזוגות צעירים ולותיקים

בערי הפיתוח ובערים החדשות

בתנאים מיוחדים

שיכון עובדים, בתיאום עם משרד השיכון, מציע מבחר של דירות לתושבי ערי־פיתוח ולמי שרוצים לעבור לגור בעיר־פיתוח.

מי שירכוש דירה זכאי לתנאים מיוחדים ולסיוע הניתנים על־ידי משרד השיכון בהתאם לקריטריונים הנהוגים לגבי כל מקום ישוב.

האישור לקבלת התנאים המיוחדים יינתן ע״י משרד השיכון.

חיילים משוחררים זכאים בהתאם לחוק, להגדלת המשכנתא ב־20%.

בכל מקרה לא יעלה סכום ההלוואה על 95% ממחיר הדירה.

ההרשמה

בעת ההרשמה יש למלא טופס בקשה לקבלת התנאים והסיוע להתישבות בערי־פיתוח ולצרף את כל המסמכים והפרטים הקשורים בנושא.

יש להפקיד סך —.5,000 ל״י לזכות שיכון עובדים.

אזור הצפון

	שטח הדירה בכמ״ר	מחיר ממוצע
כרמיאל	70	125.000
עפולה, רח׳ כורש	70	111.300
עפולה, רח׳ כורש	54	90,000

פרטים והרשמה:
עפולה, „מגוון ושרותים״, ככר העצמאות.
חיפה, משרדי שיכון עובדים, רח׳ החלוץ 43, טל. 660915.

אזור ירושלים

בית שמש	63.7	123.000
	74	142.500
	76.6	145.600
	88	160.000

פרטים והרשמה:
משרדי שיכון עובדים, ירושלים, רח׳ הלל 8, טל. 233395.

אזור הדרום

שדרות	68.5	103.000
ערד, רובע טללים	83	151.000
דימונה, (משופר) שכ׳ לדוגמא	68.5	111.000
דימונה, שכ׳ לדוגמא	68.5	109.000
באר-שבע, דרך מצדה	86	187.000
באר-שבע, דרך אילת	100	194.000
באר-שבע, שכ׳ א׳	72	124.000

פרטים והרשמה:
משרדי שיכון עובדים באר-שבע, רח׳ מצדה בנין „מרכז הנגב״, טל. 78542.

אילת שכ׳ צופית

94	245.000
96	250.000
106	265.000
110	270.000

פרטים והרשמה:
חברת שיבון, בית סולל בונה, טל. 4452

מכתבים

איפה העירום?

בחיי שאני לא מבין אותכם. בשבועות האחרונים אתם לא מפרסמים תמונות של עלמות־חן בלבוש חווה. עכשיו, כשאפילו עיתונים „מכובדים״ קיבלו אומץ ומראים מדי פעם בחורות עירומות, העיתון שלכם יבש.

מה אתם חושבים לעצמכם, שהעם בישראל יכול להסתפק רק בשערוריות?

דני רז, חדרה

באלונים

אני שולח לכם בזה סידרת באלונים, ברוח התקופה.

יוסף שוורץ, בני־ברק

● הבאלונים של הקורא שוורץ — ראה גלופה. העולם הזה מזמין את הקוראים האחרים שינסו אף הם את כוחם בסדרות דומות. המוצלחות ביותר — תתפרסמנה.

לגיים את חולי־הנפש!

זה־עתה נודע על פיתרון תעלומת זהות התוקף ביוהנסבורג, וכי היה בעבר חייל בצה״ל ושוחרר בגלל ליקוי נפשי. על כך אין לנו אלא לקרוא מיספר פסוקים בתנ״ך:

„הוי גיבורים לשתות יין ואנשי־חיל למסוך שיכר. מצדיקי רשע עקב שוחד, וצדקת צדיקים יסירו ממנו... על כך חרה אף ה׳ בעמו ויט ידוע עליו ויכהו.״ (ישע׳ ה׳ 25—22)

„הנה אנכי עושה דבר בישראל אשר כל שומעו תצלינה שתי אזניו.״ (שמ״א ג׳ 11)

„מהרסיך ומחריביך ממך יצאו.״ (ישע׳ מ״ט 17)

„הייתי שחוק לכל הגויים נגינתם כל היום.״ (איכה ג׳ 14)

ולפי הפסוק האהוב כל־כך על השר גלילי (בתיקון קל): „שמרני אל מממשלתי (מידידי, במקום) — מאוייבי אשמר לבדי.״

וכך, לאור הצלחתו העצומה של הפסיכופט ביוהנסבורג, על צה״ל לגיים — ומייד — את כל מאושפזי בתי־החולים לחולי־נפש, אולי מהם תצא הישועה. הממשלה כבר אינה מסוגלת לכך.

מרדכי זוהר, אשדוד

כל ביטוח לנהג ולמכונית

כל מה שאתה צריך בביטוח רכב

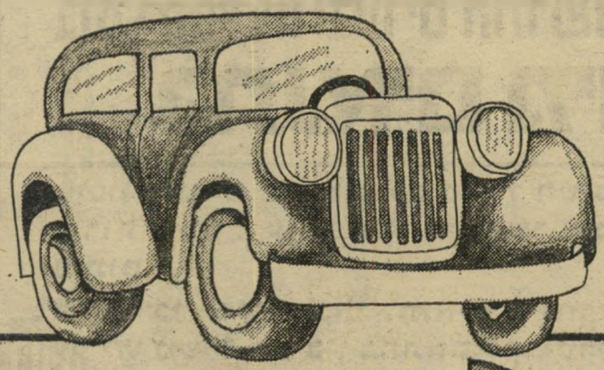

כל הביטוחים דלהלן אפשר לקבל בפוליסה אחת חסכונית, בנוסף לביטוח הרגיל של הרכב.

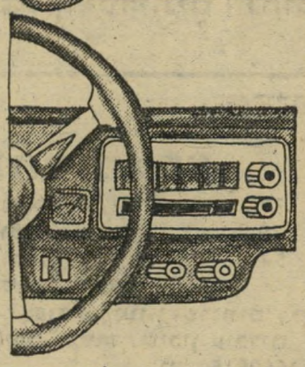

ביטוח מכשירים חשמליים במכונית טייפ, רדיו וכו'.

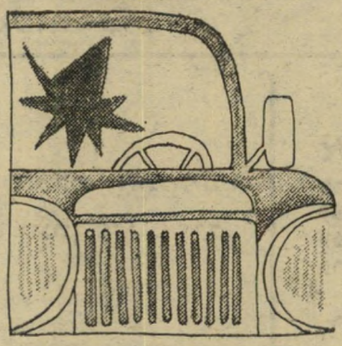

ביטוח שבר זכוכית.

ביטוח תאונות אדם לנוסעים ולנהג המכונית.

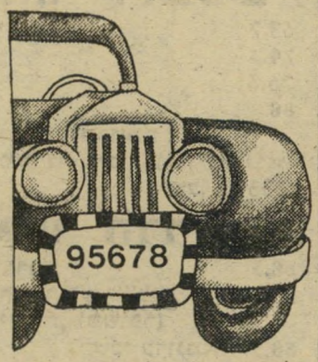

ביטוח רכב חליפי למכונית מושבתת.

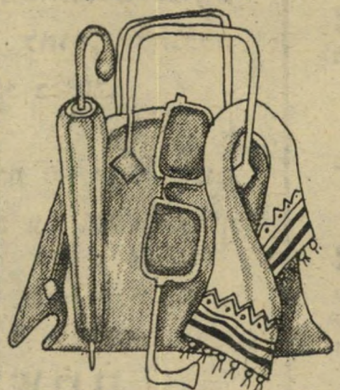

ביטוח חפצים אישיים במכונית.

ביטוח הוצאות אישפוז ושרותים רפואיים לנוסעים ולנהג.

הסנה

חברה ישראלית לביטוח בע"מ

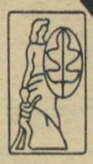

הנדון:

בצד מערכת המיפלגות הזקנות של המימסד

קמה עתה מערכת חדשה של מיני־מיפלגות

מפא"י - זוטא

אופנת הנוסטאלגיה כובשת את הארץ ואת העולם. גטסבי הגדול חוגג את ניצחונו בבתי־הקפה. שמלות שנות ה־20' נראות בבתי־הקפה. קיטעי־מחזמר מלפני שני דורות מחממים לבבות.

הנוסטאלגיה הישראלית המקורית משתלבת במצב־הרוח העולמי. דן אלמגור ו־מאיר נוי מעלים לנגד עינינו, בטעם ובאי־רוניה דקה, את ראש־פינה ופתח־תיקוה של ראשית המאה. אני מצפת של שושנה דמארי שוב מצטלצל באוזניים, ושיר הכ־לניות מעלה זיכרונות מעורפלים מימי הי־מאבק בחטיבת־הצנחנים הבריטית.

ההווה הוא אפור ודוחה. העתיד קודר ואפוף אי־ודאויות מאיימות. כמה טוב, כמה נעים, להתרפק על זיכרונות העבר, עבר שהיה כולו טהור ויפה ואצילי — עבר שלא היה קיים מעולם, אלא בדימיון בילבד.

מה הפלא שאופנה זו עברה גם לזירה הפוליטית? גם שם, הנוס־טאלגיה היא סחורה מבוקשת. זיכ־רונות ממותקים באריזות חדשות — זהו מה שהוך בשוק.

■ ■ ■

ר תחילו בכך, לפני שנתיים, כמה צעירים נחמדים מקיבוצי השומר־הצ־עיר.

נפשם נקעה ממפ"ם. המיפלגה הזקנה והי־מאופרת, העטופה במחלצות הצביעות, עו־ררה סלידה בלבם. הם שמעו את משדרתי־המימסד מדברים על ציונות, את אילי־ההון הקולקטיביים מדברים על סוציאליזם, ואת המתנחלים־המפקיעים מדברים על אח־ות־עמים.

הם התכנסו בקולנוע תכלת בתל־אביב והחליטו להקים מחדש את השומר־הצעיר המקורי, כפי שנולד בגאליציה לפני שני דורות. מפ"ם ישנה־חדשה, שתתנער באו־רח־פלא מהסתאבות השנים, חדורה אידי־אליזם ויושר כמו בימי־בראשית.

הכל היה צריך להיות בדיוק כמו שהיה בקיבוצי השומר־הצעיר לפני דור. אחד המייסדים, עמוס עוז, השמיע בפומבי את הדרישה שלא יתקבל לחבורה איש ש„חי־תוך הדיבור" שלו אינו מתאים. אפילו השם שנבחר לתנועה — „תכלת־אדום" — התאים לתנועת־נוער משנות ה־20', בעלת חולצה כחולה ושרוך אדום.

כמרבה הצער, לא היו התוצ־אות מרגינות. השומר־הצעיר המ־קורי שינה את פני הארץ, מרד במוסכמות חדור והניב פירות למכביר. ואילו „תכלת־אדום" הס־תפקה בהליכה לבחירות, וגם שם עברה את אחוז־החסימה רק בעז־רת התחברות מוזרה עם שרידיה של מיפלגה קומוניסטית זקנה וממוסדת, השקועה בעסקים מס־חריים בעזרת השילטון, שקיצצה את כנפייה עוד לפני שנפרשו.

כיום, כבוד שנתיים, כל הניסיון נראה טפל. סיעת־מוקד בכנסת אינה מוסיפה ואינה גורעת בבית־המחוקקים. מבחינה רע־יונית נשרכת התנועה אחרי גופים אמיצים ומקוריים יותר.

הנוסטאלגיה חגדולה יצרה רק העתק קלוש של מפ"ם, מין מפ"ם־זוטא.

■ ■ ■

מ ה שטוב לשמאל, טוב לימין. לנוס־טאלגיה אין גבולות.

תנועות־המחאה שקמו אחרי הזעזוע של יום־הכיפורים היו אפופות געגועים לימים הטובים שהיו, כאשר המדינה היתה טהורה, חצבא ניצח תמיד, ומנהיגי־חציבור היו אידיאליסטים נקיי־כפיים.

התנועות עצמן חלפו חיש־מהר, בהשאי־רן אחריהן מין אגודות־צופים־למבוגרים, דוגמת „ישראל שלנו" ז"ל. אולם לפני הפרפור האחרון קמה תנועת „שינוי".

רבים סברו כי „שינוי" באה לשנות, לקעקע, לפתוח את החלונות המאובקים לפני רוח־פרצים מחדשת ורעננה. עברה שנה עד שהתנועה הכריזה על מטרתה האמיתית: „למלא את החלל בין המערך והליכוד."

מי שמבקש למלא את החלל בין שתי מיפלגות זקנות, עמודי־התווך של מישטר רקוב ומסואב, אינו יכול לחלום על מישטר חדש. הוא רוצה להתמקם במישטר הקיים.

היכן? מה היה קיים בעבר בין „הסוציא־ליזם" של מפא"י ו„הקנאות הלאומנית" של חרות? התשובה רשומה בספרים: הציר־נים־הכלליים, אבותיהם של הליברלים.

ואכן, מאז יומה הראשון שמה תנועת־שינוי את פעמיה, בהחלטיות נחרצת, אל האידיאל הליברלי של ראשית־המאה. כמו ברהאמינים טהורים בהודו, הסולדים מכל מגע עם המנודים, הטמאים, כן חששה התנועה מכל קשר עם „ראדיקאלים" — גם כשהיא חזרה מילולית על רעיונותיהם ודיעותיהם. הראדיקאלים הם טריפה, וכל שומר־נפשו ירחק מהם. הם עלולים לקלקל את ההתרפקות הנוסטאלגית על האידיא־לים הליברליים של המאה ה־19'.

התוצאה? כבר בתום השנה הראשונה זוהי תנועה ישנה ושולית, החוגגת את הפילוג הראשון שלה עוד לפני שעשתה מעשה כלשהו. לפי המישאלים המבוצעים על־ידי אוהדיה, לקראת בחירות אפשריות, היא מסתובבת סביב אחוז־החסימה.

בסך־הכל: מין מחדורה קלושה חדשה של הציונים־הכלליים, מיפ־לגה מיני־ליברלית.

■ ■ ■

ע כשיו עלול הנסיון העצוב הזה לחזור בפעם השלישית.

לובה אליאב פרש ממיפלגת־העבודה. הוא הלך לבדו, אך כמה אנשים טובים מן השר־רות האחוריות של המיפלגה הצטרפו אליו. הוא כרת הסכם עם תנועתה של שולמית אלוני לשם הקמת מיפלגה חדשה, אליה באו גם חלק מחברי „החוג לליבון" במיפ־לגת־העבודה.

חשוב מי הוזמן להצטרף למועדון זה — כשם שחשוב מי לא הוזמן.

יש מכנה משותף אחד לכל חב־רי המיפלגה החדשה: כולם נולדו במפא"י, וכולם היו עוד לפני שני־תיים חברי הפלג המפא"יי במיפ־לגת־העבודה.

בבחירות האחרונות, אחרי יום־הכיפו־רים, היה אליאב אחד התועמלנים העיק־ריים של מיפלגת־העבודה, והוא שיכנע רבים מאהדי רשימות השלום והשינוי לתת את קולותיהם למיפלגה שבראשה עמדו גולדה ודיין. שולמית אלוני פרשה ממיפלגת־העבודה ביום האחרון ממש, כש־נסתבר לה כי גולדה מנעה את הכללת שמה ברשימת־המועמדים. אנשי „ליבון" פורשים רק עכשיו ממיפלגת־האם.

אליאב דוגל בגלוי בהקמת מפא"י חדשה, שתחזיר לחיים את האידיאלים המקוריים של מפא"י ההיסטורית, מלפני שני דורות. הוא רצה לקרוא לה „המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית", שם הרווי בנוסטאלגיה של שנות ה־20'. במקומו נבחר שם שאינו אומר דבר — „יעד".

מהו היעד?

הכוונות הטובות של אליאב וחבריו עלולות להוביל עוד גופי־פון נוסטלגי, מין מפא"י־זוטא.

אם אכן יקרה כדבר הזה, ייווצר מצב קוריוזי ממש: בצד מערכת המיפלגות הזק־נות של המימסד תתקיים מערכת־זוטא של מימסד־הפוך — מפא"י־זוטא, מפ"ם־זוטא וליברלים־זוטא, מעין קאריקטורה של ה־מישטר המנוון המוביל עתה את המדינה אל אובדנה.

■ ■ ■

כ ל זה מעציב, מעציב מאוד.

הנוסטאלגיה אינה סנטימנט יצרני. אין היא מייצרת דבר מלבד זיכרונות מפוברקים ומזייפים.

הזיכרונות אינם מאחדים, אלא מפלגים. הם יוצרים ניגודים שמקור־רם בסיסמאות של אתמול, תחת ללכד אנשים סביב הפיתרונות לבעיות של היום ומחר.

כדי למנוע איחוד בין „שינוי" ור"צ, שתי תנועות שנולדו בנסיבות דומות וש־אימצו לעצמן סיסמות זהות, היה צורך להמציא ניגודים מלפני דור. כדי להפוך את „יעד" למועדון אכסקלוסיבי, יש צורך ב־סיבוך בעיות שאינן קיימות. כדי לשמור על טוהר „חיתוך הדיבור" של מוקד, היה צורך בשליפת דגלים מאובקים מגינזך ה־היסטוריה.

כל אלה הפכו, משום כך, גופי־פים שוליים. עיקר מירצם מושקע במילחמות פנימיות והדדיות.

בשינוי חל פילוג גלוי. חברי „החוג לליב־בון" התרחקו זה מזה ומאשימים איש את רעהו. בתוך ר"צ סוערות הרוחות, נשמעות השמצות הדדיות צורבות, ומסתמן פילוג. מוקד עדיין עסוק, (שנתיים אחרי היוולדו) בוויכוח על איחוד שני פלגיו, הקומוניסטי והמפ"מי, במיפלגה אחת.

כמו במיפלגות־האם, עסוקים העסקנים בחשבונות קטנים: ליצור קואליציה עם פלוגי לצורכי בחירות, ולהחרים את אל־מוני — או להיפך, להחרים את פלוגי וליצוך קואליציה עם אלמוני? בכל הגו־פים נערכות ישיבות אינסופיות של ועדות, מרכזים, ועידות, והנהלות — וכולם מסתו־בבים סביב עצמם, כמו חתול המנסה לתפוס את הזנב של עצמו.

כל זה בשעה שהמדינה פוסעת בצעדי־ענק לקראת אסון.

בכנסת מהווים כל הגופיפים האלה כוחות מבוטלים, גם מבחינה איכותית, והשפעתם אפסית. ברחוב אין הם קיימים כלל. כתח־ליף בילעדי לסעולה מדינית אמיתית, הם עוסקים בפירסום קומוניקטים בעיתונים, כאילו היו חוגי־פרשנים.

במיבחן של בחירות, יסתובבו כולם סביב אחוז־החסימה, ורק המזל והמיקרה יכריעו ביניהם.

אין כושה בקטנותו של גוף פו־ליטי, כשיש בפיו בשורה מהפכנית חדשה, המעוררת התנגדות ושינ־אה דווקא מפני שהיא מספקת פיתרונות חדשים לגמרי לאתגרים חדשים. אך מה המעלה בקטנות של גוף, החוזר על פיתרונות של אתמול לבעיות של אתמול?

■ ■ ■

כ ל זה יכול היה להיות אחרת, לגמרי אחרת.

הארץ זועקת לתנועה גדולה, חדשה, אמיצה, השולחת את מבטה קדימה, לא אחורה.

אין צורך במפא"י־זוטא, מפ"ם־זוטא, לי־ברלים־זוטא. מיפלגות־המימסד נרקבו ותס־תאבו לא רק מפני שחן זקנות, אלא גם מפני שהפיתרונות אשר בפיהן חדלו מזמן לענות על הבעיות של היום. מה הטעם במגמה המבקשת „לחזור אל המקור" ולש־לוף מן הגינזך את הפיתרונות הישנים, מפני שהיו יפים לפני שהסתאבו?

חלק מן המיפלגות האלה אכן עשו גדולות ונצורות בעבר. הן יצרו הרבה מן הקיים כיום. אבל הן עשו זאת לפני שני דורות, מפני שאז היתה להם תשובה לבעיות של אז. אפשר להתווכח כיום על נכונות התשו־בה ההיא — אבל זהו ויכוחי אקדמי או נוסטאלגי. אין לו משמעות במציאות של היום.

לכן, אין צורך בהעתק חדש של המערכת הישנה, קל וחומר במהדורת כיס. יש צורך במערכת חדשה.

דרושים פיתרונות חדשים לאת־גרים של ימינו. דרושה התארגנות פוליטית גדולה, רחבה ויעילה, כדי להגשים פיתרונות אלה במציאות, בטרם פורענות.

■ ■ ■

ש בארץ המוני־אנשים המתגעגעים ל־תנועה חדשה כזאת. זהו הציבור הטוב ביותר בישראל, ציבור השואף בכל נימי ליבו למדיניות של שלום, לצדק סוציאלי, לטיהור וארגון מחדש של מערכות המדינה.

אל הציבור הזה פונים כל הגופים הדוב־רים בשם החידוש והשינוי — החל מתנו־עת־מרי, שהיתה הראשונה בשטח, וכלה ב„יעד", האחרונה לפי שעה.

כאשר מגישים לציבור הזה נוס־טלגיה במסווה של חידוש, הרי זו

(המשך בעמוד 38)

אליאב: קדימה או אחורה?

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

איגוד חברות הגרירה מאיים:

לא נחדש קשרינו עם ישראל

דיבר חברות הגרירה, אשר סירבו לאחרונה לחדש את מינוי הגרירה של ישראל, הסביר במסיבת עיתונאים את הסיבות לנקיטת הצעד:

„ישראל," כך אמר, „היא הנגררת ביותר בין כל לקוחותינו". על פי חוזה הגרירה מתחייבות החברות שלנו לגרור לא יותר משש פעמים בשנה את הלקוח. במקרה של ישראל, נאלצנו לעשות זאת הרבה יותר מן המיכסה, דבר שהיסב לנו נזקים כספיים ניכרים. בנוסף לכך מקבלת ישראל הנחה הניתנת לסטודנטים, למרות שהפסיקה ללמוד מזמן."

„בהתעלמה מתנאי החוזה, מעדיפה ישראל לנצל את שירותינו הטובים מבלי שתעשה כל נסיון לנוע בכוחות עצמה. אם להוסיף לכך את עשרות המקרים שהוזעקנו אליה עקב בעיות הצתה, ייווכח הציבור, כי אין ביכולתנו לחדש את מינוי הגרירה בתנאים הקיימים."

בסיום המסיבה המאולתרת, שנערכה על המדרכה בה נקשרה ישראל לגורר לקראת גרירתה לז'נבה, הסביר דובר חברות הגרירה, כי מר רבין יורשה לשבת ליד ההגה, לעשות פפס ולהוציא יד בסיבובים, כדי שיחשבו שהוא הנהג.

הפתרון הסופי

העונש של הגלייה וגירוש של המעורבים בטרור הערבי ובתמיכה בו בדרגות שונות יכול להיות אפקטיבי ביותר. על אחת כמה וכמה אם הוא יהיה מלווה בהפיסת השטחים והנכסים שיתפנו בדרך זו על־ידי צה"ל ואף על־ידי אזרחים יהודיים. אם יידעו ארגוני המחבלים כי המשך מעשי הטרור והרצח בירושלים יגרום במישרין להפיכת אזורים ערבים נוספים בירושלים ובסביבותיה לשכונות יהודיות, הם יירתעו בלי ספק מן המשך פעולותיהם. ואם ארגוני המחבלים לא יירתעו, ידאגו הם תושבים הערבים עצמם לכך.

דבר, 9.5.75

את הפיתרון הגאוני, המובא לעיל, לא מצאנו בטור המיכתבים למערכת. הקטע נלקח ממרכז העמוד הפובליציסטי של ערב־שבת. הכותב הוא ירושלמי, עיתונאי בכיר, ראש מערכת דבר בירושלים, מפרשני וממעצבי דעת הקהל — מר חגי אשד.

נראה לנו כי מר אשד איחר במקצת את הרכבת. אילו היה מפרסם את הצעותיו המעניינות לפני שלושים וכמה שנים, אי־שם באירופה, היה זוכה בלי ספק לאוזן קשבת. לאלה שעסקו באותן שנים באוכלוסיות כבושות ומרדניות, לא היה מספיק דימיון, כפי הנראה, כדי ליישב את אוכלוסייתם המתפתחת במקום הטרוריסטים הנענשים ובני משפחותיהם. יתר־כן שאילו נהגו כך, היתה צרפת זרועה כיום כפרים גרמניים שקטים ומשגשגים, החיים תוך שיתוף פעולה ואחווה עם עמיתיהם הצרפתיים.

למרות זאת, יש בהצעה צד חיובי. כל ירושלמי אשר ייפגע מפעולות הטרור (שתלכנה ותגברנה) יידע כי במותו הוא מקדש שטחים חדשים מעבר לקו הירוק. שטחים שכהם תפרח אוכלוסיה יהודית גאה, על הריסות בתיהם של טרוריסטים טפשים וחסרי־אחריות כלפי משפחותיהם.

משרד הבטחון · צבא הגנה לישראל
המועצה הפדגוגית

גליון הערכה

להלן מתפרסמת רשימת הציונים עבור לחימה בטרימסטר הראשון של שנת תשל"ג/1973:

מצויין	8
טוב מאוד	78
כמעט טוב מאוד	144
טוב	5,866
כמעט טוב	95,578
מספיק	240,661

הערה: 14,890 לוחמים קיבלו ציונים הנמוכים ממספיק („מספיק בקושי" ו„בלתי מספיק"). לבתיהם נשלחו מכתבי אזהרה, כי באם לא ישפרו את הישגיהם לא יוכלו לעלות למילחמה הבאה.

מילון אבן־זוארץ:

בז למוסכמות

למען

ממשלה קישחת
ממשלה עמידה
ממשלה זקופה
תוקם לאלתר
ממשלת זיקפה
לאומית

נשים שאיכפת להן

מדריך זוארץ
למטייל בחו"ל
אירופה
בחמישה
סנט ליום

מטיילים חביבים,

כשאתם יוצאים לטייל בחוצלארץ, אתם מסיימים לאלה שמעוניינים לערער את התשתית הכלכלית שלנו. אתם מוציאים ב־30 מיליון דולאר יותר משמכניסים לנו התיירים הבאים לבקר בישראל.

כדי שלא תצטרכו לקנות מטבע זר בשוק השחור, ותוכלו לטייל בעולם במשך שבועות רצופים למרות שהקצבה העומדת לרשותכם מספיקה רק לשעתיים־שלוש, אנו מגישים לכם כשירות מייוחד את „מדריך זוארץ לאירופה" — או, כפי שהוא מכונה „אירופה בחמישה סנט ליום". ייתכן שתקבלו אפילו עודף.

תחבורה

חברת „הגמל המעופף" מקיימת מדי יום שיירות גמלים ישירות לאירופה ולארה"ב. המחירים נוחים. ארבעה ביש־ליק במחלקת תיירים כולל מס טלטולים. אפשר לנסוע בקו חמש בעמידה

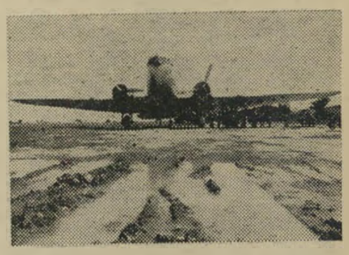

מנחת דאונים בעפילה
נמל תעופה בינלאומי ניל

ולהחליף אוטובוסים, עד שמגיעים. השירות אדיב. ניתן גם לשכור חסקה בשרתון. חמש לירות. באירופה קיימים שירותי תחבורה תקינים וזולים. בעלי האמצעים יוכלו לפנות למשרדי „רנט אעז" ולשכור עז חדישה או עז־ספורט. 2 סנטים.

סע כמו ידיך
דחוף וראה את העולם.

בתי מלון

במזבלה של פרנקפורט (4 קליפות בנה *) לינת לילה לזוג בלי מקלחת ושירותים — 3 פניג.

מתחת לגשרי התמזה — לינה + קורת גג + אפשרות לרחצה מרעננת — 2.2 פני.

פריז — ב„גראנד־פיסואר", שאנז־אליזה. לינה בעמידה עם הפיפי בחוץ + שירותים. 1 סנטים, בתשלומים חודשיים.

* דרוג בין־לאומי למזבלות־פאר.

הארץ

ממישנתו של מייסדו
ירושלים! ירושלים!
ד"ר מ. זוארץ
(ביום ירושלים, בתחנת המוניות בת"א)

כתבי סוכנויות הידיעות מדווחים:

נפתח מסע הבחירות 1976

מבוכה בקרב אנשי פורד ● תמיכה נמרצת בג'קסון

חוגים במפלגה הרפובליקאית, המקורבים לנשיא פורד, הביעו אמש את חרדתם לנוכח העובדה שסקרי דעת הקהל מורים על ירידה משמעותית בפופולריותו של הנשיא ועלייה תלולה בסיכוייהם של יריביו.

לאנשי מטה הבחירות של הנשיא פורד שנערך עתה לקראת המירוץ לנשיאות ארה"ב הוברר, לחרדתם, כי דעת־הקהל שתמכה בו ללא סייג עם עלייתו לשלטון, מחפשת עתה אחר מועמד אחר, לאור עמדתו ההססנית בכל הנוגע לסיכסוך במזרח־התיכון.

סקר טלפוני שנערך בגוש־דן הוכיח חד־משמעית כי ציבור הבוחרים הפתח־תקוואי מעדיף ברורות את הסנאטור הנרי ג'קסון.

72% מן הנשאלים רואים בג'קסון יהודי גאה וזקוף קומה אשר ינהל את המדיניות האמריקאית בתבונה, באומץ־לב וללא „עיונים מחודשים".

13% מבין הנותרים, נאמנים בדעתם כי יש להטיל את משרת הנשיא על הנשיא לשעבר ניכסון, אשר הוכיח לא אחת את תמיכתו העקבית בישראל. „ניכסון הוא הנשיא הטוב ביותר שהיה לנו, מאז בן־גוריון" הם טוענים.

שאר האחוזים התחלקו בין הסנטור שמעון פרס, הרבי מלובביץ וסטיב מקגארט, אשר אף הם, לדעת הנשאלים, „נשיאים וידידים גדולים."

ועדת המשמעת של ההתאחדות:

הכנסת - בלי קהל

בהתקפה חסרת תקדים כנגד המתרחש במליאת הכנסת, יצאו אמש דוברי כל הסיעות המיוצגות בועדת המשמעת של ההתאחדות הישראלית לכדורגל.

ביטויים כמו „ניבול פה", „שערוריות", „התקפות אישיות", „איומים" שנזרקו לחלל האוויר, המחישו אולי יותר מכל את דעתם של אנשי ההתאחדות, על האווירה השוררת בפרלמנט הישראלי ועל האמצעים החריפים שיש לנקוט על מנת לעקור נגע זה.

הוחלט להמליץ על קיום הישיבות הבאות ללא קהל, ולהוריד ממאזנה של כל סיעה שתתפס בהפרת הסדר, שני חברים. כן יחודש עונש הרדיוס המחייב מפלגות מועדות לקיים את כינוסיהן ברדיוס של 50 ק"מ ממרכזיהן.

לפי הצעת היו"ר יורחק אוטומטית כל חבר כנסת נגדו הוצאו 2 כרטיסים צהובים (כיום ההרחקה היא אחרי אדום אחד), וכן תוענשנה מפלגות שחבריהן יתפסו בהפרת תקנון החובבנות ע"י תשלומי אש"ל למיניהם.

הישיבה הסתיימה בציון יובל 30 שנה לנצחון על הנאצים. כן הוזכר יום המפלה בוורצלב (7:2).

דרוש

לקונסוליה ישראלית בחו"ל

איש בטחון

העונה על הדרישות הבאות:

- קטן, חלש, חולני אם אפשר. (בעלי המלצות רפואיות יועדפו).
- בלי כל ידע בצליפה או בקליעה למטרה.
- חסר מושג בענייני חבלה, חמרי נפץ, רעלים או כימיקלים קטלניים.
- שונא אלימות, בעל תעודות המוכיחות, כי מעולם לא ביקר במועדוני קראטה או ג'ודו, או איגרוף.
- חסר דיעה פוליטית ולא מעוניין בסכסוך במזרח התיכון בכל צורה שהיא.
- בעלי נכות מקסימאלית יזכו להעדפה.

משירי תנועות הנוער

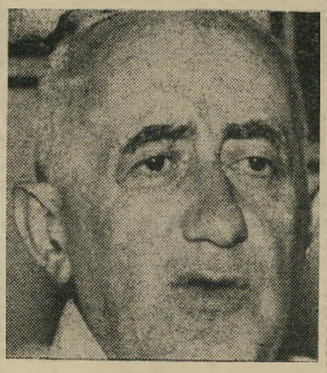

איבדנו קול
איבדנו קול,
אשר יקר היה
ולא ישוב עוד לעולם.

(ש. אלוני, עם הקמת „יעד")

מזוודה לשניים
פלוס ארוחת־בוקר

מסעדות

פחי אשפה של הקופול.
אפשר לחטוף בוטנים מן הקופים בגן־החיות העירוני, לונדון.
צרכי עישון ניתן להשיג בזול ב„מרכז הבדל"; פאריס ורומא.

פיקניק מהנה בחיק הטבע
במחיר עממי

אתרים

ביקור במוזיאון המיסים העירוני של איפסוויץ'. הכניסה חופשית.
סיור בבתי הכלא של פרנקפורט, ובי־קור בקהילה היהודית. חינם.
ביקור בבתי־תמחוי (ר' ספרו של מ. זוארץ „אלף תמחוי ותמחוי באירופה") ובבתי־יתומים.
תערוכת „אלף שנות נעלי־בית" בניי־מיגן, הולנד. בלי כסף.

משפחת מטיילים עליזה
מחייכת בסיום הטיול

שעשועים

- לחשפריץ מים על עוברים ושבים.
- להוציא אוויר ממכוניות.
- בצפון־נורבגיה יש זקנה אחת שנותנת חינם.

מקורות תעסוקה

- לאסוף גרושים בבריכה של פי־קדילי.
- להיות שומר בקונסוליה.

גאנדי שלף אקדח במסיבת־עיתונאים

וכיוון אותו לעבר הרמקול

■ ליועץ ראש־הממשלה למילחמה בטירור, האלוף (מיל.) **רחבעם** („גאנדי") **זאבי**, יש חוש־הומור מייוחד במינו, ש־לא כל אחד עשוי לפרשו נכו־נה. כך, למשל, הבהיל השבוע גאנדי כמה עיתונאים, בעת מסיבת־העתונאים שנערכה עי־מו אחרי שובו מחקירת פר־שת ההשתלטות על הקונסוליה הישראלית ביוהנסבורג. בעת שסיפר לעיתונאים את סיפור המעשה החל הרמקול, שהיה מותקן באולם, משמיע הודעות של לישכת־העיתונות הממשל־תית. הרמקול שבר את רצף דבריו של גאנדי. לפתע שלף גאנדי אקדח, כיוון אותו לע־בר הרמקול, ושאל את העי־תונאים — בצחוק כמובן — „אולי כדאי להשתיק אותו?"

■ באותה מסיבת־עיתונ־אים אירעה תקרית בין גאנדי לבין הכתב הצבאי של הארץ, **זאב שיף**. היה זה כאשר ה־אלוף זאבי חרג מסיפור התק־רית ביוהנסבורג והחל מטיח האשמות בעיתונות, על חלקה באחריות להדלפות. שיף שי־סע את דבריו בקריאת־ביניים: „או, עכשיו אנחנו יודעים מי לא בסדר! העיתונות אשמה!" גאנדי התרגז והטיח כלפי שיף: „תשמע, שיף, לך בכלל אני לא עונה, ולא אענה גם על השאלות שלך!" שיף לא נשאר חייב: „אתה כן תענה," אמר לגאנדי, „תרשה לי להז־כיר לך שעזבת כבר את דרום־אפריקה, ואתה נמצא עכשיו בישראל." בתום המסיבה נע־שה ניסיון לפייס בין השניים, אולם גאנדי סירב ללחוץ את ידו של שיף, לפני שזה ית־נצל בפניו.

■ בטכס חלוקת אותות המופת והעוז, שחולקו בבניני האומה בירושלים, הוכנו מקו־מות־כבוד בשורה הראשונה באולם לראש־הממשלה **יצחק רבין**, לשר־הבטחון **שימעון פרס** ולאלוף פיקוד־המרכז, צד עבור ראש־הממשלה ול־פמלייתו, והנספחים הצבאיים הושארו במקומות המכובדים ביותר.

■ הפירסומאי **דוד אדמון** גוייס על־ידי איגוד שופטי ה־כדורגל להציל את האיגוד מ־המשבר שאליו נקלע. אדמון היה לפני 13 שנים שופט־כדור־רגל פעיל. עתה מונה כמזכיר־כבוד של האיגוד, בניסיון ליי־שר את המחלוקות שפרצו בו.

■ **פינחס ספיר**, שר־האוצר לשעבר ויו"ר הסוכנות היהודית, היה אורח־הכבוד ב־טכס חנוכת מועדון־נוער בש־כונת נווה־יעקב בירושלים. במהלך טכס־הפתיחה הקיפה את ספיר קבוצת־ילדים שהת־בוננה בו בסקרנות. לבסוף אזר אחד הילדים עוז, פנה אל ספיר ואמר לו: „תסלח לי, אתה קוג'אק מהטלוויזיה?"

■ חוג יושבי אכסודוס טוען, כי יש סעיף סודי בפסק־דינו של **פוקה הירש**, שלא פורסם. בעיתונות נאמר, כי הוא נידון לקנס כספי ולשנת־מאסר, ואילו הסעיף הסודי קובע, כי את שנת־המאסר יר־צה בנווה תירצה.

■ בדיחה נוספת בחוג יושבי אכסודוס: בשלושת ה־חודשים האחרונים עסק **מי־כאל צור** במרץ רב בהש־קעת חסכונותיו בחשבון חיס־כון 10,000 (חיסכון שאסור ל־הוציא ממנו את הכסף לפני חמש עד עשר שנים).

■ נשיא־הכבוד של החוג, טייס אל על **אורי יפה**, טו־ען כי הסרט הקופתי ביותר כיום בארה"ב הוא: "Saigon with the Wind".

■ בדיחה אחרת מאותו מקור: מי יהיה ראש־הממשלה הבא של ישראל, אחרי רבין? התשובה: סוסיתא. מדוע? אח־רי ניכסון בא פורד.

■ קצין־אספקה ראשי של **יונה אפרת**. אולם כשהגיעה הפמלייה למקומות שהוכנו לה, הסתבר כי הם תפוסים. חיילת, ששימשה כסדרנית, הושיבה שם בטעות את הנספחים ה־צבאיים של השגרירויות הז־רות בישראל. ברגע האחרון נמנעה תקרית דיפלומטית. כא־שר נמצאו מקומות פנויים ב־צה"ל, תת־אלוף **פינחס** („פי־נייה") **להב**, ניצל בנס לפני שבוע כאשר מכונית מכבי־אש, שדהרה לכיבוי שריפה, חצתה רמזור באור אדום, התנגשה במכוניתו הצבאית שבה ישבו הוא ורעייתו. מכוניתו של פי־נייה נהרסה כליל. אנשים ש־הצטופפו סביב המכונית הפגו־עה פרצו בזעקות: „רופא! אמבולנס!" כשלהפתעתם יצאו פינייה ואשתו מתוך המכונית בריאים ושלמים, מילבד שריר־טות וחבטות קלות. הטיח להב כלפי האנשים הצועקים: „מה אתם צועקים? מי שצריך לצ־עוק זה אני!" כשנשאל פי־נייה על־ידי ידיד לשלום אש־תו, השיב בהומור האופייני לו: „את המכות שהיא היתה צריכה לקבל במשך 20 שנה היא קיבלה הפעם בצורה מרו־כזת."

■ בשבוע שעבר, בעת ש־ראש־הממשלה **יצחק רבין** סייר בסיני, הוא יצא עם פמ־לייתו גם לביקור במינזר סנ־טה־קתרינה. לפני שנכנסו ל־מינזר התייעצו מקורביו של רבין איזה שי עליו להביא לנזירים במקום. הציע אחד מהם: „המתנה הכי טובה תהיה אם יחזירו להם את התמונות שלקח משם **משה דיין**." ב־מהלך הביקור במינזר סקר רבין שורה של איקונין עתי־קים, המוצגים במינזר. בתום הסיור נדהמו הנזירים לגלות על אחד האיקונין עיגול־נייר קטן ואדום, המסמל בדרך כלל, בגלריות מיסחריות, כי תמונה מסויימת כבר נמכרה. הסתבר כי מישהו מאנשי פמלייתו של רבין חמד לו לצון, הדביק את העיגול על אחת התמונות ה־דתיות.

■ בטכס חלוקת פרס סוקולוב לעיתונאים מטעם עיריית תל־אביב, שנערך לפני שבועיים, השתתפו כ־500 אור־חים. בתום הטכס התפזרו כל האורחים לבתיהם. רק איש אחד נותר לבדו באולם בו נע־רך הטכס. היה זה אחד מח־תני־הפרס, עורך על־המישמר **מרק גפן**. הסיבה: הוא אי־בד את הצ'ק שניתן לו כפרס. גפן נזכר בפסוק „יגעת ומ־צאת — תאמין", חיפש וחיפש עד שמצא את הצ'ק האבוד, ויכול היה לחזור הביתה עם הפרס.

■ בין שאר העיסוקים ש־מצא לו אלוף (מיל.) **עזר וייצמן** במהלך הקאריירה שלו, הוא ניסה להיות גם ספר. זיכרונות על־כך העלה השבוע צלם העתונות **שבתאי טל**. לפני כחמש שנים, בעת שע־זר כיהן כראש אג"ם במטכ"ל, הזדמן טל לשדה־התעופה דוב בתל־אביב, משם אמור היה להמריא יחד עם עזר במסוק לאיזור־גבול, בו אירעה תק־רית. עזר הבחין בשערו המגו־דל של טל, קרא אותו אליו, שלף מכיסו סכין שווייצית ו־החל מאלתר תיספורת לצלם. לפתע החוויר עזר כסיד. „אני מצטער, זה לא בכוונה," הוא החל מגמגם. הסתבר כי תוך כדי תיספורת שרט את עור־פו של טל, שהובהל מיד לבית־חולים לטיפול רפואי. אחרי שהחלים שלח לו עזר פתק: „לא רק על הפילם לבדו יחיה הצלם, אלא גם על הסכין וה־דם. אתה לך להסתפר, ואני

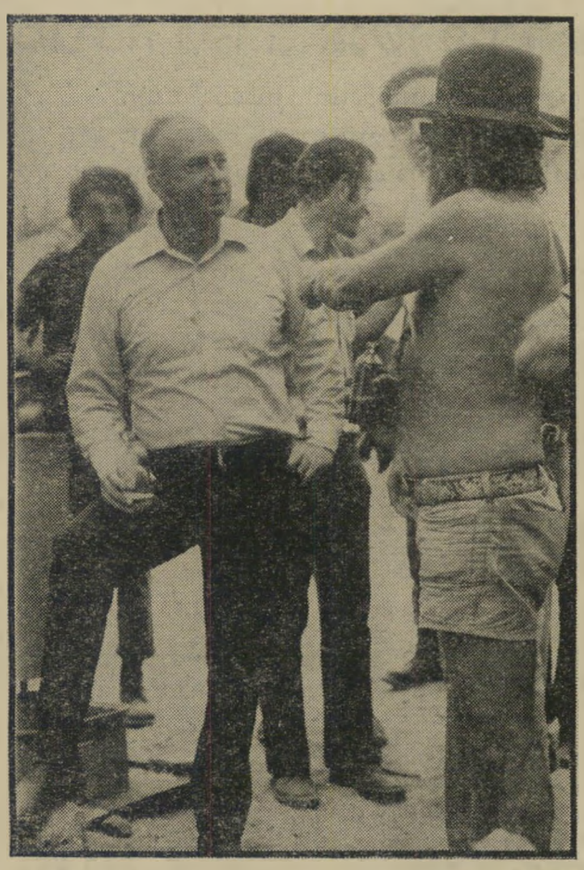

רפי נלסון

היה מארחו של יצחק רבין בכפר שלו באילת. נלסון, שנודע לו על הביקור שעות ספורות בילבד לפני שרבין נחת באילת, הפך את העיר עד שמצא שטיח אדום, פרש אותו על החול בין הכניסה לכפר, עד לבאר. כשהגיע רבין למקום, הוליך אותו לאורך השטיח, תנחה אותו אל המיטבח, שם שוחח רבין בחופשיות עם הפועלים הבדווים העובדים במקום. לאה רבין, לעומת זאת, העדיפה לשבת על החוף, עם רותי גלעדי, אשתו של המנתח הפלאסטי ד"ר עמי גלעדי.

פיליפ נתנזון

חבר הרשת של עסק־הביש שבכיסו התפוצצה פצצת־התבערת שהביאה לגילוי הרשת, היה אחד האורחים במסיבה שערך הפירסומאי דוד אדמון בביתו לעיתונאי אריה אבנרי, לרגל הוצאת ספרו „שמיים בוערים". נתנזון, הידוע כשתקן, אמר לאריה אבנרי (משמאל): „חבל שלנו לא נותנים להוציא ספר על מה שקרה במצריים!"

מוקד

לאנשים הנכונים

777 ברנדי בינלאומי

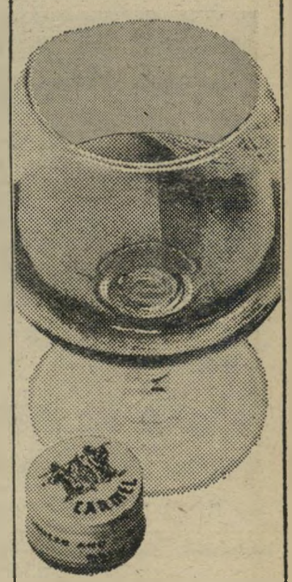

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון
וזכרון יעקב

אנשים

אשתדל להשתפר." לא ידוע אם עזר אומנם השתלם מאז בספרות.

■ אלוף פיקוד־הצפון, ה־אלוף **רפאל** („רפול") **איתן**, נתקל בקבוצת רופאים ומדענים שבדקו את מקורות־המים, המשמשים את חיילי צה"ל ב־רמת־הגולן. הוא התעניין ב־מעשיהם, ונמסר לו כי הם בודקים את מידת הזיהום של המים. „אצלנו בפלמ"ח," נזכר רפול, „היתה שיטה אחרת לבדיקת מים. היינו מסננים אותם דרך מיטפחת. החיידקים הגדולים היו נשארים במיטפחת. החיידקים הקטנים היו עוברים — אבל הם לא היו מזיקים. עובתי פג והרופאה הזו היתה מטפלת בי." כשהתלוננו רופאי בית־החולים על משכורתם הנמוכה, שאל שם־טוב כמה הם משתכרים בחודש. משאמרו לו, השיב: „אתם מרוויחים לא פחות ממני, וחוץ מזה אינני יכול לעזור לכם. אין לי פרוטקציה אצל שר־האוצר."

■ **אבי עוז**, מהמרצים הצעירים והפופולריים של אוניברסיטת תל־אביב, שוהה באנגליה לצורך עבודת־הגמר של הדוקטורט שלו. בימים אלה שהה אבי בתל־אביב לצורך החזרות על מחזהו של שייקספיר קוריאולנוס, אותו תירגם.

פיני עדן

צעיר חדרתי שהופיע בזמנו בלהקת „שבעת המינים", והנמצא מזה ארבע שנים בגרמניה, זכה במקום הראשון בפסטיבל זמר בשם „גשר הזהב", שהתקיים בברלין ושהשתתפו בו נציגים מ־14 ארצות. ליווה אותו על דומבק (כלי־נגינה מיזרחי הדומה לטמבור) מוחמד טמשבי מטהראן, המופיע איתו. השניים ייצגו את ישראל בשיר „השיירה", בשפה העברית.

פריד אל־אטרש

הזמר וכוכב־הקולנוע המצרי הנודע, שנפטר לפני מיספר חודשים, חסיף להצטלם לפני מותו בחברת שני ישראלים. כאן הוא נראה (במרכז) בחברת עזרא („עזור") טיסונה, אלוף העולם בשש־בש (משמאל) ואחיו, אחרי שנחל תבוסה במישחק שש־בש עם עזרא. התמונה צולמה במועדון־הימורים לונדוני. באותה הזדמנות פגש טיסונה גם את הכוכבת המצריה ליילת מוראד, שהיא יהודית. כששמעה שהוא מישראל, התרגשה ואמרה: „יש לי שני בנים בצבא המצרי. אני מקווה שלא יצטרכו להילחם בישראל!"

דת: אף אחד לא מת בפלמ"ח משתיית־מים."

■ שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** ערך ביקור בבית־חולים ליולדות בעזה. בעת ביקורו במחלקת־הפגים שבבית־החולים הוצגה בפניו אשה יפהפייה, והוסבר לו כי היא הרופאה האחראית של המחלקה. הגיב שם־טוב: „הלוואי שהיי־

אבי טוען כי במחזה קוריאולנוס ישנה אקטואליות רבה: המחזה מספר על גנרל שהצליח במילחמות, אך נכשל בקאריירה הפוליטית עקב שחצנותו ובוזו להמון העם. הרמזים של שייקספיר מפתיעים ממש. את ראשו של קוריאולנוס מעטרים בזר־אלון, ואחד החיילים אומר: „המצביא שלנו כמו אלון, שכל רוח לא תזיז אותו."

התליאה במיזנון

■ ח"כ **משה דיין** (מערך/רפ"י) סקר השבוע בפני ידידים את מסעו האחרון לארצות־הברית. סיפר דיין: „אני **והברון רוטשילד** תורמים לישראל באותה מידה. בסיפות שבהן הופעתי בחו"ל נאספו תרומות למגבית פי־חמש מאשר בדרך כלל. איפה היה להם עוד דבר כזה?" באותו רגע עבר ליד דיין ח"כ (מערך/העבודה) **פינחס ספיר** שניגש אליו לחץ בחמימות את ידו ואמר: „תודה רבה." הגיב על כך דיין, אחרי שספיר הסתלק מהמקום: „זוהי ההוכחה. ספיר לא היה לוחץ לי את היד ואומר לי כל־כך יפה ,תודה רבה', אם לא הייתי מביא לו הרבה כסף."

■ אגב, ח"כ **מרדכי בן־פורת** (מערך/רפ"י) מכנה את ידידו משה דיין בשם: „משה רבנו."

■ מה למחיר הפיתה ולפוליטיקה גבוהה? תשובה על כך נתנו לפני שבועות מיספר שר־המיסחר־והתעשיה **חיים בר־לב** ומנהיג ה־ליכוד ח"כ **מנחם בגין**, בדו־שיח שהצחיק את הכנסת כולה. בתשובה לשאילתה של ח"כ **אהרן אפרת** (מערך/מפ"ם) על מחיר הקמח לאפיית פיתות, החל בר־לב מפרט את כמויות הקמח המסובסד, באמרו: „כמות הקמח המסובסד לפיתות מגיע ל־7000 טון בתחומי הקו הירוק, ועוד 16,000 טון בשטחים". שאל אותו בגין בקריאת־ביניים: „היכן הקו הירוק?" השיב בר־לב: „הקו הירוק ברוב המפות מסומן בדיוק במקום שבו הוא מצוי, והוא זהה, למרבה הפלא, לגבולותיה של מדינת ישראל עם קווי הפסקת־האש." השיב לו בגין: „זה אנכרוניזם!" ענה לו בר־לב: „ח"כ בגין, הוא זהה עם קווי הפסקת־האש של מדינת־ישראל לפני מילחמת ששת־הימים. אני חשבתי שאסור לומר הגדה המערבית, וצריכים לומר יהודה ושומרון, עכשיו אני מבין שאסור לומר הקו הירוק." בגין לא ויתר, והמשיך לקרוא לעבר בר־לב: „אמרתי אנכרוניזם."

■ ח"כ הפורש מהמערך **אריה** („לובה") **אליאב** אומנם המעיט בכוחו של המערך בכנסת, אך העשיר עם פרישתו את ליגת־החתיכות הדלה שבכנסת. אל שתי החתיכות הכימעט־יחידות בבית, **נורית חפץ**, מזכירת המרכז החופשי, **וגאולה לוי**, מזכירת ר"צ, הצטרפה מזכירתו החדשה של אליאב, ששמה **צפרא אבני**, צנומה בלונדית וגבוהה בת 24, נשואה לגינקולוג. היא בתם של **ירדנה עפרוני**, מי שהיתה מפקדת כלא־הנשים נווה תירצה, ו**מאיר עפרוני**, האחראי על תיכנון רשת־הביוב הארצית. היא עצמה למדה בבית־ספר לאחיות, אך הסכימה לוותר על קאריירה זו כדי להיות מזכירתו של אליאב. אליאב הסתובב עימה בשבוע שעבר במיזנון הכנסת, כשהוא דואג להכיר לה את כל חברי־הכנסת, היועצים והעיתונאים הרבים הישבים במיזנון.

■ בהתקפה חריפה ביותר יצא בשבוע שעבר ח"כ־לשעבר **דויד הכהן**, איש חיפה, על נציג חיפאי בכנסת, ח"כ **משה ורטמן**. הכהן, אשר נודע בגלל נסיעותיו הרבות לחו"ל עת כיהן כח"כ, יצא בחריפות, בתוכנית כאן חיפה בשידורי ישראל שאותה עורך ומגיש מעייפים של עמיתיו חברי־הכנסת הביע השבוע ח"כ **שימחה ארליך** (ליכוד/ליברלים) במישפט אחד: „נאום ארוך של גוי נמשך חצי שעה. נאום קצר של יהודי נמשך שעה וחצי."

■ ח"כ **זלמן שובל** (ליכוד/ע"מ) יצא השבוע בטלוויזיה נגד הדיעה של „קצת־שטחים תמורת קצת־שלום." טען שובל: „קצת שלום פירושו קצת מילחמה. קצת מילחמה זה כמו קצת הריון. זה דבר לא בריא." אחרי שהסתיים הצילום התברר למראיינו, **דן רכיב**, כי קטע זה לא יצא טוב, ושובל התבקש לחזור עליו. באותם רגעים נמלך, כפי הנראה, שובל בדעתו, והוא שכח להביא את דוגמת ההריון.

מזכירה אבני
אחות לנו קטנה

■ בברית־המילה שנערכה לשאול, בנו של ח"כ **אהוד אולמרט** (המרכז העצמאי) אשר נערכה בבית־חולים הדסה בירושלים הופיעו חברי־כנסת רבים אשר הביאו לאולמרט מתנות רבות. היחיד שלא הביא לו מתנה סטנדרטית היה יושב־ראש הכנסת **ישראל ישעיהו**, שהביא במקום מתנה את החלטת ועדת־הכנסת, שנערכה ביותו יום, שאישרה דחיפות רק להצעה אחת לסדר־יום שהוגשה לה: הצעתו של אולמרט על תמיכת הממשלה לקרן של ההסתדרות לעזרה לזוגות צעירים.

■ באותו טכס הסביר ח"כ ד"ר **יהודה בן־מאיר** (המפד"ל) את ההבדל בין הכנסת הנוכחית לבין הכנסות שקדמו לה: „בכנסות הקודמות היינו תמיד מוזמנים לברית־המילה של הנכדים של חברי־הכנסת. בכנסת הזו אנחנו מוזמנים לבריתות־המילה של בני חברי־הכנסת."

ביום שקיבל פרס עיתונאי

דיווח הכתב על נאום שלא היה

ד"ר **שבח ויים**, נגד העובדה שוורטמן ייצג את ישראל בוועידה בינפרלמנטרית שנערכה לאחרונה בציילון. שאל הכהן, בקטע שנפסל לשידור: „מה היה לוורטמן לעשות בציילון? מה הוא יכול לעשות שם, חוץ מאשר ל— — —?"

■ ביום שבו קיבל כתבו הפרלמנטרי הוותיק של מעריב, **יהושע ביצור**, את פרס הכתבים הפרלמנטריים על־שם סביסלוצקי, יחד עם עוד עיתונאי אחד, קרה לביצור תקר עיתונאי, שממנו חוששים הכתבים הפרלמנטריים תמיד. ביצור קיבל מדובר סיעת־המערך בכנסת, **ליאון הדר**, את תדפיס נאומה של ח"כ **אורה נמיר** (מערך) על מישרד־העבודה, שאותו עמדה לנאום באותו יום. הדר הזהיר את ביצור לבדוק בסוף היום, אם אומנם הספיקה נמיר לשאת את הנאום. ביצור לא בדק זאת, שלח את הנאום למערכת, וזו הדפיסה אותו, כשהיא מקדישה לו מקום נרחב. רק למחרת היום התברר לביצור כי נמיר לא נאמה כלל באותו יום.

■ את דעתו על נאומיהם הארוכים וה־

■ לפני שיצא לחו"ל הספיק ראש־עיריית חיפה, ח"כ **יוסף אלמוגי**, להיפגש במיזנון הכנסת עם מיספר חברי־כנסת חיפאיים, ולהתלונן בפניהם על יריבו, מזכיר מועצת פועלי חיפה **אליעזר מולק**. אלמוגי ויתר כבר על השם נפוליונצ'יק, שאותו המציא למולק, ועכשיו הוא מכנה אותו בשם „ברוטוס"ל" (ברוטוס קטן).

■ „מה אתה כל־כך אדום?" קרא מקצה אחד של המיזנון לצד השני ח"כ **אברהם** („אברשה") **שכטרמן** (ליכוד/חרות) לעבר ח"כ **מאיר** („מאירקה") **פעיל** (מוקד). „מה־ירקון", השיב לו פעיל. מסתבר כי הוא נוהג לצאת מדי־שבת עם מישפחתו לשוט על הירקון, „למרות שהוא מסריח."

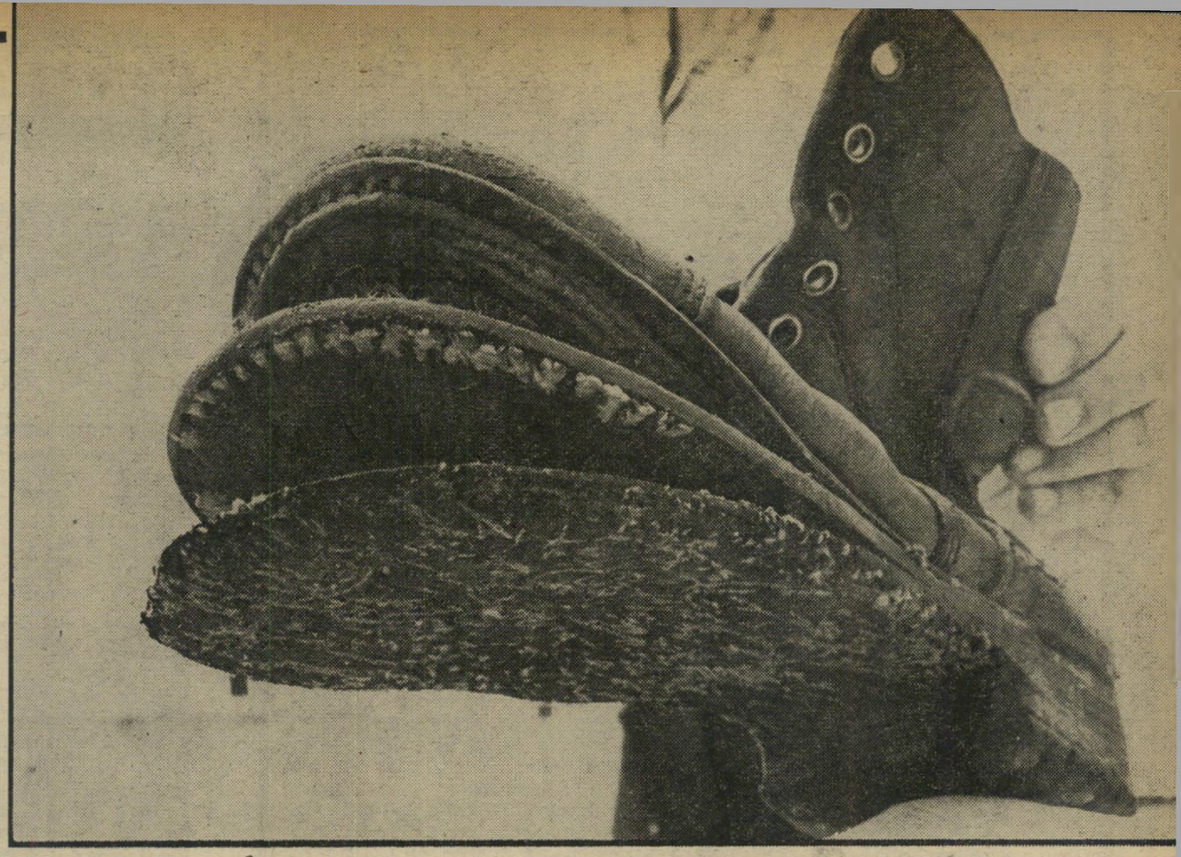

האם מקבלים חיילי צה"ל ציוד לקוי?

אודיסיאה של נעל

אמא של חייל מסרה את המוצג למערכת.

נעל צבאית. מהסוג שמאות האלפים שעברו דרך צה"ל נעלו כמותה על רגליהם, חרשו בה את הארץ לאורכה ולרוחבה, דילגו עימה על הג'בלאות והלכו עימה למילחמות וחזרה. אף פעם היא לא היתה בתחום אביזרי הנוחות. היבלות, הפיטריות והצלקות האדומות היו חלק בלתי נפרד ממנה. עוד מתקופת הצבא הבריטי.

אבל הנעל הזאת היתה באמת במצב מחריד. הסוליה שלה נפערה לשלוש רצועות נפרדות, כשהרצועה האמצעית משתרבבת בין השתיים האחרות כלשון אימתנית של דרקון.

היא נראתה כאילו הלכו בה ברגל על פני חצי כדור הארץ. סוליית הגומי שלה היתה משופשפת עד שניכרו בה חוטי הפישתן המאחים את הגומי הסינטטי ל־מיקשה אחת. החוטים המחברים את השכבות השונות של הסוליה לעור העליון של הנעל היו פרומים כולם.

נעל היא רק נעל, אפילו אם היא נעל צבאית. לא הובטחו לה חיי נצח. מה שזיעזע יותר ממראה הנעל היה סיפורו של החייל שנעל אותה. החייל, בנה של איישיות ציבורית ידועה שהלכה לעולמה (השם שמור במערכת) הוא טירון ביחידת נח"ל מוצנח. הוא קיבל את הנעליים הצבאיות שלו עם גיוסו, חדשות לגמרי.

„היא לא היתה נוחה לרגל כבר מיום שקיבלתי אותה," סיפר. „אחרי חמישה ימי נעילה החל בוהן הרגל השמאלית להתנפח ובמקום התפתח אחר־כך פצע מוגלתי. כעבור שלושה שבועות בדיוק התפרקה הנעל לגורמיה, הגיעה למצב בו היא מוצגת בתמונה שבראש עמוד זה. קצת קשה לצעוד בה במצבה. אילו היתה נעולה לרגלו של חייל במילחמה, אי אפשר היה להאשים אותו אם היה חולץ אותה ומעדיף ללחום יחף.

היא לא היתה מיקרה בודד ויוצא־דופן. על פי עדותו של החייל שעל רגליו התבלו הנעליים הצבאיות תוך שלושה שבועות, סבלו כ־50% מהחיילים במחלקתו מבעיות נעליים דומות. חלקם התלוננו על פצעים ואגזמות. נעלי האחרים הושחתו כמעט באותה מידה וצורה.

השאלה המתבקשת מאליה מול הנעל הצבאית היתה: מה הולך כאן?

לנוכח הפרשיות האחרונות שהתגלו במערכת־הביטחון, אי אפשר היה להימנע מהחשד שהנעל הצבאית פגומה. שמישהו רימה את צה"ל ואת חייליו, סיפק להם מוצר קלוקל, שיוצר מחומרים באיכות גרועה. הייתכן כי מצב הדברים התדרדר עד כדי כך? הרי בסופו של דבר, לכל אלה המייצרים נעליים בצה"ל יש בנים, אחים או קרובי מישפחה המשרתים בצבא. האם אפשרי מצב בו תרד השחיתות עד לסוליות הנעל הצבאית?

השחתה ללא שחיתות

הנעל הצבאית של טירון הנח"ל המוצנח עברה מיד ליד. כל אחד מהיושבים סביב השולחן במיפקדת קצין־הספקה־ראשי של צה"ל נטל את הנעל בידו, בחן אותה בהבעה חמורת־סבר. למרות שבצורתה המתפרקת נראתה הנעל כמחייכת, היא לא היתה סימפאטית ביותר.

היא היתה ממוספרת. הופיע עליה תאריך הייצור: יוני 1974. מיספר קוד איפשר גם זיהוי מיידי של הייצרן שייצר את הנעל וסיפק אותה לצה"ל — בית־החרושת נעלי ירושלים שבירושלים. הבוחנים מישישו את הנעל בידיהם, בדקו את החומרים מהם יוצרה. אחרי בדיקה קפדנית ומדוקדקת הם יכלו להיאנח ברווחה.

הנעל היתה אומנם מושחתת לחלוטין, אבל שום שחיתות לא גרמה לכך. היא היתה עשוייה בדיוק לפי המיפרט של צה"ל לגבי נעל צבאית סימן 3 גם החומרים מהם היתה מורכבת היו בדיוק החומרים שדורש תיק המיפרט של חיל ההספקה מיצרני הנעליים: עור בוקס עליון עשוי מעור עיזים בצבע שחור, חצאי סוליות מגומי, חוטי תפירה מפישתן, עקבי גומי יצוקים, עור בקר לרפידה, חוטי תפירה מניילון שזור לתפירת הלשון, סרט כותנה לחיזוק תפר החיבור, דבק וינאי להדבקת המילוי האחורי, דבק גומי להדבקת חלקי העילית, דבק ניאוליט להדבקת הסוליות והעקב ועוד עשרות דרישות, החל מצורת מתיחת האימום וכלה בצורת הארזה של הנעל.

איך קרה אם כך, שנעל שיוצרה לפי

נעליים מצריות במילחמת ששת־הימים היו נעלי הצבא המצרי סמל לתבוסתו. החיילים המצריים הנמלטים חלצו את נעליהם ונסו יחפים במידבר. אחת הסיבות לכך היתה הסוג הגרוע של הנעליים הצבאיים המצריות. בתמונה נראים חיילים מצרים שבויים המקבלים נעליים בשבי.

בדיקת ג'יפור מכונה מיוחדת במעבדת הביקורת של מיפקדת חיל אספקה בודקת מידגם מכל מישלוח נעליים.

אוי! אוי! נעליים!

המהנדס אברהם כהנא, האחראי לביקורת מוצרי טקסטיל ועור במיפקדת קצין הספקה ראשי לצה"ל ואלוף־מישנה שמואל פלדברג, סגן קצין הספקה ראשי, בוחנים את הנעל הצבאית עליה התלונן חייל קרבי כי נקרעה אחרי שלושה שבועות.

כל הדרישות של צה"ל ועמדה בכל המיבחנים, הגיעה למצב הטראגי בו היא נמצאת עתה?

הסביר קצין־הספקה־ראשי של צה"ל, תת־אלוף פנחס להב: „זוהי נעל צבאית סימן 3, בעלת סוליית גומי תפורה. עד לפני חמש שנים זאת היתה הנעל הסטנדרטית לחיילי צה"ל. שיטת התפירה של הסוליה לחלק העליון, שהיא נקודת התורפה של הנעל, נעשית בשיטה הכי מתקדמת בעולם. אבל למרות זאת, אין הנעל מהסוג הזה מחזיקה מעמד אצל טירונים בצבא יותר מאשר חודש וחצי.

„בשלושה חודשי הטירונות שלו הולך חייל צה"ל בנעליו יותר מאשר יצעד בהם ביתרת שלוש שנות השירות שלו. כדי להבין כיצד הגיעה נעל זאת למצבה, צריך לשאול את החייל שנעל אותה כמה קילומטרים צעד בה ובאיזה תנאים. כיום

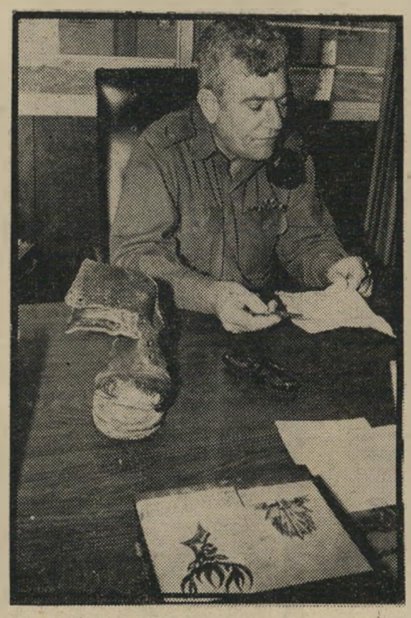

המפקד קצין הספקה ראשי של צה"ל, תת־אלוף פנחס להב, במיפקדתו כשעל שולחנו מונחת הנעל הקרועה ששימשה נושא לבירור. תוך מיספר חודשים," הודיע להם, „לא יהיו עוד בצה"ל נעליים תפורות אלא מגופרות."

מספקים נעליים מסוג זה בצה"ל רק ליחידות שירותים, לקורסים צבאיים בשלב ב' ולטירונים. אבל גם זה נגמר. השנה אין צה"ל מזמין אצל היצרנים אפילו נעל אחת מהסוג הזה."

המהנדס אברהם כהנא, הממונה על בדיקת טיב מוצרי הטכסטיל והעור המסופקים לצה"ל במיפקדת קצין הספקה ראשי, נחשב כיום לאחד המומחים הטובים ביותר בארץ בתחום הנעליים הצבאיות. „הדרישות שלנו מנעל כזאת בעבר," סיפר, „היו שהיא תחזיק מעמד שלושה חודשים. אחרי שימוש של חודש או חודש וחצי היא כבר נכנסת לתיקון. הנעל הזאת, למרות המצב הגרוע בו היא נמצאת, נראית לי כבלאי רגיל של נעל מהסוג הזה. מספיק שחייל ייכנס עם נעל כזאת פעם אחת למים, ישאיר אותה רטובה ולא יטפל בה כראוי כדי שהיא תתבלה כך. אילו היו אלה הנעליים הפרטיות שלו, ייתכן שהיה מייבש אותן, מורח אותן במישחה ואז הן היו מחזיקות מעמד עוד כמה שבועות."

נעל זה לא פסנתר

מאה וארבעים פעולות ייצור שונות דרושות כדי לייצר נעל צבאית סימן 3. נעליים מסוג זה יוצרו בעבר על־ידי חמישה מיפעלים שונים בארץ. כולם נדרשו לייצר את הנעליים לפי מיפרט מדוקדק של צה"ל, כאשר צה"ל עומד ב־שני הקצוות מצד אחד הוא מציג ליצרנים את הדרישות, ומצד שני הוא בודק את המוצר המוגמר עם קבלתו.

כל מישלוח של נעליים, כמו כל מישלוח ציוד או הספקה אחר המגיע לצה"ל, עובר דרך מיפקדת קצין הספקה, שם הוא עובר שורה של בדיקות קפדניות בתנאי מעבדה. צוות של כ־40 מהנדסים ועוד עשרות טכנאים ומומחים, בודק כל מוצר המסופק לחיילי צה"ל.

הנעל הצבאית המסופקת לצה"ל עוברת 66 מיבחנים שונים לפי סטנדרטים בינלאומיים מהחמורים ביותר. אלא שלא כל נעל עוברת ביקורת. „אילו היה צה"ל רוכש פסנתרים," אומר תת־אלוף להב, „היינו בודקים כל פסנתר ופסנתר. אבל אי אפשר לבדוק כל נעל. נעל העוברת את הביקורת שלנו מפורקת לחלקים ואי אפשר יותר לנעול אותה. משום כך נשאר המיבחן תמיד מיבחן מידגמי."

הנעליים הנבחרות לביקורת נלקחות על פי טבלאות דגימה אמריקאיות. מכל מישלוח של אלף זוגות נעליים נלקחים 80 זוגות לבדיקה ויזואלית. מתוך אלה נלקחים 2 זוגות לבדיקה מעבדתית, שם מסירים מעליהם את הסוליות ובאמצעות מכונה מיוחדת למטרה זו בודקים את עוצמת חיבור הסוליה לחלק העליון. טבלאות הדגימה האמריקאיות מצביעות על כך שאם מתוך מישלוח של אלף זוגות נמצאים שלושה זוגות פגומים, המישלוח כולו עדיין עובר. אם נמצאים ארבעה זוגות פגומים, נוטלים עוד 80 זוגות לבדיקה. אם מתוך 160 הזוגות אין יותר מאשר 8 זוגות פגומים — המישלוח מתקבל. אם נמצאים בו 9 זוגות פגומים, נפסל המישלוח כולו ולא יועיל ליצרן אם יטען ש־500 או יותר זוגות במישלוח הם תקינים.

לא ביקורת תיאטרון

גם כתנאי ביקורת אלה אי־אפשר להבטיח שלעולם כל מישלוח שיתקבל יהיה מישלוח של נעליים תקינות," אומר תת־אלוף להב. „תמיד נשארות 800 נעליים שלא נבדקות. אבל כדי לבדוק את כולם צריך לפרק את כולם."

אחרי מילחמת יום־הכיפורים גברו תלונות החיילים בצה"ל על הנעליים המסופקות להם. הסתבר כי בעת המילחמה, כשהיה חשש פן יווצר מחסור בנעליים, נרכשה כמות גדולה של נעלי צבא איטלקיות, מאלה המשמשות את הצבא האיטלקי. ובאיטלקים אי אפשר לחשוד שאין להם ידע בייצור נעליים. אז הסתבר כי הנעל הצבאית הישראלית היא הרבה יותר גמישה וקלה מהנעל הצבאית האיטלקית. מי שקיבל נעל איטלקית התלונן וצעק.

מה הוא הפיתרון לבעיית הנעל הצבאית?

למרות שהבעייה נראית פשוטה וקלה לפיתרון, היא דורשת מחקר ממושך. בצבא האמריקאי, למשל, חלפו 14 שנים של מחקר וניסויים עד שהגיעו לייצור הנעל הצבאית האופטימאלית — נעל מגופרת, שסוליית הגומי הסינטטי שלה אינה תפורה לחלק העליון, אלא מהווה חלק בלתי נפרד ממנו, המחובר אליו בשיטות גיפור מודרניות.

מספר המהנדס אברהם כהנא, שהיה בשעתו מהנדס ייצור באתא ומזה עשר שנים הוא מכהן בתפקידו בצה"ל: „לפני חמש שנים התחלנו לעבור בארץ לייצור נעל מגופרת, המוכרת היום לחיילי צה"ל כנעל צבאית סימן 2. היא מסופקת כיום כמעט לכל היחידות הקרביות של צה"ל. העתקנו את הסוליה ואת שיטת הייצור של הנעל התיקנית של הצבא האמריקאי. לחצנו על מיפעלים בארץ לרכוש ידע בתחום זה. עד לפני שנה קיבולת הייצור של שני המיפעלים המייצרים נעליים מגופרות לצה"ל — המגפר ומיפעל הנעליים של קיבוץ גבעת השלושה — לא כיסתה את הדרישות של צה"ל."

מוסיף אלוף־מישנה חיים גרטל, מפקד מרכז־הציוד של חיל־ההספקה: „כיום כושר הייצור של אותם מיפעלים עשוי לספק את כל הצריכה. זה גורם לכך שצה"ל מחסל את מחלקת תיקוני הנעליים שלו. כאשר יצויידו כל חיילי צה"ל בנעל התיקנית החדשה, שהיא נעל מגופרת, לא יהיה יותר צורך לתקן נעליים. הניסיון הוכיח שהחלק העליון של נעל כזאת מתבלה הרבה יותר מהר מאשר הסוליה שלה. יש כאן תהליך מקביל: התקדמות הטכנולוגיה בתחום ייצור הנעליים והזדקנות מיקצוע הסנדלרות."

צה"ל עצמו אינו מבקר את תהליך ייצור הנעליים בבתי־החרושת. על כך מופקד מישרד־הביטחון. שכן השיטה המקובלת בצה"ל היא להימנע מקשר ישיר עם היצרן או הספק. מסביר **קצין־הספקה־ראשי** את היתרון שבנוהג זה: „אם צה"ל יהיה אחראי גם לביקורת במיפעלי הייצור — הוא יהיה במצב של מבקר תיאטרון, הנותן עצות במהלך הכנת מחזה וכותב עליו ביקורת בסוף. מי שנותן עצות באמצע הופך לשותף ליצירה. זה מצב שכובל וכופת. במצב של היום אין צה"ל כפות לפסול ולהחזיר מוצרים פגומים המסופקים לו."

אולם אין זאת אומרת שאין ביקורת במיפעלים. אומר המהנדס כהנא: „יזמנו בקרה של המיפעלים על הייצור — בקרה פנימית שלהם. היא נעשית באמצעות מחלקת תעשיות של מישרד־הביטחון ומחלקת בקרת איכות של מכון התקנים. יש לנו עניין שתהיה ביקורת פנימית. זה מעודד את המיפעלים שלא יכשלו במיבחנים החמורים שלנו. כי בסופו של דבר מה שהם מייצרים דרוש לנו עבור החיילים."

אמא של חייל ששנתה נדדה עליה בלילות, מחשש פן סופקו לבנה נעליים פסולות, יכולה להמשיך לישון בשקט. כמוה גם שאר אמהות החיילים. הנעליים הן בסדר. תוך שנה, כאשר יצוייד כל צה"ל בנעל הצבאית המגופרת, תהיה נעל פרומה ומפורקת, כמו זו שבתמונה, מוצג מוזיאוני נדיר.

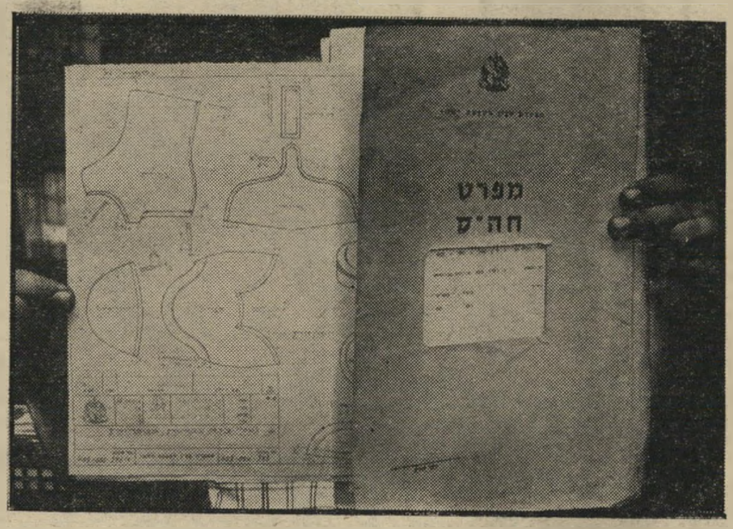

140 פעולות שונות כרוכות בייצור נעל צבאית אחת. כל פעולה ופעולה מפורטת בדייקנות במיפרט של חיל־האספקה הכולל הוראות מדוייקות על טיב החומרים השונים שמהן יש לייצר את הנעל הצבאית.

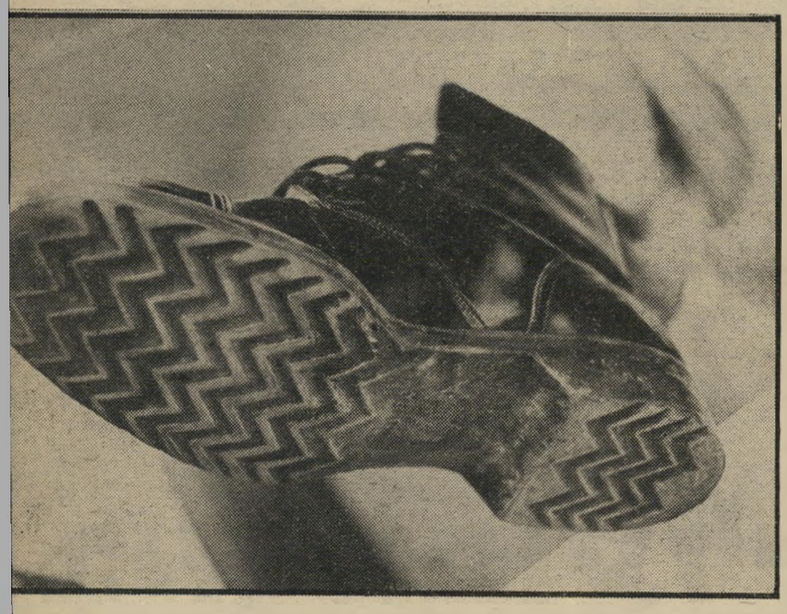

הדגם החדש

המנופק לכל חיילי צה"ל של נעליים צבאיות מגופרות מחוצרת הארץ. בנעליים אלה מתבלה העור העליון לפני הסוליות. בצבא האמריקאי היו דרושות 14 שנות מחקר כדי לייצר את הדגם הסופי האופטימאלי של נעליים צבאיות. הנעליים הישראליות מיוצרות לפי ידע אמריקאי.

שחרור האשה?

ראו איך המהפכה השקטה שחררה אותי.

לא בהפגנות, לא בתהלוכות. לא ברעש. בנק הפועלים עושה זאת בשקט ומשחרר אותי באמת: מטרדות כספיות, מריצות, מבזבוז זמן.

* מאז שפתחתי חשבון עובר-ושב בבנק-הפועלים - הבנק מבצע עבורי את כל תשלומי החשבונות ומשחרר אותי מריצות מיותרות.

* אני יודעת סוף-סוף לאן הולכת כל לירה - תודות לדיווח שמוסר לי הבנק יום-יום וחודש-חודש.

* הבנק חוסך גם מזמני: מעטפות-השי המהודרות משחררות אותי מחיפוש אחר מתנות. תיבת השרות נותנת לי שרותי בנק בדרך מהירה והבנכול-פקיד הבנק שלי-משחרר אותי מעמידה בתור פעמיים.

לי אין צורך להפגין או לתבוע את שחרור האשה. לי דואג בנק הפועלים. כי שחרור האשה הוא חלק מן המהפכה השקטה שלו. הצטרפי אליה.

המהפכה השקטה

בנק הפועלים בע"מ

יאלי

מנגנון החושך קם לתחייה

דברי המלך במועצה על ארץ־ישראל, 1922—1947 ¹ ²

חלק א׳ — הקדמה

1. לדבר־מלך זה ייקרא דברי המלך במועצה על ארץ־ישראל, 1922 עד 1947. דבר־מלך זה יקיף את השטחים של ישראל. השם (דבר המלך - 1947)

87. (1) הצנזור רשאי לאסור בצו בדרך כלל או במיוחד לפרסם חומר שפרסומו היה עשוי, או עלול להיות עשוי, לפגוע, לדעתו, בהגנתה של ישראל או בשלומו של הציבור או בסדר הציבורי. איסור פרסום על־ידי הצנזור

(2) כל אדם, המפרסם כל חומר מתוך הפרת צו לפי התקנה הזאת, ובעליו ועורכו של כל פרסום שבו שנתפרסם, והאדם שכתב, הדפיס, צייר או שרטט את החומר, יאשמו בעבירה על התקנות האלה.

98. (1) מדפיסו או מוציאו לאור של כל פרסום לא ידפיס ולא יפרסם ללא רשות בכתב מאת הצנזור — עניינים שבצנזורד לא יגלו

(א) כל הרצאת־דברים המציינת, או שניתן ללמוד מענינה, כי נעשו כל שינוי, הוספה או השמטה בפקודת הצנזור באיזה חומר שהוגש לו;

(ב) כל חומר, שהוגש לצנזור באופן שיש בו כדי להראות או להעלות על הדעת כי נעשו כל שינוי, הוספה או השמטה בפקודת הצנזור;

(ג) כל הרצאת־דברים המציינת שנאסר פרסומו של אותו חומר כזה.

(2) כל אדם, המפר את התקנה הזאת, ובעליו ועורכו של הפרסום הנדון יאשמו בעבירה על התקנות האלה.

1941 1.7.61

כאשר חוקקה ממשלת המנדט הבריטי תקנות־חירום אלה, הכריזו מנהיגי היישוב היהודי בארץ־ישראל כי „תקנות מעין אלה לא היו קיימות אף בגרמניה הנאצית.״ מדינת־ישראל אימצה לעצמה חוקים אלה, והם שרירים וקיימים במדינה עד עצם היום הזה.

קשר ההשתקה סביב פרשת מתי גולן פוצץ

קיסינג'ר פיטפט

הַ מאבק על הנרי קיסינג'ר הגיע לשיאו.

שדה־הקרב שוב אינו מוגבל לשיטחה של ארצות־הברית. הוא חובק את העולם כולו. בקאהיר ובבנגקוק, במוסקבה ובירוּ־שלים, נערכים קרבות מרים בין שני המחנות: מחנה התומכים הרוצה להצילו, ומחנה המבקשים להדיחו בכל מחיר.

מוכה ומוכס, לוחם עתה קי־סינג'ר על חייו הפוליטיים. קשה להכיר בו את המדינאי הכל־יכול שלמחרת מילחמת יום־הכיפורים, האיש שרכב על גל של פופולריות עולמית, ושהפליט על כל צעד ושעל הערות מעליבות ומזלזלות על גדו־לי העולם.

פה גדול מדי

אֵ כן, פיו הגדול של קיסינג'ר היה בעוכריו. כשהיה בשיא ההצלחה דיבר יותר מדי ורכש לעצמו אויבים ללא־ספור.

אחד האויבים האלה הוא, כנר־אה, ג'ראלד פורד בכבודו־ובעצמו.

זמן קצר אחרי מילחמת יום־הכיפורים התפטר סגן־נשיא ארצות־הברית. ספיירו אגניו, נוכל שנתפס בעיסקי־שוחד. במקו־מו בחר ריצ'ארד ניכסון בחבר־קונגרס חביב ואפור, ג'רי פורד.

באותם ימים היה קיסינג'ר איש־אמונו ויד־מינו של ניכסון, הנשיא שנבחר זה־עתה מחדש, ברוב עצום. פורד היה, בעיני קיסינג'ר, אישיות מבוטלת. באופן מסורתי, סגן־נשיא בארצות־הברית הוא גלגל חמישי במימשל, אדם שאין לו תפ־קיד אלא להמתין למותו של הנשיא. (בדיי־חה אמריקאית ישנה: „לסלוני היו שני בנים. האחד נעדר במילחמה, והשני נבחר כסגן־נשיא ומאז לא שמעו עליהם.")

היה זה אך טיבעי שקיסינג'ר דיבר אז כאופן חופשי מאוד על פורד. בפגישות שונות באמריקה ובחלקי העולם הוא הגדיר את פורד כילד, כאפס פוליטי, כעסקן שאין לו מושג בפוליטיקה בינ־לאומית. ככך רצה לחזק את מע־מדו של ניכסון, לתאר אותו כ־נשיא שאין לו תחליף.

כל זה הגיע לאוזניו של פורד. במשך כמה חודשים, כשהוא עצמו היה איש חדש ובלתי־מנוסה, המשיך פורד לתת גיבוי מלא לקיסינג'ר. אחרי מפולת ווטר־גייט, היה קיסינג'ר האיש האחד בממ־שלת וושינגטון שנהנה מאמון כללי. פורד ניתלה בו.

אולם בינתיים השתנה המצב. הפופולריות של קיסינג'ר נפגמה באופן מכריע במפו־לת של ויאט־נאם ובכישלון המיזרח־תי־כוני. ואילו פורד רוצה לקבוע לעצמו תדמית כנשיא עצמאי ונמרץ.

פורד שוב אינו זקוק לקיסינג'ר — וכמה מעוזריו מבקשים לשכ־נעו שקיסינג'ר הוא כיום מעמסה שכדאי להיפטר ממנה.

החלטתו של פורד להיפגש אישית עם אנוואר אל־סאדאת ועם יצחק רבין היא פועל־יוצא של מציאות חדשה זו. פורד מופיע כמי שמחזיק בידו את היוזמה המדינית, וכמי שמנהל בעצמו את מדי־ניות־החוץ האמריקאית. קיסינג'ר חופך ב־הדרגה גלגל חמישי.

אין ספק שקיסינג'ר היה רוצה עכשיו שישכחו את אשר אמר על פורד לפני שנה וחצי. ואילו אוי־ביו משתדלים בכל כוחם להזכיר את אימרות־השפר שלו מאז בכל הזדמנות.

הם מבקשים לתאר את קיסינג'ר כאדם המפטפט בכל הזדמנות, שאינו יודע לנ־צור את לשונו, המשמיע לא פעם באוזני זרים הערות מעליבות על מדינאים אמרי־קאיים ובינלאומיים.

יש מי שמעוניין להפיץ זאת. למשל: המימסד הביטחוני האמריקאי.

יש למימסד הביטחוני האמרי־קאי ידידים בכל בירה עולמית, והוא יכול להפעילם כדי לפוצץ פצצות אנטי־קיסינג'ריות בכל מקום שהוא, גם מחוץ לגבולות אר־צות־הברית.

כך הופך המאבק מילחמה עולמית. כי גם לקיסינג'ר יש, כמובן, ידידים בכל בירה — ואלה מסוגלים לאחוז באמ־צעים קיצוניים מאוד כדי להגן על פטרו־נם. ובניגוד לאמריקה עצמה, שבה קשה מאוד לדכא את חופש־הביטוי אחרי מה שקרה בפרשת ווטרגייט, במדינות אחרות אפשר להשתמש באמצעי־דיכוי קיצוניים.

כך נוצר פאראדוכס: ידידיו של קיסינג'ר בעולם, הפועלים למען שמירת מעמדו, מסוגלים להש־תמש באמצעים של דיכוי ברוטא־לי, שאילו ניסה השילטון האמרי־קאי להשתמש בהם באמריקה עצ־מה — היה הזעם הציבורי נגדו קובר תחתיו את הממשלה.

רבין משתולל

„יצחק רבין אינו מסוגל לעמוד בלחץ של נסיבות קשות. הוא נוטה לפאניקה, מחוסר כוח־החלטה, נתקף ב־מצבים של חרדה עמוקה וסף־השבירה שלו הוא נמוך מאוד."

בהאשמות אלה כלפי מי שהיה מיועד להתמנות כראש־ממשלה של ישראל, יצא לפני שנה בדיוק אלוף (מיל.) עזר וייצמן.

טענותיו של וייצמן, שנועדו למנוע את בחירתו של רבין כראש־ממשלה בטענה שהוא בעל סף־שבירה נמוך ונתקף בחרדה במצבים של לחץ, עוררו לפני שנה סערה ציבורית רבתי. עיקר הזעם הציבורי הופ־נה אז כלפי וייצמן עצמו. העיתוי בו

השמיע הסתבר כי הצדק היה עם עזר וייצמן.

תחת לחץ זה נתקף יצחק רבין במצב של חרדה. הוא איבד את עשתונותיו, החל מתנהג בצורה שאינה מתיישבת עם השכל הישר. הסכנה כי הוא עלול ליפול מכס ראש־הממשלה בשל שערורייה שי־

הפיקוד לסגנו, ראש אג"ם, האלוף עזר וייצמן. „סיבכתי את המדינה בטעויות שעשיתי," אמר אז רבין לווייצמן, לפי עדותו של האחרון. „היות וכך, והיות שמי שעשה טעות צריך ללכת — האם אתה מוכן לקבל את תפקיד הרמטכ"ל?"

חזרה לימים השחורים

לְ אחרונה עשה רבין שורה ארוכה יותר של טעויות. לא היה בהם כדי לסכן את ביטחון־המדינה, כמו הטעויות שעשה, לדבריו, בעת שכיהן כרמטכ"ל.

אולם טעויות אלה סיכנו דבר לא פחות חשוב מאשר ביטחון־המדינה: את המיב־נה הדמוקרטי שלה, כפי שהתעצב במרו־צת השנים האחרונות ובמיוחד אחרי מיל־חמת יום־הכיפורים.

כיוון שהפעם סיכנו טעויותיו לא את המדינה אלא את כס ראש־הממשלה שלו, לא מצא רבין בנפשו את אומץ־הלב הדרוש כדי להכיר בטעויות אלה. אחוז פאניקה נוראה הוא החל פועל בצורה העלולה להחזיר את מדינת־ישראל לתקו־פות החשוכות ביותר בתולדותיה.

כאשר יוודעו יום אחד פרטי עסק־הביש לתוכו נקלע רבין, הם עלולים לזעזע אפילו את תומכיו הנלהבים ביותר. **כמחי החלטה כלתי שקולה אחת, שהיא תולדת הפאניקה שלו, עלול יצ־חק רבין להחזיר את המדינה 20 שנה אחורנית, אל הימים השחורים של תקופת שילטונו האכסלוזטי של דויד בן־גוריון.**

רוב אזרחי המדינה לא עברו את ה־חוויות של אותם ימים. לרבים מהם, ש־גדלו עם המדינה או עלו אליה בעשרים השנים האחרונות, זהו פרק בלתי מוכר שאין הם מסוגלים להבינו ולתופסו. גם מרבים מאלה שחיו אותן שנים במדינה, נשתכחו זכרונות אותה תקופה. השינויים העצומים שעברו על המדינה בתהליך התבגרותה הדמוקרטית והליברליזציה של החיים החברתיים והפוליטיים בה, השכיחו את העובדה שפעם היו פני הדברים שו־נים לחלוטין.

כדאי אולי להעלות מתהום השיכחה כמה עובדות.

בתקופת שילטונו של דויד בן־גוריון, עד תחילת שנות השישים, היו כל האמצ־עים כשרים להבטחת השילטון. יריבי השילטון הוגדרו כאויבי המדינה. מבקרי הממשלה נחשבו כבוגדים. מי שסיכן את השילטון הוכרז כפוגע בביטחון־המדינה. כדברי משה שרת, מי שירש לזמן קצר את דויד בן־גוריון בראשות הממשלה, שרר אז בישראל „מישטר של פחד וחש־בון."

השירותים החשאיים של המדי־נה, וכמיוחד שירות־הביטחון תחת פיקודו של איסר הראל, שימשו אז מכשיר בידי השילטון למילחמה ביריבים פוליטיים. במשרדי מיפ־לגות אופוזיציה הוטמנו מכשירי האזנה. מנהיגים אופוזיציוניים התלוננו כי מצותתים לשיחות ה־טלפון שלהם. לא רק הם אלא גם עיתונאים ויריבים בתוך מיפלגת השילטון שימשו מטרה קבועה לי־עיקוב והאזנה של שירות־הביטחון.

ראש שירות־הביטחון, איסר הראל, הש־תתף באופן קבוע בישיבות מרכז מיפ־לגת השילטון. הוא ראה מחובתו ומתפ־קידו לדווח לראש־הממשלה על מה ש־

יצחק רבין: היכן המיסמכים?

טרם פרצה, העבירה אותו על דע־תו. כדי להיחלץ מבעייה — שניתן היה בעזרת התכונה והחגיון הקר לפתור אותה כלאחר־יד — הוא החל להתנהג בצורה פסיכופאתו־לוגית המסכנת את החיים הדמוק־רטיים במדינה.

במאי 1967, כאשר כרע יצחק רבין תחת כובד האחריות שהוטלה עליו, היה לו די אומץ־לב כדי לנסות להעביר את

מתרחש בתוך מיפלגתו שלו. כפי שהתגלה מיומנו של משה שרת, שראה אור אך לפני שנה, היה עיקוב ובילוש אפילו אחרי שרי ממשלתו של דויד בן־גוריון.

הדלפות מדיוני הממשלה או משיחותיהם של שרים וראשי המדינה, נחשבו לפשע נורא. שירותי־הביטחון גוייסו לא אחת כדי לגלות את המדליפים. הצנזורה הצבאית של צה"ל שימשה באותם ימים כמכשיר פוליטי מובהק בידי השילטון. היא מנעה באופן שיטתי פירסום כל מידע שהיה בו כדי לפגוע בשילטון ושלא היתה לו כל נגיעה, ישירה או עקיפה, לביטחון־המדינה.

מידע חיוני שבכל מדינה דמוקרטית הוא מזכותם האלמנטרית של אזרחיה, נמנע מאזרחי המדינה או נמסר להם בצורה מעוותת ומסולפת.

ליברליזציה על בל'מה

העיתונות הישראלית כולה, להוציא שבועון זה, שימשה באותם ימים מכשיר בידי השילטון לשטיפת מוח לעם. היא ענתה אמן אחרי כל מעשה תועבה שנעשה על־ידי השילטון, לא העזה למתוח ביקורת ולעמוד על זכויותיה של עיתונות חופשית במדינה דמוקרטית.

חופש העיתונות נדרס אז בהסכמת הרעיתונאים עצמם. אז הומצא המוסד של „ועדת העורכים." היה זה מועדון סגור של עורכי העיתונות היומית, שתמורת הזכות להסתופף בצילם של ראשי המדינה ולזכות בפירורי מידע סלקטיבי בלעדי להם, היו מוכנים לגזור אלם על עצמם בעניינים שהכריעו את גורל המדינה.

את קולה של העיתונות החופשית ניסו באותם ימים להשתיק בשיטות של טירור. הפאניקה של ראשי השילטון וחרדתם מפני ביקורת ציבורית הביאו לתופעה הנשמעת כיום כבלתי־מתקבלת־הדעת. מאות אלפי לירות מתקציב־הביטחון של המדינה, סכום עתק באותם ימים, הוצאו על ידי שירות־הביטחון כדי להקים שבועון מיתחרה להעולם הזה, תוך תיקווה שהוא יגרום לחיסולו המסחרי אחרי שכל שאר השיטות נכשלו.

הכנסת של אותם ימים, על סיעות הקואליציה והאופוזיציה שלה, היתה ברובה אוסף של אוטומטים, חסרי כל מחשבה עצמאית, שמרבית חבריה לא ידעו כלל על המתחולל באמת במדינה.

מצב זה היה חממה אידיאלית למעשי תככנות, שחיתות והתרגנות בצמרת השילטון, כולל הצמרת הביטחונית שלה. על רקע זה יכול היה להתחולל בשנת 1954 העסק־הביש במצריים, שהביא להדחתו של פנחס לבון מתפקיד שר־הביטחון. פרטיו של עסק־ביש זה החלו להיתגלות רק כעבור עשור שלם כשעד עצם היום הזה נחשפים עוד ועוד היבטים של הפרשה שהוסתרו מעיני הציבור.

כל זה השתנה בהדרגה מאז סולק דויד בן־גוריון מראשות־הממשלה. בתהליך ארוך ואיטי של התפכחות, נעלמו לאט לאט סממני מישטר הפחד והחשבון ונתחמו גבולות ברורים בין הרשויות השונות של המדינה. קצב התפכחות זה הואץ מאז מילחמת יום הכיפורים, עם סילוקם מעל הבמה הפוליטית של שרידי שילטונו של דויד בן־גוריון.

סלילת דרך לדיקטטורה

גדמה היה שחלה ליברליזציה בכל התחומים; שהשילטון לא יעז עוד להעלות בדעתו להשתמש בשירות־הביטחון לצרכים פוליטיים; שהצנזורה הצבאית לא תנוצל עוד לחיפוי וכיסוי פרשות שאינן נוגעות לביטחון־המדינה; שהעיתונות כולה נעשתה חופשית יותר ולוחמת. אלא שליברליזציה זו היתה תלויה על בלימה. די היה במשבר הקטן ביותר כדי להפוך את כל הקערה על פיה.

הפאניקה היא האויב הגדול ביותר של השפיות וצלילות הדעת. היא מסוכנת יותר ממישטרים עריצים וממנהיגים מושחתים. והפאניקה היא המניעה עכשיו את יצחק רבין להחזיר את הגלגל אחורנית, חזרה לחשכת ימי דויד בן־גוריון ואיסר הראל.

אפשר אולי להבין את החרדה האקוטית שאחזה ביצחק רבין. מעמדו כראש־ממשלה נמצא בסכנה. ממשלתו יכלה ליפול בשערוריה ביגלאומית — כך היה נדמה לו.

אולם קשה יותר — כימעט בלתי אפשרי — להבין את אלה המסייעים לו תוך היסחפות בפאניקה האישית שלו.

יותר ממצבו העגום של ראש־הממשלה, עצוב לראות מה מתרחש במדינת־ישראל כאשר נערך לעיניה חיזיון תעתועים זה. המדינה כולה מקבלת על עצמה את הדין ושותקת. לא נשמע אף קול שיתריע ויזהיר מפני המיפגה הרה־הסכנות המתחולל בעצם ימים אלה.

כל שרי הממשלה, ללא יוצא מהכלל, נותנים יד למעשים הנעשים והופכים ככך שותפים לפשע. הכנסת כולה, על כל מיפלגותיה, מצטרפת ליהדות הדממה. אף אחת מהמיפלגות, מהשמאל עד הימין, אינה פוצה פה ומצפצפת. מישטר הפחד והחשבון חוזר למשול ביכיפה, ושרידי האופוזיציה הלוחמת נעקרו מן הכנסת. השבוע זה הוכח בצורה בוטה.

העיתונות, שהתגאתה בשיחרורה, קפצה אף היא לדום, כמו מתוך געגועים לימים הטובים בה היתה ממלאת ללא היסוס אחרי פקודות השילטון. שוב מנצלים לרעה את מילת הקסם „ביטחון־המדינה" המשמשת, כמו בעבר, לחיפוי על מישטר כושל ורופף המנסה להגן על קיומו בצורה נואשת.

כל מאמציו של יצחק רבין מכוונים ברגע זה למטרה אחת ויחידה: לשמור על שילטונו בכל מחיר, אפילו אם יהיה המחיר, הדמוקרטיה של המדינה. שרי ממשלתו, שקשרו את גורלם עימו, ושלרובם ברור כי גם הם יפלו אם יפול רבין, הולכים אחריו כמו מוכים בסנוורים. כורים לעצמם במו ידיהם את קיברם הפוליטי והמוסרי.

האינטרס הצר והאישי של ראשי השילטון חזר להיות מזוהה עם אינטרס המדינה והעם. הדרך מכאן ועד לדיקטטורה היא קצרה ביותר.

מי הדליף לנחתי גולן

ראש־הממשלה יצחק רבין זימן ביום הרביעי האחרון ישיבת ממשלה סודית, שהוכרזה כוועדת שרים לענייני ביטחון.

כאשר הגיעו השרים הסקרנים למישרד־ראש־הממשלה, הופתעו לשמוע את נושא הישיבה, כפי שהציג אותו בפניהם יצחק רבין: „כיצד למנוע את פירסום סיפרו החדש של הכתב המדיני של הארץ, מתי גולן."

לשרים הנדהמים גילה ראש־הממשלה טפח, אולם כיסה טפחיים.

אולם, לכל אחד מהשרים שהשתתף באותה פגישה היה ברור דבר אחד. הן ראש־הממשלה והן היועץ־המישפטי ידעו, כי פסילת סיפרו של גולן על־ידי הצנזורה לא תעמוד בשום מיבחן ציבורי או מישפטי, כיוון שהספר לא גילה אף סוד צבאי אחד. ראש־הממשלה רצה את אישורם של אותם שרים לצעד החריג אותו רצה לעשות, ואת חתימתם על סתימת הפה ודיכוי חופש העיתונות והסיפרות בארץ.

ברגע שקיבלו רבין ושמגר את האור הירוק מהשרים, הם ביקשו מיושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, ח"כ יצחק נבון, לכנס את ועדתו בבהילות. בפני הוועדה חזר רבין על סיפורו, בצימצום רב יותר, אולם כל חברי הוועדה, בהם גם חברי־הכנסת של הליכוד, עברו לדום כאשר הוציא רבין את המילים „ביטחון ישראל" מפיו, ואישרו את החלטתו והחלטת השרים.

בהעבירו את הנושא גם לוועדת־החוץ־והביטחון, הצליח רבין להרוג שתי ציפורים במכה אחת. הוא הטיל את האחריות לצעד הבלתי־חוקי שעשה גם על שכם הכנסת, והקטין את מידת האחריות שלו ושל השרים. ההישג השני שלו: הוא הבטיח לעצמו שגם הליכוד, המיפלגה הגדולה באופוזיציה, לא יפוצץ את הפרשה על־ידי הגשת הצעה־לסדר־יום בעניין, או הגשת שאילתה לכנסת.

אולם רבין ביקש להבטיח את עצמו מכיוון נוסף. הוא הורה לזמן את ועדת־העורכים, בה משתתפים עורכי כל העיתונים היומיים בארץ. מלבד עורכי הארץ גרשום שוקן וגדעון סאמט, לא ידע איש מעורכי העיתונים כלל על הפרשה. במילים קצרות הוסבר העניין לעורכים הנדהמים, וכולם הבטיחו לשמור על קשר של שתיקה. כמו בהרבה פעמים קודמות, גילה השילטון לעורכי העיתונים סקופים שאותם לא ידעו כלל, עוד לפני שהדבר נודע להם ממקורות אחרים, וסחט מהם הבטחה לשמור על דממה מוחלטת.

פצצה אטומית

מהי הפצצה האטומית בסיפרו של מתי גולן?

גולן כתב ספר שבו הסתמך על עדויות והדלפות מאישי מימשל גבוהים, על המדיניות הישראלית מיום פרוץ מילחמת יום־הכיפורים ועד לחתימת הסכם־ההפרדה עם סוריה. בספר, אשר שמו עדיין לא הוחלט בין שני השמות שהוצעו: עימות והפרדה או קיסינג'ר במיזרח־התיכון, סוקר גולן בשישה פרקים את התקופה שבה עוסק סיפרו של גולן היא מה־6 באוקטובר 1973, ועד ל־1 ביוני 1974.

חלק מהחומר שכתב גולן לא הרגיז כלל את ראש הממשלה, כאשר קיבל את הספר לקריאה מהצנזורה. אולם קטעים אחרים הוציאו אותו מכליו.

אולם את רבין הטרידו שתי בעיות נוספות בעניין של מתי גולן, מלבד הנזקים שעלולים להיגרם לישראל, לדעתו, אם יופיע הספר. שתי הבעיות היו: איתורו של מי שהדליף את החומר המדוייק לגולן, וגולן עצמו.

כאן עשה רבין עוד צעד מסוכן לחופש העיתונות והביטוי בארץ. הוא דרש משרותי־הביטחון לאתר את המדליף. רתימת שירות־הביטחון־הכללי למשימות פוליטיות פנימיות היא צעד מסוכן ביותר, אשר רבין הוא חדשן בו. איסר הראל סולק על־ידי בן־גוריון, לאחר שניסה לרתום את העיתונות לדעתו־שלו בפרשת המדענים הגרמניים. ראשי שירות־הביטחון־הכללי, בתקופה שאחרי סילוקו של איסר, עמוס מנור ויוסף („יוסק'ה") הרמלין נדרשו מיספר פעמים על־ידי ראשי־הממשלה, לוי אשכול וגולדה מאיר, לעסוק בנושאי פוליטיקת־הפנים, ותמיד סירבו בכל תוקף, וראש־הממשלה נאלץ — או נאלצה — לוותר.

רק במיקרה אחד הסכים ראש שירות־הביטחון הרמלין לחקור את ההדלפות מישיבות הממשלה, וגם אז, רק לגבי אותם שרים שהסכימו להיחקר או שיחקרו אודותיהם, והתוצאות בחקירה זו היו אפס. אולם ראש שירות־הביטחון הנוכחי הסכים מייד לדרישתו של רבין, שהוא הממונה הישיר עליו.

סיפרו של מתי גולן הוגש לצנזורה לפני כחודש וחצי. עד לאמצע השבוע שעבר נידחו כל סייגיו של גולן לגבי גורל הספר בלדיישוב. בכל פעם סיפרו לו שעדיין לא הספיקו לקרוא את הספר עד תומו, ולדון בו.

היום ברור כי הצנזורה היא שנתנה

(המשך בעמוד 24)

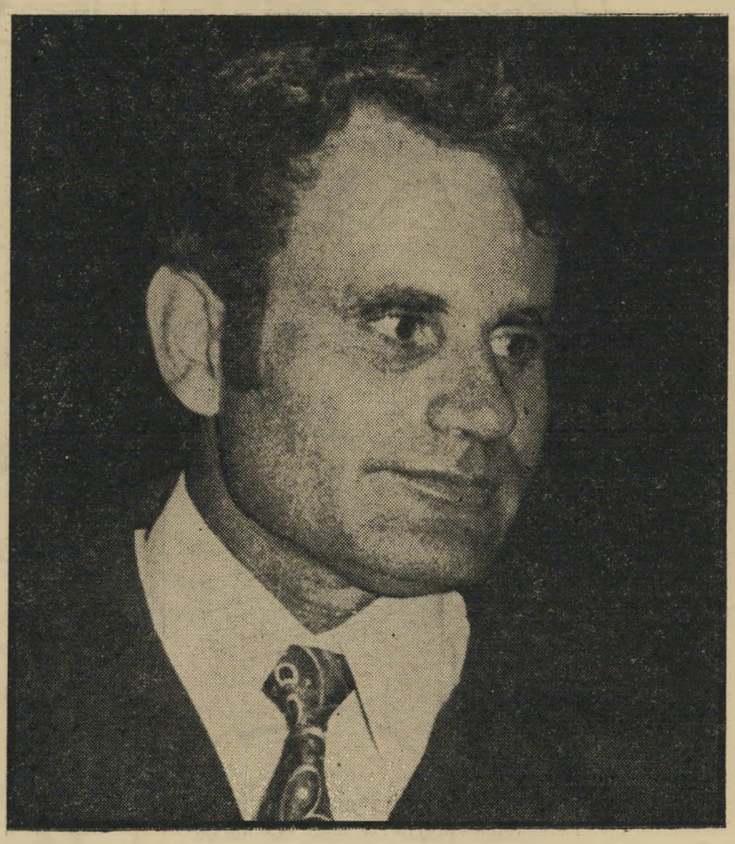

מתי גולן: מי הדליף?

תמיד יש חדש בדיסקונט

אך לעולם לא שוכחים את הישן והטוב

דיסקונטומט 24

קופה אוטומטית לפשיכת עד 300 ל"י במזומן ביום - 24 שעות ביממה. מכשירי דיסקונטומט מותקנים היום ב-9 מסניפי בנק דיסקונט ברחבי הארץ ובמשך שנת 1975 תורחב הרשת. דיסקונטומט 24 - עוד חידוש לשיפור השרות לציבור.

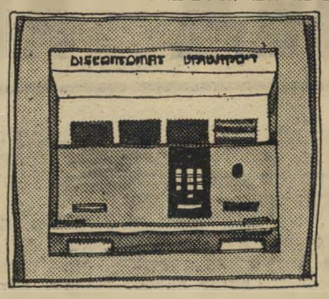

דיווח לפי דרישה

תוכל לקבל מהמחשב של בנק דיסקונט תמונה של מצב חשבונך - בחדירות הנוחה לך: יומית, שבועית, דו־שבועית, חודשית או תלת־חודשית. זאת נוסף לדיווח האוטומטי לאחר כל 17 פעולות. "דיווח לפי דרישה" - עוד שרות הניתן חינם ללקוחות בנק דיסקונט. כן תוכל לבקש בסניפך לקבל חינם "בול יומי" בו יפורטו כל הפעולות שנעשו בחשבונך ביממה האחרונה והיתרה החדשה.

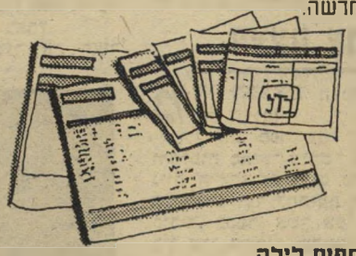

כספות לילה

אם אתה בעל בית־עסק - תוכל להפקיד את פדיונך, בשעות בהן הבנק סגור, בכספות הלילה שהותקנו בחלק מסניפי הבנק. שרות כספות לילה - עוד שרות שנועד לחסוך מסך דאגה.

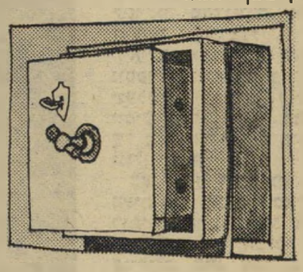

כספרים

בכל סניפי בנק דיסקונט תוכל להנות משרות אישי בשיטת הכספר (Teller) - הדיסקונטאי שלך בסניף שלך, שיטפל בכל פעולותיך הבנקאיות במרוכז. שיטת הכספר חוסכת מסך טירחה ובזבוז זמן.

אל־תור

בשרות "אל־תור" תוכל להפקיד שיקים, לשלם חשבונות ולחת הוראות שונות בכתב מבלי שתאלץ לעמוד בתור. לשם כך הותקנו ברבים מסניפי הבנק תיבות "אל־תור", בהן תוכל לשים, בתוך מעטפות "אל־תור", את השיקים, החשבונות או מפסי ההוראות השונות שברצונך כי תבוצענה. אנו נטפל בו־ביום בכל הוראותיך. שרות "אל־תור" - בנק בשרות עצמי, לחסכון בזמן ובטירחה.

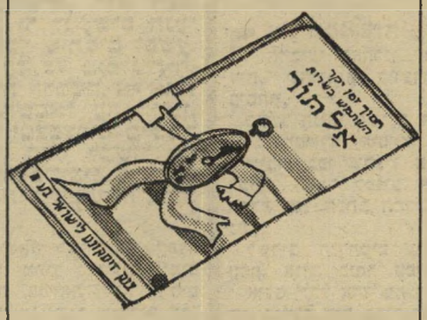

המחאות עמי

לרשותך מיגוון מעטיפות־שי מפוארות להמחאות־המתנה האישיות שלך. תוכל לקבלן חינם בכל סניפי בנק דיסקונט - לפי מעמך. כך תעניק גוון אישי והידור להמחאת־השי שלך בכל אירוע.

הוראות קבע

חשבונות הטלפון, המים, החשמל, המיסים העירוניים והמשכנתאות, דמי מנוי, שכר־ליפוד ועוד תשלומים תקופתיים קבועים - ישולמו על ידינו אוטומטית - עבורך. תן לנו הוראת־קבע לתשלום חשבונותיך השונים - אנו נדאג לשלמם בזמן מבלי שתאלץ לכתת את רגליך ולדאוג.

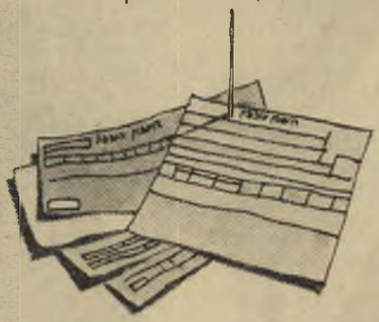

תלושי־שי ותלושי־דלק

אם אתה בעל מפעל או בית־עסק - נדפיס עבורך תלושי־שי נאים, אותם תוכל לחלק לעובדיך, לשם רכישת מוצרים שונים, בהנחות ניכרות, ברשתות המכירה הגדולות במדינה. אל תתלבט בבחירת השי־לחג לעובדיך. תן להם תלושי־שי של בנק דיסקונט. לבחירת התשורה למעמם. כן תוכל להזמין אצלנו תלושי־דלק, שיתקבלו בכל תחנות הדלק בארץ.

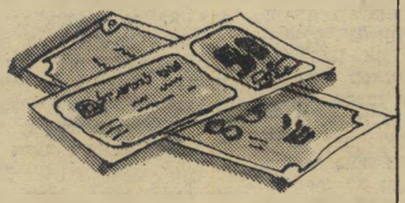

שיקים אישיים ושיקים עם תצלום

אם יש לך חשבון עו"ש בבנק דיסקונט - תוכל להזמין שיקים רגילים, שיקים אישיים (עם שמך וכתובתך) או שיקים עם תצלום - עליהם תתנוסס תמונתך, תמונת בית העסק שלך, המסל המסחרי, המוצר שאתה מייצר וכד'. כל השיקים ממוגנטים - ליעילות הטיפול בהם ומיונם.

הדיסקונטאים בתנופה יוצרת

לוגו • ר' מיגל • אגמון

צמרת מישרד־הביטחון ממשיכה לחפות על השחיתויות ✶ קודמו

של תת־אלוף ירון מסרב למסור מידע חיוני לחקירה ✶ פרשת

המיכרז הנעלם המשמש מפתח לפיענוח חלקו של ירון בפרשה

המיכרז המיסתורי

מיכרז מיסתורי שפורסם לפני כארבע שנים, יכול לשמש נקודת־מפתח לבירור פרשת־היחסים הסבוכה שבין התעשיין אמנון אבני, שנאסר לפני כחודש על־ידי המישטרה באשמת מתן שוחד לאנשי־צבא ולפקידי מישרד־הביטחון — לבין תת־אלוף חיים ירון, מי ששימש כראש מחלקת־ציוד בחיל־האוויר, נעצר על־ידי המישטרה באותו יום עצמו, ושוחרר בערבות.

ירון היה היחידי מבין כל העצורים שלא הואשם על־ידי המישטרה בקבלת שוחד, אלא בקבלת טובות־הנאה בלבד. אם תיבדק פרשת המיכרז המיסתורי ביסודיות, ייתכן שכל המ־שך מהלך החקירה המישטרתית יופנה לאפיק חדש, ויקבל מימד שונה.

המדובר הוא במיכרז שפורסם על־ידי מישרד־הביטחון בתחילת שנת 1971. מיספר ספקים נתבקש להגיש הצעות־מחיר לבניית מיתקני־בדיקה־הידראוליים־ניידים (חיקוי לספקי־כוח ניידים מתוצרת בית החרושת האמריקאי גריר).

בתחרות של אותו מיכרז השתתפו, בין השאר, התעשיין אמנון אבני, בעל בית החרושת א.ג.ר., ו־ש.ה.ל. — חברה־בת של התעשייה האווירית.

ש.ה.ל. הגישה את הצעת־המחיר הזולה ביותר. אך למרבה הפלא, היא זכתה במחצית המיכרז בלבד. בהתאם

תת־אלוף (מיל.) ישראל רוט

לכך, בנתה חמישים אחוז מכמות מיתקני־הבדיקה ההיד־ראוליים שהוזמנו.

מזה שלושה חודשים עורך „העולם הזה" חקירה, כדי לגלות את שם הספק שזכה במח־צית השנייה של המיכרז. במהלך חקירה זו נתגלו עובדות מפתיעות.

✶ נקודת־המפתח הוזנחה

ב־**19 במארס 1975** פירסם העולם הזה את הראשונה מבין שלוש כתבות שבהן האשים את התעשיין אמנון אבני בהשחתת אנשי צה"ל ומישרד־הביטחון, ובשיחודם כדי שיטו למענו מיכרזים, שלא־כדין.

באותן כתבות צויינו שמותיהם של תת־אלוף חיים ירון, רס"ן מאיר בן־אהרון ופקיד מישרד־הביטחון יואל מירון, כחשודים בקבלת שוחד או טובות־הנאה מאמנון אבני.

ב־17 באפריל 1975 נעצרו על־ידי המישטרה הצבאית והאזרחית כל אלה ששמותיהם נזכרו בסידרת הכתבות הנ"ל.

מיספרם הרב של העצורים, וההסתעפויות הרבות שאיר־עו במהלך החקירה המישטרתית המוצלחת, גרמו כנראה למישטרה להזניח, בלא־יודעין, את אחת מנקודות־המפתח של הפרשה — המיכרז המיסתורי.

רק לאחר שיפוענח מיכרז זה ניתן יהיה לברר, באופן יסודי, מה היתה מערכת־היחסים האמיתית בין אמנון אבני לבין חיים ירון.

המידע הראשון שהגיע אלי, עוד קודם פירסום סידרת

אמנון אבני

הכתבות, אמר כי תת־אלוף ירון, בתוקף תפקידו כראש מחלקת־ציוד חיל־אוויר, דאג שהמחצית השנייה של המיכרז תגיע לידיו של אמנון אבני. לפי אותו מידע עורר צעדו זה של ירון התמרמרות רבה בחוגי חברת ש.ה.ל. ראשיה פנו לתת־אלוף (מיל.) ישראל רוט, המישנה למנכ"ל התעשייה האווירית, ששימש כראש מחלקת־ציוד חיל־אוויר לפני שנתמנה חיים ירון לתפקיד זה. הם ביקשוהו לברר את העניין עם ירון.

לפי אותו מקור־מידע, טילפן ישראל רוט לירון בעניין מיכרז זה. הבירור נסתיים בלא־כלום.

ב־5 במארס 1975 פניתי לישראל רוט לאימות המידע. הוא סירב להגיב, היפנה אותי אל אלקנה גלי, דובר התעשייה האווירית. הדובר היה באותה עת בחופשה, עובדה מעניינת כשלעצמה. מיספר פניות נוספות לישראל רוט נתקלו בסירוב דומה.

הסירוב נראה מוזר. אם המידע שבידינו לא

מאת

זאב יפת

היה נכון, מדוע לא טרח רוט להכחישו מייד מכל־וכל?

האדם שחייב היה להתמצא בנושא היה חיים לורן, מי שהיה מנהלה הנימרץ של חברת ש.ה.ל. באותן שנים. לורן, שנתמנה בינתיים כמנהלה של חברת מ.ב.ת. — אף היא חברה־בת של התעשייה האווירית — שהה באותו זמן בחו"ל, ולא ניתן היה לאתרו.

כיוון שכך, העברתי את החומר שבידי לידי המישטרה, כדי שהיא תבדוק את הנושא.

רק מקץ שבועיים, אחרי שפורסמה הכתבה הרא־שונה בסידרה, בהעולם הזה, ניאות ישראל רוט לשוחח עימי, ואמר: „איני אומר דבר. הנושא נמצא בבדיקת מצ"ח. איתם דיברתי."

לפני השיחה עימו, הבנתי מדברי מזכירתו (שאמרה: „איני מבינה מה כל העניין, הרי רוט הודיע למצ"ח שהוא אינו זוכר את כל המיקרה הזה"), כי המישטרה הצבאית לא תוכל להיעזר בדיווחו זה של רוט.

✶ „העניין יסודר!"

ב**ינתיים החל** תשבץ המיכרז להיפתר. הסתבר כי בשנת 1971 החליט חיל־האוויר לפתח בארץ מיתקני־בדיקה הידראוליים, כדי לנתק את תלותו בייבוא מחו"ל. לשם כך הכין חיל־האוויר אופיון (ספציפיקציה) סכני לבניית המיתקנים. החלט כי אמנון אבני יבנה אב־טיפוס למיתקן (מה שאינו מקנה לו, מבחינת החוק, כל זכות־בכורה לגבי הזכייה במיכרז, המוצא לאחר־מכן).

לשם כך הובא לבית־החרושת של אבני, באישורו של חיים ירון, מיתקן שלם כזה, מאלה שהיו בשימוש, מתוצרת־חוץ. אבני פירקו, ניסה להעתיק אותו כדי לבנות מיתקן חדש, בדגם ישראלי.

אחרי השלמת בניית האב־טיפוס, הוצא מיכרז לבניית

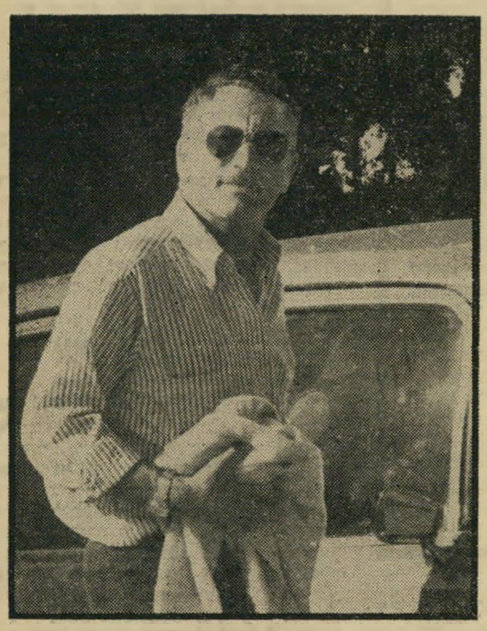

תת־אלוף (מיל.) חיים ירון

מיספר מיתקנים וכאמור, היתה הצעת־המחיר של חברת ש.ה.ל. הנמוכה ביותר, והיא זכתה במחצית מהמיכרז.

מייד אחרי שנתפרסמו תוצאות המיכרז, מיהר אמנון אבני למישרדו של חיים ירון. זה לא נמצא אותה שעה במישרד, ואבני המתין לו. לרוע מזלו לא היה די זהיר, משום שכאשר הבחין בשני ספקים נוספים, שהמתינו אף הם לירון, אמר להם לעדותם: „ש.ה.ל. דפק אותי. הם הגישו הצעת־מחיר נמוכה יותר. דווקא עכשיו, אחרי שבניתי את האב־טיפוס, העבודה תתחמק ממני."

כאשר חזר ירון, נכנס אליו אבני ללא תור. כשיצא, שמעו שני הספקים שהמתינו בחוץ, את תת־אלוף ירון אומר לאבני: „אל תדאג, אני מבטיח לך שהעניין הזה יהיה כסדר."

שבוע ימים אחרי מעצרו של אבני, פניתי שוב אל ישראל רוט. גם הפעם לא קיבלתי ממנו תשובה ברורה, אך למרבה הפתעתי הוא היפנה אותי אל זבולון יערי, סגן־המנהל־הכללי, האחראי על מיכרזי התעשייה האווירית —

(המשך בעמוד 28)

מי הדליף למתי גולן?

(המשך מעמוד 21)

זמן לשירות־הביטחון לחקור בדבר זהות מדליפיו של גולן. הטלפון הפרטי שלו וטלפון מערכת הארץ בירושלים היו נתונים להאזנה מתמדת. כן ניסו לעקוב אחרי פגישותיו של גולן עם אישי־מדינה בכירים. הן לראש־הממשלה והן לשירות־הביטחון ברור לחלוטין כי המדליף של גולן היה אישיות בכירה ביותר.

הש. ב. פועל

שירות־הביטחון אף הגדיל לעשות, והרכיב רשימה של חשודים. רשימה זו זהה לרשימת האישים שהשתתפו במשאומתן בצורה זו או אחרת.

הושמה האזנה על הטלפונים של שר־החוץ לשעבר אבא אבן; מי שהיה יושב־ראש המישלחת לשיחות הקילומטר ה־101 אהרון („אהרל"ה") יריב; סגן־ראש־הממשלה יגאל אלון; ראש־הממשלה לשעבר גולדה מאיר; שר־הביטחון לשעבר משה דיין, אפי אברון, שימחה דיניץ, שגריר ישראל בארצות־הברית, היה תחת עיקוב בעת ביקורו האחרון בארץ.

בפגישה מצומצמת, שהתקיימה אחרי הפגישה הרחבה יותר עם השרים, ואשר בה השתתפו אחדים מהמקורבים לרבין ולשר־הביטחון שמעון פרס, גילה רבין במי הוא חושד מתוך רשימת החשודים שהורכבה. הוא גם טען כי ידרוש את העמדת המדליף לדין, על־פי חוקי־החירום הנוגעים לפגיעה בביטחון המדינה.

רבין הודיע, כי אם לא ימוצו כל ההליכים נגד מי ששירות־הביטחון יצביע עליו כאשם, ולא חשוב מה הינו או מה היה מעמדו, הוא יתפטר מתפקידו.

הבעייה השנייה שהרגיזה את רבין טמונה במערכת־היחסים האישית שבין ראש־הממשלה לבין מתי גולן עצמו.

כאשר הועלו שמות מועמדים שונים לתפקיד ראש־הממשלה, היה גולן הראשון שהעלה את שמו של יצחק רבין כמועמד לתפקיד ואף תמך בו. אולם תמיכה זו ברבין החזיקה מעמד בדיוק ארבעה חודשים מיום בחירתו של ראש־הממשלה לכהונתו. גולן הפך חלוץ העיתונאים התוקפים את יצחק רבין, והיחסים ביניהם התחדדו, הפכו מתוחים ביותר. באחת משיחות־הרקע שאותן ערך ראש־הממשלה לפני כמה חודשים לכתבים המדיניים, הוא התפרץ על גולן בגסות־רוח, והעליבו לפני שאר הכתבים.

ביום השלישי שעבר התפרסמה בהארץ רשימה של גולן, תחת הכותרת ציר קאהיר וושינגטון, בה לעג בגלוי לראש־הממשלה, ותיאר אותו כאישיות חלשה והרת־אסון. ביום הרביעי בשבוע שעבר, למחרת פירסום המאמר, נקרא גולן למישרדי הצנזורה בתל־אביב, שם הודיעו לו כי סיפרו נאסר לפירסום — במלואו.

אולטימטום לכתב

אולם לא רק איסור פירסום הוטל על הספר. גולן, שלקח באותו יום את ההעתק שנשאר בהוצאת־הספרים שעמדה להוציא את הספר, זמורה־ביתן־מודן, נדרש על־ידי הצנזורה להעביר לידיה את כל עותקי כתב־היד שנשארו ברשותו, וכן כל רשימה שנמצאת בידו, והקשורה בחומר של הספר. לגולן ניתן אולטימטום, כי אם לא יעביר את החומר לשילטונות עד למחרת היום בשעה 9.00 בבוקר, הוא ייעצר.

גולן נדהם מהסיגנון התקיף של הצנזורה. הוא נדהם עוד יותר, כאשר נודע לו מאוחר יותר על התערבות היועץ־המישפטי־לממשלה בעניין שלו, ועל המגעים בין ראש־הממשלה והשרים, לבין ראש־הממשלה וחברי־הכנסת, ביחס לספר שלו.

לפני הודעת הצנזורה, לא פנה אל גולן איש כדי לנסות לשכנעו בנזק שיביא פירסום החלקים ה„מסוכנים" בספרו, איש לא ביקש ממנו להוציא קטעים מהספר, ואיש לא טרח לבקשו לדחות את הוצאת הספר. ראש־הממשלה יצחק רבין החליט ללכת נגד גולן ביד קשה, כשהוא דורס בדרכו כל פיסקה בחוק הישראלי והבינלאומי, הנוגעת לחופש העיתונות והביטוי.

למחרת היום עשה גולן מיספר פעולות. ראשית, הוא החזיר להוצאת הספרים את המיקדמה בסך 1000 לירות שאותה קיבל מהם. הוא נועץ בעורכי עיתונו ובראשם גרשום שוקן, ועם עורכי־דין שהעיתון העמיד לרשותו, והודיע לצנזורה כי הוא עדיין שוקל אם לתת להם את החומר המבוקש. רבין, שקיבל דיווח על סירובו של גולן להחזיר את החומר, נבהל במיקצת, והורה לצנזורה לתת לגולן ארכה עד למחרת, יום שישי, בשעה 12.00 בצהריים.

בינתיים גילו עורכי־הדין של גולן, כי קיים חוק המחייב אותו לתת לצנזורה כל חומר שנדרש ממנו. הם הסכימו להעביר את החומר לצנזורה, בתנאי שהיועץ־המישפטי־לממשלה יתן לגולן התחייבות בכתב כי הוא לא ייעצר בגלל הספר, וכי הספר יועמד לרשותו ולרשות עורכי־הדין שלו, אם הם יחליטו לפתוח במאבק מישפטי נגד הצנזורה כדי לאפשר את הוצאת הספר.

לאחר שהיועץ־המישפטי לממשלה התחייב בכתב, הביא גולן את החומר לצנזורה.

מרוד נגד עיתונאים

מיחמת רבין בגולן מעוררת מחשבות חמורות ביותר, לגבי כשירותם של אישים שונים במדינה, לגבי שמירת חוקי־היסוד של חופש־העיתונות וחופש־הביטוי, ולגבי פוליטיזציה של שירות־הביטחון־הכללי.

לדברי רבין, הסכנה שבפירסום סיפורו של גולן היא כפולה. האחת: קיסינג'ר יצטרך להתפטר מייד אחרי פירסום הספר, והשנייה: האמריקאים לא יסכימו עוד לדבר עם ישראל, מדינה שבה כל שיחה מודלפת לעיתונות.

שתי טענות אלה מצוצות מהאצבע, ובוודאי אינן עומדות בשום יחס כנגד העבירות על חוקי־היסוד של הדמוקרטיה אותן עשו רבין ושריו במיקרה זה. מי האיש בישראל היכול להחליט היום אם טוב למדינה, או רע, אם קיסינג'ר אומנם יעוף? מי האיש היכול לקבוע בוודאות כי סילוקו של קיסינג'ר לא ישרת טוב יותר את העניין הישראלי, או אפילו שהנשיא פורד עצמו לא היה שמח לסילוקו של שר־החוץ שלו באופן זה?

הטענה השנייה, כאילו האמריקאים לא ידברו עימנו יותר, כיוון שאצלנו יש דליפות לעיתונות מעוררת־גיחוך ממש. האמריקאים, יותר מכל עם אחר, יודעים ומעריכים את כוחה של העיתונות בגילוי אותם דברים שהשילטון רוצה לשמור בסוד.

ניסיון ההשתקה

בוקרו של היום הרביעי האחרון הגיעה לידיו של יוסי ינאי ידיעה אשר הדליקה אצלו אור אדום. נודע לו על ישיבת ממשלה סודית שנערכה באותו בוקר. לינאי נודע כי השרים שהוזמנו לישיבה קיבלו הוראה שלא לבוא במכוניותיהם הפרטיות, כדי שעיתונאים שיעברו במיקרה ליד הבניין לא ידעו על קיום הפגישה.

ינאי שהה באותו בוקר בבניין הכנסת בירושלים. כשהוא אוסף פרט לפרט, התברר לו כי נושא הפגישה היה ספר, אותו כתב סופרו המדיני של הארץ מתי גולן, אשר הצנזורה פסלה אותו על פי הוראתו של רבין.

בשעת הצהריים ניקראו חברי ועדת־החוץ־והביטחון לישיבה שלא מן המניין, בה השתתף גם ראש־הממשלה, כדי לדון בפרשה זו. ואילו בשעות אחר הצהריים אסף יצחק רבין את ועדת העורכים.

לעורכי העיתונים היומיים הוא סיפר כי הצנזורה פסלה את ספרו של גולן,

מיום פרוץ מילחמת יום הכיפורים ועד אחרי חתימת הסכמי ההפרדה עם מצריים וסוריה. לדברי רבין, עלול פירסום הספר לגרום נזק

וכי יש בו פרטים סודיים וסודיים ביותר, אשר פירסומם יפגע בביטחון המדינה.

ראש־הממשלה ביקש מעורכי העיתונים שלא לפרסם את הסיפור ולו ברמז, וכפי שנוהגת תמיד ועדת העורכים, הם הסכימו מייד לקיים קשר שתיקה מוחלט בנושא זה.

צנזור מאיים

בועדת העורכים חברים רק עורכי העיתונים היומיים. עורכי העולם הזה אינם חברים בה. באותה פגישה נשאלה השאלה: „ומה יהיה אם העולם הזה יפרסם זאת?" והתשובה שניתנה: „אנחנו נימנע ממנו את הפירסום."

עם הודעת השילטונות למתי גולן על פסילת סיפרו, הוא נידרש, תחת איום מאסר על פי תקנות החירום המנדטוריות, להפקיד בידי הצנזורה את כל עותקי כתב־היד הנמצאים בידו וכן כל פרוטוקול ומיסמך הקשורים בספר, דרישה אשר מעולם לא הועלתה בצורה זו כנגד עיתונאי או סופר.

ככל שאספנו יותר פרטים, הן על תוכן הספר, פרשת פסילתו ויצירת קשר ההשתקה המוחלט סביבו, היה ברור למערכת העולם הזה כי עלינו לשבור קשר זה.

היה ברור לנו כי ראש־הממשלה איבד את עשתונותיו, הפעיל איומי טרור, את שירות־הביטחון ואת חוקי החירום כדי למנוע פירסומה של פרשה פוליטית, אשר אינה קשורה כלל וכלל לביטחון המדינה, רק כדי לשמור על שילטונו ושילטון ממשלתו.

ידענו כי אם יצליח יצחק רבין במזימתו, יפתח שער רחב להפעלת דיכוי וטרור על עיתונאים, כשרבין לא מהסס כלל להשתמש בחוקי הוד מלכותו, מלך בריטניה הגדולה, שנישארו ירושה מתקופת השילטון הזר בארץ, לאיים על עיתונאים במאסר, להפעיל צנזורה ביטחונית בנושאים פוליטיים ולהפעיל את שירות הביטחון הכללי, מוסד אשר הוקם למילחמה במרגלים ובוגדים, כדי לשרת את צרכיו הפוליטיים־אישיים.

כשהיה ברור לנו כי העיתונות היומית כולה נרתמה לקשר השתיקה, כי חברי הכנסת מכל הסיעות עברו לדום ברגע שנאמרה מילת הקסם „ביטחון המדינה" ולא השתמשו בחובה שניתנה להם על־ידי בוחריהם כדי להגן על הדמוקרטיה במדינת ישראל, ידענו שמוטל עלינו לפוצץ את הפרשה, לשבור את קשר השתיקה ולהפסיק את השתוללותו של יצחק רבין.

ביום ראשון בבוקר, אחרי שאספנו את כל הפרטים הקשורים בספר ובפרשה, הוגשה הכתבה לצנזורה. כעבור מיספר שעות טילפן הצנזור לעורך העולם הזה אורי אבנרי והזמין אותו לשעה 2.30 אחר הצהריים למישרדו. הזמנה זו היתה די תמוהה בעיניו. בדרך כלל מעביר הצנזור חזרה את החומר שנישלח אליו דרך שליח המערכת, בין אם הוא אושר ובין אם הוא ניפסל.

בשעה הנקובה הגיעו למישרדי הצנזורה אורי אבנרי, אלי תבור ויוסי ינאי. נוסף לצנזור נוכח בפגישה סגנו, קצין בדרגת רב־סרן.

ללא מילים מיותרות הגיש לנו הצנזור את הכתבה שהיא פסולה מהאות הראשונה בה עד המילה האחרונה. אחר־כך החל טכס מוזר. הצנזור שלף ממגירתו ספר והקריא לנו במלואם את חוקי החירום הקשורים בצנזורה ובפירסומים. החוקים אותם הקריא לנו הצנזור מתפרסמים בעמוד 19 בגיליון זה.

רק אחרי שניפרדנו מהצנזור הבנו את פשר טכס האזהרה במישרדי הצנזור. הצנזור רצה להקריא לנו את החוק בנוכחות עדים, כדי שלא נוכל לטען שלא הוזהרנו.

למחרת בבוקר הגיעו למערכת שני חיילים, שליחי הצנזור, בידם מיכתב חתום על ידו „המסכם" את השיחה והמסכם שנערכו ביום הקודם, הכל לפי הפרוטוקול.

גזירת הצנזורה הפכה את החלטתנו לפוצץ את הפרשה, או לפחות להביא לידיעת הציבור שמתבשל עסק־ביש חדש, לנחושה הרבה יותר. בגלל מיגבלות הצנזורה נכתבו במערכת שלוש כתבות שונות, האחת על פיטפוטיו של הנרי קיסינג'ר, השנייה על השתוללותו של יצחק רבין, כתבה אשר סקרה אף מצבים דומים בתקופת מנגנון החושך של בן־גוריון ואיסר הראל ואילו השלישית על מתי גולן, יחסיו עם ראש־הממשלה, קשריו הטובים בצמרת, מדליפיו והפרשות אותן הוא פוצץ.

הבהרנו היטב לצנזורה כי כתבות אלה היא לא תוכל לפסול משום שאין להן כל נגיעה לחומר ביטחוני, לסיפרו של גולן או ליחסי החוץ של ישראל.

בינתיים אף קיבלנו הודעה כי איש שירות הביטחון נישלח לבית־הדפוס בו מודפס העולם הזה כדי לפקח ולשמור שלא נדפיס אף מילה שלא אושרה על־ידי הצנזורה.

רק כעבור מיספר שעות קיבלנו חזרה את החומר מהצנזורה. ידוע לנו כי הוא הועבר לדרגים גבוהים הרבה מעל הצנזור, וידוע לנו כי ראש־הממשלה והיועץ המישפטי מתעניינים אישית בחומר זה.

אולם גם החוקים הדרקוניים של הצנזורה לא עמדו לה הפעם. הצנזור, רבין ושמגר ידעו, כי אם הם יפסלו כתבות אלה, אנו ניפגה לבית־המישפט־הגבוה־לצדק, נוכיח את שרירות ליבה של הצנזורה ונזכה. לצנזור לא היתה ברירה והכתבות אושרו במלואן.

פרשה אפלה

אולם כתבות אלה הדליקו אור אדום אצל ראש־הממשלה. הוא ידע כי בעיקבות פירסומן תבין המדינה כולה כי עוד פרשת סתימת־פה טובעת במים העכורים של השילטון, אשר איבד כאן כל צלם דמוקרטי. היה ברור שעם הופעת העולם הזה ברחובות תל־אביב, ביום השלישי בערב, תתפוצץ הפרשה בהד חזק.

כתבי החוץ בארץ, אשר בינתיים נודע גם להם הסיפור, למי במלואו ולמי בחלקו, החלו להעביר ידיעות למערכות עיתוניהם, אשר ניפסלו כולן על־ידי הצנזורה. היה ברור, כמו בפרשיות אחרות, כי אחד מהם יצליח בסופו של דבר להבריח את החומר לחו"ל והוא יתפוצץ שם. וכך אכן קרה. ניו־יורק טיימס פירסם את הידיעה ביום ג' בבוקר, וזה שימש תמריץ נוסף לרבין לבטל את האיפול.

לראש־הממשלה, יצחק רבין, נותרו שעות מעטות, עד הופעת העולם הזה או פירסום הפרשה באחד מעיתוני החוץ, לנסות ולהציל את יוקרתו ולטייח את ניסיונותיו לסתום את הפה ולרמוס את אשיות היסוד של הדמוקרטיה בארץ. ביום שני בשעת חצות פירסם דובר צה"ל, אחרי שקיבל הוראה לכך מראש־הממשלה, הודעה קצרה, „בעיקבות שאלה" אשר מסרה כי ספר אותו הגיש מתי גולן לצנזורה, אשר היה בו חומר סודי וסודי ביותר ואשר פירסומו עלול היה לפגוע בביטחון המדינה, נפסל על־ידי הצנזורה.

העולם הזה לא זכה להיות הראשון שיפרסם את הידיעה. אולם די לנו בכך שהכרחנו את ראש־הממשלה להוציא לאור פרשה אפלה, אשר הקשר בינה לביטחון המדינה לא קיים כלל ואשר שמירתה בסוד היתה משרתת את האינטרסים הפוליטיים שלו עצמו, מבלי להתחשב כלל בעקרונות האלמנטריים של מישטר דמוקרטי.

העולם הזה

במדינה

העם

סיפור ישראלי

זה יכול לקרות רק כאן

זהו סיפור ישראלי אמיתי.

היועץ המישפטי לממשלה מסר דו"ח, בו האשים את נגיד בנק ישראל בהאשמות חמורות ביותר של אי־מילוי תפקידו כראוי. בפרשה זו אבדו מאות מיליוני לירות.

הנגיד שמע את ההאשמות בטלפון. הוא שהה באוסטרליה, ללא מטרה סבירה כל־שהי, ולא חזר לישראל. תחת זאת הגיב על הדוח כמבקר־תיאטרון המותח ביקורת על הצגה בינונית.

בכל מקום אחר בעולם היה הנגיד מת־פטר — או מפוטר — תוך 24 שעות.

אבל לא בישראל.

מיפלגות

אבן המואס בבונים

„כאן לא בולגריה!" אמר אבן.

„כאן לא סייגון!" השיבו אויביו

„ראשי מיפלגת העבודה רוצים להנהיג בארץ מישטר כמו בבולגריה!" קרא הנואם. הדובר גבה־הקומה לא היה מנהיג של הליכוד או של אחת מתנועות־המחאה.

אבן וקיסינג'ר
הילכו שניים יחדיו?

היה זה מנהיג בכיר של מיפלגת העבודה עצמה — ח"כ אבא אבן, שר־החוץ לשעבר.

לחדיח את המריחים. היה זה סיבוב נוסף במאבק־היחיד של אבן, שהכריז מיל־חמה על ממשלת־רבין אשר הדיחה אותו ממישרד־החוץ.

מטרתו של אבן גלוייה למדי: להדיח את מדיחיו, להפיל את ממשלת רבין. אבן שואף לחזור לפחות אל מישרד־החוץ, ואם אפשר — אל ראשות־הממשלה.

זהו מאבק לגיטימי, ואילו הסתפק אבן במתיחת ביקורת על יצחק רבין, בוודאי היו חבריו במיפלגה סולחים לו ואף תומכים בו בחשאי. אולם השבוע הושמעו נגדו האשמות של בגידה במיפלגה, ואף גרוע מזה — בגידה במדינה.

כי בעמודים הראשונים של עיתוני אר־צות־הברית הופיעו כותרות שמנות, ש־פירסמו דברים שאמר אבן בראיון במעריב. כותרת־לדוגמה בהראלד טריבון: „אבן מאשים את מישטרו של רבין בכישלון השיחות על סיני."

כותרת זו אישרה את טענתו של הנרי קיסינג'ר, שעליה חזר גם הנשיא ג'ראלד פורד, כי ממשלת ישראל היא האשמה בכיש־לון שיחות קיסינג'ר. עיכוב הנשק והכספים לישראל נבע מטענה זו.

מסביר רשמי. בהשמיעו טענה זו, העמיד אבן את עצמו באופוזיציה קיצונית לממשלה — קיצונית אף מתנועות מוקד, ר"צ, שינוי ולובה אליאב, שהצדיקו את עמדת הממשלה בפרשת השיחות. הקול היחידי ששלל את עמדת הממשלה בפרשת הפסקתן של השיחות היה העולם הזה (1960).

אבן הוא אדם חופשי, והוא רשאי להש־מיע את דיעותיו גם כשהן נוגדות את עמדת מיפלגתו והחלטות מוסדותיה. שאם־לא־כן תהפוך המיפלגה העתק של המיפ־לגות השליטות בדמוקרטיות העממיות — נוסח בולגריה.

אולם לגבי אבן התעוררה שאלה, שאינה קיימת לגבי אזרח רגיל, ואפילו ח"כ רגיל. זה עתה חזר משליחות־הסברה בארצות־הברית, שהוטלה עליו מטעם הממשלה. לגבי יהודים ולא־יהודים רבים, יש לדבריו של אבן מישקל כימעט־ממשלתי, מאחר שהם רגילים לשמוע מפיו את עמדתה הרישמית של מדינת־ישראל. אבן עצמו מודע לכך, והדבר עוזר לו לגבות סכומי־עתק בעד הרצאותיו בחו"ל.

ציר אבן־דיין. כל זה מעמיד את אבן במצב דו־משמעי. במצב דומה מאד עומד משה דיין, המשמיע לאחרונה דיעות ביקור־תיות דומות. גם דיין נשלח לחו"ל כשליח־ההסברה של ממשלת־ישראל, וגם הוא גבה שם מאות אלפי לירות עבור הרצאותיו.

טענו יריב השניים: אבן ודיין מנסים שניהם, איש־איש לפי דרכו, להפיל את הממשלה כדי לשוב אל זירת השילטון. שניהם נפגשו בנפרד עם הנרי קיסינג'ר, ושניהם השמיעו לאחר מכן דיעות שהיו ערבות לאוזניים אמריקאיות. „הם רוצים להגיע לשילטון בעזרת האמריקאים," אמר בגסות אדם המקורב לרבין, „הם חושבים שכאן זה סייגון — לפני הנפילה."

אולם במצב הרעוע של המיפלגה ושל השילטון, לא ניתן לקבוצה השלטת להתנקם באבן — אלא־אם־כן יוכלו לחדביק לו חשד פלילי, כפי שניסו — לשווא — בשבוע האחרון.

ביטחון

ד"ר גאנדי ומיסטר זאבי

מישחו סובל מפיצול האישיות — אבל מי?

ברגע הראשון זה נשמע כבדיחה. היועץ לענייני מילחמה בטירור של ראש־הממ־שלה, האלוף במילואים רחבעם („גאנדי") זאבי, מי שהיה אלוף פיקוד המרכז המיי־עץ עתה ליצחק רבין במערכה נגד פעי־לות־חבלנית־עויינת, הגיש את הדו"ח שלו על התפרצות־הטירוף של דייוויד פרוטר ביוהנסבורג.

קבע גאנדי: הכל היה בסדר. פרוטר סבל בסך־הכל מפיצול־האישיות, ועל כן היה מותר להעסיקו בתפקיד ביטחוני בקונ־סוליה. הפקידים ואנשי־הביטחון של הקונ־סוליה נהגו כשורה, וכן גם שילטונות־הביטחון של דרום־אפריקה.

„היחידים שלא היו בסדר היו העוברים־ושבים ברחוב, שנורו על־ידי פרוטר," תימ־צת את הדו"ח, בליגלוג, איש־ביטחון יש־ראלי. „הם אשמים בכל!"

דיאגנוזה. לא היה צורך להיות פסי־כיאטר ותיק, כדי לדעת שקביעתו של גאנדי תלוייה על בלימה. פרוטר לא סבל מ„פיצול האישיות," שהיא סימפטום של הפרעה נפשית (היסטריה), אלא ממחלת־רוח (פאראנוייה). כל התנהגותו בעבר ה־רחוק והקרוב מעידה על כך בבירור.

לא פחות ברור הוא שבפרשה זו נהגו האחראים ברשלנות פושעת, וכי היא מגלה מחדלים מזעזעים בסידרי־הביטחון במוס־דות הישראליים בארץ ובחו"ל.

השאלה היחידה המתעוררת בעיקבות הדו"ח של גאנדי היא השקפת־עולמו של מחברו־עצמו. מה הניע את הקצין הוותיק לחבר מיסמך תימהוני כזה?

פולחן האלימות. אין ספק כי הדו"ח אכן מגלה תופעה של פיצול־האישיות — אולם באישיותו של גאנדי עצמו.

נראה בבירור כי בסתר ליבו אוהד גאנדי את פרוטר, דווקא בשל הסימפטומים ה־„ביטחוניים" של מחלתו. הטיפוס האלים (לפי עדות קיבוץ יפעת), העוסק בקראר־טה, הנושא עימו תמיד מלאי גדול של נשק מכל הסוגים, שהאופנוע שלו דומה לנגמ"ש חמוש, הנדחף לתפקידים ביטחוניים בלי

(המשך בעמוד 32)

למסיימים שירותם בצ.ה.ל!

חרשות לחינוך והכשרה ימיים מודיעה על פתיחת

קורסים לקצינים בצי הסוחר

★ קורס לחובלים

מתקבלים משוחררי צה"ל בעלי בריאות וראיה תקינים, בוגרי 12 שנות לימוד ובוגרי 11 שנות לימוד, בעלי תעודה טובה.

★ קורס לקציני מכונה

מתקבלים משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה, בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים ותלת שנתיים (למעט חניכות), בעלי תעודה טובה במגמות המתכת. כן מתקבלים בוגרי בתי"ס תיכוניים ומסיימי כיתה י"א תיכון שיוכשרו למקצועות המתכת לפני כניסתם לקורס.

למהנדסי מכונה והנדסאי מכונה — מסלולים מקוצרים.

★ קורס לקציני רדיו

הקורס יפתח בספטמבר 1975. מיספר המקומות מוגבל. מתקבלים בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים במגמת רדיו אלקטרוניקה או בעלי השכלה צבאית מקבילה או בעלי תעודת טכנאי אלקטרוניקה סוג 2; משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה עד גיל 30.

★ קורס לקציני חשמל

מתקבלים א. בוגרי בתי"ס מקצועיים 4 שנתיים במגמת חשמל

ב. טכנאי חשמל, הנדסאי חשמל, מהנדסי חשמל.

לפרטים נוספים פנה למשרדינו:

בחיפה: רח' נתן (קייזרמן) 11 ליד כיכר פריז בימים א'—ו', בשעות 8—14.

בתל־אביב: מגדל שלום, רח' אחד העם קומה 28, בימי ב', בשעות 9—13.

לנוחותך תוכל גם לחרשם לפי הספח המצורף.

עכשיו יותר כדאי בצי הסוחר!

ההטבות ותנאי השכר עכ־שיו יותר משמעותיים:
בעת ההכשרה — כלכלה ומגורים ללא תשלום ומענק חודשי גבוה (במטבע קשה).
לאחר ההסמכה — קידום מהיר בדרגות ובשכר (חל־קו במטבע קשה), תוספות והטבות שונות.

היה קצין בצי הסוחר!

לכ' חרשות לחינוך והכשרה ימיים ת.ד. 1909 חיפה 31000

הנני מעוניין בפרטים נוספים בקשר לקורס .....

שמי ..... כתובתי .....

השכלתי ..... גיל .....

תאריך ..... חתימה ..... ה. הזה מאי

נפגש ב־ טנדי

קפה טנדו * דיזנגוף 193 * תל־אביב

בבית מוזר ומיסו

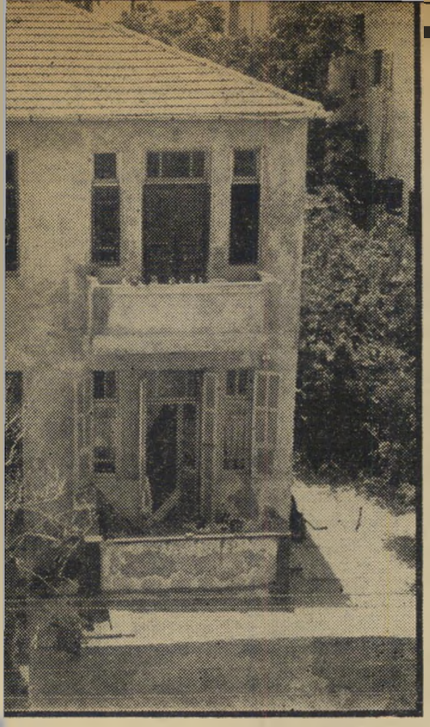

העזר־שכנגד לחיים ברנשטיין היא וולטראוד נוטבורגה מריה טדלבסקי, ילידת גרמניה וממוצא רוסי אצילי. טראודי, שהכירה את חיים בבית־הספר לנטרותופיה במינכן, מצטיינת בשפתיים בשרניות ובמלתחת בגדים יוצאי־דופן. בתמונה משמאל: הבית המוזר שבו מתגוררים השניים.

כוסות-רוח לחי

קוצי והמישפחה הכוללת את ד ושיבעת המלח חיים וטראודי הם אוהבי־חיות מובהקים. דואגים לא

ז הו, ללא ספק, אחד הבתים המוזרים ביותר בתל־אביב. בית קטן בן קו־מותיים, שריד של תל־אביב הקטנה. שוכן ליד הים, והרוחות נתנו בו את אותותיהם.

תושביו של הבית מוזרים לא פחות. ב־ארבע הדירות המצויות בו, בהן דירות המחולקות לחדרים בודדים, מתגוררים צעירים יהודים וערביים, וגם מישפחה אחת

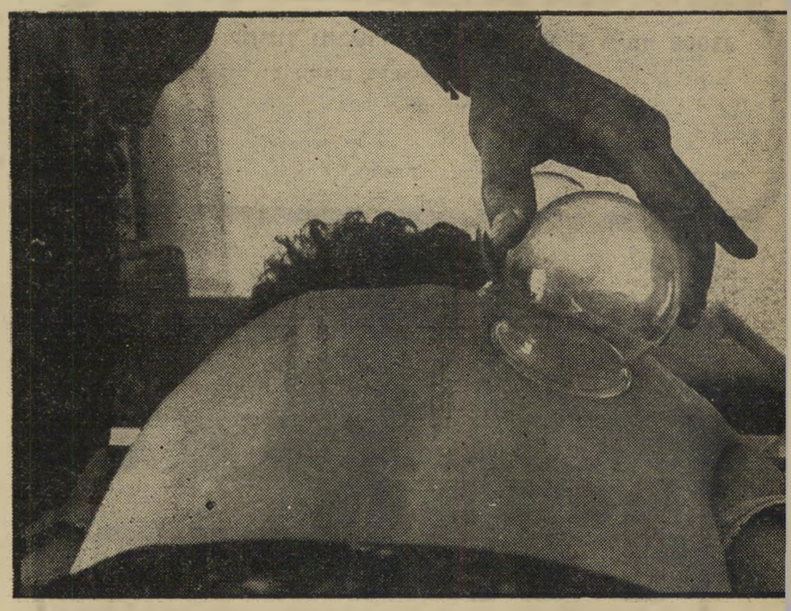

בגב חשוף שוכבת החולה על מיטת הטיפולים, כשחיים או טראודי מרפאים אותה בשיטה העתיקה של כוסות־הרוח. לדב־ריהם, החולים שלהם הם בדרך־כלל אנשים שקיבלו טיפול קונבנציונאלי שלא עזר להם, והם פונים אליהם מתוך הנחה שאם לא יועיל — ודאי שלא יזיק.

עם ילדים.

בין הצעירים הערביים בבית צייר אחד, ומיספר פועלי־במה. בין היהודים: קצין בצה"ל, טייס, ומרפא טיבעי בשם חיים ברנשטיין, החי עם צעירה גרמניה ששמה וולטראוד נוטבורגה מריה טדלובסקי.

בחצר הבית המוזר מסתובבים באופן חופשי כלבים וחתולים רבים, ועל המיד־רכה שבחזיתו חונים שני ג'יפים ישנים, האחד שייך לטייס, השני לחיים ברנשטיין.

בית של תימהונים

ל כאורה נדמה כאילו מנהל הבית כולו אורח־חיים קומוניאלי. אחד נכנס אל דירתו של השני, וכמעט תמיד ניכרת בו פעילות עד לשעות הקטנות של הלילה.

מוסיקת־פופ בוקעת מחדרי הבית במשך כל שעות היום, וקירבתו לים גורמת ל־תושביו להסתובב כימעט תמיד בביגדי־ים. מובן שבמקום כזה לא חסרות גם חתיכות, והן ממלאות תפקיד חשוב בבית.

הזוג המעורר סקרנות רבה ביותר בין תושבי הבית היחידי־במינו הוא, ללא ספק, חיים ברנשטיין וולטראוד נוטבורגה מריה טדלובסקי או בקיצור טראודי.

טראודי היא בחורה גבוהת־קומה ומלאה, בעלת שפתיים בשרניות ועיני־תכלת עמו־קות, ואילו חיים מזוקן ובעל עיניים חוד־רות. שניהם מרפאים טיבעיים — נטורותו־פיים, בלשון המדע.

חיים ברנשטיין, יליד הונגריה, הוא בן למישפחה אמידה. הוריו יבואני־טכסטיל, ומתגוררים ברחוב דובנוב בתל־אביב.

כילד קיבל חינוך מסורתי, היה תלמיד־ישיבה ומאוחר יותר שירת בנח"ל. עם תום שירותו הצבאי למד באוניברסיטת תל־אביב סיפרות ופילוסופיה, קיבל תואר ראשון בשני המיקצועות, אך במקום להפוך מורה־לסיפרות, כמקובל, החליט לשנות מיקצוע. הוא ירד ירושליימה, למד מיש־פטים, ומחזיק כיום בתואר של עורך דין.

באותה תקופה חלה במחלה, שאת טיבה הוא שומר בסוד. אמצעי־הריפוי הקונבנ־ציונאליים לא שיכנעו אותו, לדבריו. הוא פנה לרופא נטורותופי, אחרי שנואש מ־רופאי קופת־חולים, והלה עזר לו. ברנש־טיין נמלא סקרנות לגבי המיקצוע החריג, שהוא מיקצוע מקובל ביותר באירופה כיום, אך בארץ עדיין מתייחסים אליו בחשדנות רבה. הוא נוסע לגרמניה, נרשם שם ללימודים בבית־ספר מיוחד, והיה ה־תלמיד המעולה בכיתתו. שנייה אחריו, ב־כיתה, היתה צעירה גרמניה יפהפיה בת 23, וולטראוד טדלובסקי שמה. השניים התאהבו, ומאז הם חיים יחד.

טראודי, בתו של בנקאי עשיר ממינכן ונצר למישפחת אצילים רוסית, הצטרפה אל חיים, שמישפחתו עברה את שואת אירופה, במסעו לארצות־הברית, שם הש־תלמו השניים במירפאות של ריפוי טיבעי.

אך החלטתו של חיים היתה נחושה, לחזור ארצה ולהחדיר את תורת הריפוי הטיבעי לשוק הישראלי.

הרצאות ל„ויצ"ו"

מ ייד כשהגיעו לישראל, שכרו ה־שניים דירה מרווחת בת שלושה חד־רים ברחוב הירקון, שמחלונותיה נשקף הים, ריתקו אותה בשטיחים וברהיטים מ־שוק־הפישפשים, רכשו את כל אמצעי־הריפוי הדרושים להם — ופתחו מרפאה.

לעומת הדירה המרווחת שבה שוכנת המירפאה, מתגורר הזוג באותו בית מוזר, בחדרון זעיר. כדי לחסוך מקום, התקין חיים מיטה על עמודים, אליה הם מטפסים בסולם. את החדרון חולקים עימהם פאטום

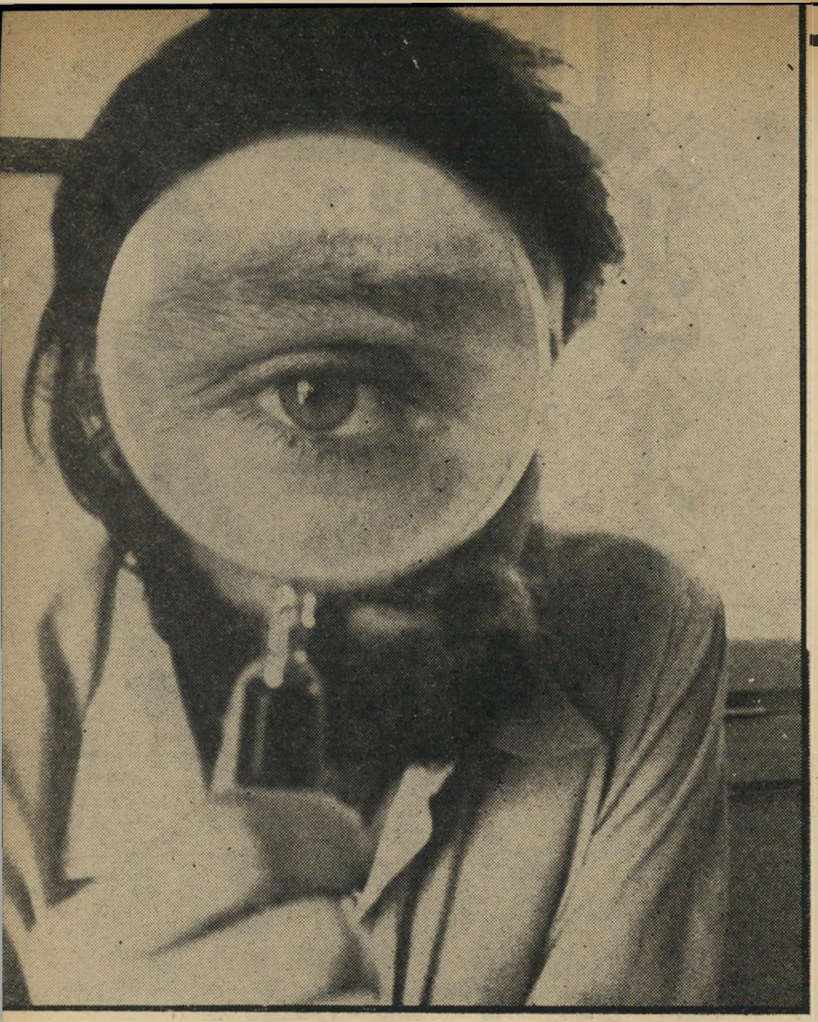

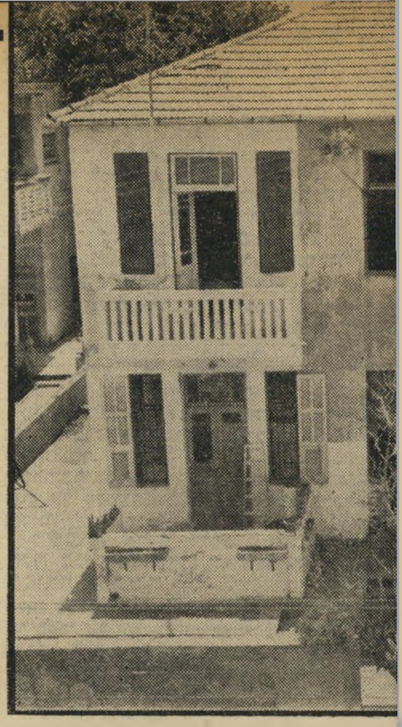

כלב־זאב מעורב שחור, ובורג׳, כלב ג׳ינג׳ קטן וחמוד. בכלוב שמעל לארון מצפצפות להן ללא־הרף שתי ציפורים נדירות ביופיין, ובתוך סלסלת־קש מתנמנמת לה אמא־חתולה ששמה קוצי, על שיבעת גוריה.

קירותיו של החדר מכוסים בתמונות, בתוך ארגזים צבועים צהוב מונחים ספרים, ועל הפטיפון הסטריאופוני מסתחרר בנחת תקליט של שירי־חזנות מסורתיים.

טראודי וחיים אוהבים את חדרם. מדי־יום הם משפרים ומשפצים את מראהו. טראודי תופרת וילונות, חיים צובע את המרפסת, שותל עציצים ומתקן את המעקה, או משחק שח עם ידידיו.

שעות אחדות ביום מבלים השניים במרפאתם. יש להם חוג־לקוחות קבוע.

כששואלים את חיים על עיקריה של תורת הריפוי הטיבעי, הוא מסביר: „עיקרה של התורה הוא לגייס כוחות־ריפוי המצויים בגוף האדם, לעודד ולהסתמך עליהם, ולא לערב בצורה גסה תרופות חזקות מבחוץ, המוציאות את גוף האדם מאיזונו לזמן ארוך.״ תורה זו מעוררת עדיין, אצל אנשים רבים, אי־אמון. ד״ר נצח, חלוץ המרפאים הטיבעוניים בארץ, האמין בזה — אבל הוא נפטר.

על־מנת להעלים את החשד, ולעזור לאנשים להבין את עיקרי שיטת הריפוי הטיבעי, מקיים חיים הרצאות. הוא מרצה

...ורי גר זוג מוזר

לפני נשות ויצ״ו, למשל, ולא אחת הוא נתקל בהתנגדות קשה. כמו באותה הרצאה שקיים בביתה של פעילת ויצ״ו אמידה. ישבו להן ה„ווייבערס״ מסביבו, לגמו בגיחותא מסיפלי־הקפה וזללו עוגות־קרם, ושאלתן הראשונה אל המרצה הצעיר היתה: „יש לך תעודה שלמדת את המיקצוע באוניברסיטה?״ חיים הירצה זמן רב, אך לבסוף יצא בתחושה כי דיבר אל חלל ריק. אותן נשים משועממות חשדו בו כי הוא אינו רציני, לא האזינו לו כלל, מה־גם שטאטום ובורג׳, שגילו אליו

...ים, טראודי, שתי ציפורים בכלוב, שני כלבים ...לים, חיים להם בארמוניה מוחלטת בחדרון זעיר. ...רק לבעלי־החיים שבביתם, אלא גם של השכונה.

בעין מזויינת

מביט חיים ברנשטיין דרך הזכוכית־המגדלת ומאבחן לדבריו, סימפטומים של מחלות בעזרת סימנים המופיעים בגלגל־העין. הסגולה לחיים ארוכים, לטענתו, היא השלווה, מתת שבה ניחנו רק מתי־מעט.

לה הסבר מדעי למרות שהוכיחה עצמה. „לפי התורה הסינית יש בגוף האדם נקודות מסויימות המצויות על האיברים הפנימיים. לכל אבר יש מערכת נקודות, שכאשר מחברים אותן נוצר מסלול. האנרגיה בגוף זורמת ב־12 מסלולים, וכשלוחצים על הנקודות הללו אפשר להשפיע על איברים מסויימים.״

גם חיים וגם טראודי אינם מוכנים לערוב כי ירפאו כל מחלה, אך יש מספר מחלות שהם הצליחו, לדבריהם לרפא, והם משוכנעים כי יצליחו בכך גם בעתיד.

הטבע, לטענתם, עומד לצידם.

השיטה הסינית

מופעלת על־ידי טראודי, כשהיא מרפאת חולה בשיטת־הריפוי הסינית, שעדיין לא הוסברה מבחינה מדעית במערב. המחטים הדקות נועצות בעור בעזרת שפופרת חלולה, המפזרת את הכאב, כך שלא יתרכז במקום אחד. בתמונה מימין: הזוג בביתו, עם החתולה קוצי.

להרצאה, לא הוסיפו רצינות לאירוע.

אך כל זה אינו מרפה את ידיו של חיים. בדרכו־שלו הוא מסביר לחולה הפוטנציאלי את עיקרי התורה, מנחה אותו להשתמש בתרופות הנמצאות במזון עצמו או באותן תרופות המצויות במים, בצורת אמבטיות. הוא משתמש בכוח הגלום בידיו כשטראודי עוזרת על־ידו, ושניהם מבצעים יחד עיסויים בשיטה אינדיאנית.

ריפוי בדרך הטבע

ב דרך־כלל מגיעים אל טראודי ואל חיים, לדיבריהם, אותם אנשים שהגיעו אל סף הייאוש, מאחר שאמצעי־הריפוי המקובלים הכזיבו אותם.

„כמו, למשל״ מספר חיים, „אותה אשה שהגיעה עם אחוז־שומן גבוה בדם, וכתוצאה מכך הפרעות בקצב של הלב. היא הגיעה למצב של כימעט הסתיידות־עורקים. כעבור חודשיים של טיפול הגיעה למצב של אחוז־שומן נורמלי, והפרעות בקצב הלב נעלמו. ריפאנו אותה בעזרת דיאטה, עישבי־מרפא, וטיפולי־מים.״

טראודי וחיים עובדים יחד. הם משוחחים עם החולה, בודקים אותו, ולפעמים מתערבים ביניהם חילוקי־דיעות, אך אלה מיקצועיים, לא מהותיים. לצורך עבודתם הם נעזרים בספרות עניפה בגרמנית ובאנגלית.

אומר חיים: „אינני דורש מאיש להאמין בשיטת הריפוי הטיבעי. אני מבקש רק שיתנו לי לרפא, אם זה עוזר. הבעייה של להאמין נעלמת. אם זה לא עוזר, אין צורך להאמין. אחרי הכל, נטורותופיה אינה דת.״

עם שיטות־הריפוי של השניים נימנות שיטת־הריפוי העתיקה של כוסות־הרוח, ו־שיטת המחטים הסיניים.

מסביר חיים: „שיטת המחטים הסיניים היא שיטה עתיקה, שעד היום לא נמצא

המוסיקה

היא אהבתה הגדולה ביותר של טראודי טדלבסקי, המנגנת בחליל באופן מיקצועי ואף נתנה רסיטלים כשלמדה בגרמניה

(המשך מעמוד 23)

דבר שלא עשה מעולם קודם־לכן בשי־חותי איתו שבהן, כזכור, התחמק ממתן תשובות.

למחרת, כאשר פניתי אל יערי, ניכר מייד שהוא כבר מתמצא היטב בנושא, משום שהשיב במקום, ללא היסוס: „מעו־לם לא השתתפנו במיכרז זה. לא הגשנו כל הצעת־מחיר, ולכן גם לא קיבלנו את העבודה.״

יערי נשאר איתן בקביעתו זו גם כאשר ביקשתיו, שוב ושוב, לבדוק פעם נוספת את המיכרזים. ציינתי בפניו בדיוק מה נושא המיכרז, אילו חברות השתתפו בו ומה היה המחיר שחברת ש.ה.ל. הציעה.

ייתכן שקביעתו הנחרצת של יערי ב־עניין המיכרז, היתה גורמת לי להפסיק לחקור בנושא, אך רצה המיקרה, ועוד באותו יום בו הודיע לי יערי, בצורה פסקנית ביותר, כי ש.ה.ל. לא השתתפה באותו מיכרז, עלה בידי ליצור קשר עם אחד מאנשי חברת ש.ה.ל., שאמר:

„איזו שאלה! עד היום אנו זוכ־רים את המחומה שהתחולל סביב אותו מיכרז. היתה לנו הרגשה ש־משהו לא־כשר חלך שם. זכור לי שראשי התעשייה האווירית נת־בקשו לברר עם חיים ירון מה הת־רחש באותו מיקרה.״

הדובר לא מדבר

ב־6 במאי 1975 שוחחתי עם חיים לורן (שחזר בינתיים ארצה), מי ש־היה מנכ״ל ש.ה.ל. בשנת 1971. הוא לא נטה להרחיב את הדיבור בנושא זה, אך ציין כי חברתו אכן השתתפה במיכרז, וכי זכתה במחצית ממנו.

פניתי לאלקנה גלי, דובר התעשייה האווירית, וביקשתיו לברר כיצד ניתן ליישב את הסתירה שבין דיברי סגן־המנהל־הכללי, הטוען כי התעשייה האווי־רית מעולם לא השתתפה במיכרז זה, לבין דיברי מנהל ש.ה.ל., שאישר השתתפות וזכייה חלקית במיכרז.

למחרת אישר הדובר את גיר־סתו של חיים לורן, מנכ״ל „ש.ה.ל.״ ואמר, כי יערי אינו מת־מצא בנושא כלל, משום ששטח זה אינו בטיפולו. למרות זאת, נטל יערי לעצמו זכות להתייחס למיק־רה ולשלוח מכתב.

הגורם היחיד שיכול לפתור, עתה, את התעלומה, הוא מישרד־הביטחון. רמזים שונים שהגיעו אלי, העלו אפשרות כי ב־מיסגרת פעולה להעלמת תיקים חשודים, הנערכת לאחרונה במישרד־הביטחון, ואשר החלה עם היפתח החקירה המישטרתית, עלול גם תיק זה להיעלם.

חשיבותו של תיק זה נעוצה בכך, שאם אכן יוכח כי במחציתו השנייה של ה־מיכרז זכה אמנון אבני, למרות שהצעת־המחיר שהגיש היתה גבוהה יותר מזו של חברת ש.ה.ל., תינתן בכך אפשרות רצינית לפתיחה בחקירה מישטרתית נימ־רצת על טיב הקשרים שבין אמנון אבני וחיים ירון, מי שהבטיח לו „לסדר את ה־עניין,״ וכיצד ניתרגמו קשרים אלה ל־שפת ההטבות למיניהן.

ב־12 במאי 1975 נתקבלה תשו־כת רובר מישרד־הביטחון, נפתלי לביא. היא הועברה אלי על־ידי אחת מפקידותיו, בזו הלשון: „הדובר אינו מוכן יותר להשיב על שאלותיך.״

דובר מישרד־הביטחון רוגז על העולם הזה, משום שעלה בידי העיתון לחשוף את רשת מעשי־השוחד בין אנשי־מישרדו. ניסיונות החיפוי והטישטוש של הדובר, לכל אורך מהלך חקירת העולם הזה הצי־גוהו, אחרי פיצוץ הפרשה ומאסר החשו־דים על־ידי המישטרה, כמי שאינו מתמצא במתרחש מתחת לאפו, במישרד שהוא דוברו, או כמי שמעוניין להעלים את הדברים המתרחשים מעיני הציבור.

כפקיד־ציבור, חובתו הראשונית של ה־דובר לעזור לעיתונות. אם עד כה ניסה לטשטש דברים ולהכשיל את העיתונות בעבודתה הרי עתה, כאמור, בחר בדרך חדשה — אי־מסירת־מידע בנושאים מוג־דרים שעליהם הוא מתבקש להגיב.

גם במיקרה זה, כבקודמים לו, אולי יצליח מישרד־הביטחון לעכב לזמן־מה את גילוי האמת, אך כי סופו־של־דבר לא יעלה בידו לטשו־טש את פרשת המיכרז המיסתורי, על כל ההשלכות החמורות הנובי־עות ממנה.

„העגלות החכמות,״ כך מכנים ב־חיל־האוויר את העגלות המתוחכמות, שתפקידן להוביל פצצות ממקום איח־סונן ועד למטוסים.

לעגלות אלה מעלות מיכניות רבות. יש להן רק חיסרון אחד — הן אינן עומדות בעומס הפצצות, צריכתן נשברים והן אינן יכולות עוד לנוע ממקומן.

בשבוע שעבר פירסמנו ידיעה זו (העולם הזה 1966). טענו כי המחדל אינו נעוץ בבית־החרושת המייצר את העגלות, והמ־ספק תוצרתו לפי השירטוטים הטכניים שסופקו לו על־ידי חיל־האוויר.

מקור התקלה הוא בחוסר־תיאום חמור ורב־השלכות בין מישרד־הביטחון לבין חיל־האוויר. ביקשנו לפרסם את הסיבה לחוסר־התיאום שבעיקבותיו נהרסות העג־לות, אך מסיבות שונות לא נסתייע הדבר בידינו.

השבוע, אחרי פירסום הכתבה, חלה בנושא זה תפנית מפתיעה, חמורה פי־כמה.

אם סברנו, בתחילה, כי המדובר בייצור חד־פעמי של 220 עגלות כאלו, על־ידי בית חרושת אחד, הרי התברר לנו כי תקלות דומות נתגלו אף במוצרי בתי־חרושת אח־רים, העוסקים באותו נושא.

מיפעלים אלה הם: מיכון בניין בע״מ — פתח־תיקווה; דרו בע״מ — פרדס־חנה (ייצור חלקי); אי.סי.אס. — בית־שמש; דמיאל — גבעתיים; ונגרט — אשדוד; א.ג.י. (השייך לאמנון אבני) — קריית־גת.

מכאן שאין מדובר בייצור חד־פעמי של סידרת עגלות, אלא כ־ייצור שוטף, על־ידי בתי־חרושת אחדים, בסדר־גודל של מאות רבות של עגלות שאינן מסוגלות לשאת את עומס הפצצות שעליהן.

אמר יצחק שושני, מנכ״ל בית־החרושת מיכון בניין בע״מ: „סיפקנו לחיל־האוויר ציוד באיכות מעולה. העגלות ניבנו בדיוק לפי הנתונים שסופקו לנו. מקור התקלה איננו בנו.״

דברים ברוח דומה השמיעו גם בעלי המיפעלים האחרים. רק גירסתו של בעל מיפעל דמיאל, בגבעתיים, היתה שונה.

„לחיל־האוויר אין כל בעיות עם העג־לות שלי. הן פועלות ללא תקלות.״ אמר. „בכל פעם במהלך הייצור, כשנתקלתי ב־שירטוטים לא־אמינים, פשוט התעלמתי מהם ובניתי את העגלות בצורה שידעתי כי ייטיבו לשרת את חיל־האוויר.

„איני יודע מה נעשה בבתי־חרו־שת אחרים. אני רק יודע שאם הם בנו את העגלות במדוייק לפי ה־שירטוטים, חיל־האוויר יצא ניזוק.״

ב־2.5.75 פניתי לדובר צה״ל, ביקשתי לברר את הנושא.

שיקולים של שוחד

ב־12.5.75 הודיע לי דובר צה״ל כי הנושא נבדק, והועבר לטיפול מישרד־הביטחון. תשובה זו נראית לי תמוהה במי־דת־מה, משום שלפחות בנושא הכנת השיר־טוטים הטכניים שלפיהם ניבנו העגלות, מקור התקלה בחיל־האוויר, ולא במישרד־הביט־חון. לכן, לא די בהעברת הנושא לטיפול מישרד־הביטחון.

נקודה קודרת נוספת הקשורה בפרשה זו, נעוצה בעובדה שאחד מבתי־החרושת שעסקו בייצור ה־עגלות הוא „א.ג.י.״, השייך לאמנון אבני.

כזכור, שיחד אבני קציני־צבא ופקידי מישרד־הביטחון, כדי שיטו לו מיכרזים שלא־כדין. אחד מאלה שקיבלו מאבני שוחד דרך־קבע, היה רב־סרן מאיר בן־אהרון.

בתוקף תפקידו במחלקת ציוד חיל־אוויר, בנושאי מיתקני־הידראוליקה, היתה לבן־אהרון נגיעה גם במעקב אחר ייצור העג־לות לנשיאת הפצצות.

משהסתבר כי הצמד אבני—בן־אהרון פעל בצוותא בנושא זה, לא נותר כל ספק בכך שמסירת העבו־דה, לפחות בחלקה, לא היתה כשי־רה, נמסרה לייצרן לא מתוך שיקולי טיב, אא כעבור שוחד.

מן הראוי שנוסף לבדיקת חוסר־התיאום בין מישרד־הביטחון לבין חיל־האוויר, לב־דיקת פרשת השירטוטים הבלתי־אמינים שהכשילו את הייצרנים, תיבדק ביסודיות גם האפשרות שבית החרושת א.ג.י. קיבל את העבודה לא לפי הנוהלים התקינים.

ספורט טוטו

השבוע
מינימום הפרס הראשון
400.000 ל״י
(כולל העברה)

מינימום כלל הפרסים
900.000 ל״י
(כולל העברה)

יום ד׳ — המועד האחרון
למסירת הטפסים בגלל החג

עשה לך מנהג קבוע—
מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

אילת-תל אביב
תל אביב-אילת

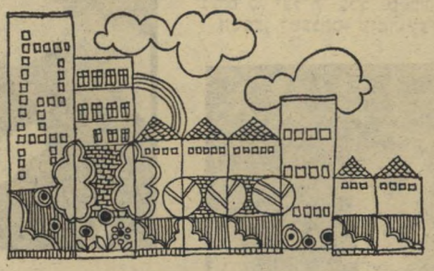

קו 393

9 נסיעות מידי יום

12 נסיעות ביום ראשון

אוטובוסים נוחים ממוזגי אויר

כל זאת ב-32 ל״י בלבד (מסלול אחד)

פרטים בכל לשכות המודיעין.

אגד-ההנהלה

דחף

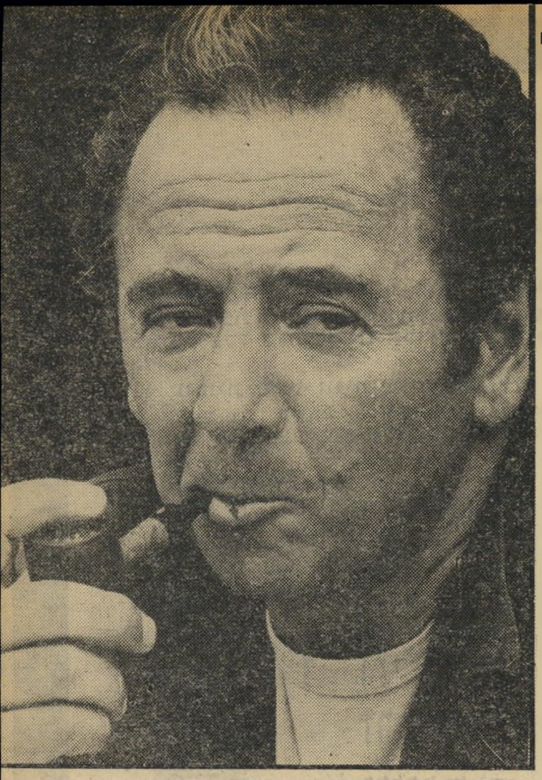

על מה נידון מרדכי קידר למאסר עולם בבית־דין צבאי?

שודד בתפקיד שליח לאומי

הרוזן ממונטה־כריסטו, מאת אלכסנדר דיומא האב, הוא סיפור הרפתקאות קלאסי, המלהיב את דמיונם של ילדים. למרות שיש הטוענים כי הוא מבוסס על תיק ישן של המישטרה הפאריסאית, מקובל להתייחס אליו כאל סיפור דימיוני. פרשתו של הרוזן שנכלא במרתפי בית־הכלא שבאי האיפלקי הקטן מונטה־כריסטו ובצורה זו נמחקו עקבותיו ועצם קיומו הועלם — נראתה בלתי־אנושית מכדי שחוכל להתרחש במציאות.

מה שניסתה מדינת־ישראל לעולל למוטקה קידר היה שיחזור סיפור הרוזן ממונטה־כריסטו.

הם מתמצים אולי בקטע הבא: „בבית־הסוהר שוברים את האדם שבאסיר. במשך הזמן הופך אסיר לקהה יותר, אדיש יותר. אצלי זה אף פעם לא קרה. זה עניין של אינטלקט ולא של רפלקסים. אצל האסירים הערבים יש מילה: ‚אוסול,' שפירושה אצילי, גזעי, מקורי. בבית־הסוהר ברמלה הייתי אני האיש שגילם את האוסול: איך איש צריך להיות שם. לא שייך להנהלה ולא לאסירים. חייתי שם את חיי."

מהיום הראשון בו נכלא לא חדל מוטקה קידר להיאבק. הוא לא השלים עם הגורל שגזרו עליו. בעת חקירתו לא נשבר מעולם ולא הודה בפשעים שייחסו לו. הוא המשיך לטעון כי הוא חף מפשע גם אחרי שנגזר לו מאסר עולם. בכל שנות מאסרו ניהל מאבק מישפטי כדי להוכיח שמישפטו היה מבויים. הוא לא פסק מלנסות לשכנע את כל הגורמים, שנעשה לו עוול משווע.

עם שיחרורו נשאל מוטקה מדוע אינו ממורמר ואכול טינה, כפי שציפו שיהיה. הוא השיב: „כשאתה בפנים אתה עסוק במילחמה. בדיוק כמו חייל בקרב. מי יותר מריר? החייל הנלחם בחזית או זה שנמצא בעורף? אצל מי המוראל יותר גבוה? אני נלחמתי 17 שנה."

המילחמה שלו כללה גם ניסיונות בריחה. כאשר הובא לבית־הסוהר המרכזי ברמלה, הוא נזרק מיד לצינוק. „מדוע אתה עושה לי את זה?" שאל את מנהל הכלא. „אמרו לי שאתה תברח!" השיב לו זה.

„תפקידי הוא לברוח ותפקידך הוא למנוע זאת ממני," אמר מוטקה משתומם, „שאני לא אנסה לברוח?"

כל יום היו מוציאים אותו מהצינוק לחצי שעה לראות אור שמש. זה לא היה הטיול עם שאר האסירים. שעה שהם היו כלואים בתאיהם הוא היה מוצא החוצה לחצר קטנה בין שני מיבנים בבית־הסוהר, שמעליה היתה מתוחה רשת. קצין סוהרים מזויין היה נילווה אליו לטיול.

מוטקה היה מנצל את חצי השעה הזו לריצה מסביב לחצר. הקצין ששמר עליו היה מתיישב על כסא ועוקב אחרי ריצתו. „בהתחלה הוא היה מתבלבל מהסיבובים שעשיתי, ובמרוצת הזמן הוא החל מנמנם. לא יכולתי שלא להבחין בזה," נזכר מוטקה.

„יותר מאוחר עשיתי זאת במיתכוון ובשיטתיות. הבחנתי שבפינה המזרחית דרומית הרשת שהיתה מתוחה מעל החצר לא היתה מהודקת לגמרי. זאת היתה פינה לא נוחה לסגירה. מאחר ואני צייד במקצועי ויודע דרך איזה חור לעבור, ידעתי שאוכל לעבור משם.

„המתי נקבע אצלי על ידי זה שאצליח לנמנם את השומר שלי. והאיך — על ידי ארגז עץ שהיה מונח בחצר. הייתי מזיז אותו כל יום לכיוון הפינה. כל יום הזזתי אותו רק כמה סנטימטרים לכיוון בליטה שבקיר. הייתי מתיישב על הארגז אחרי הריצה וככה מזיז אותו בלי שהשומר יבחין בכך. ביום אחד, בשעת הריצה שלי, הקצין נרדם על כסאו. זה לקח לי סקונדה והייתי למעלה, מעבר לרשת. וכאן היתה לי טעות שנבעה מחוסר מידע.

„רציתי להגיע החוצה כדי שידעו שאני בפנים. זה לקח לי כארבע דקות לטפס על הגגות ולהגיע אל השער המערבי־דרומי של בית־הסוהר.

„רצה המזל, ובדיוק כשאני מעל השער, מופיעים שלושה סוהרים מבחוץ. היה ברור לי שאם ארוץ למטה אצטרך להילחם בהם. כשראיתי אותם — נעמדתי. אילו ידעתי אז מה שמצפה לי בבית־הסוהר אחר־כך הייתי בורח בכל מחיר. כי העובדה שאני בחיים היא מקרית בלבד. לא מקרית מצידי — אלא מצידם.

„הבנתי שגמרתי עם הבריחה. סגן המנהל בא עם רובה וכיוון אותי אלי. מישהו עלה למעלה ונעמד כאילו על ידי, לתפוס אותי. ואז הוא נתן לי דחיפה והפיל אותי למטה. נפלתי על צינור ממקום די גבוה ונקעתי רגל. אז ראיתי לראשונה את החיה שבאדם. כל מי שרק היה יכול בעט בי.

הכניסו אותי חזרה לצינוק. שמו לי כבלים על הידיים והרגליים. אחרי זה לא נתנו לי לצאת יותר החוצה. אני זוכר רק שהיה קר מאוד בצינוק והריצפה היתה טחובה. לא יכולתי לעמוד. נאלצתי לשכב כל הזמן. אבל כשאני משווה את זה לעומת מה שנעשה לי אחר־כך זה בטל בשישים.

בריחה מהצינוק

כאשר נפתחו לבסוף בפניו שערי הכלא והוא הורשה לחזור ולהיות אדם חופשי, היה מוטקה איש שונה לחלוטין מכפי שתואר בחוץ בכל שנות מאסרו. הוא נראה מוצק, חסון, שזוף, בריא בגופו ובנפשו ובעל מחשבה צלולה. נדמה היה כאילו שנות כליאתו שימשו לו אולפן להשתלמות, להרחבת אופקים, לרכישת השכלה ומחשבה שיטתית.

איך יכול לקרות דבר כזה לאדם, שיותר מכל אסיר אחר שהיה כלוא בבתי־סוהר ישראליים נועד בית־הסוהר עבורו לחיות מכשיר של חיסול טוטאלי?

למוטקה עצמו יש הסברים רבים וארוכים על כך.

בשנת 1959, כאשר היתגלה דבר מעצרו, שהיה עד אז בבחינת סוד כמוס הידוע למתי מעט, התבטאו כמה מאנשי השילטון במדינה, בצער, על שבמדינת־ישראל אין אפשרות לחסל אדם ולהוציאו להורג ללא מישפט. כמקובל בכמה מישטרים טוטאליטאריים. לדעתם, זה היה עשוי להיות הפיתרון הטוב ביותר להיחלצות מהסיבוך אליו נקלעו בפרשת מוטקה קידר. בלית ברירה, ומתוך דאבה על ליקוי זה של הדמוקרטיה, החליטו להועיד למוטקה קידר גורל אחר: לחינמק כל חייו בכלא.

„האיש הזה לא ייצא משם חי!" אמרו כאשר נסגרו שערי בית־הסוהר המרכזי ברמלה מאחורי גבו של מוטקה.

ואומנם, ב־17 שנות מאסרו, כשרק אנשים בודדים מהחוץ הצליחו לבקרו בכלא, נפוצו מדי פעם שמועות, כי מוטקה נחשב „חצי מת." סיפרו כי דעתו נטרפה עליו וכי אין עוד סיכוי להבריאו. לחשו כי ניסה להתאבד וכי הוא מרחף בין חיים ומוות. טענו (מה שהיה נכון) כי ניסו להתנקש בחייו בכלא וכי מצבו אנוש.

להתחלף עם „פרפר"

„הייתי שם 17 שנים," נזכר מוטקה, „ואף פעם לא התרגלתי לזה שזורקים בנאדם לצינוק, או שמתייחסים אל אנשים כמו אל עבדים. קראתי בבית־הסוהר את המדור הראשון של סולז'ניצין ואת יום אחד בחייו של איבאן דאניסוביץ'. המקרה שלי היה חמור יותר מהמקרים המתוארים שם. הבנתי את זה רק אחרי שקראתי בחשאי בבית־הסוהר את הפרפר. הייתי מוכן להתחלף עם הפרפר. היו לו איתו אנשים. לי לא היו. גם כשהוצאתי מהבידוד, שם טיפלו בי סוהרים במדים, וציפיתי לפגוש באנשים, הסתבר לי שהייתי בין סוהרים בלי מדים. הבנתי את סולז'ניצין ולמה אין בריחות אצלו. שם לא בורחים. היה להם קל — הם נמצאו כל הזמן בין אנשים דומים להם. הם לא היו לבד. היה עם מי לדבר. אני הייתי לבד, גם כשהייתי בין אנשים באגף הכללי.

„האסירים בספריו של סולז'ניצין חיים חיים אינטלקטואלים מלאים. הם נחנו מלוקסוס שלא היה מנת חלקם של רוסים אחרים. זה היה אולי המקום היחיד ברוסיה שאפשר היה לדבר בו בחופשיות."

מדוע זכה מוטקה קידר לטיפול המיוחד בכלא שלא היה אלא התעללות?

התשובה על כך אינה ניתנת לפירסום. היא חסויה וסודית. מישפטו נערך בדלתיים סגורות ואין לפרסם אפילו את האשמה עליה נידון. מה שניתן לומר הוא רק שהמעשה שיוחס לו היה מעשה פלילי שעבורו נשפטים

מאת

אלי תבור

אסירים אחרים לתנאים רגילים של בית־סוהר ישראלי. המאבק בו עומד מוטקה לפתוח, ושאליו יצטרפו קרוב לוודאי אנשי ציבור רבים, הוא מאבק להסרת האיפול סביב הפשע שיוחס לו, כדי שיוכל אז להילחם באמצעים הלגיטימיים העומדים לרשותו להוכחת חפותו.

העובדה שמסך איפול כבד עדיין עוטה פרשה שאירעה לפני כ־20 שנה ושאין מתירים לפרסמה גם כשסודות ביטחוניים מאותה תקופה הם כבר נחלת־הכלל, יוצרת את הרושם שהאיפול נועד להגן על אינטרסים של כמה אנשים האחראים למה שאירע.

מוטקה קידר היה בשליחות לאומית בעת שאירע המעשה שהוא הואשם והורשע בביצועו. החששות שהיו קיימים בעת מעצרו לא סגו עד עצם היום הזה.

(המשך בעמוד 31)

משרד השיכון

דע זכויותך לסיעוע בשיכון

משרד השיכון מביא לידיעת הציבור את מערכת הזכויות המעודכנת לסיעוע בשיכון בכל המסלולים הפועלים במשרד.

1. תוכנית סיעוע זוגות צעירים 1974.
2. „צפיפות דיור + 3" (למשפחות המתגוררות בצפיפות של שלוש נפשות ויותר לחדר).
3. הטבת תנאי דיור.
4. סיעוע לעוברים לגור בערי פיתוח.
5. מפעלי החסכון לבנין.
6. כללי.

עיין בקפדנות! תלוש ושמור!

1. תוכנית זוגות צעירים 1974

א. הזכאים לסיעוע.

1) זוגות שנישאו אחרי ה־1.10.69 וזוגות העומדים להינשא, הגרים בישובים עירוניים וקונים דירה מחברה קבלנית או מיד שניה, כולל דמי מפתח.

2) הסיעוע ניתן לרוכשי דירות ששיטחן אינו עולה על 75 מ"ר ברוטו ושמחירן אינו עולה על 150,000 ל"י. (בירושלים — ניתן לרכוש דירה שמחירה אינו עולה על 170,000 ל"י).
באזורי פיתוח — אין הגבלה על מחירי הדירות.

3) לא יהנו מהסיעוע זוגות שכבר קבלו סיעוע בתכניות ממשלתיות ועירוניות וכן זוגות שיש להם או היתה להם דירה משלהם או שהם גרים בדירות עליהן שילמו דמי מפתח.

ב. היקף הסיעוע וטיבו.

1) סכומי המשכנתא נעים בין 40,000 — 95,000 ל"י ותנאי ההחזר נקבעים על־פי הניקוד, המחושב לזוג הצעיר, בהתאם למצבו הסוציאלי ולישוב בו נמצאת הדירה הנרכשת.

2) סכומי המשכנתא וההחזר החודשי לפי קבוצות ניקוד ואזור מגורים, מוצגים בטבלה הבאה:

מס' הנקודות	ישובי החוף	ערי עולים וישובים קטנים	אזורי פיתוח ב'	אזורי פיתוח א'	ירושלים
עד 390	40,000 (750)	40,000 (750)	80,000 (600)	95,000 (690)	50,000 (930)
400 — 790	40,000 (600)	40,000 (600)	80,000 (600)	95,000 (690)	50,000 (750)
800 — 990	60,000 (490)	70,000 (590)	80,000 (600)	95,000 (690)	95,000 (850)
1000 — 1190	60,000 (440)	70,000 (530)	80,000 (540)	95,000 (630)	95,000 (770)
1200 — 1390	60,000 (340)	70,000 (420)	80,000 (430)	95,000 (500)	95,000 (620)
1400 ויותר	60,000 (280)	70,000 (340)	80,000 (370)	95,000 (400)	95,000 (500)

הערות: (1) המספרים בסוגריים מבטאים את סכומי ההחזר החודשי לשלוש השנים הראשונות.
(2) מ־1400 נקודות ומעלה, ישנה אפשרות לתוספת השוואה בסך של 10,000 ל"י.

3) באזור פיתוח תינתן בנוסף להלוואה הרגילה גם הלוואה עומדת בסכום שבין 10,000 ל"י ל־30,000 ל"י, בהתאם לישוב. ההלוואה העומדת תינתן לדירות חדשות בלבד.

2. צפיפות דיור של 3 +

א. הזכאים לסיעוע.

1) (א) משפחות הגרות בצפיפות של 3 נפשות בחדר ויותר.

(ב) משפחות הגרות בצפיפות העולה של 9 מ"ר ברוטו לנפש, גם אם מבחינת חישוב הצפיפות על־פי מספר החדרים אין היא נמצאת בצפיפות של 3 נפשות לחדר ויותר.

(ג) משפחות שלגביהן נקבע לפי צו הריסה או אטימה כי מקום מגוריהן אינו ראוי לדיור, אף ללא הצפיפות הנ"ל.

הערה: משפחות אלו זכאיות לסיעוע במסגרת תוכנית זו בתנאי שגרו בדירתם הנוכחית לפני ה־31.3.73.

2. הסיעוע ינתן למשפחות הגרות בישובים עירוניים, בישובי פיתוח או למשפחה העוברת מישוב פיתוח אחד לאחר.

3. הסיעוע למשפחות אלו ינתן בתנאי שהצפיפות בדירתן (הנרכשת או המורחבת) תרד כדלקמן:
א. משפחות עד 6 נפשות לצפיפות עד 2 נפשות לחדר.
ב. משפחות בגודל של 6 נפשות ויותר לצפיפות עד 2.5 נפשות לחדר.

4. תכנית הסיעוע מיועדת ל: רכישת דירה חדשה; רכישת דירה מיד שניה; שכירת דירה מיד שניה; שכירת דירה בדמי מפתח; בניית תוספת חדרים לדירה קיימת.

ב. היקף הסיעוע וטיבו.

1. סכומי ההלוואות נעים בין 20,000 ל"י ל־90,000 ל"י לתקופה של 17—25 שנה.

תנאי ההחזר: ב־3 השנים הראשונות יהיה ההחזר החודשי עבור הלוואה מקסימלית — 250 ל"י לחודש. סכום ההחזר החודשי גדל בהדרגה בשנים שלאחר מכן.

2. גובה ההלוואה יקבע בהתחשב בתנאים הבאים:
א. מספר הנפשות המתגוררות בדירה.
ב. צרכי הדיור של המשפחה להקטנת הצפיפות והטבת תנאי המגורים.
ג. בהלוואות לרכישת דירה ולשכירה בדמי מפתח יובאו בחשבון:
מחירי הדירה הנוכחית (אם ישנה) והנרכשת.
ד. בהלוואות להרחבת דירה יובאו בחשבון: שטח הדירה ברוטו לפני ההרחבה ולאחריה ומחיר מ"ר בניה. הזכאים להרחבת דירה יקבלו אף הלוואה של 5000 ל"י עבור שיפוצים פנימיים והוצאות תכנון, בניה ורישוי. למשפחות מעל 6 נפשות תינתן הלוואה נוספת של 4000 ל"י לצורך בניית שירותים נוספים.

3. משפחות העוברות לישוב פיתוח תיהנה מ־הלוואה עומדת בסכום 5000 ל"י.

4. נכה או חולה הזקוקים לתנאי דיור מיוחדים זכאים להלוואה עומדת של 5000 ל"י.

5. סידור הורים זקנים בבתי אבות או במוסדות דומים, מזכה בהלוואה עומדת נוספת של 6000 ל"י לבודד ו־10,000 ל"י לזוג.

6. משפחה המחזירה למדינה דיור ארעי (אסבסטון, צריף או מבנה המיועד להריסה או אטימה), זכאית להלוואה עומדת של 10,000 ל"י (בירושלים ובגוש דן — 15,000 ל"י).

3. הטבת תנאי דיור

א. הזכאים לסיעוע.

משפחות או בודדים הצוברים מספר נקודות מינימלי מסויים, בהתאם לקריטריונים הבאים: צפיפות דיור (מספר נפשות לחדר), שטח דירה והכנסה ברוטו לנפש.

לא יכללו: זוגות צעירים הזכאים בתוכנית זוגות צעירים 1974; זכאי תוכנית + 3 המסוגלים לעמוד בתנאי ההלוואות; עולים חדשים שבטיפול משרד הקליטה ומשפחות המתגוררות בדירותיהן הנוכחיות פחות משנתיים.

ב. היקף הסיעוע וטיבו.

1. הסיעוע הוא כדלקמן:
א. הצעת דירות ברכישה ובשכירות.
ב. הלוואות לרכישה; הרחבה ושכירות בדמי מפתח.

2. ההלוואות שתינתנה הן בגבולות 30,000 ל"י — 50,000 ל"י בהתאם לניקוד.

3. הלוואות עומדות ומענקים ינתנו במקרים הבאים:

א. לסדור הורים במוסדות לקשישים, הפרדת משקי בית המתגוררים בצפיפות של למעלה מ־2 נפשות בחדר — המענק יהיה בגובה תשלום הכניסה למושב קשישים.

ב. משפחות המחזירות דירה לאכלוס חוזר או המפנות דיור ארעי או עומד להריסה ואינן מקבלות פיצויי פינויים.

ג. נתמכי סעד מחוסרי דיור, השוכרים דירה בדמי מפתח.

ד. קליטת בודדים או זוגות זקנים במשפחה במידה והבודדים מפנים יחידות דיור לאכלוס חוזר, להריסה או שהינם מחוסרי דיור.
גובה ההלוואה העומדת (המענק) יהיה עד 10,000 ל"י לבודד ו־15,000 לזוג.

4. דיור לותיקים באזורי פיתוח

א. הזכאים לסיעוע.

1. בעלי מקצוע נדרש, העוברים לערי פיתוח או שהם תושבי ערי פיתוח, שיש בידם אישור שהוצא על־ידי מרכז ההכוונה לערי פיתוח או על־ידי מי שהוסמך לכך על־ידי ועדת השרים לערי פיתוח.

2. תושבי ערי פיתוח ועוברים לערי פיתוח שאינם בעלי מקצוע נדרש, העדיפות בקבוצה זו היא כדלקמן:

(א) משפחות שאין בבעלותן דירה.

(ב) משפחות המתגוררות בצפיפות של 2 נפשות ויותר לחדר, המוכרות את דירותיהן. לא תימכר דירה למי שלא מכר דירתו הקודמת.

(ג) בודדים, רווקים, שגילם עלה על 35 שנה; רווקות שגילן עולה על 30 שנה; רווקים ורווקות יוצאי צבא מגיל 21 ומעלה שהם יוצאי משפחות בנות 6 נפשות ויותר.

הערה: בכל אחת מהקבוצות העדיפויות, עדיפות בתור לפי גודל המשפחה.

(המשך בעמוד 31)

משרד השיכון לשרות האזרח

תעלומת האסיר X

(המשך מעמוד 29)

הפחד שאחז באותם ימים של שנת 1957 במוסדות השילטון בישראל, לא היה רק מפני חשיפת הפרשה שאותה ייחסו למוטקה קידר. היה זה גם פחד פיסי ממש, מפניו הוא. „הוא איש מסוכן," אמרו עליו. „אם יסתובב חופשי, יהיו חייהם של אנשים רבים במדינה בסכנה."

האבסורד היה טמון בעובדה שאותן סיבות שגרמו לחרדה מפני מוטקה קידר, הן גם אלו שגרמו, בשעתו, לגיוסו לשלי־חות הלאומית.

מוטל קרביצקי, שנודע אחר־כך כמוטקה קידר, היה מוכר כשודד וכצייד. ב־30 ב־ספטמבר 1951, נשדד בנק קופת־המילווה של העובדים בעפולה. לעיני עוברים ושבים, בשעה תשע וחצי בבוקרו של אותו יום, נכנסו שלושה צעירים אל אולם הבנק. הם לבשו מדי צנחנים. לפי העדויות היה גם אדם רביעי, שהמתין להם בחוץ. פקידי־הבנק סברו תחילה כי החיילים החמושים משמשים כליווי לשלם צבאי, שבא להוציא כסף מהבנק. אולם שלושת החיילים כיוונו את נישקם אל הפקידים, העמידום אל הקיר באיומים והסתלקו מ־המקום בג״פ גנוב, כשבידיהם 10 אלפים לירות במזומנים, סכום גדול ונכבד באותם ימים, שלקחו מקופת הבנק.

איש מהשודדים לא חבש מסיכה ולא הסתיר את פניו. חוקרי המישטרה שפתחו בחקירת השוד היו בטוחים כי לא יקשה עליהם לזהות את השודדים. הם עצרו כמה חשודים. בין אלה היה מטל קרביצ־קי, אחד ממנהיגי כנופיית בני־טובים ב־

חדרה, שהיה חשוד על־ידי המישטרה מזה זמן רב בביצוע שורה ארוכה של עבירות פליליות. שלושה האחרים היו חבריו ה־טובים, אף הם בני חדרה, שהסתובבו אותם ימים בחברתו.

המישטרה היתה בטוחה שהשודדים ב־ידיה, וכי כל מה שעליה לעשות הוא להעמידם במיסדר־זיהוי, כדי שפקידי ה־בנק בעפולה יוכלו לזהותם. מיסדר כזה אומנם נערך. מוטל הוצב בו כשהוא לבוש במכנסיים כחולים קצרים וחולצה לבנה. פקידי־הבנק עברו על פני מוטל וחבריו הנה ושוב מיספר פעמים. הם לא היססו ולא התלבטו — איש מהמשתתפים במיסדר הזיהוי, טענו, לא היה בין שודדי הבנק.

היתה זו הצהרה מוזרה מאד. שכן, לאור העדויות שנגבו מפקידי הבנק מייד אחרי השוד, התאים תיאור השודדים בדייקנות מופלאה לתיאורם של מוטקה וחבריו. אולם דבר לא הועיל. הפקידים התעקשו שאין הם יכולים לזהות את השודדים. בלית־ברירה נאלצה המישטרה לשחרר את החשודים, אחרי חקירות ממושכות שלא נשאו כל פרי. כדי לצאת ידי חובה הופ־נתה החקירה המישטרתית גם לכיוונים אחרים. כנופיית־נוער תל־אביבית נעצרה גם היא כחשודה בביצוע השוד. אנשיה שוחררו, אחרי שהוכיחו אליבי משכנע.

היתה זו ברכה־לבטלה. חוקרי־המישט־רה ידעו כל העת, בוודאות, מי ביצע את השוד, אבל לא היו בידיהם ההוכחות ה־דרושות כדי להעמיד את מוטקה וחבריו למישפט. כך נשאר תיק חקירת שוד־הבנק בעפולה פתוח, ללא התקדמות בחקירה.

באותו זמן, וגם כעבור שנים, ידעה כל הארץ מי ביצע את שוד־הבנק בעפולה. מוטקה קידר עצמו, כטוב עליו ליבו ביין, היה מתפאר: „כל זמן שהמישטרה מטומ־טמת, אני בחוץ!" בהזדמנויות אחרות היה שואג בפומבי: „תנו לי רק תוכנית לשוד, ואני כבר אבצע!" רק שלוש שנים אחרי ביצוע השוד, ידעה גם המישטרה בוודאות מי ביצע אותו.

ילד־רחוב בן 3

היה זה אחרי שמוטקה בא למיש־טרה מרצונו חחופשי וביוזמתו הפרטית, מסר הודאה על ביצוע השוד. הוא מסר לידי מי שהיה אז ראש המחלקה הפלילית במטה־הארצי של המישטרה, אפריים הופ־ששטר, תת־מיקלע, שני אקדחים ורימוני־יד מסוג מיקס, שהיו קבורים בדיונת־חול ממערב לחדרה, וששימשו בשעתם את שודדי הבנק בעפולה. הופשטטר, שעיברת את שמו לאל־רום, נחטף כעבור שנים ב־איסטנבול, בעת ששימש כקונסול ישראל שם, ונרצח בידי טרוריסטים תורכיים.

השוד בבנק בעפולה לא היה מעשה־הפשע היחיד שבביצועו הודה מוט־קה קידר. שורת מעשי־שוד אחרים, שב־חלקם נחשד ושלאחרים לא קשרה אותו המישטרה מעולם, פוענחו עם הודאתו.

מסכת ההודאות של מוטקה קידר היתה חלק מהסכם שנעשה בינו לבין המישטרה, באישור היועץ־המישפטי לממשלה, שהיה אז חיים כהן, מי שמשמש כיום כשופט בית־המישפט העליון, ובאישור מי שהיה אז מפכ״ל מישטרת־ישראל, יחזקאל סהר. היה זה כשלוש שנים אחרי שמוטקה קידר, מרצונו הטוב והחופשי ומתוך הכרה מלאה, נטש את דרך הפשע וחזר למוטב.

מעולם, וגם כיום — אחרי שריצה 17 שנות מאסר — לא התכחש מוטקה קידר לעברו. „הייתי שודד," הוא אומר, „אבל נטשתי את הדרך הזאת מתוך מסקנות שהגעתי אליהן בכוחות־עצמי, ולא מפני שמישהו אילץ אותי לכך."

דרכו של מוטקה קידר אל הפשע וחזרה היא סיפור בפני עצמו. כדי לרדת לשור־שיו של מקרה נדיר מעין זה — בו מחליט עבריין לשנות את דרך־חייו תוך ניצול הכושר האינטלקטואלי שלו ובדרך של חשיבה שיטתית, מבלי שהחברה באמצעות מוסדות העניש והחזרה־למוטב שלה תת־ערב כלל בהחלטה זו — יש צורך לחזור לימי ילדותו של מוטקה.

למוטקה קרביצקי לא היה אב עוד לפני שנולד. אביו נטש את אימו בחודשי הריונה. האם, בת למשפחת אנצילביץ׳ הוותיקה ועתירת־הנכסים בחדרה, התנכרה למוטקה מיום־היולדו. ביום שנטלה אותו מבית־החולים מסרה אותו לגידול לסבתו, ומאז התעלמה ממנו.

הסבתא, שהיתה אשה עובדת באותם ימים, לא יכלה להתמסר הרבה לטיפול בתינוק. החל מהשבועות הראשונים לחייו נאלצה להשאירו לבדו בבית. מוטקה ה־תינוק נשאר לבד בעריסתו כשבקבוקי האוכל, תלויים על־גבי מיתקנים מיוחדים, משתלשלים לעבר פיו. אם היה מצליח להגיע אל פיטמת־היניקה של הבקבוק, היה אוכל. אם לא, היה נשאר רעב וצורח. בגיל מאוחר יותר כתב מוטקה לידיד על חוויותיו מימי־הילדות הראשונים שלו: „הייתי בלתי־רצוי עוד לפני שנולדתי. משנולדתי, לא רצה בי איש."

אחי אימו, שהתגוררו בחדרה, לא הת־עניינו במיוחד בגורלו של מוטקה, שגדל עם הסבתא. הוא הפך לנער־רחוב מגיל שלוש. השפעת תנאי־גידול אלה על עיצוב אישיותו, מבחינה פסיכולוגית, היתה ברו־רה. הוא הפך יצור נארקיסיסטי, המפנה את רגשותיו כלפי האורגניזם של עצמו ואת תגובותיו כלפי העולם החיצון. הוא הפך נער מרדני ואנטי־חברתי, שרצה להתנקם בחברה שקיפחה אותו ומצא את פורקן הדחפים הפנימיים שלו בתוקפנות כלפי חוץ.

אליל־הנוער

עומת הקיפוח הריגשי והחברתי, ניחן מוטקה בתכונות חריגות חיו־ביות. הוא גדל כילד יפה־תואר אם־כי נמוך־קומה, בעל כושר־מנהיגות טבעי וקסם אישי שכימעט לא ניתן לעמוד ב־פניו. היתה לו מנת־משכל גבוהה מאוד ושאפתנות להתקדם ולהגיע, כימעט בכל מחיר. הוא הפך לרוח החיה והמתסיסה

(המשך בעמוד 34)

מישרד השיכון (המשך מעמוד 30)

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1. היקף הסיוע לבעלי מקצוע נדרש העוברים לערי פיתוח או שהם תושבי ערי הפיתוח מוצג בטבלה הבאה:

תנאי הרכישה

הישוב	למשפחות חסרות דיור			למשפחות בעלות דיור			רווקים		
	(1) מינימלית	(2) עמודת	(3) בסכנת מכסימלית	(4) מינימלית	(5) עמודת	(6) אחרי	(7) מינימלית	עמודת	(8) אחרי
ירוחם	95,000	20,000	500	63,000	20,000	332	40,000	20,000	551
שלומי, מעלות, חצור, קרית שמונה, בית שאן, מצפה רמון	95,000	25,000	500	63,000	25,000	332	40,000	25,000	551
אילת	95,000	30,000	500	63,000	30,000	332	40,000	30,000	598
נצרת, בית שאן	80,000	25,000	430	53,000	25,000	287	40,000	25,000	574
כרמיאל, דימונה, ערד, סביון	80,000	20,000	430	53,000	20,000	287	40,000	20,000	574
נתיבות, אופקים, נהריה, מגדל העמק, יקנעם, עפולה, שדרות	80,000	15,000	430	53,000	15,000	287	40,000	15,000	574
ק. מלאכי, עכו, ק. גת	80,000	10,000	430	53,000	10,000	287	40,000	10,000	574
יבנה	80,000	—	430	53,000	—	287	40,000	—	574

הערות:

7, 4, 1 — בכל מקרה לא יעלה סכום הסיוע הכולל מעל ל־95% ממחיר הדירה.

8, 5, 2 — הלוואות עומדות אינן ניתנות לרכישת דירות מיד שניה.

9, 6, 3 — סכומי ההחזר החודשי הם ל־3 השנים הראשונות.

2. סכומי הסיוע לתושבי ערי הפיתוח והעוברים לערי פיתוח שאינם בעלי מקצוע נדרש יהיה זהה לסיוע שניתן בטבלה הנ״ל, אולם תנאי החזר ההלוואות יהיו שונים בהתאם לפירוט המצוי בחברת השכון.

3. סיוע לרכישת דירות מ„יד שניה":

מועברים יוכלו לרכוש דירות מ„יד־שניה" ולקבל הלוואות (למעט הלוואות עומדות) בסכומים שנקבעו בטבלה לערי פיתוח לעיל. המעוניינים בסיוע לרכישה מ„יד־שניה" יפנו ישירות ל־משרד המחוזי של משרד השיכון לקבלת אישור הזכאות והפנייה לבנק.

4. דירות בשכירות למועברים לאיזורי פיתוח בעלי מקצועות נדרשים.

מועברים כאמור יהיה זכאים לקבלת דירות בשכירות לתקופה שלא תעלה על 3 שנים בהתאם למלאי הדירות שיעמוד לצורך זה בכל יישוב וישוב ובשעור דמי שכירות של 0.25% או 0.30% ממחיר הדירה (בניכוי סכום ההלוואה העומדת) זאת ברשימה מסויימת של ערי פיתוח ועל־פי הפנייה של מרכז ההכוונה לערי פיתוח על־פי הסדרים מפורטים שיפורסמו.

5. פירוט הסיוע לתושבי היישוב ולמועברים שאינם בעלי מקצוע נדרש בערים שאינן נכללות ברשימת ערי פיתוח, מוצג בטבלה הבאה:

תנאי הרכישה למשפחות חסרות דיור			תנאי רכישה למשפחות בעלות דיור
ישוב	אמיתית	חלוואה משלימה	שח״ב הלוואות	אמיתית
אשדוד	50,000	30,000	60,000	50,000
רכסים	50,000	20,000	70,000	50,000
אור עקיבא	50,000	20,000	70,000	50,000
נהריה	50,000	10,000	60,000	50,000
באר־שבע	50,000	20,000	70,000	50,000

הערה:

תתאפשר הגדלה מיוחדת נוספת עד לסך של 10,000 ל״י למחזירי דירות בשכירות עמידר, עמיגור.

5. מפעלי החסכון לבנין

א. הזכאים לסיוע.

חוסכים שעמדו בתנאי תוכנית החסכון בה הינם רשומים ובידיהם תעודת זכאות.

ב. היקף הסיוע וטיבו.

1. הסיוע לזכאים ניתן הן לרוכשי די־רה במסגרת הבניה של מפעלי החסכון לבניה והן לרוכשי דירה ממקור אחר כלשהו (יד שניה או קבלן פרטי).

2. המשכנתא הניתנת לזכאים היא: בירושלים — 35,000 ל״י; באיזורים אחרים — 30,000 ל״י, (גובה המשכנתא לא יעלה על 40% ממחיר הדירה). ההלוואה היא ל־10 שנים ושעור הרי־בית (ללא הצמדה) נקבע על־פי מחיר הדירה.

3. חוסך זכאי, שהינו זכאי גם בתוכ־ניות הסיוע האחרות של משרד השי־כון (כגון: זוגות צעירים וצפיפות דיור + 3). יהיה רשאי להנות מהלוואה גם במסגרת מפעל החסכון לבנין, בתנאי שסה״כ ההלוואות לא תעלינה על 95% ממחיר הדירה הנר־כשת.

4. בנוסף על ההלוואות הנ״ל, זכאים המשתייכים לקבוצות הבאות להלוואות נוספות, בתנאים זהים להלוואות הנ״ל כדלקמן:

(א) בעל/ת משפחה שאין בבעלותו דירה ואינו גר בשכירות בעלת אופי של דיור מוגן או בדיור ציבורי יקבל תוספת הלוואה עד 15,000 ל״י.

(ב) בעל/ת משפחה אשר גרה בצפי־פות של 2 נפשות ומעלה בחדר בדירה שבבעלותה או בדיור מוגן אחר, יקבל תוספת הלוואה עד 10,000 ל״י. במק־רה זה עליו למכור את דירתו הנוכחית או להחזירה לחברה המשכנת אם הינו גר בשכירות.

(ג) בודד מעל גיל 35 ובודדת מעל גיל 30 שאין בבעלותם דירה ושטח הדירה הנרכשת אינו עולה על 75 מ״ר יקבלו תוספת הלוואה עד 5000 ל״י.

6. כללי

1. חיילים משוחררים, על־פי חוק החיילים המשוחררים, הזכאים להיכלל בתוכניות הסיוע השונות, יקבלו:

(א) הגדלת הלוואה ב־20%, בתנאי שסך כל ההלוואה לא יעלה על 95% ממחיר הדירה הנרכשת.

(ב) הנחה של 50% על התשלום החודשי, למשך 12 חודשים רצופים מתוך 18 החודשים הראשונים, בתנאי שסכום ההנחה לא יעלה על 200 ל״י בחודש.

2. פרטים נוספים אפשר לקבל במקו־מות הבאים:

(א) תוכנית זוגות צעירים 1974: ב־רשויות המקומיות.

(ב) צפיפות דיור + 3: בסניפי בנק „טפחות".

(ג) ותיקים באזורי פיתוח: במש־רדים המחוזיים ובחברות השיכון ש־הציעו דירות למכירה באזורי דיור.

(ד) הטבת תנאי דיור: במשרדים המחוזיים ובחברות השיכון העירוניות.

(ה) „מפעל החסכון לבנין" משרדים מחוזיים של משרד השיכון וסניפי בנק „טפחות".

(המשך מעמוד 25)

קשר למטרה (צה"ל, מישטרת דרום־אפריקה, הקונסוליה) — טיפוס זה עוקב בגאנדי סימפאטיה בלתי־מודעת.

כי גאנדי עצמו סוגד לפולחן הרומנטי לאלימות, שהעלתה על נס איש כמו מאיר הר־ציון — אדם ששחט במו ידיו בדווים על־ידי חיתוך גרונם. בהיותו אלוף־הפיקוד השתתף בשימחה במירדפים אחרי פידאיון, ירה באקדחו בערבי בלתי־מזויין שנתקף בטירוף, אסר את השמעת שיר־השלום בפיקוד שלו.

יש פיצול בין גישתו של האלוף זאבי, שהופיע בטלוויזיה והשמיע את דעתו כי אי־אפשר לשים קץ לטרור בלי פיתרון פוליטי של הבעייה הפלסטינית, לבין דוקטור גאנדי, העוסק בדיאגנוזות של מטרפים אלימים.

שחיתות

יחסי־ציבור במקום חקירה

בתכסיס מחוכם איבטח שימעון פרס את עצמו מימין, משמאל ומהמרכז

כלוחם נגד שחיתות, שימעון פרס הוא בדיחה. אבל כמומחה ליחסי־ציבור, הוא גאון. השבוע הוכיח זאת שוב.

במלכתו נתגלו סימפטומים של מחלת־שחיתות בשלב מתקדם, שפשטה בחלקי הגוף השונים. הקשר שלו לפרשות שחיתות, עוד בתקופת היותו מנכ"ל מישרד־הביטחון, צף שוב בזיכרון. כאשר נתגלה כי נוסף על הכל קיבל הוא־עצמו, מן הקואופרטיבים שהיו תלויים בחסדיו, מתנה שערכה עשרת אלפים לירות, הוא היה נתון במצב קשה מאד.

הוא הגיב על כך בתכסיס גאוני. הוא מינה שלושה אישים כמבקרי מערכת־הביטחון.

שלושת הייקים. הבחירה היתה שיא של תיחכום. כי עצם זהותם של השלושה איבטח את כל האגפים:

● בראש הביקורת הפנימית הועמד שימעון אבידן, מפקד חטיבת גיבעתי האגדתית במלחמת תש"ח, מנהיג בכיר של מפ"ם, יליד גרמניה, קומוניסט בנעוריו, איש־ביטחון מובהק. אבידן נודע בימי מיל־חמת־העצמאות כאישיות מוסרית ממדרגה ראשונה, סולק ממערכת־הביטחון על־ידי דויד בן־גוריון מייד אחרי המילחמה בשל השתייכותו השמאלית.

● כמומחה מישפטי נבחר עסקן בכיר של הליכוד, הח"כ־לשעבר הנס קלינגהופר, אדם נקי־כפיים, פרופסור מפוזר בעל הופעה ייקית מובהקת (למרות שהוא ממוצא אוסטרו־הונגרי).

● כאיש שלישי בצוות נתמנה ד"ר ארתור ברגמן, מנכ"ל לשעבר של הבנק לספנות, גם הוא בעל הופעה ייקית מובהקת, שהתפרסם כאשר הגיש את העתירה לצו־על־תנאי אשר הכשילה את המהדורה הראשונה של מימון הבחירות מקופת המדינה.

כישורים מיוחדים? מבחינת נקיון־הכפיים, קשה היה לבחור באנשים מכובדים יותר. מבחינה פוליטית, מאבטחים שלושת האישים את פרס מימין, משמאל ומן המרכז.

ברור לגמרי כי זאת היתה כוונתו העיקרית של פרס. לאיש כמו קלינגהופר, למשל, אין תפקיד סביר במערכת זו. הוא פרופסור למישפט קונסטיטוציוני דווקא, ובוודאי שאין לו הכישורים המיוחדים למילחמה בשחיתות.

אבידן הוא אדם מעשי יותר. אולם גם כאן מתעוררת השאלה אם ניתנו לו האפשרות והיכולת המעשית לעריכת ביקורת יסודית במערכת־הביטחון, ובכלל זה המנגנון הדרוש כדי לפתוח את כל תיקי המיכרזים וההזמנות מאז 1967, לגבות עדויות חדשות, לפנות לציבור כדי לקבל תלונות, ולהבטיח למתלוננים כי לא יבולע להם ביחסיהם עם מערכת־הביטחון בעתיד.

כל זה יתברר בעתיד, אחרי שתהיה שהות לאבידן ולחבריו להוכיח את עצמם. בינתיים לא נתגלו השבוע כל סימנים שצמרת מערכת הביטחון שינתה את גישתה, המתבלת בגילוי שחיתות (ראה עמוד 23).

ואילו פרס השמיט, בתכסיס מחוכם זה, את הקרקע הציבורית מתחת לרגליהם של אותם אשר דרשו מינוי מבקר מחוץ למערכת־הביטחון, הקמת ועדת־חקירה ציבורית, או עריכת בדיקה יסודית מטעם גוף מיקצועי בלתי־תלוי.

סקוופ

מי קנה את סוד הפיחות?

כיצד הובחרו מיסמכי החברות הוואדוציות

גילויים על הפשעים של מיטב חבריו

ההודאה

מ־כן קיבלתי בשנת 1962 6000 לירות משכנא גוטפרוינד ה־עוסק בניירות־ערך, כי אמרתי לו שיהיה פיחות. קיבלתי ממנו סכום נוסף של 8000 לירות בשנת 1966, כאשר קניתי ממנו מיגרש ב־18 אלף לירות. שילמתי לו 10 אלפים שהיו לי מפיצויים על עבודתי ב־ממשלה, וההפרש של 8000 היה כנראה על חשבון הענייין הקודם."

כך, במילים אלו, מתאר מיכאל צור כיצד מכר את סוד הפיחות של שנת 1962. באותה שנה הוא היה המנהל־הכללי של מישרד־המיסחר־והתעשייה. ה־איש הכל־יכול במישרד חשוב זה, ולמעשה היה הוא שר־המיסחר־והתעשייה, ללא ה־תואר. על פיו נשק כל דבר.

והנה הולך אדם זה, האיש החזק של הכלכלה הישראלית, ומוכר את סוד הפיחות תמורת 14 אלף לירות. נכון כי ה־דבר היה לפני עשר שנים, ושווי הכסף היה אז כפול ומכופל. אולם בכל זאת, כיצד ניתן להסביר זאת?

גוטפרוינד, הידיד הטוב

ה איש ששילם למיכאל צור תמורת סוד הפיחות הוא אחד מאילי הכל־כלה בישראל, מהשליטים האמיתיים שלה, ולכן הוא נחבא אל הכלים ושמו אינו אומר דבר. שכנא גוטפרוינד מחזיק ב־מישרד שעליו כתוב גוטפרוינד להשקעות, ברחוב נחלת בנימין 47 בתל־אביב. הוא עצמו גר בבתי־השוקולדה שברחוב הוברמן. תוארו הוא „יועץ להשקעות," והוא נחשב כגדול המומחים בישראל להשקעות בזהב. משך שנים רבות היה היועץ של קבוצת בנק ארץ־ישראל—בריטניה, ועמד מאחרי עיסקות המתכות השונות שששה הבנק בהצלחה רבה.

גוטפרוינד זכה במוניטין בינלאומי כ־אשר החל עוסק בחברות בינלאומיות. הוא גילה לפני עשר שנים כי חברת אאודי־נ.ס.או. הגרמנית מחזיקה בידה אוצר, בצורת הזיכיון על מנוע הוואנקאל, וכי פולקסוואגן האדירה תיאלץ לקנות את השליטה על אאודי־נ.ס.או.

גוטפרוינד, באמצעות קבוצת בנק ארץ ישראל—בריטניה, החל קונה מניות של אאודי־נ.ס.או., והגיע לשליטה ב־20 אחוזים לערך ממניות החברה. כאשר פולקסוואגן ניסתה לבלוע את אאודי, נתקלה בהתנגדות עזה של קבוצת גוטפרוינד, שהכריחה את פולקסוואגן לשלם למיעוט פי־חמישה מכפי שהציעה ליתר בעלי המניות. בנוסף קיבלה הקבוצה לידיה זיכיון לייצור הוואנקאל, הקימה על בסיס זה בישראל מיפעל לייצור מנועים אלה.

גוטפרוינד לא הסתפק בהישג זה, החל לרכוש מניות קרטיס־רייט, שקיבלה לידיה את הזיכיון באמריקה למנוע הוואנקאל. שער מניות אלו קפץ מ־7 דולר המניה ליותר מ־40 דולר, וקבוצת גוטפרוינד גרפה הון רב. אחר־כך רכש חבילת מניות גדולה בחברה לא ידועה בארצות־הברית, שמניותיה היו בשפל המדרגה, אולם היו לה מיכרות זהב ובדיל. כעבור שנה החלה הגיאות במחירי הזהב והבדיל, ושוב גרפה הקבוצה הון.

שכנא גוטפרויגד היה דמות מכובדת בכל גוף כלכלי בישראל, וברור כי היה ביחסי־קירבה גם עם מיכאל צור. כפי שמגלה עדותו של צור במישטרה, שחלק ממנה צוטט מילולית, לא היתה מכירת הפיחות עיסקת־סוחרי־סוסים. מסתבר כי צור נתן לשכנא ידידו רמז, וזה גמל לו כעבור זמן־מה בסכום בן 6000 הלירות, והוסיף עוד 8000 כאשר הגיעה הזדמנות נאותה לכך, בשנת 1966.

הודאתו של צור במישטרה משתרעת על מאות עמודים. לרוב היא כוללת גירסות שונות וסותרות על אותו עניין, עד שקשה לדעת מה קרה באמת. אולם נראה כי הדברים שאישר צור בהודאותיו למישטרה החל מיום הישברו, ה־19 במארס, הם הקרובים ביותר לאמת.

מכשירים בידי צור

ד, המשך, מספר צור על יחסיו עם ידידו, היהלומן היהודי מבלגיה ז'ק טראוברט. הוא מספר כיצד קיבל מ־

רות צור בבית־המישפט
למענה — נשבר

טראוברט 18 אלף דולר, ולדבריו ניתן לו הכסף כדי שישקיעו עבור היהלומן בבורסה. צור מספר כי היו לו חברים נוספים שנתנו לו כספים כדי שישקיעם עבורם. המישטרה שאלה אותו האם הכסף ניתן כתמורה להעדפות שנתן ליהלומן בעיסקי־יהלומים, בעיקר באמצעות חברת־היהלומים הממשלתית פיתוח, שצור היה מייסדה ויושב־ראש מועצת־המנהלים שלה.

צור לא אישר גירסה זו, אולם הוא הוסיף וסיפר כיצד ניצל את טראוברט לאחרונה, כאשר התמוטט הבנק של טיבור רוזנבאום. צור לא יכול היה בחודשים דצמבר—ינואר לעזוב את הארץ, כיוון שהיה כבר תחת עיקוב. הוא היה צריך לשלוח לשוויץ את המיסמכים שהחזיק בידיו, ואשר היקנו לו את השליטה ב־שלוש חברות ואדוציות: קומפטרפין, ניקוטאפ ודומיניון.

שלוש חברות אלו היו מכשיר בידי צור, ודרכן השקיע בחברה לישראל 5.5 מיליון דולר דרך הקבוצה הגרמנית. כספים אלה קיבל בכמה צורות בדרכים בלתי־חוקיות, בעיקר על־ידי הונאת הגרמנים ששילמו לו 5 מיליון מרק גרמניים שהיו דרושים לו כעמלות, להסדרת הלוואות בנקאיות בהיקף של 34 מיליון דולר לקבוצה הגרמנית, לצורך השקעתם בחברה לישראל.

בחודש דצמבר הסתמן סיכוי ליציאה ממשבר רוזנבאום — החברה לישראל. הוקם איגוד־נושים שהציע לקנות את חובות רוזנבאום לחברה לישראל, שהיו 8.5 מיליון דולר. האיגוד, בראשות המיליונר שאול אייזנברג, הציע לחברה לישראל, חלק במזומן ואת היתר בתשלומים. מניין יבוא החלק במזומן?

צור הציע להסדיר זאת על־ידי ויתורו על החברות הוואדוציות ששלטו ב־5.5 מיליון דולר השקעה בחברה לישראל. כסף זה צריך היה להוות הבסיס לאיגוד הנושים, וכך יינצלו הבנק של רוזנבאום וחובות החברה לישראל.

צור שלח לשוויץ, באמצעות טראוברט, את מיכתבי השליטה בחברות הללו, וזה העבירם לקבוצה הגרמנית באמצעות שליח.

עדותו של צור במישטרה מגלה גם, כי השטרות שהחזיר בספטמבר לחברה לישראל הוצאו במירמה, ולכן אין להם ערך. מסתבר כי צור בא בספטמבר (לפי עדותו מיום 20.3.75) לבנק של רוזנבאום בז'נבה, וביקש ממזכיר־הבנק את השטרות על סך 5.5 מיליון דולר שהיו בבעלות החברות הוואדוציות של צור, והיו מופקדים אצל רוזנבאום. מזכיר הבנק השיב כי השטרות אינם במקום, אלא בכספת הבנק בלוכסמבורג.

צור ביקש להביאם, וכאשר נכנס למחרת לבנק ניתנה לו מעטפה ובתוכה שטרות. משום־מה בדק את השטרות, וגילה כי אין אלה השטרות הנכונים. הוא איים כי יפנה מייד למישטרה אם לא יחזירו לו את השטרות שלו, ואז התברר כי השטרות הללו הופקדו בלי ידיעת צור, כפיקדון בחברה ואדוצית של רוזנבאום, בשם אי.סי.טי.

על־מנת לשחרר את השטרות זייפו צור

מיכאל צור בדרך לכלא
הודאה — מרצון

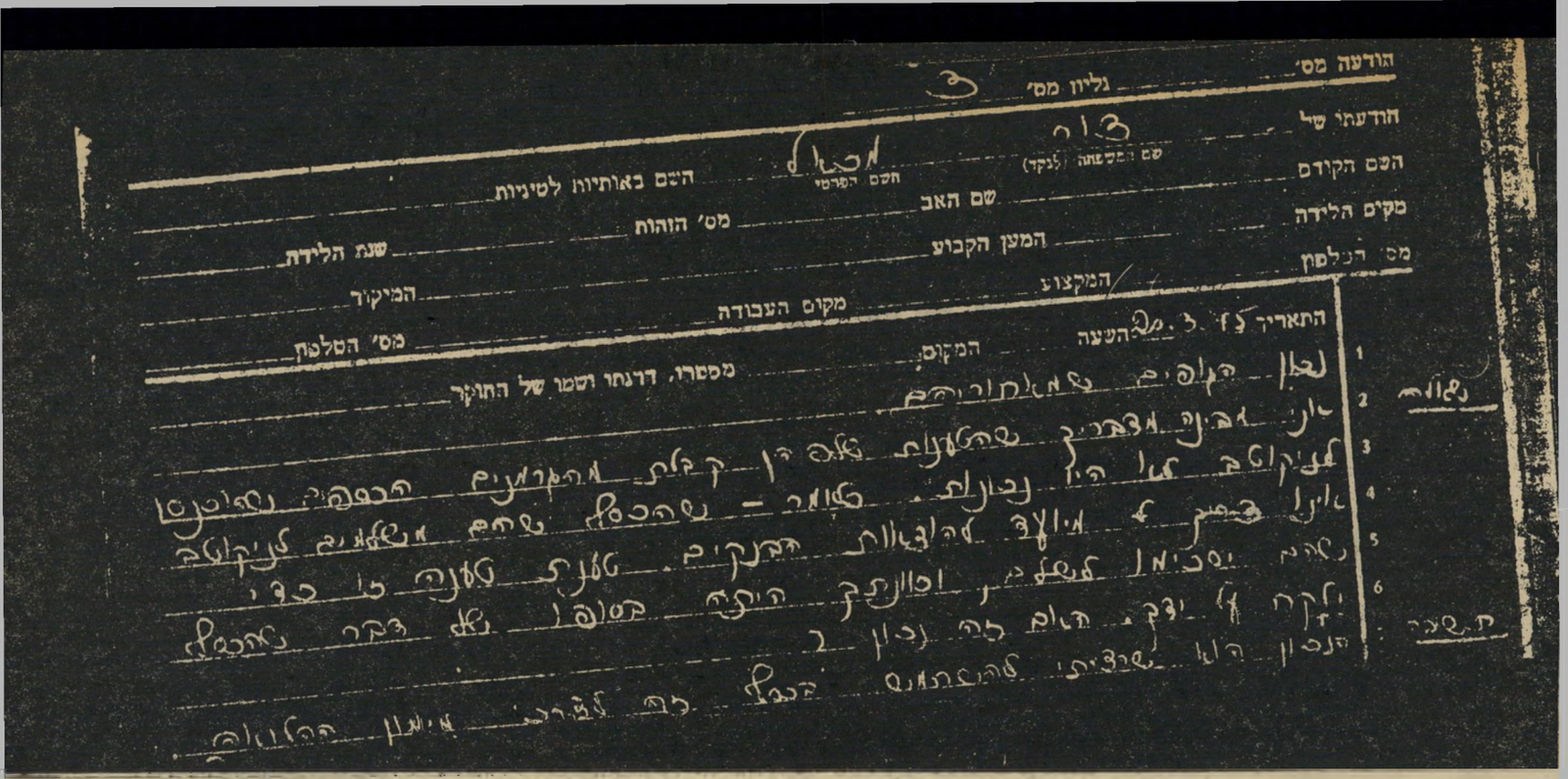
הודעה מס׳
גליון מס׳
הודעתו של
שם הקידום
מקום הלידה
מס׳ הטלפון
שם האב
המען הקבוע
המקצוע
מקום העבודה
מס׳ הזהות
שנת הלידה
המיקוד
מס׳ הטלפון
התאריך
המקום
מספרו, דרגתו ושמו של החוקר

קטע מהודאתו המקורית של מיכאל צור שנגבחה ב־19.3.75, היום שבו נשבר

ומזכיר־הבנק מיכתב עם תאריך מוקדם יותר, וכך שיחררו את השטרות וצור קיבלם והביאם ארצה, ונתנם לחברה ל־ישראל. אגב, צור מסר לקבוצה הגרמנית גם את תעודת־ההפקדה שהיתה על שמו, בסך 1.3 מיליון מרק גרמניים. תעודה זו נשלחה על־ידו לפרנקפורט, באמצעות ה־חשב של החברה לישראל, לובה טיגנר.

הפרקליט נדהם מן ההודאה

לפני עדותו של צור במישטרה, חשבו ראשי החברה לישראל כי ב־החזיקם בשטרות הם מקטינים את חובם ב־5.5 מיליון דולר. עתה מתברר כי השטרות הוצאו במירמה, ולכן אין למח־זיק בהם תועלת מכך, והקבוצה הגרמנית כבר הטילה עיקולים בשווייץ על החב־רות הוואדוציות, בעלות השטרות כחוק.

הודאתו של צור פוגעת בידיד־נפש אחר שלו, היהלומן פסח ברמן. ברמן היה שנים רבות נציג בילעדי ליהלומים של חברת פיתוח בארצות־הברית, לפי הוראת צור. דבר זה היה בניגוד לכמה ביקורות של מבקר־המדינה, שאסר על חברת פיתוח למכור יהלומים אלא רק לקנות יהלומי־גלם.

מייד לאחר מעצרו של צור היה ברמן מבקר מדי־יום אצל רעייתו רות, מסיעה מירושלים לכלא וחזרה, ומעודד את רוחה. והנה, צור מצא לנכון לספר כיצד קנה מברמן 10 אלפים דולר בניגוד לחוק, שי־לם לו בלירות.

מדוע נשבר צור? לא היה מי שתמה על כך יותר מאשר פרקליטו, עורך־הדין ארווין שימרון. עד ה־18 במארס היה שימרון בטוח למדי בעצמו. החומר ש־נמצא בידי המישטרה כלל בעיקר הוכחות על כך שצור הוציא קופה ב׳, וכן כי קיבל עמלה של 70 אלף פרנקים שווייציים מ־רוזנבאום, ועוד דברים מסוג זה.

גם שימרון וגם פרקליט מחוז תל־אביב העריכו, כי החומר יאפשר להם להאשים את צור בעבירות שעונשן 5—3 שנות מאסר, ועל־כל־פנים אין עימן קלון כה גדול — שכן, מי בימינו אינו מחזיק קופה ב׳ או מקבל עמלות? למעשה, שימרון וקדמי סיכמו כבר את כתב־האי־שום שיוגש על בסיס החומר שהיה בידי המישטרה, אשר ידעה כי אין לה כל סיכוי להבין את מיסמכי החברה לישראל וה־מעשים הפיננסיים של צור.

ביום שלישי, ה־18 במארס, סוכם בין ההגנה והתביעה כי כתב־האישום יוגש ביום השישי הקרוב שלאחר־מכן, וקרוב־לוודאי שהמישטרה לא תתנגד לשיחרורו של צור בערבות עד המישפט. באותו יום נפגש שימרון עם צור, ויעץ לו לסרב להיחקר בנימוק כי הוא עייף. אומנם, החוקרים הסתמכו על תקנות ההגנה ה־מחייבות את הנחקר להשיב לכל שאלה ואינן מאפשרות לו לסרב לענות, אולם שימרון יעץ לצור להודיע לחוקריו כי הוא פשוט עייף מחקירות וכי הוא מבקש שיתנו לו מנוח. שימרון נפרד מצור ב־תחושה שהכל מתנהל על מי־מנוחות. הלך לישון בחדרו במלון פלאזה בתל־אביב בהרגשה טובה.

למה נשבר צור?

ביום הרביעי בשעות הצהריים התקשר אל שימרון ניצב־מישנה בנימין זיגל, ביקשו לבוא אליו בדחיפות. שימרון עשה זאת, שוב בלי כל חשש. משהגיע לזיגל, מצא את צור יושב עימו. זיגל פנה לשימרון, אמר לו כי חל מיפנה מכריע ביותר, וכי צור מספר דברים כה חמורים עד שהוא מצא לנכון להפסיק את שטף־הדיבור של צור ולאפשר לו להיוועץ בפרקליטו, כדי למנוע כל טענה

מאת
יגאל לביב

אפשרית, מאוחר יותר, כי ההודאה הוצ־אה בכפייה. כאשר זיגל הראה לשימרון חלקים מן החומר החדש, חישב שימרון להתעלף.

צור החל מרצונו שלו, ובלי שאיש יידע מה לשאול אותו, לספר את כל פר־שות עברו — כולל תרגילי החברה לישר־אל, וכיצד הוציא במירמה מן הגרמנים ומאחרים 5.5 מיליון דולר. משך שלושה ימים דיבר צור ללא־הרף, כמי שמבקש לפרוק מעל ליבו את הכל. האומנם נשבר בגלל האיום כי יעצרו את אשתו רות, שהיה לו עימה חשבון־בנק משותף ה־מעורב בפרשה? או אולי בגלל השהות הממושכת בכלא? לגירסות אלו יש לצ־רף עוד אחת.

צור היה תמיד בטוח בעליונותו ה־שיכלית על כולם. מוחו היה מפורסם ב־חדותו, והוא התייחס לאחרים בביטול. והנה נפל בפח בידי טיבור רוזנבאום, ה־כלומ׳ניק הזה שרק תודות לצור הגיע למעמד שאליו הגיע. צור העמידו על רג־ליו בעשותו אותו בנקאי של חברות־המיסחר הישראליות עם אפריקה, והבנקאי של עיסקת החברה לישראל. צור יכול היה באותה מידה עצמה לעשות עיסקה זו בבנק שווייצי סולידי כמו קרדיט־סוויס או יוניון־די־בנק־סוויס, והוא בחר דווקא ברוזנבאום, שעתה הפילו ממרום מעמדו.

החוקרים ידעו על הפגיעה הקשה ב־גאוותו כתוצאה מכך, ופרטו רבות על נימים אלו. שועל־החקירות הוותיק זיגל היטיב לדעת כיצד לשבור את אליל־הכל־כלה הישראלית.

אחת התיסבוכות שנוצרה כתוצאה מ־הבנה לא־נכונה של הודאת צור, היא פרשת האישום־בשוחד, כתב־האישום טוען כי צור לקח שוחד מקבוצת ריגר הגר־מנית, שהיא בעלת־המניות הגדולה ב־חברה לישראל. עדויותיו של צור קבעו כמה פעמים כי הוציא את הכסף מן הגר־מנים במירמה. העדויות מספרות כי אמר לגרמנים שעליו לשלם עמלות לבנקים, כדי שיסכימו לתת הלוואות לגרמנים. העמלות היו בגובה 5 מיליון מרקים.

כשנוכח צור כי הגרמנים מהססים לשלם עמלות כה גבוהות, הציע להם מוצא צורי אופייני: הרי תקנות מס־ההכנסה בגרמניה מאפשרות לנכות את העמלות כהוצאה מוכרת, אמר להם. במקום להצהיר על עמלות של 5 מיליון מרקים, תרשמו 10 מיליון מרקים, תנכו את הסכום כולו מן הרווחים שלכם כיזמי העיסקה, תעבירו את העמלות לשווייץ, ומשם אחזיר לכם 5 מיליון מרקים. כך לא תעלה לכם העמלה דבר, כולה תהיה על חשבון מס־ההכנסה הגרמני, והכל יהיה חוקי.

הגרמנים הסכימו, ובקפדנות גרמנית דאג האיש החזק של קבוצת ריגר, הורסט ראהה, כי העיסקה כולה תדווח לשילטונות המס, כולל החלק של החזרת מחצית ה־עמלה משווייץ. הכל היה כשר.

הגרמנים איימו בתביעה

כאשר ניגשו פרקליטי מחוז תל־אביב לניסוח כתב־האישום, עמדו לפני בעייה: מאחר שקבלת העמלות היתה בגרמניה, ומקורה אינו בישראל, אין זו עבירה לפי החוק הישראלי אלא רק לפי סעיפי השוחד. אבל במעשה־שוחד יש שני צדדים: משוחד ומשוחד, ואילו כאן יש רק משוחד, כאשר נותן־הכסף סבר כי הוא ניתן כעמלה. כתב־האישום קבע, אם־כן, רק כי צור קיבל את הכסף כשוחד, ולא התייחס כלל לחלקם של משלמי־הכסף בעניין.

אולם פירסום כתב־האישום גרם מייד לקבוצה הגרמנית להקים קול זעקה, שכן ירימם בחברה לישראל, הברון אדמונד דה־רוטשילד, האשימם מייד בשיחוד ודרש לסלקם מן החברה. כשפנו הגרמנים לפרק־ליטות, קיבלו הסבר כי אין כל כוונה לטעון שהם נתנו שוחד, ואף הצביעו לפניהם על פסק־דין ידוע (ע״פ 244/57, פד״י י״ב, 601), שבו קובע בית־המישפט העליון כי יש מיקרים שבהם פלוגי נותן כסף בתום־לב, ואילו הלוקח אותו מקבל למעשה שוחד.

הגרמנים תבעו מיסמך בכתב על כך, איימו במיכתב (28.4.75) על פרקליט מחוז תל־אביב, כי אם תבוטלנה הקלות־המס שקיבלו בגרמניה כתוצאה מן הפרשה ב־ישראל, יתבעו מממשלת ישראל את הנזק שייגרם להם ושיהיה סביב 140 מיליון מרקים גרמניים — הסכום שהשקיעו ב־חברה לישראל.

אם תחל המישטרה לחקור על סמך תיקי מיכאל צור, צפויה לה עבודה רבה. הנה, למשל, מאשר מי שהיה ראש שירותי־הביטחון הכלליים עמוס מנור, נאמנו של רוזנבאום בישראל (בעדותו במישטרה ש־ניתנה ב־30 בנובמבר 1974), כי ידע מפי טיבור רוזנבאום שעיסקה מסויימת שעשה צור עם רוזנבאום, עיסקת א־י־ס־י־טי על סך 2.6 מיליון דולר, היתה פיקטיבית. היתה זו עיסקה שבאמצעותה קיבל צור ברמאות אישור מן האוצר להוציא 2.6 מיליון דולר מישראל, והפקידם אצל רוזנ־באום. כשנודע למנור דבר העיסקה, דיווח עליה לאברהם אגמון, מנכ״ל האוצר, וזה יעץ לו לפנות לא למישטרה, כדרוש, אלא להנהלת החברה לישראל...

הביוב המיפלגתי הטהור

הודאות של צור משתרעות על־פני מאות עמודים. היום מתחרט צור על מה שאמר. קשה להניח כי יסכים להוסיף ולהסביר למישטרה את הטפח שגילה. עובדה אחת ראויה לציון: בכל הודאותיו אין מופיע אף שם אחד של אדם שהוא מן השורה הראשונה בכלכלה הישראלית. לא שר ולא סגן־שר. וזאת, למרות שחוק־ריו של צור לחצו עליו קשות בניסיון להשיג משהו נגד צבי דינשטיין או פינחס ספיר. ההודאות הגלויות של צור, המס־גירות את טובי חבריו, משכנעות כי אילו היה לו דבר־מה נגד ספיר וקבוצתו, היה אומר זאת. פשוט לא היה.

לפני שנים אחדות פגש אדם ידוע ב־מיכאל צור בבר־מיצווה של בנו של אבי־עזר שלוש, אז מראשי מישרד־החוץ. צור היה אז אחרי פרישתו מן השירות בממ־שלה, ודובר בו נכבדות כמועמד לכהונת שר בממשלה הקרובה. האדם שאל את צור אם נכונות השמועות הללו, וצור השיב: „אינני מוכן להגיע לממשלה דרך הביוב המיפלגתי.״ כיום, אין ספק שצור מהרהר שוב, אם צינורות־הביוב המיפ־לגתיים אינם נקיים יותר מעיסקותיו־שלו עם רוזנבאום וצי״ם באירופה.

הגרמנים איימו בתביעה

(המשך מעמוד 31)

בכל חבורה עמה התחבר. כילד, היה כבר מנהיג של חבורת בני־טובים בחדרה ש־עסקה בסחיבות והתפרצויות קטנות ל־קיוסקים. פרשיות אלה הטילו כתם על שם מישפחתו המכובדת בחדרה. הם חששו שבניהם ייגררו אחריו. המישפחה התארג־גה, ושלחה את מוטקה ללמוד בבית־הספר הימי בחיפה.

הוא היה תלמיד גרוע וחסר־משמעת, אבל ימאי מצטיין. כאשר סיים את לימו־דיו בבית־הספר וקורס של הפל"ם — המחלקה הימית של הפלמ"ח — בקיסריה, עלה על אוניית־סוחר והחל עובד כמכונאי אוניות. עוד קודם שהחלה מילחמת ה־עצמאות, הוא כבר סבב בעולם וערך סיור במדינות אמריקה הדרומית. כשפרצה המילחמה הוא חזר מייד ארצה, גוייס כמכונאי לחיל־הים. בעצם ימי המילחמה נשלח לקורס קצינים, משם נזרק כעבור זמן קצר בגלל עבירת־מישמעת. הוא הוח־

זר ליחידתו כטוראי. העלבון היה צורב מדי, והוא ערק מהשירות.

זמן רב חיפשו יחידות המישטרה־הצבאית אחרי מוטקה. הם סרקו את כל איזור חדרה והסביבה, אולם לא הצליחו למצאו. באור היום היה מוטקה נחבא בצריף רעוע מאחרי בית־הכנסת בחדרה. הוא היה יוצא לרחובות רק כשירדה ה־חשיכה. כל אנשי חדרה ראו אותו, אך איש מהם לא העז להסגירו, פשוט פחדו מפניו ומפני נקמתו. שמע מעשיו וכושרו הגופני הנדיר הלכו לפניו.

רק אחרי שהמישטרה הצבאית ביקשה את עזרת המישטרה האזרחית, הצליחו לאתר את מקום־מחבואו. מוטקה התנגד למעצר. הוא דרש מהשוטרים לאפשר לו לחזור ליחידתו, כדי להתייצב בפני מפק־דיו. „אם תמסרו אותי לידי המישטרה הצבאית," איים, „אני לא הולך."

הבטיחו לו. הוא הלך עם השוטרים לבניין מישטרת חדרה. שם הבחין כי רימו אותו. וכי עומדים למסרו לידי שוט־רים צבאיים שהמתינו לו. הוא קפץ מה־קומה השנייה מגובה של שמונה מטרים. לא נפגע, ניפנף בידו לקציני־המישטרה הנדהמים, צעק לעברם „שלום," ונעלם.

לימים, כשנשאל איך לא חשש לקפוץ מגובה כזה, השיב: „ספורט זה ספורט!"

בתום מילחמת העצמאות, כשהוא בן 23, חזר מוטקה לחדרה. הוא הפך תוך זמן קצר לאליל הנוער המקומי. יחד עם כמה ידידים ביצע כמה מעשים שהוגדרו כ־„מעשי קונדס," שכתוצאה מהם נותרו כמה אזרחים חדרתיים בחסרון כיס וב־חסרון סחורה. הוא לא נתפס מעולם. מעו־לם לא נפתח נגדו תיק. בעיני הנוער המקומי הוא הגשים את האידיאל של חיי בטלה ופזרנות, ללא דאגה וללא עבודה.

אם מידת השפעתו על גברים היתה גדולה, הרי מידת השפעתו על נשים היתה כפולה ומשולשת. הוא נודע כגבר חסון ויפה־תואר שנשים אינן מסוגלות לעמוד בפניו. היתה לו שיטת חיזור מיוחדת אחרי נערות. הוא נהג בהן בקשיחות ובאדנות, ללא התחשבות ברגשות. „נשים אוהבות גברים ברוטאליים!" היה נוהג לומר.

חבריו קינאו בו מאד על הצלחתו בקרב המין היפה. הוא עצמו היה אומלל. הוא לא היה מסוגל לקשור קשרים ריגשיים עם אשה. בשל הטראומה שעברה עליו בימי־ילדותו, לא היתה לו כל התייחסות ריגשית כלפי אחרים, אלא אל עצמו בלבד. לא היו לו שום אמות־מידה לגבי התייח־סות לעולם החיצון ולקיומם של אנשים אחרים. בשלב מאוחר יותר בחייו, כאשר החל רוכש לעצמו אמות־מידה מעין אלו, הפליאה אותו התגלית שגם אנשים אח־רים מלבדו קיימים ומרגישים.

שליח בזכות הפשע

היה זה בשנת 1952, כאשר בדרך־מיקרה נקלע מוטקה קידר לביתו של הפסיכולוג ד"ר דויד רודי ברמת־השרון. רודי שירת אז כפסיכולוג של בית־הסוהר המרכזי ברמלה. כעבור שנה, כשהם נפגשו שנית, הבחין רודי במצוקה הנפשית ש־ממנה סובל מוטקה. הוא הציע לו טיפול פסיכולוגי. מוטקה הסכים. הוא התחייב לקבל על עצמו טיפול שיטתי, שתוצאותיו החלו מסתמנות בהתנהגותו.

הוא החל מגלה סימני זהות עצמית. החל מבחין במציאותם של רגשות ומתייחס אל קיומם והרגשותיהם של אנשים אחרים. הוא עבר משברים קשים, תוך מאבקים נואשים עם עצמו. את יצר־התוקפנות שלו, שהיה חייב לבוא לידי ביטוי חיצוני, פרק בהתמכרות לציד. הוא הפך צייד נלהב ומומחה. היה יוצא למסעות ציד־חזירים בחולה, מוכר אותם במטולה ל־קצבים מתל־אביב. שמו הלך לפניו כ־צייד־דורבנים יוצא־דופן, שהיה אורב לדורבנים בלילות ליד מאורותיהם בהרי ירושלים והיה צד אותם בידיים.

באותה תקופה התגורר מוטקה בירוש־לים, בחברת נערתו, בת קיבוץ עין־החורש שליד חדרה, התגורר בבית נטוש בקי־לומטר הרביעי לפני ירושלים, כשהוא מוציא את מיחייתו מציד דורבנים. קיבו־צי הסביבה, שהדורבנים היו משמידים את יבוליהם, היו משלמים לו עבור כל דורבן שחיסל. הוא היה מביא להם את אוזני הדורבנים כהוכחה, וניזון מבשרם.

הוא ניסה ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים, למרות שלא היתה בידו תעו־דת־בגרות. בתקופת לימודיו ניהל רומן עם בתו הנשואה של אחד הפרופסורים באוניברסיטה. זה רצה להציל את חיי־הנישואין של בתו, גילה להנהלת האוני־ברסיטה כי מוטקה זייף תעודת־בגרות כדי להתקבל ללימדים באוניברסיטה. הוגשה תלונה רישמית למישטרה. מוטקה נעצר, הואשם בזיוף מיסמך רישמי.

המישפט לא נערך מעולם, אבל מוטקה נזרק מהאוניברסיטה.

היה זה במהלך הטיפול הפסיכולוגי שלו, כאשר הפתיע מוטקה יום אחד את מטפלו. הוא הביא לו שני אקדחים שהיו ברשותו מאז ביצוע השוד בבנק בעפולה. את ה־אקדחים גנב כשהועסק בתור שומר ב־תע"ש בשנת 1950. אקדחים אלה נמסרו למישטרה, אחרי שהושג ההסכם עם היועץ המישפטי בדבר ההודאה של מוטקה ב־פשעים, תמורת סגירת התיקים נגדו.

הידיעה על הצלחת שיקומו של מוטקה קידר לא נשארה בגדר סוד. הוא הפך דמות חברתית מקובלת בחברה התל־אביבית של סוף שנות החמישים. הוא היה הרוח החיה במסיבות רבות שנערכו ב־עיר, שיחק שח בכסית עם משוררים, פיטם את מיקטרתו ברוול תוך ציטוט פסוקים ממישנתו של ברוך שפינוזה ודיקלום חרוזים של עומאר חייאם. לסתע, ביום אחד, נעלם מהנופים שהפך חלק מהם.

הסתבר כי תוך מהלך שיקומו גוייס מוטקה פתאום לשליחות לאומית. מגייסיו ידעו היטב כל פרט בעברו. התפקיד ש־הוצע למוטקה, הוצע לו דווקא בשל תכו־נותיו המייוחדות וכישוריו בעבר.

החשש מפני גילוי זה, הוא שהיה אחד הסיבת העיקריות למאמץ להעלים את מוטקה קידר בכל מחיר, להטיל איפול על קיומו, למנוע ממנו מגע עם אנשים.

אי־אפשר היה לקבור את גופתו על ה־סודות שנשאה עימה. כך החל הניסיון לקבור את מוטקה קידר בעודו בחיים.

(הכתבה הכאה בסידרה על פרשת מוטקה קידר — בגיליון הבא.)

מדינת ישראל
משרד החקלאות

מבצע ההוזלות

בחנויות השרשרת של הסופרמרקט, השופרסל
וחנויות פרטיות אחרות

ל ה ל ן

לוח המחירים
ל־15.5.75 - 11.5.75

	לצרכן	
ירקות		
עגבניות מעולות	5.50	ל"י ק"ג
מלפפונים מעולים	1.95	" "
גזר	1.45	" "
תפו"אד חדשים	1.90	" "
תפו"אד חורפיים	1.50	" "
תפו"אד חורפיים ארוזים	1.85	" "
תפו"אד חדשים ארוזים (ירושלים)	2.15	" "
בצל יבש	0.75	" "
בצל ארוז (ירושלים)	0.90	" "
פירות		
ולנסיה — אפילים	2.05	" "
אשכוליות	1.70	" "
בננות	3.45	" "
עופות		
פטם קפוא מוכן לבישול	7.50	" "
פטם צעיר מוכן לבישול — קפיא גודל 2		
שקית שקופה והחתימה כתומה	9.00	" "
תנרעוף, טנא עוף, עוף מיוחד מעולה	10.50	" "
דגים		
בקלה — פרום אחיד, עשוי מדגים שמשקלם לא פחות מ־360 גר'	8.80	" "

כותרת ראשית

ג'ק למון
וולטר מטאו
THE FRONT PAGE

סרטו הגדול של
בילי ווילדר

בכורה ארצית
אלנבי ת"א
9.30 — 7.30 — 5
שימו לב לשעות ההצגה

הקומדיה המשגעת של השנה

הושמד ארכיון מישלחת הקניות של מישרד־הביטחון באמריקה

מישרד מבקר־המדינה לא הצליח לבדוק את עיסקות מישלחת־הקניות של מישרד־הביטחון בארצות־הברית, כיוון שהארכיון הכולל את המיסמכים הושמד על־ידי שריפה. מבקר־המדינה לא הצליח לברר אם השריפה היתה מיקרית או מכוונת. ועדת כספים של הכנסת, ששמעה על כך לפני שנה, הסכימה לאסור את פירסום פרשת הארכיון המושמד ורק עתה, בדיוני הוועדה עם נציגי מישרד־הביטחון, חזרו כמה חברים בוועדה והעלו את הפרשה מחדש.

פרשת הארכיון הועלתה בדיברי ח"כ **אברהם מלמד**, שהגיב על דיברי שר־הביטחון **שמעון פרס** בוועדה. פרס התרכז בעיקר בכך שתפקידו ותפקיד עובדי מישרדו הוא להתכונן למילחמה הבאה, ולא לעסוק בשחיתויות, והנה כבר צצא סורי נכנס לירדן. על דבריו אלו הגיב בחריפות ח"כ **יוסף תמיר**, שטען כי ישראל דמתה לווייט־נאם, וחובה עתה לגלות את כל השמות שמבקר־המדינה אינו מפרסם.

ח"כ מלמד אמר לתמיר כי הוא וחבריו היו שותפים כל השנים להשתקת הביקורת בנימוקי ביטחון, וכי הוא־עצמו היה היחידי שהתריע כי השחיתות הורסת את הביטחון.

המלונות בוכים ומתרחבים

העיתונות מלאה לאחרונה בילולות של בתי־המלון אודות מצבם הכספי הקשה. הם דורשים עתה כי מישרד־התיירות ידחה את התשלומים המגיעים על חשבון הלוואות שקיבלו. את התשלומים שהם צריכים לשלם השנה, הם מבקשים להפוך למילווה בריבית של 6% לא־צמוד, ש־ישולם בעוד שבע שנים.

והנה, מיסמכי ועדת־ההשקעות של מישרד־התיירות מגלים, כי חלק ניכר מבתי־המלון ניגש עכשיו לתוכנית־השק־עות רצינית ביותר:

● „סן־טרופז" באילת, שהוא כיום מועדון־הים־התיכון, מבקש להשקיע 2.2 מיליון לירות בציוד ספורט ומלונאי ו־מיגרשי־טניס.

● מלון „הנסיכה" בנתניה, בבעלות „יהלומי טיב" מישראל ומישפחת **גור־ביץ** מפרו, הופך ממלון־דירות למלון רגיל בן 114 חדרים, בדרגת 3־כוכבים.

● מלון „בזל" בתל־אביב משקיע 605 אלף לירות בהקמת בריכת־שחייה של המלון.

● „כפר־המכביה" בתל־אביב משקיע 815 אלף לירות בשיפוץ כללי.

● מלון „הילטון" בתל־אביב משקיע 1.7 מיליון לירות במועדון־בריאות שיכ־לול סאונה, חדרי־אדים, בריכת־שחייה וחדרי עיסוי ומנוחה.

● כפר־הנופש די־זהב משקיע 16 מיליון לירות בהקמת 30 בונגלוס ועוד מקום ל־30 נוספים, וכן רכבל לסקי־מים וטיילת.

● כפר־הנופש נביעות משקיע 12.7 מיליון לירות במיבנים של 144 חדרים ובמיבנה־שירותים מרכזי.

● חברת הרכב „הרץ", יחד עם **יהודה רוזנברג וטוביה הלר**, מקי־מים באופירה מלון בן 52 חדרים, בחש־קעה של 4.2 מיליון לירות.

● כפר־הנופש באשקלון, בבעלות „היסתור", משקיע 604 אלף לירות ב־שיפוצים כלליים.

אחריות רואי־החשבון

בית־המישפט העליון בארצות־הברית הודיע, כי בשנה הקרובה יפסוק בשאלה כמה חייב רואה־חשבון לחקור ולבדוק בחברה הנתונה לביקורתו. כמה משקי־עים בשיקגו, שהפקידו כסף בחשבונות סגורים בחברה שהתמוטטה, הגישו תבי־עות נגד רואי־החשבון של החברה, „אר־נסט את ארנסט", על שלא הזהירו אותם כי ראשי החברה השקיעו כספים אלה בעסקיהם הפרטיים.

התביעה אינה טוענת כי רואי־החשבון ידעו על השימוש הנלוז בפיקדונות, אלא כי ביקורת נכונה ועניינית היתה מגלה את המעילות בעוד־מועד.

לפסיקה זו תהיה השלכה מיידית על ההלכה בישראל, הנוהגת להתחשב ב־פסיקות האמריקאיות.

סוחר נדב
חון עצמי

נדב טוען כי על־ידי פתיחת חנות ל־מכירת מוצרים ניתן לקבל מן היצרנים דוגמות של מוצרים ללא תשלום, להחל בגביית כספים מלקוחות לפני אספקת הסחורה. מקים החנות יכול בקלות להי־עלם עם כספי הלקוחות ואין ללקוח כל הגנה, שכן הסחורה שבחנות היא של היצרן, שניתנה כדוגמה בלבד.

נדב טוען כי למרות שחנויות ספקו־לטיביות ימשיכו להתמוטט, הרי לסלונים הסולידיים אין כל חשש. אצלו, ב„סלון מרכזי", אין כל מיתון. הוא נאלץ להק־טין את מתח הרווחים. לתת הנחות של 300־500 לירות למוצר, אולם לסלון יש כבר חוג לקוחות קבוע החוזר וקונה בו, ומביא לקוחות נוספים. הסלון גם אח־ראי לשירות על כל מוצר הניקנה אצלו.

נדב מספר כי בענף הטלוויזיות עלתה חברת „זניט" למקום הראשון במכירות, ומדביקה את „מץ." „זניט" עובדת עתה בשתי מישמרות. מחיר הטלוויזיה כיום לצרכן הוא 4290 לירות. נמשך ביקוש חזק לתנורי־אפייה, ואצלו במיוחד גדול הביקוש לתנורי „רנקו־פולריס." במכו־נות־כביסה מעדיפים עתה מכונות מתו־צרת „סימאנס" הגרמנית. המתחרות ב־הצלחה בתוצרת „א.אי.ג'.י." סוכן „סי־מאנס" בארץ הוא **אליאס סעיד** מ־חיפה.

היועץ המישפטי חוקר שוחד

החברה האנגלית שקנתה בשעתו את חברת־הנפט הלאומית ופיגרת בתשלומים, העבירה בימים אלה עוד 3 מיליון דולר, נוסף ל־7 שכבר שילמה. עתה עומדת הקונה בלוח־התשלומים ועליה להוסיף עוד 5 מיליון דולר כדי לרכוש סופית את זיכיונות חברת־הנפט הלאומית.

פרטים אלה נמ־סרו לחברי ועדת־הכנסת לביקורת־המדינה, שסיכמה את הפרק על חב־רת־הנפט הלאו־מית.

אלכסנדר

בדיוני הוועדה סוכם להמליץ לפני היועץ־המישפטי ל־ממשלה, לחקור את הממצאים על התשלומים המיוח־דים ששילמה חב־רת־הנפט הלאו־מית. קיים חשש לעבירות פליליות שנעשו בתשלומים אלה.

עוד סוכם לקבוע כי עיסקת רכישת היהלומים חובאה למועצת־המנהלים, אחרי שבוצעה. על הזיכיונות באפריקה חתם רק מנהל־החברה, **צבי אלכסנ־דר**, בחתימת־יחיד, ולא שני מנהלים כפי שמחייב התקנון.

מתברר כי שגרירי ישראל באפריקה העמידו את ראשי החברה בישראל על הסכנה לשמה של המדינה, הנגרמת מ־פעולותיה באפריקה.

אחרי הפירסום ב„העולם הזה", על מכירת זיכיונות־הנפט של החברה, ומע־ברו של מנהלה, צבי אלכסנדר, לעבודה בחברה הקונה, החל מבקר־המדינה לח־קור בפרשה.

בנקאי החשמל

שבועיים לאחר הפירסום במדור זה על הסכנות הצפויות לציבור מכך שכל אחד יכול להקים חנות למימכר מוצרי־חשמל, לגבות מיליונים מלקוחות בלי כל בט־חונות, התמוטט סלון „השרון" בכפר־סבא עם 3.5 מיליון לירות הפסדים.

מייסד ובעל הסלון הגדול בישראל „סלון מרכזי", **טוביה נדב**, תומך בכל לב בהצעת המועצה לצרכנות כי סלוני־החשמל יזדקקו לרישיון מתאים, וכן יצ־טרכו להבטיח סכומי־כסף בפיקדונות, ל־תשלום במיקרה של התמוטטות.

אהוד שילו - מנכ"ל התחבורה

אהוד שילו יתמנה בקרוב כמנכ"ל מישרד־התחבורה, במקומו של **דן חירם**, שהודיע לשר **גד יעקובי** על פרישתו. שילו מכהן כיום בתפקיד מישנה־למזכיר חברת־העובדים, וקודם־לכן היה מישנה למנהל רשות החברות הממשלתיות.

שילו עבד שנים רבות ברשות החברות הממשלתיות, והצטיין בחיסול פרשות של

מנכ"ל שילו
קידום מסחרר

חברות מפסידות שמנהליהן עשו מעשים פליליים, כמו „דיזנגוף מערב־אפריקה" ו„אלדא". בחברת־העובדים כיהן גם כ־מנהל המדור הכלכלי, והיה אחראי ב־מידה רבה למעקבים השוטפים אחר מצב הקונצרנים ההיסתדרותיים.

כיהן גם כחבר מועצת־המנהלים של חברות רבות, ובין השאר כיושב־ראש ועדת הכספים והמאזן של „סולל־בונה".

כמה מס־השבחה לשלם?

קבלנים רבים נוהגים להיכנע לדרישות הרשויות המקומיות לתשלום מס־השב־חה, משלמים מה שהעירייה דורשת מהם ללא ניד־עפעף. מס־השבחה הוא מס שגובה העירייה כאשר היא מוסיפה ל־מיגרש אחוזי־בנייה מעל למקובל. המס הוא בדרך כלל מחצית שיעור הרווח, ה־נוסף לבונה כתוצאה מן ההשבחה ב־אחוזים.

עורך־הדין הנמרץ **יהודה רסלר** גילה לאחרונה, כי גבייה זו היא בלתי־חוקית, הכריח כמה רשויות לגבות מס־השבחה סימלי בלבד לעומת סכומי־העתק שביקשו. כיצד?

רסלר גילה כי החוק מתיר לעירייה לגבות מן היזם מס־השבחה עד למחצית תוספת ההשבחה, אבל כדי לכסות את ההוצאות שנגרמו לרשות לצורך החלטת תוספת האחוזים.

רסלר פנה לרשויות, ביקש לדעת מה היו ההוצאות המדוייקות שלהן לצורך הדפסת הצעת־החלטה לוועדת בניין ערים, וקיום ישיבה של הוועדה שתאשר את ההחלטה המשביחה את המגרש. הוא הודיע כי ישלם בדיוק את שיעור ההוצאות הריאלי, כפי שקובע החוק. עד כה, הצליח.

בעסק המקררים, הקונים מעדיפים בעיקר מוצרים מקומיים. חברת „פזגל," שעשתה הסכם עם „פנטריסה" על ייבוא 1000 מקררים, לא הצליחה למכרם ועתה יש תביעות מישפטיות בין השתיים.

סיפורו האישי של

זמר השכונות שעלה לגדולה

אני ניסים סרוסי

נפוליון של הפזמון

כך מכונה הזמר ניסים סרוסי, לא רק בשל קומתו הנמוכה (1.63) כי אם, ובעיקר, ב־מנהל משא־ומתן עם עשרות גורמים בעת־ובעונה־אחת. רוצה להגיע למצב שעל פיו יישק דבר במדינה בשטח הפיזמון, והחלטתו נחושה לעשות לעצמו קאריירה של זמר בינלאומי, לכבוש את אירופה ואפילו את אמריקה בסערה. הוא בטוח שיצליח.

ב תחילה לא ידעו איך לאכול את זה. הרדיו הוצף בגלויות שדרשו ל־שדר ניסים סרוסי, זמרי־דיסקוטקים סיפרו של צעיר נמוך קומה העושה גדולות ברמלה וברחובות.

מודעות עם השם ניסים סרוסי החלו מתפרסמות בעיתונים. עד שיום אחד יצא המרצע מהשק, והסתבר כי מאחרי השם ניסים סרוסי מסתתר (לא לאורך זמן) צעיר שאפתני שאינו בוחל בשום אמצעי כדי לקדם את הקאריירה שלו. צעיר ש־עשרות נערות מתעלפות למראהו על ימין ועל שמאל, בחור שזכה בפרס הראשון בתחרות־זמר ביום העצמאות האחרון, וה־עומד לייצג אותנו בקרוב בפסטיבל־זמר בטוקיו.

מיהו אותו ניסים סרוסי, המדבר על עצמו בגוף שלישי, שזרח ככוכב־שביט בשמי הפיזמון הישראלי? רשות־הדיבור לאיש עצמו:

„רוזה רוזה זה מחנך?"

ק ודם כל אני רוצה להודות ל־מעריצים שלי, על זה שבחרו או־תי במקום הראשון בפסטיבל־הזמר של יום־העצמאות השנה. רגע לפני תחילת המו־פע עוד לא האמנתי שאזכה במשהו. כש־שמעתי שהזוכה בפרס הראשון נוסע ל־טוקיו, הייתי בטוח שאפילו את שדה־התעופה לא אראה בעיניים שלי. אבל מה שלא יהיה, אני יודע שאני משתדל לא לאכזב את הקהל שלי, הן מבחינת רמת המוסיקה והן מבחינת האיכות. מי שהא־מין ומאמין בסרוסי, לא יתבייש בי לער־לם!

עצם העובדה שסרוסי עוד לא שר בטלוויזיה, זה דבר שאי־אפשר להסביר אותו! זאת בושה וחרפה! הטלוויזיה שלנו לא נותנת לקהל את מה שהוא או־הב. התוכניות הן לא לפי טעם הקהל, אלא לפי הטעם של הנהלת רשות השידור. הגיע הזמן שתיפסק השאלה למה סרוסי לא מופיע בטלוויזיה. ולמה סרוסי לא הגיע למקום ראשון במיצעד־הפיזמונים?

אמרו עלי שאני תופעה חולפת. הרבה שינו כבר את דעתם, ומי שעוד לא שינה את דעתו, אני מציע לו שיבדוק את עצ־מו. בטח משהו אצלו לא בסדר.

פתאום, עורכי־התוכניות ברדיו הפכו למחנכים. אמרו על השירים שלי: ,זו לא תרבות, לא חינוך לא רמה.' הם לא יודעים מה שהם אומרים. יהורם גאון עם רוזה רוזה זה מחנך? זה תרבותי? עוזי פוקס עם תחתונים וגופיות זה מחנך? שלמה ארצי עם נעשה חיים משוגעים זו רמה? ברצינות אני שואל.

יש משהו מחנך בשירים האלה שהם להיטים? מה פתאום הם אומרים שהשי־רים שלי הם אנטי־חינוכיים? למה השי־רים של הזמרים שמניתי מגיעים למקום ראשון במיצעד והשירים שלי, אשליות ואיני יכול לא נכנסו בכלל למיצעד, בזמן שמכרתי חמישים אלף תקליטים מהם?

חוץ מזה, העורכים ניסו פעם לתרגם לעברית שירים של אלוויס, או קליף או אפילו של בוב דילון? להגיד איי לאב יו באנגלית זה בסדר, ואילו בעברית להגיד אני אוהב אותך זה תת־תרבות?!

אני פשוט מוחרם. עובדה, עשיתי סרט, עשיתי תקליט משיריו, לא משמיעים. אני רוצה שישמיעו אותי כמו שמשמיעים נון־סטופ שלמה ארצי. אני רוצה השמעה מינימלית. זאת זכותי לבקש, לא? לא עברתי מעולם את המקום השמיני במיצ־עד־הפיזמונים.

„המיצעד זה בלוף אחד גדול"

ל המיצעד זה בלוף גדול, עובדה שזה לא משקף את המציאות במכירת התקליטים, שהיא בדיוק הפוכה מזו של המיצעד.

אני לא הגעתי כל־כך בקלות לאן ש־הגעתי. נולדתי ב־1948 בתוניס, למשפחה מעוטת־יכולת. ב־1962 עלינו ארצה, הורי ושבע אחי ואחיותי. אבי עיוור, וכל פר־נסת הבית נפלה עלי. לכן גם שוחררתי מהצבא, כדי שאפרנס את המישפחה שלי.

אפשר לומר שנולדתי זמר. הרבה עוד לפני שדיברתי, כבי זימזמתי. הייתי חזן, וזה היה בית־הספר הטוב ביותר שהיה לי, לשירה. אם היום אני לא מזייף, ומח־זיק סולם בלי לצאת מהטון, זה רק בזכות החזנות, שנתנה לי את הבסיס לשירה שלי.

הופעתי עם להקות־קצב בחתונות, ב־מסיבות ובכל הבא ליד. במועדון קליפסו ברמלה נולד ניסים סרוסי של היום. הת־חלתי שם בתור גיטאריסט, וגמרתי כזמר. אחרי כמה זמן ראיתי שיש לי הצלחה לא־נורמלית אצל הקהל והחלטתי לצאת לדרך. ,ניסים סרוסי יהיה הזמר מיספר אחד בארץ,' אמרתי לעצמי, ולא הבנתי איך זה שאני עדיין לא מפורסם, עם כל ההצלחה שלי.

אף אחד לא רצה להשקיע בי, אז הח־

תחת הגנת המישטרה

בשל השתולות המעריצים והמע־ריצות הצעירים החוזים בהופעו־תיו, זוכה כיום הזמר ניסים סרוסי להגנה צמודה של אנשי־מישטרה בעת הופעותיו. הם שומרים עליו בהיכנסו לאולם, מגינים מפני השתולות צפויה ומלווים אותו בצאתו.

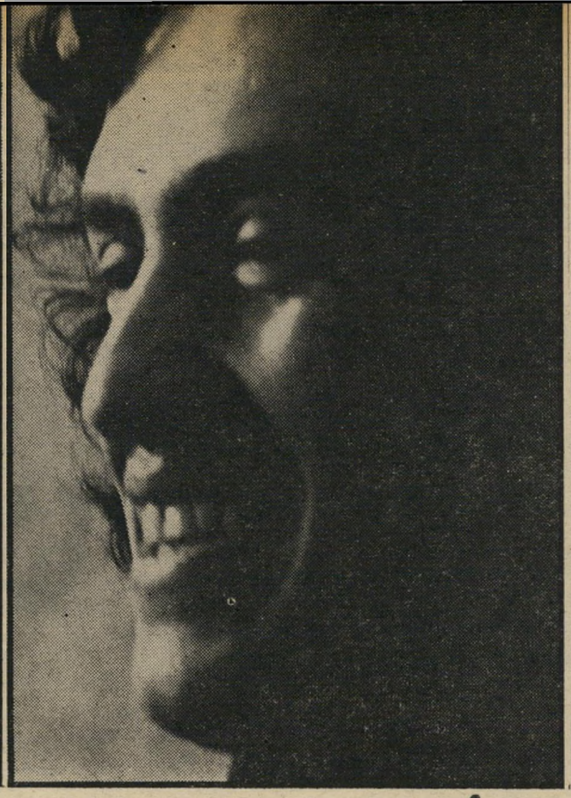

סרוסי, סרוסי וסרוסי

שבו הוא מעסיק עשרות עובדים, הוא מנהל הזמר הצעיר המפורסם אינו חדל לד־בר על עצמו בגוף שלישי. במישרדו מישטר חמור. הוא יושב בכיסא־מנהלים גדול מאחרי מכתבה ענקית, לימינו סולת־טלפונים ולשמאלו פעמון חשמלי המאפשר פתיחת הדלת לחדרו. הקירות מכוסים פלאקאטים של ניסים סרוסי בכל הגדלים ובכל המצבים (למטה). אשתו, אתי, משיבה על אלפי מיכתבי־המעריצים שמגיעים, באופן אישי.

לטתי לעשות הכל לבד. הקלטתי תקלי־טון, ומכרתי אותו מיד־ליד. התקליטון נחטף והיה מושמע כל הזמן במועדונים שבהם הופעתי. ראיתי שזה הולך טוב, אז שלחתי לרדיו, כמו שכולם עושים. ה־רדיו החרים אותי, אז החלטתי לעשות מיצעד־פיזמונים פרטי.

הוצאתי מאריך־נגן, ואני מאחל לכל זמר למכור כמו שאני מכרתי. חמישים אלף עותקים. אפילו לא אחד פחות.

התקליטים והחופעות עוררו בציבור את השאלה מי זה סרוסי, מה זה סרוסי, איפה אפשר להזמין את סרוסי. ראיתי שכבה, אז פתחתי מישרד, כדי לעבוד על עצמי.

היום אני מעסיק עשרות עובדים; נה־גים, מזכירות, אשת יחסי־ציבור, כותב דיאלוגים, נגנים, ויש לי להקות וזמרים שלהם אני דואג באופן אישי. אני לא צובר כסף, אני עובד עם כסף. וכסף בא אל כסף, זה בדוק.

„הייתי מקים תחנת־שידור"

סרוסי הוא איש־עסקים. תפקידו של סרוסי הוא לקדם את סרוסי, ומי ש־אומר שסרוסי סוחר, מרמה את עצמו. מה יש, ירון לונדון, כשהוא רוצה לעשות כסף, לא משתתף בהקראת פירסומות? שלמה ארצי, כשרצה לזכות במקום רא־שון בפסטיבל־הזמר בשנה שעברה, לא כתב ברוך ג'מילי? או סרוסי יודע לפחות לשיר, וגם יודע לכתוב. זה חוקי בהחלט.

אני אישית, אוהב שכל הזמרים יקליטו. העיקר שיפסיקו לבלבל את המוח סרוסי־שמרוסי. אני לא גנבתי מאף אחד, יש לי קהל שלי, ואם שלמה ארצי שר טשר־ניחובסקי ומבקשים דווקא סרוסי שיקבלו את זה כעובדה. ממני לא מבקשים טשר־ניחובסקי, ואני גם לא שר את זה. אני נותן לקהל בדיוק מה שהוא אוהב.

את אשתי, אתי, הכרתי במועדון קליפ־סו. היא היתה מעריצה שלי. אחרי שנה שיצאנו, התחתנו. כל רמלה ורחובות היו בחתונה שלי. זאת היתה חתונה ענקית. כולם באו להשתתף בשימחתי.

להיטון כתב עלי שהסתבכתי. הם עוד לא יודעים לאיזו צרה הם הכניסו את עצ־מם. אני תובע אותם עכשיו על הוצאת־דיבה, על סך 100,000 אלף לירות. שיידעו מה זה לכתוב שקרים על סרוסי. אני בן־אדם ישר, ואני לא מוכן שיקלקלו לי את מה שבניתי לי במאמצים כל־כך גדולים.

בכלל, אני מתכוון להוציא חוברת על ניסים סרוסי. החוברת הזאת תספר ל־קהל הרחב כל מה שהוא רוצה לדעת על סרוסי, מהילדות ועד עכשיו. החוברת תכ־לול מילים של שירים, ואת הסיפורים שמאחורי כל שיר, ותמונות והכל. אם הייתי יכול להקים תחנת־שידור משלי, גם את זה הייתי מקים, ומשמיע שם תק־ליטים שלי. כי הרי זה מה שהקהל רו־צה לשמוע.

אני עומד גם להוציא חולצה לשוק עם תמונה של סרוסי וחתימה שלי. שהמע־ריצים שלי יוכלו להרגיש שאני קרוב אליהם.

„שזר זה לא תת־תרבות"

פשר להגיד שסרוסי הוא איש בעל יוזמה גדולה מאוד, ואם אני אומר משהו, אני אוהב לקיים אותו. כי זאת ה־תדמית שיצרתי לי ואני לא זז ממנה.

ניסים סרוסי זה שם שמפחיד את בעלי־העסקים. הם בטוחים שאני עושה מיליו־נים, אבל כמה אני עושה באמת, אני יכול לגלות רק לאשתי ולפילגש שלי. כן, יש לי הרבה ידידות והרבה מעריצות, כן ירבו. הן לא מפסיקות לצלצל למישרד ולרבוץ פה שעות. אני מקבל אלפי מכתבי מעריצות, ואשתי עונה על כולם באופן אישי. היא לא עובדת בחוץ, יושבת בבית, אופה עוגות ומנקה. אין שום צורך שהיא תעבוד בחוץ, ואני אוהב בבית הרגשה של בית.

אני יודע שהבאתי השפעה אירופית ל־פיזמון הישראלי. יש לי תוכניות גדולות, אירופה מחכה לי — ואולי גם אמריקה. אבל מה שברור, לא המועדונים היהודיים שם. אני לא הולך לשיר להם את הבה נגילה. אני מחפש קאריירה בינלאומית, ואין שום סיבה שלא אגיע לזה.

בינתיים, ההצלחה לא סיחררה אותי. אני גר בדירת־שיכון של עמידר, מחזיק אומ־נם שתי מכוניות מדגם אימפלה. הרבה אנשים מתפרנסים ממני, כי אני זקוק ל־צוות בשביל לקיים את מעמדי. אבל יש לי אותם החברים, ואני יושב באותו ה־קפה. בינתיים אני לא מתכונן לשנות שום דבר בדרך־החיים שלי.

כעת אני מכין הפתעה לכל עורכי־ה־תוכניות. אני מקליט שיר של זלמן שזר, הנשיא המנוח, עם מנגינה שלי, והשיר אומר:

„יש אדם והוא ים
כה סוער ומרתיח
יש אדם כאגם
כה שליו ומשכיח."

ואני רוצה לראות אותם אומרים על שיר של זלמן שזר שזה תת־תרבות.

(המשך מעמוד 11)

אחיזת־עיניים מסוכנת, גם כשהיא בלתי־מודעת, ונעשית מתוך רצון טוב. כאשר מפלגים את הציבור הזה כשם הדגלים של אתמול והסיסמות של שילשום, הרי זה אסון.

יתכן שיש הבדל אישי גדול בין אמנון רובינשטיין ושולמית אלוני. בעוד שנה ייווצר, מן הסתם, ניגוד תהומי דומה בין שולמית אלוני ולובה אליאב. האנתיפאטיות האישיות מקבלות תמיד ממדים מיפלצתיים בגופים זעירים, מפני שאלה צרים מלהכיל יותר מאשר מנהיג־נביא־משיח אחד. רק תנועה גדולה יכולה להכיל ולשלב יחד את האמביציות האישיות של כולם.

הוא הדין לגבי ויכוחים רעיוניים. בתנו־עה קטנה, מקבל גם ויכוח קטן ממדים אדירים, ומביא לפילוג תוך השמצות הד־דיות קיצוניות. גוף גדול יכול להכיל מיגוון של דיעות, תוך התמודדות הדדית, ויכוח פורה וגיבוש קונסנזוס, המשמש בסיס סביר לפעולה.

בוודאי יש הבדלים בין הגופיפים הקיימים. אך מה חשיבותם של הבדלים אלה לעומת השואה המת־קרבת והמתרגשת על המדינה?

■ ■ ■

מול סכנת המילחמה, התפרקות ה־מערכת הציבורית, השחיתות ההרסנית ההתנגשות העדתית־החברתית, המאיימים על עצם קיום המדינה, והעלולים להביא לחורבנה תוך שנים מעטות — האם באמת יש חשיבות להבדלים בין שינוי ומרי, ר"צ ומוקד, דויד שחם ועמוס קינן, לובה אליאב ובנימין הלוי?

האם אדם מן הצד, שאינו מתעמק במצ־עים, מסוגל בכלל להבחין בהבדלים בינ־יהם — אחרי שכולם הפקיעו איש את סיסמות רעהו? האם הוא צריך להבחין כיום בהב־דלים האמיתיים, חשובים ככל שיהיו, קל וחומר בהבדלים של „חיתוך־דיבור", צורת הבלורית, סיגנון ומוצא?

האם אין לדחות גם ניגודים ממשיים, כשהם בעלי חשיבות מישנית, כדי לגבש הסכמה כללית על שלושה־ארבעה השינויים המכ־ריעים הדרושים עכשיו: הצגת תוכנית־שלום ישראלית כוללת, תמיכה בהקמת מדינה פלסטינית, מניעת מילחמה, חיסול השחיתות, שינוי המערכת המדינית, צימצום הפער החברתי־עדתי?

לכאורה, מסכימים כל הגופיפים לעקרו־נות אלה — מי בפה מלא, מי בחצי־פה. יש חוגים, כמו מרי, שציפצפו על שיקו־לים של פופולריות וגיבשו מזמן תשובות ברורות לבעיות אלה. חוגים אחרים חו־ששים עדיין להסתכן, ונשארו תקועים אי־שם במחצית הדרך. זה יוצר, כמובן, הב־דלים וניגודים — פחד מפני „רדיקליזם" מכאן, וזילזול ב„גימגום" מכאן.

אך בתנועה גדולה, אפשר להתגבר על כך. כי תנועה כזאת לא תהיה סתם איחוד של גופיפים — אלא קריאה להרבה רבבות אנשים חדשים, שאינם עסקנים בגוף זה או אחר, ושאינם נמשכים אל הנוסטלגיות השונות, אך שיתעוררו ויקומו לקחת חלק במאמץ מדיני חדש להצלת המדינה.

תנועה כ ז א ת, שתכלול את כל הגופים הקטנים, אך שלא תישא את התווית המוג־בלת של אחת מהן; שתכיל את כל המנ־היגים והנביאים, מבלי להיות חבורה אישית של מישהו — יש לה סיכוי כביר.

היא יכולה ללכד 15% של הציבור בכוח פוליטי חדש. ככך היא תשנה לחלוטין את יחסי־הכוחות בזירה המדינית, ותוכל להביא לשינוי מכריע במדיניות הלאומית והסוציאלית.

■ ■ ■

קיוויתי שידידי לובה אליאב, בגלל מיקומו במרכז המפה, יוכל למלא תפ־קיד חשוב בנקיטת היוזמה להקמת תנועה כ ז א ת.

יהיה זה חבל אם יקדיש עתה את מרצו להקמת מיני־מפא"י חדשה. חבל שיתפס בקורי־העכביש של הנוסטלגיה, ובתסבוכת החשבונות הכיתתיים והאישיים של הגופי־פים.

אני מקווה שעדיין לא אבדה ההזדמנות, ושעוד ניתן לשנות את הכיוון. יתכן שזוהר הלהבות של האסון המתקרב יכריח את כולם להרים את העיניים.

רומא בוערת. האם נמשיך לנגן על הקיתרוס?

חופשת פאר במחיר עממי

המקום: **יוון** המחיר: **1855*** ל"י

לבלוי חופשה אידיאלית ברמה גבוהה ובמחיר הזול ביותר באירופה. (כספי ההקצבה יספיקו לך לבלות. להנות וגם לקניות).
נופים משגעים מרכזי קניות ובלוי תוססים. 1400 איים ציוריים. 15.000 ק"מ חופי ים חלומיים.
סועדוני צלילה ויאכטות. מלונות פאר (לא יקרים). סועדוני לילה ובתי קזינו.
אתרים הסטוריים. מעיינות מרפא ואנשים שמחים היודעים להכניס אורחים.
פנה אל סוכן הנסיעות שלך. אצלו חמצא מבחר עשיר של תכניות לבודדים ולקבוצות.

* מחיר לטיסות קבוצתיות + 60 $ **עבור סידורי קרקע.**

OLYMPIC

בשתוף פעולה עם אל על

בישום קוזו

איזה סוג טפסי לוטו כדאי לך למלא?

בהגרלת הלוטו תוכל להשתתף על ידי מילוי טופס לוטו.
לנוחיותך — תוכננו מספר טפסים אשר יתאימו לצורת המילוי שלך ולדרישותיך. ואלה סוגי הטפסים:

1 טופס רגיל
בטופס זה שמונה טבלאות.
כדי להשתתף בהגרלת הלוטו יש למלא לפחות שתי טבלאות (מחיר הטבלה 75 אג') כל טבלה מעניקה לך סיכוי זכיה, ומילוי כל טבלה נוספת. מעלה את סיכוייך להגיע לניחוש הנכון.

2 טופס שיטתי
הטופס השיטתי מעניק לך אפשרויות זכיה רבות, ע"י מילוי טבלה אחת. תוכל לסמן בו 8, 9, 10, או 11 מספרים, ותזכה אוטומטית בכל אחד מהצרופים הנוצרים. (לדוגמא — ע"י מילוי של 11 מספרים, נוצרים 462 צרופים אפשריים). הטופס השיטתי חוסך זמן. מונע טעויות, מקל על בדיקת התוצאות ומעניק לך מכסימום אפשרויות לזכיות השונות.

3 טופס רב־שבועי
טופס זה מכניס אותך, ע"י מילוי חד־פעמי, אוטומטית לחמש הגרלות רצופות, וכך מאפשר לך להשתתף בהגרלת הלוטו בקלות ובנוחיות, תוך חסכון בזמן.

מופעל הפיס

הסימון להצלחה שלך!

מיכתבים לציפי

אפילו אם הייתי מתאמצת, לא הייתי יכולה להמציא למדור מחודש זה התחלה טובה יותר ממיכתבו של (1/67). הוא נשמע יותר מדי טוב מלהיות אמיתי. אבל פאקט. הנה הוא, לפניכם, בגודל טיבעי: „לפני זמן־מה, הכרתי זוג שטען כי הכיר באמצעות אחד המדורים של העולם הזה. פרטים נוספים כמובן שאין לי. היה משהו מיוחד בזוג הזה, ובמיוחד בנערה, שהיתה משהו נדיר בעולמנו זה. לא יופייה הוא ששבה

מיכתבים ל(1/67) ולשאר המכותבים המתפרסמים במדור זה, ובמדורים שיבואו, יש לשלוח במעטפה כפולה. שיהיה סודי. על המעטפה החיצונית יש לרשום: מיכתבים לציפי, „העולם הזה", ת.ד. 136 תל־אביב. המעטפה הפנימית צריכה להיות מבויילת בכוך של 35 אגורות, ולשאת עליה את מיספרו הסידורי של הנמען

מיכתב פרס

זוג מעורב

בפעם הראשונה בתולדותיו הארוכים של מדור זה פונה אליו זוג. וזה רחוק ממה שאתם עלולים להעלות בדעתכם. (8/67) הם גבר ואשה. הוא בן 35, היא בת 27. נשואים מזה עשר שנים, עם שני בנים, בני תשע ושנתיים.

הוא בן כפר בגליל. היא בת קיבוץ של השומר־הצעיר. הוא ערבי. היא יהודיה. הם הכירו זה את זו כשהוא עבד כרועה־צאן שכיר בקיבוצה. התאהבו. במשך כשנה יצאו יחד מבלי שחברי הקיבוץ, שרוממות אחוות העמים בגרונם, יידעו איך לאכול את התופעה הזאת. היתה מבוכה רעיונית גדולה בקיבוץ, שהולידה לבסוף התנגדות לנישואיהם של השניים. הם נישאו ב„נישואי־קפריסין", ועברו להתגורר יחד בתל־אביב.

מישפחתה, מלבד הוריה, מחרימה אותה עד עצם היום הזה על המעשה שעשתה. מישפחתו קיבלה אותם כדבר טיבעי ומובן־מאליו. היו לחם הרבה בעיות כלכליות ואחרות, עד שעמדו על הרגליים והקימו את הקן המישפחתי שלהם. אולם הבעייה שנשארה היא בעיית הניכור החברתי.

הם מחפשים ידידים, חברה שעימה יוכלו לצאת לבלות, לארח ולהתארח, להחליף דיעות ולספוג חוויות ביחד. מלבד כמה זוגות מעורבים כמוהם, אין להם חברה של ממש. „עד למילחמת ששת־הימים," הם מספרים, „היתה עוד אפשרות הידברות עם צעירים בגילנו. אחרי המילחמה נעשו האנשים קשוחים ובלתי־נסבלים להידברות. אחר־כך היתה תקופת רגיעה קצרה. מאז מילחמת יום־הכיפורים ניכרת יותר כנות ביחס אלינו, ואפשרות להידברות בענייני היום־יום. אבל לא התחברות."

היה לי העונג לפגוש אותם אישית. זוג מקסים. פתוחים ולבביים. מרבים לטייל בחיק הטבע בסופי־שבוע. לא ייתכן שלא יהיו זוגות אחרים, חופשיים בדיעותיהם, אינטליגנטיים כמוהם, מתונים מבחינה פוליטית, פתוחים לשמוע ולקבל, שימחקו מהם את תחושת הנידוי והבדידות. יד על הלב — הרווח יהיה כולו שלכם.

* * *

שי השבוע של חברת הדס — חבילת מוצרי תמרוקים לאשה ולגבר, ניתן השבוע — ויינתן בכל שבוע — לפנייה שתתפרסם במיסגרת „מיכתב־פרס".

את ליבי (אם כי גם זה) אלא הפתיחות לנושאים, ההבנה, שימחת־החיים, ובכלל רמת־ידע החובקת עולם ומלואו. ובכן, אם זהו החומר אותו אתם מציעים, אשמח גם אני להתנסות בחוויה הנעימה של היכירות באמצעותכם."

„אני רווק ישראלי, יליד הארץ הזאת, אשר לאורך כשליש המאה אותה אני חי, מנסה למצוא את אשר אהבה נפשי — וללא תוצאות ממשיות. על עצמי אוכל רק לספר כי אני אקדמאי הגר בבית קטן ופרטי (בגבעתיים, אם מותר לי להתערב) בעל רכב ובעל כל האמצעים המודרניים הדרושים לאדם לחיים נוחים וטובים — כל זה בתנאי, כמובן, שיש גם עם מי להתחלק." אני לא הייתי ממתינה. הייתי מהמרת עליו, בעיניים עצומות.

* * *

בכבד. מה שיקרה אחר־כך, זאת כבר הבעייה שלי.

* * *

להעלות את המוראל!

אם את תיכוניסטית בעלת נפש פיוטית, יש מישהו שמתעניין בך. (2/67) הוא „חייל המעוניין להתכתב עם בנות בגיל 18—17 לגיוון החיים השיגרתיים, בנושאי סיפרות מודרנית וסתם התכתבות לשמה, להעלאת המוראל אי־שם בסיני." מכיוון שאינני יכולה להרשות לעצמי שיאשימו אותי שאינני עושה כלום בעצמי להעלאת המוראל, אני מעניקה בזה תמריץ לכל מי שתכתוב לו תוך שבועיים. מלבד מיכתביו היא תזכה גם בשי — תכשיר יופי מתנת חברת הדס.

* * *

קליפה שמרנית

(3/67) מעיד על עצמו שמעולם לא ראה את מדורה של קודמתי בתפקיד, רזתי. את העולם הזה החל לקרוא בקביעות רק אחרי מילחמת יום־הדין, מה שמעיד שלפחות דבר חיובי אחד יצא מהמילחמה הזאת. הוא סטודנט, בן 23, ויש לו 171 ס"מ המתחלקים בין עבודה ולימודים. אין לו דרישות מופרזות. הוא רוצה אותך בסך־הכל נחמדה ולא ביישנית, ושיהיה בך הכוח להוציאו מקליפתו השמרנית ולהעבירו מראשית שנות העשרים ל־1975.

אם לא תימצא כזו, אהיה נאלצת להפנות אותו לאיזו חברת־תובלה.

* * *

אקטואלים ושאר־ירקות

שלא תגידו שזה מדור של זכרים בלבד. אם היתה דרושה הוכחה לאימרתו של עזר וייצמן שהוא מכיר יותר נשים בין הנקבות מאשר גברים בין הזכרים, הנה היא לפניכם. (4/67), המברכת על חידוש המדור ולא היתה מתנגדת כלל למצוא דרכו ידידים שיתנו בנו את אמונם כמוה, היא גרושה, בת 32, שעד לגובה של 168 ס"מ אינה צריכה להתרומם על קצות האצבעות. היא תשמח להתכתב על נושאים אקטואליים „ושאר־ירקות עם אינטלקטואל אמיתי, לא דווקא בזכות התואר, שיהיה שקט ויפה־נפש הרואה את עצמו כשריד של ארץ־ישראל היפה." תהיה הפתעה להיווכח שעוד נותרו כאלה.

* * *

דרושה: לוחמת עיקשת!

אזהרה! אם את ריאקציונרית מכל סוג שהוא, (5/67) כורע ברך ומתחנן בפנייך לרחם עליו ולהימנע מלהתקשר עימו. מיכתבו זה מוגדר על־ידו כמיכתב של „איש־מיעוט מבחינות שונות, המיועד אל אשת־מיעוט."

הוא בן 40, אך טוען שהוא נראה רענן יותר, ממוצע הופעה עם 174 ס"מ גובה. לפני שאסתבך, אני סבורה שמוטב שאתן לו להמשיך: „בעל דיעות סוציו־פוליטיות ניאו־ראדיקאליות. ביקורתי גם כלפי הראדיקאל, חשדן ובדקן, בעל ביקורת עצמית המוכן לספוג ביקורתך וגם לבקרך. דיעותי אינן בנויות על מינוחים אופנתיים חולפים, כי אם על ניתוח לוגי־מוסרי־הומאני. מייחס חשיבות רבתי להסברה שיטתית. מחבב סיפרות עלילתית סוציו־פוליטית. בנוי על חשיבה עצמית־עצמאית יותר מאשר על השכלה מימסדית. חסר מיבצר של תעודות. רווק. מאמין כי להתקשרות אמיצה עם פנויה דרוש בסיס משותף וכפול של אידיאולוגיה ומין, בדיוק לפי סדר זה.

„רצויה: בעלת־תפיסה דומה, לוחמת עיקשת־ערמומית־טאקטית־סבלנית־שיטתית. לא עולה חדשה. לא קאפיטאליסטית. רווקה, ככל האפשר צעירה, בייחוד במראיתה בעירום. דקת־גיזרה שאיננה בעלת חזה גדול. בנוסף לזה, לפי סדר העדיפויות: איננה לכודה במעגל של מישפחה גדולה או רשת ידידים/ידידות/מכרים; יודעת אנגלית ו/או ערבית ו/או פורטוגזית."

„בהתחלה," הוא מציע, „נחליף מכתבים," וזה פשוט משום שהוא חושש להתאהב, רחמנא ליצלן, בריאקציונרית. אחר־כך, „עדיפה אופציה פתוחה לנישואין אפשריים למיקרה שזה יועיל לתיגבור היעילות של שנינו."

אם תשאלו אותי, זה נשמע כמיועד לקציצה בוייאט־קונג או בחמד רוז'. אבל מה אני כבר יודעת עליכן?!

* * *

בדידות בכסא־גלגלים

במקומכן, הייתי מעניקה זכות עדיפות ל(6/67), למרות שהוא טוען כי „לאלה החייבים להקדיש 3 שנות חיים טובות ופריות במקומות מרוחקים עקב חוסר המעש והמחשבה של מנהיגינו — ודאי מגיעה זכות־קדימה."

„אבל הבדידות היא גם מנת חלקי ומתבטאת בגוונים שונים אצל אחד כמוני, שמשתמש בכסא־גלגלים ובמכונית בחיי יום־יום, במקום ברגליו. זו לא סיבה מספקת עבורי לראות הכל בשחור. אני נשארתי אופטימי ושמח בחלקי, רואה ונהנה מהצדדים החיוביים שבחיינו, ללא ריגשי־נחיתות."

הוא לא מאשים את אלה שלא יתלהבו להימצא בחברתו של מישהו „הנחשב לנכה אפילו אם הוא בריא ברוחו ובגופו (כמעט). האם אני הייתי שונה בגילגולי־הקודם כאשר התחלכתי ורקדתי? האם אז יצאתי עם מישהי שהיתה אפילו רק צולעת?"

* * *

לא למעשנות!

עוד חייל. (7/67) לא היה רוצה לגעת במישור החזותי, ורק כדי לצאת ידי חובה הוא מציין כי גובהו מטר ושמונים, וצבע שערות ראשו הצבאי הוא ערמוני עד חום־אדמדם. זאת שהצבעים והסנטימטרים האלה מדברים אל ליבה, צריכה להיות בעלת יכולת חשיבה עצמית, ומה שיותר חשוב — נזירה מעישון. „נערה מעשנת ואני אינם הולכים ביחד," הוא מזהיר, „כך שכל ממעשנות יורדות מהפרק." גם דיסקוטקים אינם לטעמו. לעומת זאת הוא מציע „קריאה רבה, בעיקר קריאת שירה, בילוי בחברה קטנה עם ויכוחים אינטלקטואליים."

אולי הוא דרך טובה להיגמל מעישון.

נערת השבוע

מצאנו אותה מתייפחת ליד קיבוץ הרענן של מייק בראנס. מבול הדמעות לא היה בו כדי לעמעם את הנוגה של עיני־התכלת שלה והיגון לא יכול היה לחפות על שובבות־הנעורים שביצבצה מהן.

היא צריכה להיות בת 14 לכל היותר,

או משהו כזה. חיפאית, כפי שאתם מבינים מהעוגן המשתלשל על צווארה. מטוגנת טוב־טוב על האש בשמש הים, ובנויה כבר בצורה מעוררת הבטחות.

אם מישהו יגלה לנו את כתובתה וזהותה, אני בטוחה שהיא תקבל בדואר ערימה של אסימונים, כדי שתוכל להתקשר בעוד שלוש־ארבע שנים.

הדס

תכשירי יופי ואיפור

adas

הורוסקופ

טלה — 21 במרס – 20 באפריל

כתבת הרבה השבוע במיסגרת עבודתך. אך למרות ששורה עליך המוזה וחיית מעדיף לנצל זאת לכתיבה לשמה, אתה מוצא את עצמך שנון עם נטייה ביקורתית חריפה, ח״כותב ומדבר קצרות ישר לעניין. אל דאגה, תרגיש עוד השבוע ב־תמורה שתחול בגישתך לחברה הסובבת אותך במיסגרת עבודתך.

* * *

שור — 21 באפריל – 20 במאי

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טובות או להסתבך בקנוניות. זכור כי השבוע מילת־הקסם היא טיפוח־קשרים. לכן, גם אם תתקשה להת־גבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם הם רוצים להיטיב עימך — תן להם לעשות זאת, ועל תידחה הצעות העשויות להיות מכריעות.

* * *

תאומים — 21 במאי – 20 ביוני

הבעייה העומדת במר־כז השבוע, בן תאומים, היא בריאותך. כל אשר תעשה לשיפורה — מצויין. כל אשר תעשה העלול לפגוע בה — מסוכן מן הרגיל. גש לרופא, לבדיקה שיג־רתית. ואל תזניח את פוליסת הביטוח בגלל הצלחתך העיסקית והאמנותית. צפי להפתעות פיננסיות.

סרטן — 21 ביוני – 20 ביולי

אל תחששי מדברי לעז. ידידים טובים שומרים עליך, את יכולה לס־מוך עליהם. דעתם חיו־בית עליך. בעיות בחיי הנישואין, שצצו בעבר הלא רחוק ייעלמו באו־תה פתאומיות בה הו־פיעו. בנות סרטן, הס־תכלנה מסביבכן, זה מצוי לידכן, אל תחפש־נה לשווא את המושלם שאינו בנמצא.

* * *

אריה — 21 ביולי – 21 באוגוסט

זהו בסך הכל, שבוע רומנטי — וזוהי רק התחלה! בת אריה: דעי, שפגישותייך גם אם הן נערכות זו בצד זו — עשויות ללבות אש חזקה מאוד אצל הנפגשים עימך, בסוף השבוע. על כן, נהגי בזהירות וברחמנות. אל תסבכי אדם נשוי ב־שעשועי־הפלירט שלך. אל תחיי שרי־רותית. תזכרי: כדאי לך לחיות זהירה!

* * *

בתולה — 22 באוגוסט – 22 בספטמבר

יום השבת יביא לך את הכוח להגשים את תוכ־ניתך הישנה ורבת ה־היקף. לעומת זאת, הת־עלם מן החכמים ה־בזויים והקטנוניים של כמה מן הסובבים או־תך: הם לא שוחרים את טובתך. אל תעשה עסקים ביום א׳, כי ב־יום זה תיתקל בקשיים.

מאזניים — 23 בספטמבר – 22 באוקטובר

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הריגעי, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונ־אין — כל אלה שקר־לים, אם רק תדע להת־מיד על־ידי החישגים הרציניים וכוח־הרצון שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להת־גלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אי־שית או של קינאה מיקצועית, אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי פנים.

* * *

עקרב — 22 באוקטובר – 22 בנובמבר

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר־כליות על כך. תחיי את הרגע, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפר־נסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פיננסי נבון. לבשי חום וסגול.

* * *

קשת — 23 בנובמבר – 20 בדצמבר

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאוד לתפוס אותך במלכודת או ל־חייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ול־אפס־מעשה מצידך — אבל מי רוצה בכל ה־צרות הללו? לכן מוטב שתחשבי יחד איתו מה אתם רוצים באמת, מ־תוך ויתור הדדי או לפ־חות אי־הסכמה הדדית. דברים ברורים יחסכו לכם צרות. בת קשת — הישמרי מצנגת. לבשי ורוד.

* * *

גדי — 21 בדצמבר – 19 בינואר

המתח עולה — ועוד עתיד לעלות, בטרם תראה נחת מפעילותך הנוכחית. העיקר הוא לא להסתכסך, ח־שבוע, עם אנשים נו־ספים. לקחת את הכל בשקט, ולעשות טובות, כשאתה נדרש לכך. גם אם האנשים שמבקשים זאת ממך, הם בעצם, בלתי־נסבלים. בכלל, קצת טאקט לא יזיק. מצבך משתנה — לשבט או לחסד — עם הירח החדש, ביום ג׳ הבא. עקוב בזהירות.

* * *

דלי — 20 בינואר – 18 בפברואר

פלירט לא־מחייב, או רומן אהבהבים קצר ומרגש, צפוי לך, בת דלי, לקראת סוף־השבוע, או בתחילת ה־שבוע הבא. השותף ל־פלירט או לרומן יהיה גבר אשר ראית בו עד כה רק ידיד ותו־לא, ואשר בתקופת ליבלוב־האהבה שלכם נידמה יהיה לך כי זהו האביר־על־הסוס־הלבן לו את ממתינה כל השנים. ב־שטח העסקים — אין חדש. שבוע זה יעבור בשיגרתיות.

* * *

דגים — 19 בפברואר – 20 במרס

חגיגיות חכספי לא מוצא השבוע פי־תרון. בכלל, יחיה זה שבוע איטי, חסר־קצב, וקצת משע־מם. זה לטובה: נצל אותו לאגירת כוח לק־ראת הבאות מאחר ותחודש ידרוש את כל כושר חניתות האינ־טלקטואלי שלך, בתו־ספת מידה לא מבו־טלת של אומץ־לב. עד כמה שתוכל, חתרחק מאלימות ותתרכז בצד העיוני של החיים. בת־דגים: אהבה גדו־לה ומכאיבה, תתחיל בסוף שבוע זה להאירך את דרכך. זוהי תחילת האושר.

במדינה

כנסת

הקרן־הקיימת נלחמת

חבר־הכנסת ציפה לוהגנתו של היושב־ראש בפני הפקיד הבכיר — אולם נמצא מותקף

התנהגות ללא כבוד. אל יושב־ראש הכנסת הגיע באמצע החודש שעבר מיכתב־תלונה של מנכ״ל הקרן־הקיימת לישראל, שמעון בן־שמש, כנגד חבר־הכנסת מהלי־כוד, עורך־הדין מאיר כהן. על נייר רישמי של הקרן הקיימת התלונן בן־שמש אצל היושב־ראש, על כי ח״כ כהן פנה למבקר־המדינה בתלונה על הקרן הקיימת, על כך שקרקעות בחיפה, שהופקעו על־ידי העירייה עבור מישרד־השיכון לשם בנייה לזוגות צעירים, נמכרות ע״י חברה־בת של הקרן הקיימת למטרות אחרות.

בסיומו של המכתב כותב בן־שמש: „לדעתה של הקרן הקיימת לישראל התנה־גותו של ח״כ מאיר כהן אינה לכבודו, ולא לכבודה של הכנסת,״ ודורש מישעיהו „לנקוט באמצעים מתאימים שהתנהגות זו מחייבת.״

פרק בפרלמנטריזם. אפשר היה לקוות כי יושב־ראש הכנסת יגזוף בפקיד הבכיר מהקרן הקיימת, על התערבותו ב־חופש הפעולה של חבר־הכנסת או במקרה הטוב יסביר לו בנימוס כי זכותו וחובתו של חבר־כנסת היא לפנות למבקר־המדינה כאשר הוא פוגש במחדל ציבורי. אולם ישעיהו גרס אחרת. הוא העביר את מיכ־תב־התלונה של בן־שמש ליושב־ראש וע־דת־הכנסת, ח״כ ארי אנקוריון, וביקש ממנו לטפל בו בדרך שימצא לנכון. ישעיהו לא שכח לציין במיכתבו לאנקוריון, אשר העתק ממנו נשלח לבן־שמש, כי „זוהי תלונה של מוסד חשוב שראוי ליתן עליה את הדעת.״

כשנודע לח״כ כהן על הערותיו של ישעיהו הוא התמלא חמת־זעם. הוא מיהר לכתוב לישעיהו מיכתב, בו הסביר לו את העניין עצמו, אולם אף דאג ללמד את ישעיהו פרק בהילכות פרלמנטריזם. כתב כהן ליושב־ראש הכנסת: „מיכתבו של מר בן־שמש מהווה התערבות בלתי־חוקית בעבודתו של חבר־כנסת, והריני שומר לעצמי את הזכות לפנות בתלונה לממו־נים עליו.

„אני מקווה שמיכתבי זה, אשר העתק ממנו הריני שולח למר בן־שמש, יבהיר לו בעתיד שעליו להמנע מפניות טורדניות, אשר אינן מוסיפות כבוד למוסד שהוא עומד בראשו.״

משרד החוץ

מילחמת המלווים

שני עוזרי שר־החוץ ניחמים ביניהם כדי לוות את אלון בנסיעותיו לחו״ל

לשר־החוץ וסגן ראש־הממשלה, יגאל אלון, יש שני עוזרים המקורבים אליו, אשר אחד מהם נמצא לידו כימעט בכל שעה משעות היממה. השניים הם אליהו חסין (48), פקיד ותיק במישרד־החוץ אשר אלון העלה אותו לדרגת יועץ אישי, וה־שני הוא חיים בראון (31), הנחשב כאחד הצעירים המבריקים בין עוזרי־השרים.

היחסים בין שני עוזרי־השרים מתוחים ביותר, והמתיחות ביניהם מגיעה לשיאה כאשר צריך אלון לבחור במלווה שלו לנסיעות הרבות אותן הוא עורך לחו״ל. כדי להשכין שלום בין השניים הציע אלון סטאטוס־קוו: הם יסעו לפי התור.

חפרה גלויה. הסטאטוס־קוו נשמר, עד לנסיעתו האחרונה של אלון לוואשינג־טון. התור היה של חסין, אולם בראון הופתע, כאשר חזר שר־החוץ ללא חסין. הסתבר כי חסין החליט להישאר בארצות־הברית בגפו, ולהגיע לצרפת שבוע אחר־כך, כאשר ייצא אלון לנסיעתו הבאה. היתה זו הפרה גלויה של הסטאטוס־קוו, אולם אלון הסביר לבראון כי על־ידי כך ייחסכו דמי־הכרטיס של המלווה.

כאשר התגלה בביקור בצרפת כי אלון ממשיך לגרמניה, התברר לבראון כי חסין זכה בשלוש נסיעות בזו אחר זו.

רק כאשר חזר אלון לארץ נערך בירור נוקב, והוחלט כי בראון, הוא שייסע עם השר בשלוש הנסיעות הבאות.

קולנוע

שחקנים

תגלית - דוגמנית שחקנית

בשני סירטי־האסונות הענקיים, המיגדל הלוהט, המוצג בישראל, ורעידת־אדמה שיוצג בקרוב, יש גילוי אחד, לפחות, שאינו בחזקת אסון: פצצה חיובית בהח־לט. זוהי סוזאן בלייקלי, בלונדית תמירה וזוהרת, שעלה בגורלה להיות נשואה פע־מיים, על הבד, לנבל, שאותו משחק בשני המיקרים ריצ׳רד צ׳מברלין.

במיגדל הלוהט, הצליחה להתבלט על־

שחקנית בלייקלי
הבלונדינית התמימה

בלייקלי עם בעלה
המראה הנורמלי

פני רשימה של כוכבים ותיקים וזוהרים. כאשתו של צ׳מברלין הנ״ל שרצה לחסוך לחותנו, ויליאם הולדן, כמה רבבות דולרים על חשבון מערכת הבטיחות בבניין. התו־צאה: שריפה בעת חנוכת הבית.

כוכבת ממין נקבה. לסוזאן בליי־קלי היתה זו הזדמנות להפגין יכולת־מיש־חק בתפקיד של אמריקאית יפה, עשירה

ומפונקת, שליבה חצוי בין אביה שמכר נישמתו לממון, לבין בעלה שמכר נישמתו לכבוד ולפירסום. והנה, התגלה שבלונדיות אינן חייבות להיות מטומטמות, וכי הדוגמנית בת ה־25 עומדת להמשיך שורה של תגליות־דוגמניות שהפכו שחקניות, כמו לורן האטון, סוזי פארקר וג׳נקס פוקנברג.

יתכן שדור חדש ויפה זה של כוכבות יחזיר לבד מושג, שנדמה היה כי כבר עבר זמנו בקולנוע המודרני: כוכבות ממין נקבה. לאחרונה כבשו שחקנים־גברים את בדי־הקולנוע, ולרוב לא היו אלה סמלים ליופי ולתואר, כי אם להיפך.

שחקנים כמו ג׳ין הקמן, דאסטין הופמן ואל פאצ׳ינו, גרפו את השמנת שבתפקידי הוליווד, ולא ברור היה אם תמו בעולם כוכבות שניתן להפקיד בידיהן תפקידים ראשיים, או שמא — אין תפקידים ראשיים להפקידם בידי כוכבות־קולנוע.

גם לסוזאן בלייקלי, דוגמת פיי דאנאוויי, ואלרי פרין ושארלוט ראמפלינג, רקע חי־נוכי צבאי. היא נולדה בגרמניה, שם הוצב אביה בשירות הצבא האמריקני. היא גרה בקוריאה ואחר־כך בקנזאס, ולמדה באוניברסיטה של קנזאס, כשחבר גרמני שחלם על קאריירה של צלם, בחר בה כדי להתחיל את הדרך.

החבר פירסם את תמונתה, ובכך נפתחה קאריירה נוספת: סוזאן בת ה־17 בלבד, התפתתה לעזוב את ספסל־הלימודים בקנזאס לטובת דוגמנות־צילום בניו־יורק.

הייתי תמימה מאד. „הייתי מוכרחה לעזוב את קנזאס — אנשיה לא היו טובים אלי,״ אומרת סוזאן, שמאז הפכה פעילה במיפלגה הליברלית, ומעריצה נלהבת של ג׳ורג׳ מק־גאוורן ורמזי קלארק.

ההצלחה המיקצועית באה כברק־משמיים: „זה היה בפירסומת לחברת קלריול, המייצרת צבעים לשיער. ,הבלונדי התמים,׳ כך קראו לצבע שהדגמתי על ראשי. ו־אומנם, הייתי תמימה מאד. במשך שנה הייתי צריכה לעמול כדי לתקן את הצבע הלבן הזוועתי הזה, ולהחזיר לראשי את המראה הנורמאלי...״

על עצמה כשחקנית חשבה סוזאן, באותה עת, כי עליה ללכת בדרכה של לוסיל בול ולהיות קומיקאית. „הערצתי את דבי ריינולדס... פשוט לא היה לי אז כל חוש של טעם טוב...״

סוזאן נשואה למחזאי, הנמצא כעת בסימן עלייה תלולה. זהו טוד מרר, פרקליט־לשעבר ובעל־בוטיק, שאותו הכירה כשמדדה מכנסי־ג׳ינס בחנותו. לפני כחצי שנה עקרו בני־הזוג ללוס־אנג׳לס, כדי להיות קרובים יותר לצלחת. הם חושבים לכבוש את המערב או כפי שמבטאת זאת סוזאן: „יהיה נפלא לבחור רק בתפקידים הרצויים לי.״

אפשרות ממשית. זהו פיזמון־חוזר מוכר למדי, ואולי כדי לא להישמע יומרנית מדי מוסיפה התגלית החדשה: „בעצם אינני אוהבת שאנשים מתבוננים בי בשעה שאני אוכלת, או מזהים אותי בעוברי את הכביש.״

מכל מקום, נראה שבכל־זאת כבר מאוחר מכדי לבחור באלמוניות, והאפשרות שתוכל לבחור את התפקידים הרצויים לה, נראית ממשית הרבה יותר.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **תמונות מחיי־נישואין:** (צפון, שוודיה) — סידרת־הטלוויזיה הגאונית שהטילה עוצר על שוודיה כשהוצגה שם, קוצרה על־ידי הבמאי עצמו לסרט באורך של כמעט שלוש שעות, המנתח את חיי־הנישואין לעומק כזה שכל אחד יכול לראות בו משהו מעצמו ומנסיונו. חווייה יוצאת־דופן גם לגבי היוצר — אינגמר ברגמן.

ירושלים

★★★★ **השיחה:** (סמדר, ארצות־הברית) — פרנסיס פורד קופולה, גורף ה־אוסקרים בסרט שאינו בעל איכות אוסקרית, אבל יותר מזה: בעל איכות ועומק אמיתיים. הנושא: בלש העוסק בהצצה לחיי הפרט ובהאזנות־סתר, מוצא את חייו הפרטיים מתפוררים, בדי־בבד עם פיקפוקו המוסרי בעיסוקו. ג׳ין הקמן בדמות אנושית בלתי־נשכחת.

חיפה

★★ **החרדל מגרה לי את האף:** (עצמון, צרפת) — לצחוק זה טוב ובריא, ולצחוק אפשר בלי התחכמות יתר עם פייר רישאר, הקומיקאי המחונן, הזכור־לטוב כבלונדיני עם הנעל השחורה.

הומור

חינגה בנוחיות

השוד הגדול אצל מאדאם פיפי (מקסים, תל־אביב, ־פת) —שני שלומיאלים מדופלמים ו„גאון־פשע״ זוטר, פורצים לתוך הכספת של בנק, בתחנת־רכבת בפריס, דרך בית־השימוש השכן.

זהו נושא הקומדיה של ז׳אק בנאר, מי שעלה לדרגת במאי אחרי טירונות ארוכה כאסיסטנט בסירטי לואי דה־פינס ודומיו. ואומנם, מה שמתקבל על הבד הוא ב־החלט קומדיה ברוח דה־פינס, השואבת הרבה מאד השראה ממיקומה (בית־שימוש ציבורי), ומן התדמית הקומית שכל אחד משלושת כוכביה, ברנאר בלייה, ז׳אן (אידיוט בפריס) לפבר ומישל סרו, הצליח כבר ליצור ל־עצמו על הבד.

מאחר שהרעיון היסודי במיבצע השוד ה„נועז״ הזה הוא לרתק תא אחד בתוך בית־שימוש ציבורי, ולקדוח בקיר חור שיגיע עד לכספת המיוחלת, הרי התנאי ה־ראשון להצלחה הוא שאיש, מלבד שלושת הקושרים, לא ייכנס לתא זה במשך המיבצע. וזו, כמובן, הזדמנות להר־אות כל מיני טיפוסים המתדפקים על דלת נעולה, העו־מדת כחייץ בינם לבין צרכיהם הבסיסיים ביותר.

תנאי אחר הוא, שתוך כדי ריתוק תא בית־השימוש, לא יתעורר חשד במאדאם פיפי, הלא היא האחראית להיגיינה ולסדר במוסד המכובד הזה. מכאן, אוסף של תחפושות, המאפשרות בין השאר לבליילה להתחזות כ־

בלייה, לפבר וסרו: לנוחיות!

גרמני, כרסתן במכנסיים קצרים, לפבר להתחפש כסקוטי מהודר אבל פוזל לפעמים, ולסרו להיראות כהיפי שאינו מסתדר עם כל האביזרים התלויים עליו.

כל זה אינו חכם במיוחד, ולעיתים אפילו מלאה ב־מקצת, אבל כל מי שעצירות, הפרעות בדרכי־השתן ואסלה מתקלקלת, הם נושאים להומור עבורו, ודאי שייחנה. חוץ מזה, אפשר לראות כאן את צילה צ׳לטון, אם כי קצת קשה להבין מה עושה אחת המבצעות הידועות של יוג׳ין יונסקו, בבית־שימוש ציבורי בסרט כזה.

בעייתי

יחי האזיקים הלאה החופש

רוח החופש (רויאל, צרפת): ראשית דבר: ברכות לפתיחת מחשמכונה „קולנוע לסירטי איכות״, או רויאל — ארט סינימה, לשעבר אורדן, ולפני־כן דן. ותיקווה שאכן יקפיד על הצגת סרטים בעלי־ייחוד, סרטים ישראליים קצרים והגשת דפי־הסבר, כפי שמבטיחים בעליו. אם ישמור על רמתו, עשוייה תל־אביב להתברך גם במקום קטן ותרבותי, לשם שינוי.

הפתיחה של אולם זה, בלואיס בוניואל, הילד הנורא בן ה־75, שהבטיח קודם שעשה את רוח החופש שזה לו סירטו האחרון (ועלול לא לעמוד בהבטחתו, כשם שלא עמד בהבטחות דומות זהות בעבר), מבורכת כשלעצמה. סרט זה מביא לשיא של שלימות אסתטית ורעיונית כאחד, את השקפת־החיים הסוריאליסטית של גאון קולנועי זה, שבערוב־ימיו הבשילה ולבשה ביגדי הומור, תחת האלימות שאיפיינה את תחילת דרכו.

תמונת הפתיחה: אצילים, בתקופת המהפיכה הצרפתית, מוציאים להורג מהפכנים, כשהאחרונים קוראים: „יחי האזיקים, הלאה החופש״. תמונת הסיום: בת־יענה מתבוננת באנשים בגן־החיות, כשברקע נשמעים קולות ירי ונפץ. הלאה החופש.

בין שתי נקודות־מפתח אלו, המציגות עולם אבסורדי של ערכים הפוכים, מחסל בוניואל את כל חשבונותיו עם הצביעות האנושית, האופי האנושי המתחסד של ציידקנים למיניהם, האופי הביורוקראטי המטומטם של המימסד,

הבורגנות בטרקלין — היכן הנוחיות?

האופי הצבוע של הבורגנות מחד ושל אנשי־הכנסייה מצד שני. בקיצור: כל אותם ערכים נעלים שהחברה האנושית המציאה לעצמה כדי להסתיר, לסייד ולטייח את היצרים האפלים החבויים בכל יצור אנושי, משמשים לבוניואל כמטרה ללעג — וככל שהלעג מתבטא בהצגת אפיזודות קצרצרות מבלי להתעכב על טיפוס זה או אחר, מקבל הפסיפס האנושי יותר גוונים, יותר צבעים ויותר אבסורד.

אהבה

בנידבר העירום

שלושה ועוד אחת (לימור, תל־אביב, ישראל) — זהו אחד מאותם סרטים מביכים שמוטב היה לולא נעשו. בא לו במאי הטוען לניסיון וכישרון רב, מיכאל קאליק, שחונך על בירכי מסורת קולנועית מפורארת, זו של הקולנוע הסובייטי — וכל מה שהוא מסוגל להוציא מתחת ידיו, זו עבודה סכימתית של תלמיד מתחיל.

הסרט בנוי בחום ובאנושיות של שירטוט חנדסי מצוי. את העלילה שאב קאליק מסיפור של גורקי, שאותו העביר למציאות ישראלית, כפי שהיא נראית בעיניו. נערה אחת מתנה אהבים עם שלושה גברים: בן דור הפלמ״ח, בנו שהוא היום סטודנט, ועם היפי ארוך־שיער. כל זה, על רקע נופי אילת, שם מתרחשת העלילה כולה.

הסימליות דוקרת את העיניים, ומי שאינו מבין את חמשמעות העמוקה אחרי 10 הדקות הראשונות, זקוק בדחיפות לרופא־עיניים. הבחורה היא ישראל האוהבת את כל בניה. הפלמ״חניק לשעבר, שמאס בחיי איש־עסקים מצליח וחזר אל הקרקע כמדריך־תיירים בים־סוף (דרך משונה לחזרה אל הקרקע), הוא ישראל הישנה, עם אידיאליזם משומש שאינו משלים עם הזמן שעבר ועם חגיל. בנו הוא ישראל החדשה, החצופה, הגורפת לידיה כל מה שמתחשק לה, מצפצפת על מסורת ומאמינה

לוי ואליאן: מסכת בקיבוץ

בחמרנות. ואילו החיפי, הוא סמל לאימפוטנציה של הבורחים מן המציאות ומסתגרים בתוך עולם שאינו מעשי.

הסרט כולו מחולק לחמישה פרקים (חמישה ימים), בדיוק כפי שכתוב בחוקי הדראמה. ואילו הדיאלוגים, נשמעים במיקרים היותר־מוצלחים כמסכת־בקיבוץ.

אם יש לך זיפים קשים

קח קצף קשוה

זיפים קשים הופכים את הגילוח לטרדה, את זאת אתה ודאי יודע. הגילוח גורם לגרוי ולחתכים והסכין מאבד מחדותו במהירות.
בַּרְבּ דיפיסיל — קצף גילוח מיוחד לזיפים קשים — מרכך את שיער הזיפים.
בַּרְבּ דיפיסיל מרכך גם את עור הפנים, מזין אותו בלחות ומעניק לו הגנה בפני גרוי וחתכים.
בַּרְבּ דיפיסיל של ויליאמס
קצף מיוחד לזיפים קשים.

BARBE DIFFICILE

הסוכן בישראל: בלמון בע"מ. המפיצים: חב' נורית בע"מ.

צל"ג

החורבן השל"שי

● הציון־לגנאי החמור ביותר בתולדות הטלוויזיה הישראלית — לכל מי ש־תיכנן, הכין, צילם, הלחין, תימלל, ביים, ערך ואישר להקרנה את סרט־הזוועה על ח' באלול — סרט שהיווה התקפת־מחץ פו־שעת על העיין, האוזן והמוח של הצופה.

היה זה בליל מגעיל של תעמולה לאו־מנית בומבסטית, חוסר־כישלון משתחץ וקיטש גלוז, שבו לקחו חלק כל המר־כיבים:

● צילומים שנראו ללא יוצא־מן־הכלל כאילו יצאו ממצלמתו של מתלמד מסומם מוכה שיגעון־גדלות או אלכוהו־ליסט בפירפורים האחרונים של דלירי־ום טרמנס (דבר שעליו מרמזים הפרפרים, ש־הופיעו לפתע מן האין ונעלמו כלא־היו);

● בימוי שהתאים לרמתו של פלי־ני בבית־ספר למפגרים או ברגמן בגן־ילדים של ויצ"ו;

● תמליל של קיטש ברמה של עלון־קיר קומסומולי בטאשקנט עילית: „תו־שבי הרובע היהודי מביאים אדמה ממר־חקים מפני שאינם רוצים לגדל קאקטו־סים מעצמות אבותיהם..." או: „לעיתים נדמה שהחפצים שומרים עדיין את חום ידיהם של ההולכים למות...".

● מוסיקה שבה התמזגו בקאקו־פוניה חסרת־רחמנות עללת חתולים, נגי־נה על מסרק שבור וחלומות־הזוועה של שנברג.

מירקחת זו של זוועה לעיניים, עינוי לאוזניים ועלבון לאינטליגנציה היתה פשע תרבותי חמור שבעתיים מפני ש־באה לטפל באחד הנושאים המרתקים ביו־תר שאפשר להעלותם על המסך: שיחזור החיים בירושלים של ערב־החורבן. בבי־טחון עילאי של דבילים נעדרי־תרבות לקחו בעלי יצירה זו מידע, שהספיק ל־סרט־תעודה מאלף בן 10 דקות, ניפצו אותו לשברירים, שיבצו אותו בפסיפס מטורף ללא משמעות ועניין, והגישו אותו בסרט ארוך ומייגע עד־אין־גבול.

מכל הזוועות שראתה ירושלים רבת־העינויים בנתיב־יסוריה, זאת היתה האכ־זריות הטפלה ביותר. גם טיטוס הרשע היה עוצם את העיניים ואוטם את אוזניו.

בשיא חוסר־הכישרון, הוקרנו שמות ה־אשמים על קיר קודר בצורה שלא איפ־שרה את פיענוחם — וכך השאירו את עצמם באלמוניות מוצדקת.

מאחרי המסך

רמזים ורמזים־נגדיים

סמנכ"ל רשות השידור, **אהרון מיטל**, עומד לעזוב את הרשות ב־1 באוגוסט. החוזה של מיטל עם הרשות עומד להס־תיים בתאריך זה, לאחר שלוש שנות כחו־נה.

בינתיים נערכים גישושים בין הוועד־המנהל של הרשות לבין מיטל, כאשר הוועד רומז כי אין הוא מתכוון לבקש ממיטל להאריך את החוזה שלו, ואילו מיטל רומז כי אינו רוצה להמשיך בתפ־קיד. תפקידו של מיטל, סמנכ"ל לענייני מינהלה, הוא ללא ספק התפקיד הקשה ביותר וכפוי־הטובה ביותר ברשות־השידור כולה.

היפה ביותר פרשה

הקריינית היפה האמיתית היחידה ב־טלוויזיה, **רות ושדי**, הלכה בעקבות רעותה **שרה דורון**, והתפטרה מעבוד־תה. ושדי ביקשה לפני מיספר חודשים שהטלוויזיה תאפשר לה לעבוד רק אחרי־הצהריים, לתקופת הבחינות שלה באו־ניברסיטה. כשסיימה ושדי את הבחינות היא גילתה, לתדהמתה, שהסידור החדש מצא חן בעיני **דליה מור**, האחראית על הקריינ־יות. אשר לא איפשרה לה לחזור לקריין בשעות הערב. ושדי נעל־בה, והחליטה להתפטר מהטלוויזיה.

עתה מסיימת ושדי את לימודיה באו־ניברסיטה. היא לומדת חינוך מיוחד ומת־כוונת להינשא בקרוב, ולעסוק בחינוך של ילדים טעוני־טיפוח. שרה דורון, ה־קריינית האחרת שהתפטרה, מונתה כאח־ראית על הקריינ־יות בגלי צה"ל.

5.5 מיליון ל"י – או נסיגה

המשא־ומתן בין רשות השידור לבין חברת פרידמן, אשר איימה לתבוע את הרשות על הוצאת דיבה בסכום של 5.5 מיליון לירות, עלה שוב על שירטון.

חברת פרידמן דרשה ממנהל הרשות, **יצחק ליבני**, להקרין סירטון אשר ישבח ויהלל את מוצרי החברה, כפיצוי על ה־„השמצות" של מוצרי פרידמן בתוכנית כל־בו טק לפני למעלה מחודש. ליבני סי־רב, והציע תחת זאת להביא את תגובת החברה על השידור. אנשי פרידמן הס־כימו, אולם דרשו לראות את התוכנית שבה יופיעו לפני שהיא תשודר. לכך סירב ליבני.

המגע בין פרידמן לרשות נותק, ועתה ממתינים לתביעה שתגיש פרידמן לבית־המישפט, או לנסיגתה המוחלטת ממנה.

ש"ע גלזר צונזר

ה„פיילוט" (מישדרי ניסוי) של התוכנית החדשה הלילה, בה מראיין ומארח כתב ידיעות אחרונות („שייקה") **בן פורת** אישים בשולי החדשות ואמנים, הוצג לפני ימים מיספר בפני מנהלים אח־דים בטלוויזיה, ואושר לשידור.

בתוכנית הופיעו מיספר אורחים, ביניהם ידיד של **אידי אמין** שליט אוגנדה, עורך מעריב **שלום רוזנפלד** וכוכב ניבחרת הכדורגל לשעבר **יהושע** („שייע") **גלזר**.

אולם לא את כל האורחים אפשר יהיה לראות בהקרנה שתיערך ב־18 במאי. חלקם נפסלו, וביניהם שייע, הידוע בחוש־ההומור המצויין שלו, אולם, כפי שהסתבר אחרי הצילום, ירא מהמצלמה.

תוכניתו של בן־פורת תשודר אחת ל־שבועיים ביום הראשון בשבוע, ותארך 50 דקות. שמה הקודם של התוכנית היה אירוח, אולם הוא החלף לשמה של תוכ־ניתו של בן־פורת בגלי צה"ל, הלילה.

שום דבר לא השתנה

ביום השישי הקרוב תוקרן תוכנית נו־ספת מהסידרה שרתי לך ארצי. אולם בעוד תוכניתם של **דן אלמגור ומאיר נוי** עוסקת בדרך־כלל בנושאים לא אקטואליים מהעבר הקרוב־רחוק של היישוב בארץ, הצליחו השניים הפעם להכין תוכנית אק־טואלית ביותר.

תוכניתם של אלמגור ונוי עוסקת ב־משבר הכלכלי והחברתי, באבטלה ובירידה ההמונית מן הארץ. התוכנית תלווה שירים עוקצניים, ותספר על תיאטרונים סאטי־ריים. לולא היו השניים מציינים כי המ־דובר הוא בסוף שנות העשרים, אפשר היה לחשוב כי התוכנית עוסקת בימים אלה.

הפרק הנושא את השם מה נעשה בלי עבודה, מתאר את התקופה שבה נקטעו לפתע השיגשוג הכלכלי והרווחה שאיפיינו את ימיה הראשונים של העלייה הרביעית, ברגע בו הוספקה זרימת ההון מפולין לארץ.

בתוכנית משתתפים אמנים ויוצרים רבים מאותה תקופה, **רבקה לוינסון, טובה פירון, עמנואל הרוסי ויעקב אבא**, לצד אמנים בני־תקופתנו **אילנה רובי־נא, דורית ראובני, חנן יובל, דני כץ, מלי ברונשטיין** וחבורת רננים.

את התוכנית הינחה **דן אלמגור** והפיק **רפי שחר**. ביימה **דנה אביאל**, והמנחל המוסיקלי הוא **פולדי שוצמן**.

הסוד של אורי זוהר

תוכניתם החדשה של מנהל אולפני הר־צליה **יצחק** („איציק") **קול** המפיק, וה־מגיש **אורי זוהר** זה הסוד שלי, תוקרן על המסך הקטן משך 12 שבועות, החל מחודש זה.

בתוכנית ינסה צוות בן שלושה מש־תתפים לגלות סוד של בעל הסוד. כל

(המשך בעמוד 44)

שפרירה זכאי ב„זה הסוד שלי"*

סחיבה

קריינית ושדי

פרישה

שייקה בן־פורת ושייע גלזר ב„הלילה"

פסילה

דן אלמגור ועמנואל הרוסי ב„שרתי לך ארצי"

אבטלה

* בשעת איפור. משמאל: הפירסומאי דויד אשכול.

טלוויזיה

(המשך מעמוד 43)

תוכנית תכלול שלושה סיפורים בתחומים שונים. אחד מבעלי־הסודות בתוכנית הראשונה יהיה **יוסלה שוחמכר**, ואילו גיבורת התוכנית השניה תהיה גיבורת ה„פרשה" **מרסל ביניו**. התמונה (עמוד 43) היא מהתוכנית השלישית, בה משתתפים **אורי סלע**, השחקנית **שסירה זכאי** והפירסומאי **דויד אשכול**.

שתי פנים לרם

דמות חדשה־ישנה עלתה על המסך הקטן בשבועות האחרונים, איש הרדיו הוותיק **אלימלך רם**, אשר קיבל את המינוי של הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה. רם, אשר עסק בחודשים האחרונים בעריכת מבט, נשלח לכנסת אחרי התפטרות **טוביה סער**, שהחליף את **עמוס ארבל**, שהחליף את **מיכה לימור**.

מילבד הבעיות הרגילות של כתב פרלמנטרי — להכיר היטב את האנשים, למצוא את המדליפים המתאימים ולהתחבב על המלצרים במיזנון הכנסת — בעיות שרם עדיין לא התגבר עליהן, עומדת בפני רם בעיה נוספת: האם להופיע על המסך הקטן עם משקפיים או בלי משקפיים? רם ניסה בכמה שידורים דרך אחת ובכמה שידורים דרך שניה, ועדיין לא החליט סופית.

אלימלך רם
בלי

התשובה הנכונה: עם.

ישן וחדש בתיכנון החדש

שינויים גדולים עומדים לחול בלוח השידורים של הטלוויזיה, החל מה־18 בחודש זה. לכל יום בשבוע יהיה אופי משלו, ותתווספנה תוכניות רבות, כאשר השינוי הגדול ביותר הוא הבטחת מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** להגדיל את ה־הפקה המקומית ב־50 אחוזים.

יום ראשון:

עד חודש יולי ייפתחו השידורים בשעה 5.30 אחר הצהריים בסדרות עלילתיות לילדים משך שעה תמימה. החל מיולי ישודרו הסדרות רק עד השעה 6.00 בערב, ואחריהן ישודר אחת לשבועיים מגזין לבני 13־10, ואחת לשבועיים תוקרן התוכנית ריצרץ. ריצרץ היא תוכנית שבה ישחקו ילדים יצירות שיכתבו ע"י ילדים.

בשעה 6.30 בערב יוקרן סרט משל **אבוט וקוסטלו**.

התוכנית עלם ועלמה תוסיף להיות משודרת מדי יום ראשון בשעה 8.00 בערב, ואילו לאחר מבט, בשעה 9.00, ישודרו מישדרים דוקומנטרים. 26 שבועות רצופים של פרקים מהסידרה העולם במילחמה על מילחמת־העולם השנייה. את הסידרה תקריין **לאה פורת**. בשעה 9.55 בערב תוגש, אחת לשבועיים, תוכנית של בידור חוץ, ואחת לשבועיים תוכנית של בידור מקורי. במיסגרת הבידור המקורי כלולה תוכניתו של **ישעיהו בן־פורת**, הלילה.

יום שני:

התוכניות לילדים תיפתחנה במגזין לנוער חלונות, על המתרחש בעולם הגדול. בשעה 6.00 בערב תוקרן, אחת לשבועיים, התוכנית שירים ונפלאות, על משוררים ישראליים ויצירותיהם. בין המשוררים שבהם תעסוק התוכנית יהיו **מרים ילין־שטקלים, לאה גולדברג, ע. הילל, אברהם שלונסקי, רחל ולוין קיפניס**. אחת לשבועיים תוקרן בשעה זו ה־

סרטי לימור מציגים:

סרטו הישראלי של הבמאי מיכאל קאליק

שלושה ועוד אחת

הסרט שכל אשה תאהב

אסי דיין יונה אליאן אורי לוי
אבי אביבי

צלם ויקטור בלוקופוטיב. תסריט מיכאל קאליק שמואי גולן מוסיקה יוסי מר־חיים מפיק בפועל אריק דיכנר

עורך דני שיק הפקה י דימונט ישני מועבדות ברקי פטה המפריס ישראלו בע מ

הצגת בכורה עולמית בעת ובעונה אחת ב-8 בתי קולנוע

תל־אביב „לימור"	ירושלים „אורגיל"	פתח־תקוה „היכל"	באר־שבע „חן"
חולון „מגדל"	רמת־גן „אורדע"	נתניה „סטודיו"	בת־ים „סביון"

הפצה: „סרטי לימור", ת"א, אלנבי 34, טל. 55488, 57641

פרסום רץ

חדשות המשטרה

ירחון המשטרה בארץ ובעולם

הופיע גליון מס' 2

72 עמ'

להשיג בכל הקיוסקים

הפצה: „גד", חברה להפצה בע"מ

תוכנית הוותיקה הספינה המזמרת. החל מהשעה 6.30, משך 40 דקות, יוקרנו תוכניות ספורט והיאבקות.

תוכניות־הערב יתחלקו ביום שני בין ארבע סדרות, שתחלנה בשעה 8.00. תוכנית חודשית לעולים. תוכנית חודשית בסידרה מדע ודעת, תעודה אחת לחודש, ותוכנית חדשה בעריכתו והנחייתו של הפרופסור **יגאל ידין**, תחת השם חדשות בעתיקות.

אחרי מבט תוקרן, אחת לחודש, תוכניתו המתחדשת של **עמוס אטינגר**, חיים שכאלה. אחת לחודש תוקרן גם תוכניתם החדשה של מפקד גלי צה"ל **מרדכי נאור**, ומנהל התכניות בעברית בטלוויזיה **יצחק** („צחי") **שמעוני**, מחפשים את המטמון.

כאשר תוכניות אלה לא ישודרו, תוקרן יצירת דראמה, אחת לשבוע, והתוכנית סימני דרך, תוכנית בידורית־דוקומנטרית על נופים ואנשים בארץ. בעוד מחפשים את המטמון וחיים שכאלה ינעלו את הערב, הרי הדרמה וסימני דרך יארכו רק 50 דקות, ואחריהם יוקרנו סדרות המתח וה־פעולה המוכרות, מלבד הוואי חמש אפס, שירד השבוע מהמסך.

יום שלישי:

השידורים ביום זה יתחילו עם סידרת אגדות לילדים עד לחודש יולי. ביולי תת־

אלימלך רם
עם

חיל סידרה חדשה, לגיל הרך, בה ינסו לחנך את העוללים. התוכנית לגיל הרך תשודר גם החל מיולי, בימי חמישי. בשעה 6.00 בערב יוקרנו הסדרות, בדאבינג עברי: גד וגל, אמיל ותעלוליו, ותחזור התוכנית בילבי.

ב־8.00 בערב תוכנית מורשה ואחריה סידרת־מתח. מוקד ינעל את שידורי הערב.

יום רביעי:

עולמו של **וולט דיסני**, מדי שבוע משך שעה תמימה. משידורי־הערב ייפתחו ב־8.00 בכל־בו טק, כשהמגמה להרחיב את יריעת הנושאים בתוכנית זו ולא להסתפק בגיילויים, אשר לא פעם גולשים לכיוון הרמה של עיתונאי מדורי־צרכנות בעיתונים כ־**נורית ארד** ו**משה** („מושקה") **שלו**. לאחר מבט, סרט קולנוע או טלוויזיה.

יום חמישי:

יתחיל בסרטים מצויירים ואחריהם לגיל הרך משך חצי שעה. אחריהם: הצריף של תמרי והתוכנית פנאי לי. תוכניות הערב תיפתחנה בחידונים, כאשר 12 השבועות הראשונים יהיו במיסגרת תוכניתם של **יצחק קול ואורי זוהר**, זה הסוד שלי. אחרי מבט תוקרן פעמיים בחודש התוכנית תעודה, פעמיים בחודש תוכניתו של **יריון לונדון** טנדו, ואילו פעם אחת בחודש התוכנית עימות. בתוכנית זו: דיון בנושאים היסטוריים או אקטואליים השנויים במחלוקת, וסרטים קצרים המסבירים את הנושא שיידון. ב־9.50: משחק השבוע.

יום שישי:

בשעה 3.00 אחר הצהריים סרט עלילתי בן חצי־שעה, למישפחה. אחרי השבוע יומן אירועים, בשעה 9.10, שלל תוכניות. פעמיים בשבוע: מועדון סרט יום ו'. הטלוויזיה מבטיחה סירטי־איכות אמריקאיים ואירופאיים. שני השבועות האחרים בחודש יתחלקו בין שרתי לך ארצי של **דן אל־מגור**, כשאחרי תוכנית זו תוקרן תוכנית בנושאי תרבות ואמנות, לבין תוכניות דראמה ומוסיקה.

יום שבת:

נשאר ללא שינוי. המבדיל בין קודש לחול פותח, אחרי מבט וספיחי השבוע יוקרן מבט ספורט, ובשעה 9.45 סידרת־מתח.

תשבץ השולם הזה 1967

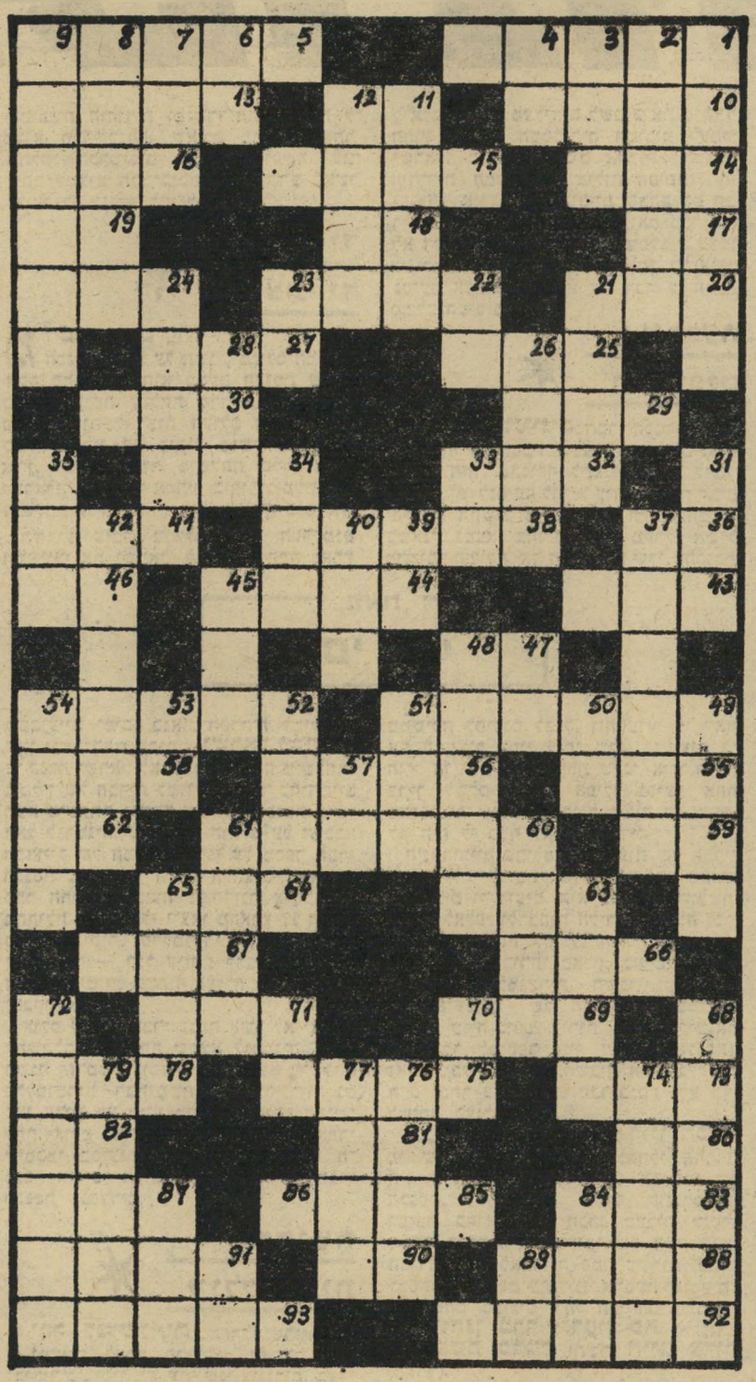

מאוזן:

1. בירת הנגב; 2. נייר דק ושקוף בלתי־חדיר למים; 3. מדינה באפריקה; 4. קיר דומת הולנדית; 6. ראש־אגף (ר"ת); 7. גרניט; 8. מחילה על זכות; 9. גפן סורחת; 11. סנדוויץ'; 12. זוג; 21. קובע־מגן; 22. נוכרי; 23. מארבעה בנים שבהם דיברה תורה; 24. פיקסציה; 26. כמו 88 מאוזן; 28. הקף!; 31. סימבול; 33. מטבע צרפתית; 34. מעונות השנה; 35. מגור; 37. שגריר ארה"ב בישראל המנוח (ש"מ); 39. חי במים; 40. עבירה פלילית; 42. קומיקאי צרפתי דגול שנפטר; 45. גץ; 47. זרבובית; 48. שם־מישפחה נפוץ אצל הגרוזינים; 49. אירוע; 50. מעון הציפור; 51. השתתק; 52. מעשייה; 53. מלכסיקון הבקר (הפוך); 54. שרפרף; 57. קרס; 60. ספר; 61. הפחתת המהירות; 63. חבילה; 65. סבוטז'ה; 68. שמה העברי של ג'ליל; 70. אסקופה; 71. זעיר; 72. שחקנית־תיאטרון ישראלית (ש"פ); 74. זמר ישראלי נודע (ש"פ); 76. מחנה־אוהלים; 77. זקן־ורגיל; 79. אודים לוחשים; 84. שבועה חמורה; 87. יקום; 89. מחצית מישחק־ילדים פופולרי; 91. מיבנה לחימום החדר.

מאונך:

1. אחד מאלופיו של ביאליק; 5. תולעת שטוחה טפילה; 10. אחד מעצי־היער החשובים בישראל; 11. כלי־קיבול לנוזלים; 13. בן לאותם הורים של אותו אדם; 14. ריבוי; 15. מתנזר; 16. מסמני־הקריאה ב־ניקוד המסורתי במיקרא; 17. חיכך; 18. יבשה מוקפת ים (הפוך); 19. נהר באפריקה; 20. מוסד פיננסי; 22. סניגוריה; 24. מיקרה־לילה; 25. בוא לבקר!; 27. כרכוב; 29. מכ"ם; 30. גוף נבחר; 32. מארבעת המינים; 34. אבי אביו או אמו; 36. ריקבון; 38. עיר בצורה בגליל מימי בית שני; 41. תפוסה; 43. שחקנית־קולנוע אמריקאית נודעת (ש"פ); 44. אחד מגח"לי הרמה; 47. שולי הבגד; 49. משכון; 52. מן הקיטניות; 55. זימרה; 56. יעלה דג בחכתו; 58. צמח־ביצות ממישפחת גרהלילה; 59. שוטר גדודי (ר"ת); 60. עירית; 62. מילת־תנאי; 63. סימלו של דואר ישראל; 64. יחי!; 66. תוכו; 67. מחודשי השנה; 69. מין ריקוד; 71. ציבור; 73. מלך שייקספירי נודע; 75. מאחז־נר; 78. הברה; 80. מכינויי האלוהות; 81. מילת־יחס נפוצה; 82. אציל; 83. חברת־תמרוקים ישראלית; 85. רברבן; 87. אשפת־חיצים; 88. מחבר־אופרות איטלקי; 90. חומר־ציפוי שקוף; 91. פרש אציל; 92. שלט מוסכם בכבישים; 93. מין אבן יקרה.

קשקשת 1967

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. החגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 1965

- מיצעד האחד־במאי השנה: כל פלג שמאלני צועד בנפרד.
  חלל גזית, רח' הר־ציון 11, ראשון־לציון
- תמרור „אצבע משולשת" לנהג הפזיז.
  בועז גולדנברג, רח' שנונית 53, שיכון ה', באר־שבע
- סכימה של עיסקה משולשת ב־מישחקי־הכדורגל.
  יצחק שביב, רח' אסף שימחוני 5, נתניה
- סכיזופרן על פרשת־דרכים.
- מפת השלום של ישראל.
  יוסף שוורץ, רח' עזרא 14, בני־ברק
- מדיניות־החוץ של ארה"ב.
  חגי רוזנכלום, רח' הלבנון 28, רמת־הטייסים, תל־אביב

השבוע בדרייב אין
בשעה 7.45
סרט המתח לכל המישפחה
„הרואה ואינו נראה"
בשעה 10.00
„3 מיליארד
בדרך הקלה"

בסימונות
- שמלות חריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י מיכון: טל. 50344, ת"א

הם נוסעים על חשבונך - כי אתה הוא בעל־המניות

בנספחודים

הכרי הכנסת לוועדים לעצמם על שתי מחלות עיקריות שבהן הם לוקים. מחלת האש"ל, אותן הוצאות־מתחת־לשולחן המאזנות את תקציבו האישי של חבר־הכנסת — ומחלת הנסיעות לחו"ל.

לרדיפה אחרי הנסיעות לחו"ל של חברי הכנסת יצא כבר שם בוועדות השונות, המחליטות על „מי נוסע ומי נשאר," ואצל הגופים השונים, המפרנסים את הנוסעים, כמו המגבית היהודית המאוחדת, הבונדס,

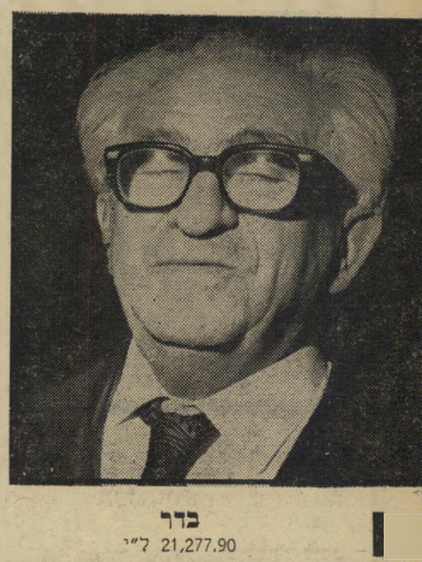

כדר
21,277.90 ל"י

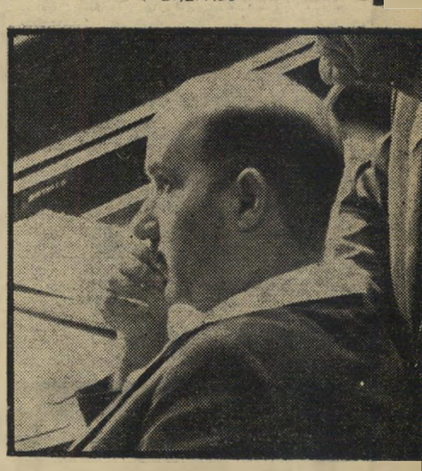

בארי
4,940.60 ל"י

חרליץ
27,280.94 ל"י

הסוכנות היהודית ומישרד־החוץ. קשה ל־מצוא חברי־כנסת שאינם מחזרים אחר מחלקי הכרטיסים למיניהם, וקשה עוד יותר למצוא חבר־כנסת אשר יסרב כאשר יציעו לו לנסוע לחו"ל.

יד רוחצת יד

מרבית הנסיעות לחו"ל של חברי הכנסת באות על חשבון משלם־המיסים. חלק מהנסיעות הוא מטעם הכנסת עצמה, כאשר הכנסת שולחת מדי־פעם מישלחות פרלמנטריות לארצות העולם השונות, בין כטיול־גומלין על ביקור מישלחת מאותה ארץ, ובין כביקור מישלחת פרלמנטרית ישראלית, הגורר אחריו ביקור־גומלין של מישלחת פרלמנטרית מאותה ארץ, בישראל.

השבוע עזבה מישלחת של הפרלמנט השווייצי את ישראל, לאחר ששהתה בארץ

מאת
יוסי ינאי

כשבועיים ימים. בנאום־הפרידה למישלחת ציין יושב־ראש הכנסת, **ישראל ישעיהו**, כי כנסת ישראל לא תשכח לשלוח מישלחת־גומלין של חבריה לשווייץ. בעוד כחודשיים תצא מישלחת נכבדה של חברי־כנסת מיש־ראל לגרמניה. עדיין לא הוחלט על הרכבה המדוייק של המישלחת וכן על מספר חברי הכנסת שיסעו, אך השוק, הלחצים והתחינות כבר החלו. השמועה האחרונה אומרת כי בתחילת חודש יולי ייצאו מהארץ 17 חברי־כנסת לביקור פרלמנטרי בגרמניה. יד רוחצת יד — רגל עוזרת לרגל. בין חברי הפרלמנטים יש שיתוף פעולה: „בקר אצלי ואבקר אצלך."

אולם לאותם חברי־כנסת אשר לא יצליחו להשתלב במישלחת שתצא לגרמניה, תהיה השנה הזדמנות נוספת. בקיץ תצא מישלחת פרלמנטרית רבת־משתתפים ללונדון. גם כאן עדיין לא ידוע מה יהיה היקף המיש־לחת. אולם ברור כבר כי הוא ייקבע אחרי שיסכמו בסיעות ובלישכת יושב־ראש ה־כנסת את כל הלחצים והתחינות של חברי הכנסת הנכבדים.

סחיטה קולקטיבית

נוסף למישלחות הפרלמנטריות ה־נוסעות לבקר פרלמנט בארץ אחרת לביקור־גימוסין, יש עוד שני ציגורות, בעלי קוטר ענק, המאפשרים לחברי־הכנסת לנסוע. האחד הוא „מועצת אירופה," מין גוף כאילו־פרלמנטרי חסר כל ערך וחשיבות, לה יש כל מיני ועדות־מישנה. נוסף לנסיעה למו־עצה עצמה, הנערכת בדרך־כלל בשטרס־בורג, נוסעים חברי־כנסת במישלחות לוועד־דות של אותה מועצה, ובעיקר לוועדה המדינית שלה. הציגור השני הוא האיגוד הבינפרלמנטרי העולמי, בו חברת ישראל, והכנסת מקפידה לא להיעדר אף מכינוס אחד של איגוד זה.

אך גם אותם חברי־כנסת שאינם מקורבים ללישכת היושב־ראש או לראשי הסיעות שלהם, מצליחים למצוא להם דרכים אחרות לנסוע. מישרד־החוץ החליט באחרונה ל־שלוח אישים רבים להסברת עמדת ישראל ברחבי העולם. חברי־הכנסת נפלו על החל־טה זו כמוצאי שלל רב, ומישרד־החוץ מוצף בפניות של מחוקקי ישראל, הטוענים כי תפקידם העיקרי הוא להסביר את עמדת ישראל בכל פינה חשוכה בעולם.

המקהלה החוזרת בכנסת על „מחדלי ההסברה" אינה, למעשה, אלא סחיטה קולק־טיבית להשגת כרטיסי־טיסה באיצטלה של „הסברה."

מישרד־החוץ משתמש בכרטיסי־הנסיעה כמו בשוחד. מיפלגה שראשיה טיילו בעולם על חשבונו, לא תחמיר בהתקפותיה על שר־החוץ השולח.

אלה שאינם מצליחים לשכנע את מישרד־החוץ כי הם המסבירים הטובים לעמדת ישראל, מוצאים דרכים אחרות: המגבית היהודית המאוחדת, מילווה־הפיתוח (ה־בונדס), אירגונים ציבוריים שבהם הם חב־רים נוסף לחברותם בכנסת, ואם בכל אלה לא די — הרי קיימות גם המיפלגות עצמן, השולחות את חברי־הכנסת שלהן. כל אופני נסיעה אלה הם, בסופו של דבר, על חשבון משלם־המיסים.

ארבעת האלופים

מדוע מעוניינים חברי־הכנסת לנסוע לחו"ל? הסביר השבוע אחד מהם לכתב העולם הזה: „בנוסף לתענוג לנסוע לחוץ־לארץ, יש לנסיעה לחו"ל עוד יתרונות רבים. היתרון החשוב ביותר הוא הרווח הכספי. כשאני נמצא בחו"ל, אני מקבל אש"ל מהמוסד השולח, אך המשכורת שלי מהכנסת ממשיכה להיכנס לבנק, וזה עוזר לי לאזן את התקציב המישפחתי שלי. הנסיעות ל־חו"ל הן חלק מהמשכורת שלנו. אילו הייתי צריך לשלם מכיסי אפילו נסיעה אחת מהנסיעות שנסעתי לחו"ל בשנה האחרונה, לא היה לי כסף לאוכל לילדים."

השערורייה בבולמוס־הנסיעות של חברי־הכנסת לחו"ל, בתקופה שבה נקרא האזרח לקיצוצים וקימוצים, היא כפולה ומשולשת. בנוסף לאלפי ולרבבות הלירות שעולה נסי־עת חבר־הכנסת לחו"ל, הרי הוא ממשיך לקבל את משכורתו בארץ, כאילו השתתף בעבודה הפרלמנטרית. חשבון גס מוכיח, כי יום־עבודה של חבר־כנסת במליאת הכנסת שווה כ־200 לירות (אם מחלקים את משכורתו למיספר ימי ישיבות הכנסת). זאת, מבלי לקחת בחשבון את הכלל כי ח"כ נבחר כדי להיות חבר־כנסת ולא כדי לשוטט בעולם.

לפני שנים מיספר היה ח"כ **דויד הכהן**, מי שמכהן היום כאחד ממנהלי החברה הימית לחובלת פרי, הנוסע הרישמי של הכנסת. לכל ועידה, כינוס, קונגרס או ישיבה בחו"ל היה הכהן מצליח לנסוע מטעם הכנסת. את מקומו של דויד הכהן הבודד ירשו לאחרונה כמה עשרות חברי־כנסת, שבראשם עומדים ,ארבעת הנוסעים', כפי שהם מכונים בפי חבריהם בכנסת: ח"כ **יוחנן בדר וגדעון פת** (ליכוד), ח"כ **משה כרמל** והשר **חיים צדוק** (מערך).

מדי־פעם־בפעם מאיימים חברי־כנסת אח־רים כ**משה ורטמן** ו**אסתר הרליץ** (מערך) על תואר האליפות של ארבעה אלה.

אולם כשבודקים את רשימת חברי־הכנסת הנוסעים, מבחינים כי אפילו חברי־הכנסת האפורים, אשר אין נתקלים בשמם במדור היוצאים והנכנסים בעיתונות, מצליחים לנסוע לחו"ל, בשקט, מבלי לעורר תשומת־לב.

חיים משוגעים על־החשבון

יושב־ראש ועדת־הכנסת ח"כ **ארי אנקוריון** (מערך), נסע לפני כמה חודשים יחד עם יושב־ראש ועדת־החינוך של הכנסת ח"כ **אברהם** („אברשה") **שכ־טרמן**, לישיבת המועצה והוועדה המדינית של מועצת אירופה, שנערכה באירלנד היפה. אילו היו אנקוריון ושכטרמן משלמים את סכום הנסיעה מכיסם, היה כל אחד מהם משלם 5,649.00 ל"י עבור הכרטיס בלבד. בעוד כמה חודשים עומד הצמד לנסוע לעוד ישיבה של אותה מועצה וועדה מדינית, שתיערך הפעם בשטרסבורג. מחיר הטיסה לכל אחד מהם לשטרסבורג, מגיע ל־5,262.60 ל"י.

השהייה באירלנד ארכה כשבוע. כך תארך, לפי התיכנון, השהייה בשטרסבורג. חברי־כנסת מקבלים דמי־כלכלה בסך 25 דולר ליום, וכן תשלום עבור הוצאות המלון, שהוא כ־35 דולר ליום. דמי האש"ל של שני חברי־הכנסת בשתי הנסיעות, זו שהיתה וזו שתהיה, יגיעו איפוא ל־1680 דולרים, 10,080.00 לירות. סך־הכל ההוצאה למשלם־המיסים על שתי נסיעות אלה, כולל כרטיסי הטיסה והאש"ל, הוא 31,903.20 לירות.

אך לח"כ אנקוריון היתה עוד נסיעה במשך השנה האחרונה. הוא יצא בחודש יוני למועצת האירגון הבינפרלמנטרי ש־נערך ברומניה, ושהה שם חמישה ימים. מחיר הכרטיס לבוקרשט הוא 3,383.50 ל"י, ודמי האש"ל של הח"כ היו באותה נסיעה 1,800.00 ל"י. סך־הכל הוצאה באותה נסיעה לרומניה — 5,183.50 ל"י. סך־הכל הוצאותיו של ח"כ אנקוריון בנסיעות לחו"ל בשנה האחרונה: 21,135.10 ל"י.

ח"כ אנקוריון לא היה יחידי במישלחת לרומניה. נסע איתו גם ח"כ ד"ר **יוחנן בדר** (ליכוד/חרות), מבכירי הנוסעים ל־חו"ל. נוסף לאותה נסיעה לרומניה השתתף בדר, שהוא חבר קבוע במועצה הבינפר־למנטרית, במישלחת פרלמנטרית גדולה, שנסעה לפני פחות משנה ליפן ולמיזרח־הרחוק, והוא עומד לצאת לעוד ועידה בינפרלמנטרית, שתיערך בעוד מיספר חודשים בלונדון.

בדר נסע בשנים האחרונות שלוש־ארבע פעמים בשנה לחו"ל במישלחות פרלמנ־טריות, והפך הנציג הרישמי של חרות כימעט בכל נסיעה לחו"ל מטעם הכנסת.

סך־הכל הוצאות הכרטיסים של בדר, רק בשנה האחרונה, מגיע לסכום ענק: טיסה ליפן — 12,245.40 ל"י, טיסה לבו־קרשט — 3,383.50 ל"י והטיסה ללונדון — 5,649.00 ל"י. סכום כללי: 21,277.90 ל"י. לכך יש להוסיף דמי אש"ל עצומים, משום שבדר שהה בחו"ל בשנה האחרונה למעלה מחודש ימים נטו.

אלמוגי המעופף

ח"כ הצעיר, אהוד אולמרט (המרכז העצמאי), נסע על חשבון מישרד־החוץ לפני כמה חודשים לארצות־הברית, שנמשך כחודש. מבלי לקחת בחש־בון את הסיסות היקרות של אולמרט בתוך ארצות־הברית, ואת דמי האש"ל, הטיסה

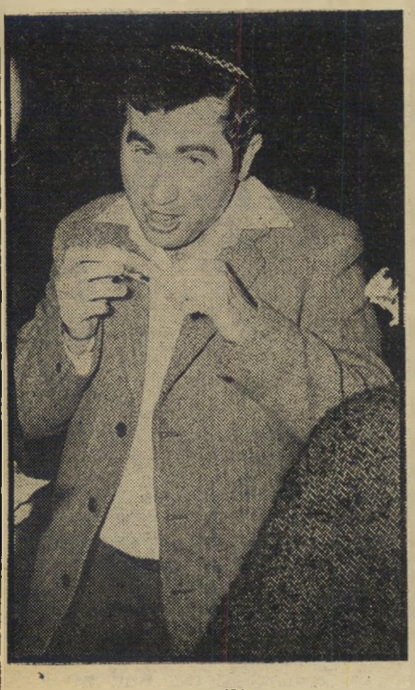

המר
9,922.40 ל"י

היחידי בחברת־הנסיעות הלאומית

שלו לארצות־הברית עלתה למשלם המיסים הישראלי 9,922.40 ל״י.

אחד הנוסעים הרצינים ביותר מקרב חברי־הכנסת, אם־כי הופעותיו בכנסת עצמה הן נדירות ביותר, הוא ח״כ **יוסף אלמוגי**. אלמוגי נסע בשנה האחרונה לארצות־הברית שלוש פעמים. חלק מנסיעות אלה היה על חשבון קופת עיריית חיפה הריקה, כדי להשיג תורמים למימון פרוייקטים עירוניים ראוותניים, ואילו חלק מההוצאות היה על חשבון המגבית היהודית והבונדס. למותר לציין כי אלמוגי לא הצליח להשיג שום תורם גדול לפיתוחה של עיר־הגמל.

לפני מיספר שבועות חזר אלמוגי מגרמניה, על חשבון עיריית חיפה, שם בדק אפשרויות לכריתת ברית־ערים־תאומות עם ערים ועיירות שונות בגרמניה, בימים אלה הוא שוהה באירופה מטעם המגבית.

סך־הכל הוצאות הכרטיסים של אלמוגי בשנה האחרונה היה כדלקמן: 3 נסיעות לארצות־הברית — 29,767.20; הנסיעה לגרמניה — 5,582.30 ל״י, והנסיעה לאירופה עכשיו: 5,649.00. סך־הכל: 30,998.50 ל״י. את דמי האש״ל של אלמוגי אין כל אפשרות לחשב. הוא מקבל הקצבות מהמגבית והקצבות סודיות מעיריית חיפה. אפשר רק לציין כי חשבון־ההוצאות שלו בעת שהוא בחו״ל — פתוח.

במיקרה של אלמוגי, השערורייה היא כפולה ומכופלת. הוא מזניח את עבודתו, הקלושה בין־כה־וכה, בכנסת — וכן את עבודתו כראש העיר השניה בגודלה בארץ, חיפה.

ח״כ **עדיאל** („עדי") **אמוראי**, (מערך/אחדות־העבודה), המועמד לתפקיד סגן שר־האוצר, אינו מהמקורבים לח״כ **משה ורטמן**, הקומיסר של הנסיעות במיפלגת־העבודה. אולם אמוראי מצא לו אפיק אחר לנסיעות לחו״ל: הוועדה לקישרי־נוער של מיפלגת־העבודה. לפני כמה חודשים יצא אמוראי לטיול בגרמניה ואנגליה, אשר עלה למיפלגת־העבודה, הנהנית ממימון ממלכתי, והדורשת ממשלם־המיסים לכסות את חובותיה — 5,649.00 ל״י.

ה„מסבירים" מהממפד״ל

ח״כ **זאק אמיר** (המערך/אחדות־העבודה), הוא חבר־כנסת חדש. אמיר מכהן בכנסת רק מאז התפטרה ממנה **גולדה מאיר**, ומשמש כנציג דימונה בבית מבלי

בן־מאיר
17,122.40 ל״י

שהיה בידו הזמן המספיק לארגן לו את הלובי המתאים כדי שישלחו אותו לחו״ל. למרות זאת הודיעו כבר לאמיר כי הוא מועמד רציני לנסיעת מישלחת הכנסת לגרמניה בתחילת יולי. כן הודיעו כבר לעוד מיספר חברי־כנסת כי הם מועמדים טובים לגרמניה. ביניהם: **מטילדה גז** (המערך/רפ״ו), **חביב שמעוני** (המערך/מפא״י) ו**שימחה ארליך** (הליכוד/ליברלים), האיש האחראי לפיקוח על תקציב הביטחון. כל כרטיס לגרמניה יעלה 5,582.30 ל״י.

ח״כ **ידידיה בארי** (ליכוד/ליברלים), לא הצליח לנסוע בשנה האחרונה על חשבון הכנסת לחו״ל. אולם בארי מצא מממן אחר לכרטיס שלו. לפני כמה שבועות חזר בארי מטיול בן חודש בשווייץ, כאורח האגודה לידידות ישראל־שווייץ. מחיר הכרטיס לשווייץ, ללא חישוב דמי האש״ל של חודש ימים, הוא 4,940.60 ל״י.

שני חברי־הכנסת הצעירים של המפד״ל, ח״כ ד״ר **יהודה בן־מאיר** וח״כ **זבולון המר**, גאים בכך שבניגוד ליתר חבריהם לסיעה אין הם מהנוסעים לחו״ל, וכי לא עזבו את הארץ כבר כמה שנים. אולם השבוע יוצאים השניים לארצות־הברית, כל אחד למשימה אחרת. יהודה בן־מאיר יוצא לארצות־הברית על חשבון מישרד־החוץ, כמסביר. קצת משונה שמישרד־החוץ בוחר דווקא באחד מחסידיה הנלהבים של ארץ־ישראל השלמה כדי להסביר את עמדת ישראל בארצות־הברית, בתקופה בה מנסה המישרד בכל כוחו לתקן את דימוי המדינה שם, ולהוכיח שהיא פשרנית, מתונה וגמישה.

מחיר הכרטיס של בן־מאיר מהארץ לארה״ב וחזרה הוא 9,922.40 ל״י. בן־מאיר ישהה בארצות־הברית כ־20 יום, והוצאות האש״ל המינימליות שלו תגענה ל־1200 דולר, שהם 7,200.00 לירות. סך־הכל הוצאות הנסיעה של בן־מאיר: 17,122.40 ל״י.

זבולון המר הוזמן על־ידי ישיבה יוניברסיטי בארצות־הברית, כדי להרצות ב־

שחל
23,110.00 ל״י

אוניברסיטה. האוניברסיטה משלמת את מחיר הכרטיס שלו, 9,922.40 לירות, ומכסה את חשבון הוצאותיו.

אילן ואילנית

מ״י **שגירתה** לאחרונה את יתרונות הנסיעה לחו״ל היא ח״כ **אסתר הרליץ**, בת־חסותה של **גולדה מאיר** ומי שהיתה שגרירת ישראל בשטוקהולם. הרליץ יצאה לפני חודשיים למועצה הבינפרלמנטרית שנערכה בקולומבו בירת ציילון, יחד עם יושב־ראש סיעת המערך בכנסת ויושב־ראש הנהלת הקואליציה, **משה ורטמן**, וח״כ **יוחנן בדר** (ליכוד/חרות). כרטיס־הטיסה של הרליץ לקולומבו, דרך סינגפור, כפי שאומנם נסעה, היה 12,449.64 ל״י. אם מוסיפים לסכום זה אש״ל של עשרה ימים, 60 דולר שהם 360 לירות ליום, הגיעה הוצאת הנסיעה של הרליץ ל־16,049.64 ל״י.

אולם הרליץ לא הסתפקה בנסיעה לציילון, אלא המשיכה משם ללונדון ולסקנדינביה, הפעם על חשבון המגבית היהודית המאוחדת. היא שהתה כחודש ימים באירופה, כאשר הוצאותיה כולן משולמות על־ידי המגבית. סך כרטיס־הנסיעה שלה לאירופה הגיע ל־5,649.00 ל״י.

נראה כי שתי נסיעות אלה לא הספיקו לחברת־הכנסת אוהבת־הנסיעות, והובטח לה שהיא תיסע גם במישלחת הפרלמנטרית אשר תצא לגרמניה. בינתיים קמו עוררין על הנסיעות הרבות של הרליץ, ותלונות הגיעו למשה ורטמן, סדרן־הנסיעות של המערך. נראה כי ורטמן, הידוע כאדם העומד על דעתו, לא יתפעל מהתמרמרות על נסיעותיה הרבות של הרליץ, והיא אומנם תצא בעוד חודשיים לגרמניה, נסיעה אשר רק הכרטיס שלה יעלה למשלם־המיסים 5,582.30 ל״י. במיזנון־הכנסת החלו לכנות את הצמד הרליץ ורטמן בשם: אילן ואילנית. סך־הכל נסיעותיה של הרליץ, ללא דמי האש״ל בביקוריה באירופה, יהיה איפוא 27,280.94 ל״י.

ח״כ **משה ורטמן**, דואג לחלק גם לעצמו את הכרטיסים לנסיעות לחו״ל. הוא השתתף במישלחת המפורסמת ליפו, שטיילה גם בארצות נוספות כוייס־נאס, קמבודיה ותאילנד, מישלחת אשר ההוצאה של כל חבר בה עלתה למשלם־המיסים 12,245.40

ורטמן
35,855.04 ל״י

ל״י כרטיס־טיסה, 7,560.00 ל״י אש״ל ל־שלושה שבועות, סך־הכל: 19,805.40 ל״י.

לאחר מיספר חודשים יצא ורטמן כאמור לציילון, ומחיר הכרטיס והאש״ל ששילמה קופת המדינה עבורו היה 16,049.64 ל״י. סך־הכל הוצאות נסיעותיו של ורטמן בשנה האחרונה לחו״ל הגיע ל־35,855.04 ל״י.

צרכנות באוסטרליה

ח״כ **יפאי נוסע אחר** הוא ח״כ הצעיר והנמרץ של מיפלגת־העבודה ח״כ **משה שחל**. שחל יצא בחודש יוני האחרון לוועידה בינפרלמנטרית ברומא, שאליה נסעו גם חברי־הכנסת **אברהם אבו־חצירא**, ראש עיריית רמלה (מפד״ל), **יהודה יודין** (מערך/מפ״ם), **אברהם כץ** (ליכוד/ליברלים) ו**בן־ציון חלפון** (מערך/אחדות־העבודה). החמישה שהו ברומא שישה ימים. מחיר הכרטיס לרומא של שחל היה 4,379.40 ל״י ואילו האש״ל שהוא קיבל הגיע ל־2,160.00 ל״י. קופת המדינה שילמה עבור טיול זה, איפוא, 6,539.40 ל״י.

אולם שחל לא הסתפק בנסיעה זו. לפני מיספר חודשים הוא נבחר כיושב־ראש המועצה הישראלית לצרכנות. לפני כחודשיים נערך כנס בינלאומי של יושבי־ראש מועצות צרכנות דווקא באוסטרליה הרחוקה. מחיר הכרטיס של שחל לאוסטרליה, על חשבון המועצה לצרכנות, היה 12,070.60 ל״י. שחל הצטמצם בהוצאות, ודמי האש״ל שלו באותה נסיעה הגיעו רק ל־4,500.00 לירות. סך־הכל הוצאות הנסיעה לאוסטרליה היו: 16,570.60 ל״י. סך־הכל נסיעותיו של שחל בשנה האחרונה על חשבון משלם־המיסים: 23,110.00 לירות.

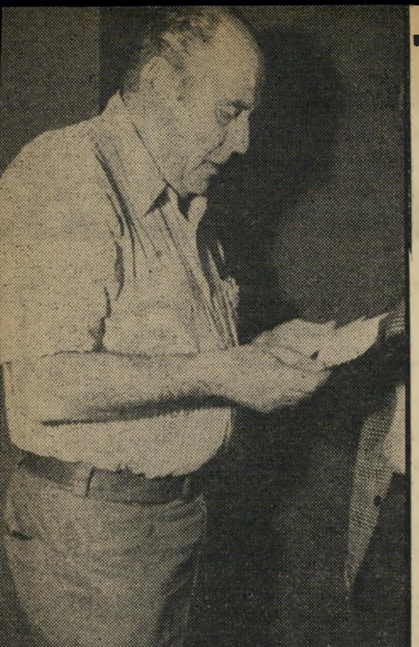

אלמוגי
30,998.50 ל״י

אולם לא רק נציגי שתי המיפלגות הגדולות מרבים בנסיעות לחו״ל. נציגה הבודד של מוקד בכנסת, ח״כ **מאיר פעיל** נסע במשך השנה פעמיים. בפעם הראשונה הוא נסע לארצות־הברית על חשבון איגון יהודי הקרוי ברירה. דמי־הנסיעה לארצות־הברית הם 9,922.40 ל״י. אחר־כך יצא פעיל לשלוש ארצות אירופה, צרפת, בלגיה ואנגליה על חשבון המרכז היהודי הקהילתי החילוני בבריסל. דמי הכרטיס שלו הגיעו ל־5,649.00 ל״י.

האבא של המורים

ב **קריב עזמד** פעיל לצאת לאוסטרליה לטיול בן חודש על חשבון התאחדות הסטודנטים היהודיים בארץ זו. דמי־הטיסה לאוסטרליה הם 12,070.60 ל״י. סך־הכל הוצאות הכרטיסים של פעיל במשך שנה יהיה איפוא: 27,642.00 ל״י.

כל הנסיעות האלה מתבצעות, כמובן, תוך עידוד שקט אך יעיל של מישרד־החוץ, המבקש גופים ציוניים־שמאליים להזמין את פעיל כדי להגביר את החסברה הישראלית הרשמית־למחצה בחוגי השמאל.

חבר־כנסת נוסף, שלא הצליח לצאת בשנה האחרונה על חשבון הכנסת, אולם סידר לו שתי נסיעות בעיקבות מישרתו השניה, הוא ח״כ **שהם לוין** (מערך/מפא״י), אשר צורף לרשימת המערך בכנסת משום היותו מזכיר הסתדרות המורים בישראל. בחודש יולי נסע לוין לכינוס של הסתדרויות מורים שנערך באירופה. בחודש ינואר הוא נסע לכינוס דומה שנערך דווקא בארצות־הברית, ואילו ביולי השנה הוא עומד לצאת לגרמניה.

כאשר שוהה שלום לוין בחו״ל, אין הוא מתפקד כחבר־כנסת, ובוודאי שלא כ„אבא של המורים בישראל", כפי שהוא אוהב לכנות את עצמו. הפסד זה מצטרף להוצאה הכספית שבדמי הכרטיסים של לוין, שהגיעו בשלוש נסיעות אלה לסכום ענק: הנסיעה הראשונה לאירופה — 5,649.00 ל״י, הנסיעה לארצות־הברית — 9,922.40 ל״י, והנסיעה לגרמניה — 5,582.30 ל״י. סך הכל הוצאות הכרטיסים של שלום לוין: 21,153.70 ל״י.

(המשך הסיפור בשבוע הבא)

רחל מרחלת על כל העולם

בעיקבות השמש לארץ־ישראל

עת הזמיר הגיעה וקול חתור נשמע בארצנו. ולמרות שכרגיל, מדי־שנה, הקייץ מתחיל לחגוג את ניצחונו על החורף הארוך והקר בימים אלה של אביב, הרי משום־מה מבושש הקייץ השנה לבוא, ומרמה את כל אלה שרגילים לדייקנות שלו. ועדיין קר בערבים, וצריך ללבוש סוודר.

ומשום כך, **גאולה נוני** שחזרה אלינו בימים אלה מווינה הלא־כל־כך עליזה והקרה מאוד, חטפה צינון רציני ושוכבת כעת במיטה עם קולדקס וכל שאר הצרות.

כן, כן, היא חזרה. חודשים חלמה על קייץ ישראלי חם ומתמשך, והנה איך שהיא מגיעה הנה משחק לו מזג־האוויר במחבואים, והשמש — אם היא מואילה כבר להראות את פרצוף העגול — הרי היא עושה זאת בליווי משבי־רוח, שלא נדע.

היא באה הנה, בעצם, אחרי שתוכניתה להשתתף בהצגה בתיאטרון בווינה לא יצאה אל הפועל. גאולה היתה צריכה לגלם קוריאנית בהצגה מלוהקת בשחקנים אוסטריים, אבל לבסוף החליט מי שהחליט לייבא את ההצגה מגרמניה, על שחקניה הגרמניים, ובמקום להטיל על תימנייה מישראל שתשחק קוריאנית, הוחלט שקוריאנית אמיתית תיטול עליה את מעמסת התפקיד.

סיבה נוספת ורצינית לבואה היתה בתה בת הששׁ, **שרון**. אמא גאולה רוצה שבתה תתחנך בבית־ספר ישראלי, ועל טהרת השפה העברית. זכותה. וכמו שאתם רואים את השרון הקטנה, לפי עדות אמה, היא התגברה בשלושה שבועות קצרים על מה שכל הכיתה למדה בשני שלישים מלאים. מה שמוכיח שהתפוח נופל לא רחוק מהעץ.

זה שהיא נמצאת פה בלי בעלה, איש העסקים הווינאי **הייני רידר**, לא צריך להכניס לכם כל מיני שטויות לראש. הבעל יגיע בעוד חודשיים, כדי לבדוק באיזה סטאטוס רצוי לו לעלות לארץ ישראל. אחרי הכל, עולים חדשים מקבלים מיספר לבן והטבות, וזה כידוע יכול רק לעזור, בחיים בארץ שבה המיסים הם מהגבוהים בעולם.

כשהוא יגיע, הם יעברו לגור בדירתה של גאולה ברמת־גן. ובינתיים היא מתארחת אצל חברתה הטובה **מיצי**, מתכננת לנו תוכניות, אך אינה מוכנה עדיין לדבר עליהן מחשש עין־נא־בישא.

אז מה נותר להגיד לאחת ששבה הביתה, אם לא „וולקאם טו ארץ"?

גאולה נוני עם שרון והייני רידר
שיגעון של בית

מלך שירי האהבה

הוא עומד על הבמה עירום־וערייה כש־בידו גיטארה אקוסטית, ולצידו פסנתר־כנף. הוא אינו נזקק לליית־שו (תצוגת אורות) או לכל מיני טריקים בימתיים אחרים. אצל **טים הארדין**, המלחין־משורר־זמר האמריקאי הידוע, מספיקות המילים, מספיקה המוסיקה, והוא מסוגל בהחלט למלא בעזרת שיריו השקטים תיפים, ערב שלם.

לכן, אתם יכולים להבין, מדוע אני כולי בהתרגשות לקראת הופעתו של הזמר, שבלהיטיו שירים כמו אילו הייתי נגר וסיבה להאמין, ושבין מבצעי שיריו זמרים כמו **אלטון ג'ון, רוד סטיוארט, ג'ון באז**, להקת המי, המימד החמישי, **אמר־סון לייק ופאלמר, וארק איינש־טיין** שלנו.

כן, טים הארדין מגיע לסידרת־הופעות בישראל, וזוהי חגיגה לכל אוהבי המוסיקה. כי קולו השקט של טים, המוסיקה שלו והמילים של שיריו יכולים להרגיע ו־לעשות טוב על הנשמה אפילו לפר משתו־לל.

טים הארדין היה מאז־ומתמיד טיפוס מיסתורי ויוצא־דופן. לפני 33 שנה נולד במדינת וירג'יניה שבארצות־הברית. ולאו דווקא למה שקוראים מישפחה טובה. סבו של טים היה **ג'יפ וולסלי הארדין**, אחד הפושעים הידועים ביותר של המערב הפרוע, השוכן כבוד בספרי ההיסטוריה לצידם של בוני וקלייד מנוחתם עדן, ושל ג'סי ג'יימס הידוע; **וכוב דילן** אף הקדיש לסבו של טים אלבום שלם.

את תחילת דרכו האמנותית עשה דווקא כסטודנט לתיאטרון, ולפרנסתו החל להו־פיע במועדון־לילה בגרינ'ץ' וילג', שבין כתליו התגלו, אגב, גם חברי להקת האבות והאימהות.

לאט־לאט קנה לו הארדין שם משלו.

טים הארדין
שיגעון של אהבה

שיריו החלו מתפרסמים והוא החל מתעשר. תקופת־השיא שלו היתה לפני כארבע שנים. עשרות להקות וזמרים ביצעו את שיריו, אך הוא תמיד טען שהם הורסים אותם וכי שיריו כתובים אך־ורק כדי שהוא ישיר אותם, ולא אחרים.

דווקא בתקופת־הפריחה שלו פרש מהו־פעות, נשא אשה שילדה לו במשך הזמן שני ילדים, והחל מחפש לו מקום מגורים ברחבי אמריקה, כשהוא מתלונן לא אחת על כך שמיסגרת־החיים האמריקאית ריקה מתוכן ומזוייפת, שהמיסגרת המשפחתית חונקת ופוריטנית ומעבירה שקרים מדור לדור.

טים הארדין, שבניגוד לרעיו היוצרים הוא מחסידי האלכוהול דווקא ולא הסמים, לא העביר משום־מה את הבשורה החב־רתית הזו בשיריו. מרביתם שירי־אהבה פשוטים ומרגינים.

כרגע, מצבו המישפחתי לא ברור, כל מה שידוע עליו הוא כי עזב את ארצות־הברית, מאחר שלדבריו אינו מוצא מקום באף אחת מחמישים מדינותיה שם יוכל להניח את ראשו במנוחה. לעומת זאת בלונדון, מסתבר, הוא מסתדר לא רע.

למה טים הארדין בא להופיע בארץ באמת לא ידוע עדיין. האמרגן **אמנון סכן** (שאגב, מגיע לו מזל־טוב על התוספת ה־מישפחתית: אשתו, **מדי**, ילדה לו צאצא חדש, נוסף **לעינבל** הקטנה שכבר יש להם), לקח על עצמו את הסיכון. אחרי הכל, הארדין הוא באמת זמר לאניני־טעם, ובכלל לא בטוח שהופעותיו יזכו להצלחה מסחררת ושכרטיסיו יימכרו מראש.

להארדין אין תזמורת בת חמישים נגנים, וגם לא שם יווני. הוא סתם זמר ששר על אהבה, בשביל אלה שיודעים ואוהבים לאהוב.

ההישג הגדול של צביקה

הוא כמעט שלא השתנה. אותו גובה, אותו מישקל, אותו שיער ארוך ואותן עיניים חומות מוקפות עיגולים שחורים כהים, המשווים לו הופעה של „זרוק" כרוני.

לבוש במכנסיים משובצים (אמריקה! אמריקה!), חולצת־טריקו ממוספרת ונעלי עקב עשרה סנטימטר מינימום בצבע כחול — שנשפכו עליהן, על־פי עדותו־שלו, טונות של דיו.

צביקה פיק — עוד מוצר־הצלחה ישראלי מיוצא? אולי. מכל מקום, מה שהוא עשה באמריקה עד עכשיו לא עשה שום אמן ישראלי לפניו, וזאת עובדה. נכון שכמו רבים וטובים לפניו: **רן אלירן, רותי נבון, עדנה לב** וכו' גם הוא הופיע במועדון אל אברם, אז מה?

אחרי הכל, בניו־יורק לבדה יש שלושה מיליון יהודים, ומגיע להם לשמוע הבה נגילה וירושלים של זהב בשביל הכסף הטוב שהם משלמים.

אבל חוץ מזה הוא עבד באמת קשה, הבחור. הוא הקליט תקליט אריך־נגן בשפה האנגלית בעזרתם האדיבה של מוסיקאים אמריקאיים ידועים, כשאת המילים ל־לחניו כתבו שמות נכבדים בעולם הפיזמון האמריקאי, כמו **האל דייוויס**, שותפו של **דייוויד בכרך, וריק פאמס** שכתב לפי דבריו של צביקה — את מרבית שיריו של המלך **אלוויס פרסלי**.

שנה שלמה הוא ישב באמריקה ולמד היגוי ומיבטא אבל בכל פעם נשמע או ישראל מדי, או פולני מדי. עד שלבסוף הגיע לתוצאות הרצויות למפיקו **סמיפן גאלפיס**, שהכניס אותו למישטר־הקלטות בן חודש ימים באולפן שיש בו 32 ערוצים, ובהתחשב בעובדה שבארץ יש מכסימום

צביקה פיק
שיגעון של בגדים

שמונה ערוצים באולפן הכי גדול, הרי זה באמת משהו, לא?

כעת הוא בארץ. השאיר את הפצת התקליט והפירסומת שתלווה את ההפצה לגדולים ומבינים ממנו, והוא בא לפרוע את חובו למולדת, להתגייס לצה"ל, מאחר שאת שירותו לא השלים בזמנו בגלל סיבות משפחתיות. הוא עוד לא יודע מה יעשה בצבא. אולי יופיע עם תיזמורת צה"ל, אולי יהיה טייס. אחרי הכל, הוא היה צריך להיות בקורס טייס לפני ש־השתנו התוכניות שלו בתקופת הצבא.

את אשתו, העיתונאית **מירית שם אור**, הוא רואה לפעמים. הם מטלפנים וקובעים פגישה באיזה מקום בעולם, ממש חוג הסילון! היא בחורה עצמאית ויש לה עניינים משלה. כרגע הם גרים בשיכון בבלי. מירית הביאה לדפוס את סיפרה הראשון, והוא מתכונן להפגיז אותנו ב־מסע־הופעות בליווי תיזמורת ושלוש חתיכות, עם המון אורות ובגדים משוגעים, כי בגדים זה השיגעון הפרטי שלו, משהו כזה שעוד לא היה בארץ מעולם.

אז נחכה ונראה.

צעיר וצעירה
ביישובי ספר ופיתוח

הכשירו עצמכם לתפקידי חינוך והוראה!

רכשו מקצוע של טעם וכבוד, מקצוע שיש בו קידום אישי והשתלמות,
מקצוע הכרוך בשליחות לאומית וחברתית ובהתמודדות עם משימות של צו השעה

משרד החינוך והתרבות יממן את מלוא שכר הלימוד ודמי השהייה בפנימייה של כל תלמיד, בן מושב ועיירת פיתוח,

המוכן להכשיר עצמו להוראה באחד המוסדות להכשרת מורים, בתנאי שיתחייב להורות 5 שנים מתום לימודיו במקום או באזור שממנו בא. הלוואות מותנות ומענקי לימוד ינתנו אף למועמדים מתאימים, שיתחייבו להורות מספר שנים פחות מזה.

הערה: הלומדים כבר בסמינרים זכאים אף הם לעזרה באותם התנאים.

פרטים אפשר לקבל בכל אחד מהסמינרים או במחלקה להכשרת עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות, ירושלים, רח' קרן היסוד 15, טל' 224331.

לשכת הפרסום הממשלתית יואב גרפיקה בע"מ

צ'לסי, לונדון:

מרי קוואנט – אופנת הפנים היפות

גם את מוזמנת להצטרף למליוני נשים בעולם הנהנות ושומרות אמונים רק לתכשירי היופי של מרי קוואנט. עכשיו, יותר מתמיד תטפחי את יופייך רק עם מרי קוואנט שהביאה ארצה מלונדון מגוון עשיר, אפנתי ומעולה של תכשירי איפור וטיפוח פנים.

מבחר תכשירי טיפוח

לניקוי פנים

- Come Clean – חלב פנים אידאלי לעור רגיל עד שמן.
- Cold Cream – קרם ניקוי טבעי על בסיס דבש, דונג ותמציות צמחים לעור רגיל עד יבש.
- Cleansing Milk – חלב פנים טבעי בפורמולה לכל סוגי העור.

לייצוב ורענון

- Get Fresh – מי פנים המכילים אסטרינ'נט לעור שמן.
- Toning Lotion – מי פנים טבעיים על בסיס דבש לעור רגיל עד יבש (ללא אלכוהול).

לחות והזנה

- Skin Saver – לחות המועשרת בויטמינים לעור יבש.
- Skin Drink – לחות המיועדת לעור רגיל עד יבש.
- Morning Moisture – לחות טבעית על בסיס דבש ונבטי חיטה. אידאלי לעור רגיל עד שמן.
- Night Cream – קרם הזנה טבעי על בסיס דבש שקדים נבטי חיטה וצמחי-מרפא המזין לעומק.

טיפול תקופתי

- Soft Scrub – תכשיר ניקוי עמוק בעזרת מברשת חדירה לניקוי יסודי.
- אדים – תמציות צמחי מרפא לאדים, המשחררים את נקבוביות העור מלכלוך ושומן ששקעו לעומק ומרגיעים.
- מסכות יופי – מסכות מזינות ממבחר צמחי מרפא לכל סוגי העור.

1,000 סיגנונות איפור

בסיס איפור

- גווני בסיס – (מייק אפ) 14 גוונים חלק מהם גם ממרכיבים טבעיים.
- פודריות – גוונים שונים ביניהם תמצאי את המתאים לך ביותר.
- סמקים – גוונים אפנתיים באבקות דחוסות וכאלה המועשרים בלחות.

איפור עינים

- Jeepers Peepers – 10 מערכות של צלליות בשלישיות בצירופים מלהיבים.
- Pearly Peepers – מבחר מערכות של צלליות מוכספות בשלישיות – להיטים באירופה.
- Eye Gloss – 12 צלליות זוהרות המאפשרות מבחר אין סופי של סגנונות.
- Solo Shadow – 7 גוונים של צלליות בודדות בגוונים אופנתיים חדישים.
- Cream Shadow – 6 גוונים יפהפיים של צלליות טבעיות על בסיס של פיגמנטים צמחיים.

איי ליינר, מסקרות וריסים מלאכותיים משיער טבעי.

לשפתיים

כ – 30 גוונים אפנתיים של שפתונים מעולים, העשירים בלחות המגינה ומרווה את השפתיים. ביניהם גם שפתונים טבעיים.

לידיים

40 גוונים של לאקים ספגוניים מטיב מעולה. ביניהם הלהיטים! לאקים טבעיים המועשרים בפרוטאין ומהווים בסיס מעולה להגנת הציפורניים.

ולהשלמת הופעתך והנאתך: בשמים, תכשירי אמבט, תכשירי שיזוף, אריזות שי מיוחדות לכל חזדמנות ועוד... ועוד...

MARY QUANT המגוון עשיר ואפנתי, האיכות גבוהה והמחיר סביר.

מרום יחסי צבור/יעקב קמחי

מרכז ההדרכה של מרי קוואנט בת"א, רח' רחל 6, פתוח לשרותך (ללא תשלום) לייעוץ באיפור ושימוש יעיל בכל תכשירי החברה — בימים ג', ה', בשעות 4.00 — 6.00 אחה"צ. להתראות.

רחל מרחלת על כל העולם

המישטרה והרב גורן

כשהיה הרב **שלמה גורן** הרב הראשי לצה"ל, הוא דרש להקדים תמיד את תואר הרב שלו לדרגת האלוף. אז היו קוראים לו הרב־אלוף, ממש כמו ה־רמטכ"ל. כי הרב גורן, כידוע, אוהב מאוד מילחמות. נגד מי הוא לא נלחם? נגד הרב **עובדיה יוסף** — נלחם. נגד יורשו בצה"ל הרב **מרדכי פירון** — נלחם. אפילו נגד הערבים — הוא נלחם. ותמיד הוא ניצח — בעיקר את הערבים.

אך ביום הראשון האחרון ערך הרב גורן מסיבה ענקית, הצגת־תיאטרון ממש, כדי לתגוג דווקא תבוסה שלו. כי הרב גורן הוא גבר, והוא יודע גם להפסיד בכבוד.

מי שניצח את הרב המהולל לא היה אלא בחור צנום, חבוש כיפה של בני־עקיבא, רופא זוטר, ובסך־הכל סרן מיל. ד"ר **ישראל תמרי** בן ה־29 הכריח את הרב לערוך לו מסיבה, שאליה הוזמנו כל המי־ומי בארץ, הכריח אותו לחייך בשימחה רבה לכל האורחים, ומה שיותר חמור — הכריח את הרב גורן לתת לו את בתו, **דרורית** לאשה.

הרומן בין דרורית לבין תמרי החל לפני כשנה, כאשר דרורית, צעירה יפה־פייה המזכירה ביופיה את אמה, הרבנית **צפיה** בנעוריה, התגייסה לצה"ל והוצבה לבית־החולים שיבא בתל־השומר כמזכירה הרפואית של ביתן 39 א'. באותה עת היה כבר תמרי ידוע בכל רחבי בית־החולים כתגלית מזהירה, מסוג הוונדרקינדים של עולם־הרפואה. עשה אלוהים שהוא יוצב בביתן סמוך לזה של דרורית, ביתן 38. השניים נפגשו, הוא התחיל לבקר אצלה, והיא ערכה ביקור בעיר־מגוריו, ירושלים, וכעבור תקופה קצרה החליטו להינשא.

כשבאה דרורית לאמא־אבא גורן והו־דיעה להם על כך, היא לא הבינה מדוע אין הם ההורים המאושרים ביותר בעולם. ישראל היה בדיוק החתן שכל אב יהודי, אפילו אם הוא חשוב כמו הרב גורן, צריך להתברך בו. גם צעיר, גם נאה, גם דוקטור, גם דתי, גם סרן־מילואים ב־יחידה קרבית — הכל בכל.

אולם דרורית לא ידעה כי עוד כשהחלה לצאת עם ישראל שלה, שלח הרב הראשי לאנשיו בבירה מינשר בו ביקש מהם לבדוק את הייחוס המישפחתי של הבחור. שליחי־המיצווה חזרו אל רבם כשהם מגמ־גמים. „הוא ממישפוחה טובה," הם סיפרו לרב. „אבא שלו קיבל מדסי קולק את עיטור־הכבוד של ק"ק ירושלם," המשיכו לגמגם. „הוא אשכנזי," אמרו במאור־עיניים.

„מה עושה האבא שלו?" שאל גורן ב־קוצר־רוח. „הוא בפנסיה," השיבו השלי־חים, וכבשו עיניהם בקרקע. „מה עשה אבא שלו לפני שיצא לפנסיה?" איבד הרב גורן את סבלנותו. „היה שוטר," השיבו השליחים, ומיהרו לצאת מעל פני רבם.

זה היה יותר מדי בשביל הרב הראשי לישראל. שבתו תנשא לשוטר, ועוד שוטר פשוט, במקום לבן רבנים גדול בתורה, או לפחות עסקן חשוב, לזה הוא לא יכול היה להסכים. ישראל אומם המשיך להת־קבל אצל מישפחת גורן, בעיקר בזכות עדינות־נפשה של הרבנית, בחיוכים מנו־מסים ולפעמים נתנו לו גם כוס־תה, אבל את מכבש־הלחצים שלו הפעיל הרב גורן לא עליו, אלא על בתו, דרורית.

משך חודשים רבים עמדה דרורית בגאון בפרץ, עד שכשל כוחו של הרב והוא נכנע. אולי נזכר בתבוסה הקודמת שנחל, עם בתו הבכירה, **תחייה**. זו הביאה לו הביתה, לפני כשש שנים, את אהוד שפי־רא. אהוד היה כבר אז כלכלן מזהיר, אשר כל מישפחה טובה היתה מוצאת בו שידוך ראוי. אך אביו של אהוד היה חייט, והרב גורן לא רצה להשתדך בחייט. אולי משום שהוא קונה את הקפוטה שלו מן המוכן. גם תחייה נאבקה אז באביה, ויכלה לו.

למרות שגורן ערך לתחייה חתונה מפו־ארת, עבור כל הידידים שלו, במלון רמת־אביב, עדיין נותרה בליבו מרירות מסויי־מת כלפי בתו וחתנו. מרירות זו חלפה כאשר הביאה לו תחייה נכדה. אם אני באמת מכירה את דרורית, כמו שאני חושבת, אז גם היא תביא לאבא שלה מהר נכד או נכדה, ואז הוא ישכח את כל המכבשים שלו.

לגורן נותרה עוד בת אחת, צעירה אשר עדיין לא מצאה את האברך הפרטי שלה. אבל תשמעו ממני, אם היא לא מתחתנת עם בן של אינסטלטור, שמי לא רחל המרחלת.

ישראל ודרורית תמרי עם הורי הכלה
הבא יהיה אינסטלטור

משהו לא כשר

כמה שהאנשים יכולים להיות רעים, קשה להאמין. אלה שקוראים לעצמם חברים של **יורם ביכונסקי**, מי שישב 45 ימים במעצר כחשוד בטוח ברצח החיילת **רחל הלר**, נשבע שיורם יתחתן עם **אורלי יהל** רק כדי להוכיח לצמרת, למישטרה ולכל העולם שהוא כבר בחור מיושב, בעל־בעמיו, ושכל הסיפורים על האורגיות, ש־הופיעו ביומן של רחל ז"ל שייכים לילדות שלו.

אבל ביום הראשון השבוע, בדיוק ביום שבו הגיעה אל יורם ההודעה הרשמית ממישטרת חיפה לבוא לקבל בחזרה את דמי־הערבות בסך עשרת אלפים הלירות שבעזרתם השתחרר, ערך הרב **ישראל לאו**, בביתו הפרטי של יורם ברמת־גן, את טכס־כלולותיהם של אורלי ויורם.

הדרך אל מתחת לחופה היתה רבת־חתחתים עבור אורלי, כימעט כמו דרכו של יורם אל מחוץ לסורגי הכלא. יורם הוא בן לאב פולני־נוצרי ולאם יהודיה. לדעת כל הרבנים, אותם המאמינים במי הוא יהודי ואותם המאמינים במי הוא לא יהודי — יורם הוא יהודי כשר מכל הבחי־נות. דיעה זו עמדה לו בעת שצה"ל קרא לו מותק, ודיעה זו עמדה לו גם במיל־חמת יום־הכיפורים, כשאיבד את רגלו ליד התעלה. אך כשרצה לשאת יהודיה כשרה, גילה לפתע אחד הרבנים שיורם לא נימול.

הסבירה אורלי: „למרות שאמא של יורם יהודיה כשרה, יש במישפחה שלה מין אמונה כזאת שזה לא טוב לערוך ברית־מילה, אז את יורם לא מלו." כשגילו רבני תל־אביב עובדה מצערת זו, הם הרגי־שו, ממש כמו **אברהם צמרת**, כי משהו לא כשר אצל יורם. הם החלו בודקים ומפשפשים, שלחו את הזוג המאוהב הלוך ושוב, עד שלעיתים כבר נדמה היה ליורם ואורלי שהם לא יתחתנו לעולם.

כמוצא אחרון הם פנו לנישואי מכסיקו. סיפרה אז אורלי: „רצינו להתחתן בני־שואים מכסיקאיים, אבל היו שתי בעיות. ראשית, אני פחות מ־21, והייתי צריכה את החתימה של האבא שלי לנישואין כאלה. ושנית: נישואי מכסיקו עולים עש־רת אלפים לירות, וגם בשביל זה הייתי צריכה את החתימה של האבא שלי, על צ'ק."

בינתיים באה הישועה מכיוון שממנו לא ציפו לה. לפני מיספר שבועות סיפרה אחת מדודותיה של אורלי לרב ישראל לאו, ידיד מישפחת יהל, על בעיותיו של הזוג המסורסם. הרב לאו נרתם לקיום המיצווה, הפעיל קשרים, דרש דרשות והשיא את יורם ואורלי במזל טוב. אני פוחדת שרק אורלי תוכל לספר לכם עתה אם בין שאר המאמצים של הרב לאו היתה גם ברית־המילה של יורם, אבל זה, כידוע, רק פרט קטן.

אבל צרותיה של אורלי בדרך להכניס את יורם אל מתחת לחופה, מתגמדות ליד צרותיו של יורם להכנסתה של אורלי אל מתחת לאותה חופה. רק לפני חודשיים וחצי, שבועיים אחרי שהכירה את יורם, הצהירה אורלי בפני כל מי שהיה מוכן לשמוע: „אני לא אוהבת את יורם, אם כי ברור לי שאני קשורה אליו מאד מבחי־נה ריגשית. אני לא אתחתן עם יורם אף פעם, ולמרות שאני בחורה בת 19, אני בוודאי ארצה פעם בעל וילדים. יורם לא נראה לי כאדם שאיתו אני ארצה להתחתן. הוא לא מבוגר. הוא לא חומר לבעל."

לאורלי, בתו של עורך־הדין הידוע **אב־רהם יהל**, היו עוד בעיות בקשר לחתונה שלה. אביה התנגד ליורם בכל תוקף, וכאשר נודע לו כי עומדים להמרות את פיו, מיהר לעלות על מטוס ולנסוע לחוצ־לארץ, כדי שיהיה לו תירוץ טוב לא לבוא לחתונה.

התלונן על כך אחרי החתונה אביו של יורם, **יורק**: „כולם יודעים שאבא של אורלי החרים את החתונה, אבל אף אחד לא יודע שכימעט כל האורחים שאכלו ושתו היו המישפחה של אורלי, כל מיני דודים ודודות שלה באו לשם."

כל החתונה כולה נמשכה כחצי שעה בלבד. אחריה פרשו האורחים, והזוג הצעיר נשאר בבית שבו הוא מתגורר כבר למעלה מחודשיים ביחד, אלא שהפעם היה זה כבר ברישיון.

למחרת בבוקר הופיעה אורלי לעבודתה במישרד של רואי־חשבון, כרגיל, ואילו יורם הגיע לקפטריה של בניין גילמן באו־ניברסיטת תל־אביב, שם הוא לומד, גם זה כרגיל.

את ירח־הדבש שלהם הם יעשו בשבוע הבא, כשיסעו לבית־המישפט בחיפה, יאספו את עשרת אלפי הפונטים שהופקדו כערבות בעת שיחרורו של יורם. עם עשרת אלפים אפשר לעשות יופי של ירח־דבש. מזל־טוב.

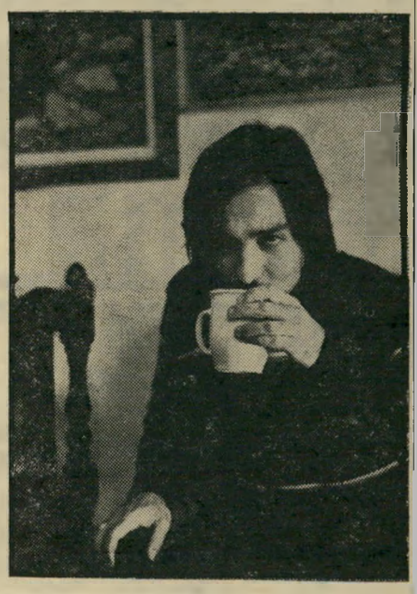

יורם ביכונסקי
בית־המישפט ישלם

אורלי ביכונסקי
הוא לא חומר לבעל

המחיר: 5.00 ל"י ד' סיון תשל"ה, 14.5.75 שנה 39 מספר 967

העולם הזה

מיכאל צור:

„כך מכרתי את סוד הפיחות!"
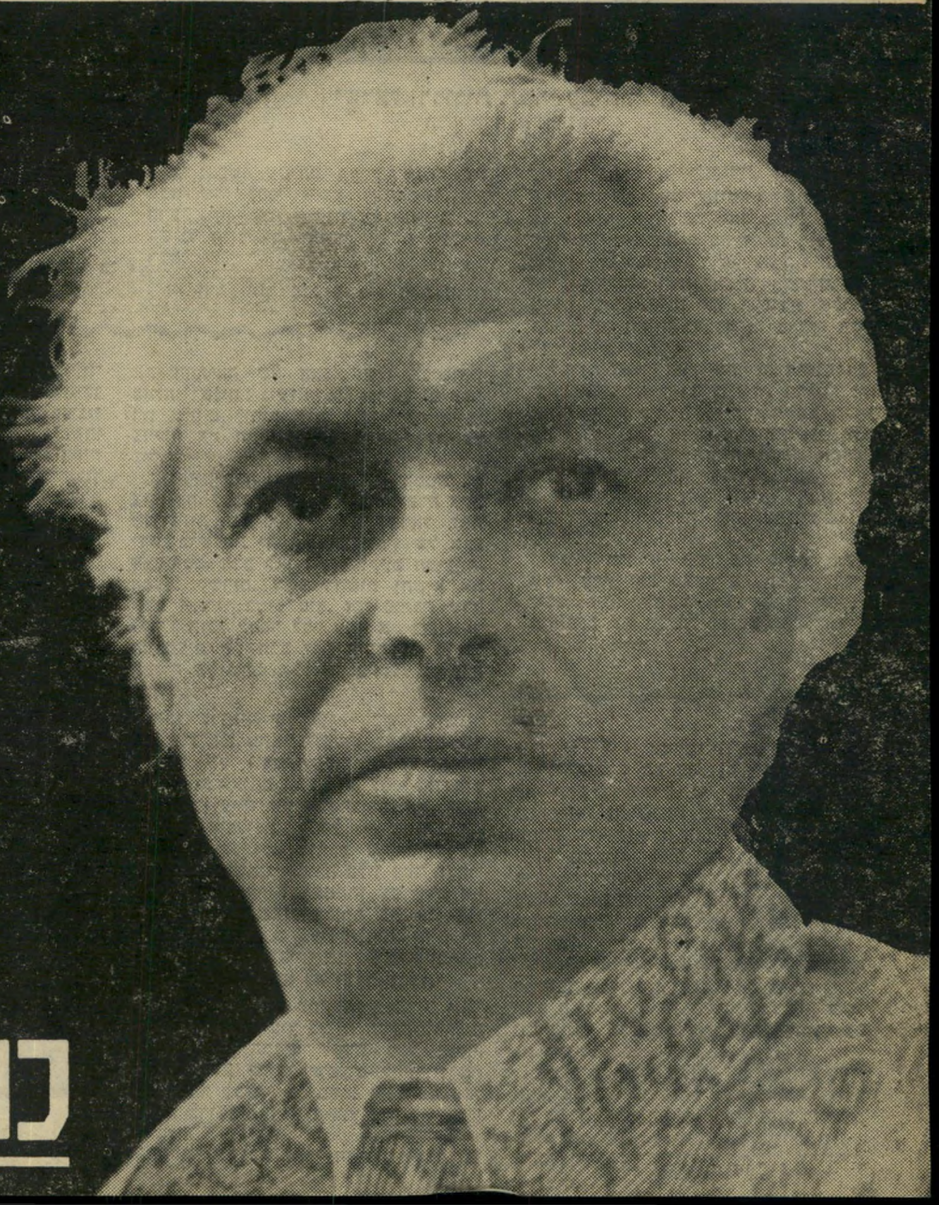
„העולם הזה" מפרסם את הודאתו של מיכאל צור במישטרה, שנגנזה כתוצאה מקנוניר